colecție coordonată de Eli Bădică

CRISTINA ANDREI (n. 1964) a absolvit Facultatea de Filologie a Universității București, specializându-se în limba și literatura română și italiană. După câțiva ani de activitate didactică, odată cu Revoluția din decembrie 1989, devine jurnalist la Televiziunea Publică, lucrând pe rând în Redacțiile Cultural, Viața spirituală, Educație-Știință, Religie-Istorie, mediu care i-a oferit prilejul de a realiza documentare dedicate unor personalități culturale și istorice de mare anvergură, unor monumente de artă și arhitectură religioasă-reper pentru spiritualitatea europeană, pentru care a fost distinsă cu premii acordate de jurii de specialitate.

În 2001, este martor privilegiat, ca trimis special al TVR, al întâlnirii istorice dintre reprezentanții a două lumi despărțite de o mie de ani, Papa Ioan Paul al II-lea și Preafericitul Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la Vatican. În ultimii ani, a participat ca voluntar în proiecte culturale, realizând filme documentare de autor în legătură cu investigațiile privind descoperirea victimelor comunismului.

A debutat în 2014, cu romanul *Abonatul nu poate fi contactat,* apărut la Editura Nemira, carte distinsă cu Premii de debut din partea revistelor *Observator cultural* și *Accente*.

S-a numărat printre autorii invitați să publice în antologia de proză „Orașul”, apărută în 2015.

Cristina Andrei

Matriarhat

NEMIRA

Coperta: Cristian FLORESCU, Ana NICOLAU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANDREI, CRISTINA
Matriarhat / Cristina Andrei; București: Nemira Publishing House, 2018
ISBN 978-606-43-0218-2

821.111-31=135.1

Cristina Andrei
MATRIARHAT

Redactor: Eli BĂDICĂ
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Viorica DUMITRENCO

Tiparul executat de tipografia Delta Print

ISBN 978-606-43-0218-2

lui Valentin Nicolau

Elogiul neputinței

Trenul ne duce la nuntă. La o nuntă. Unde suntem tocmiți. Nu-i cunosc pe miri, nu știu pe nimeni și cred că nunțile sunt cele mai tâmpite întâmplări. Doi oarecare cheamă la benchetuială, după ceremoniile de la primărie și de la biserică, alți oarecare, dintre care unii până atunci nu s-au văzut și nici că se vor mai vedea vreodată. Vin să mănânce, să bea și să plătească pentru că or să se plictisească, or să-și arunce vorbe de ocară, ba or să-și tragă și niște pumni în cap după o vreme doi oameni care cred acum că nu pot trăi unul fără altul. Că trebuie neapărat să fie împreună. Să scrie o poveste. O istorie. Istorii mici, spânzurate în prăpăstia adâncă a istoriei mari. Subiectivisme pitice într-un hău de subiectivism uriaș.

Sunt pline rafturile librăriilor cu memorii. Sunt la mare modă jurnalele. Unora le place să trăncănească, să dea sfaturi, să dea pilde, să se dea de exemplu, să tragă concluzii. Altora, să spioneze, să tragă cu ochiul în viețile celorlalți. Și eu sunt la fel.

Citesc pe nerăsuflate orice carte de felul ăsta. Nu aleg. Scrise de politicieni, pictori, ingineri, actori, de bolnavi. Chiar și de scriitori. De oricine. Nu dau doi bani pe ceea ce simt ei, pe ce gândesc, pe ideile lor mărețe izvorâte din procese de gândire complicate, în care amestecă tot ce-au citit și-au învățat ei. Pe mine mă interesează doar pasajele în care povestesc despre datorii, despre cum îi doare burta, cum și ce mănâncă, ce-i enervează, cu cine s-au întâlnit, ce și-au cumpărat, din ce bani, cu cine s-au certat și, dacă am noroc, cu cine și-au tras-o. Așa m-am convins că meschinăria, măruntișurile, mizeria sunt în fibra tuturor, iar minciuna, diversiunea, ipocrizia sunt instrumente de care se folosesc, fără deosebire de statut social, de nivel de cultură, de poziție, toți oamenii. Mi-aș scrie și eu amintirile, și s-ar găsi măcar unul la fel ca mine să mă citească, dar, la dracu', pentru că sunt un laș nenorocit, n-am trăit nimic. Nimic să intereseze pe cineva. Nimic important. Nici măcar pentru mine. N-am făcut nicio ispravă. Am trăit lângă o femeie pe care am iubit-o puțin, din milă, și pe care am urât-o mult. Care, chiar și așa, a fost și este mai mult decât mine. Pentru că era din alt fel de plămadă. Și, o vreme, a părut să dospească.

Până la urmă, cred că, totuși, scrisul pare, dar nu e o treabă ușoară. E enervantă și punctuația. În afară de punct și de linie de dialog, de semnele întrebării și ale exclamării, habar n-am ce să pun. Am citit în ultima vreme tot felul de cărți în care autorii scriu pagini întregi fără niciun semn. Fraze lungi, pe pagini întregi. Dar ei cunosc bine meșteșugul și sucesc și-nvârtesc vorbele până se potrivesc și spun povestea toată pe-nțeles. Dacă s-ar putea și-aș face lumea să priceapă ce am eu de zis, aș vrea să scriu

fără virgule pentru că virgula e o pauză iar eu n-am avut de multă vreme nicio pauză fir-ar ea a dracului de viață în care fără să fac nimic am tras mai rău ca un miner în șuturi legate unul după altul ca să câștige ea mai mult iar eu am câștigat numai oboseală și tristețe deși nimeni nu crede asta toată lumea crede că bine mi-a mai fost că n-am făcut nimic decât să mă bucur de puțina ei glorie și de banii ei când eu n-am văzut un șfanț și numai cu țipete cu urlete și cu văicăreli m-am ales *auăleu nu mai pot n-am timp nici să mă piș ce mă fac dacă mă lasă vocea tu-ți dai seama cretinule că dacă mă lasă corzile astea două murim de foame da' ție nu-ți pasă al dracului de fomist ce m-oi fi încurcat eu cu tine oarbă să fi fost ar fi trebuit să văd că ești un dobitoc impresaru' lu' pește că mai bine rămâneam la țară cu lăutarii mei și acum eram plină de bani nu trebuia să-i dau la toți nemâncații mari profesori ce să zic să mă învețe notele care la țară nici n-aveam nevoie de ele*. Dar eu n-am meșteșug. La mine nu merge fără virgule decât în propoziții scurte, dar asta a mea, nevasta, zic, are propoziții și viață lungă. O mai țin corzile alea două pe care le tot numără, deși are coșmaruri. Unele sunt cu Callas de care a auzit și a căutat-o pe internet și pe urmă i-a vorbit despre ea ăla care a învățat-o să cânte întâi fără note și pe urmă cu note, că nu e proastă, chiar dacă n-a avut bacalaureat și numai șase clase. Era frumoasă și deșteaptă și a învățat repede și ușor și le-a bătut la cur pe-alea cu conservator, da' i-a fost frică să plece în lume fără mine, că eu am salvat-o când a fost de salvat și acum mă urăște și-i e frică să nu rămână ca Maria Callas, care nu mai avea decât tehnică și pe urmă a murit singură la Paris, da' ea dacă i se întâmplă moare singură fără voce și fără tehnică în garsoniera ei de la nouă de pe

colț, dacă are noroc în somnul în care n-o visează pe Callas, ci pe copilul ăla mort la nuntă.

Dar e mai bine cu virgule. Cu pauze. De respirație. Să nu te îneci în timpul unui alto.

Mă uit la ea. Trenul taie în două amiaza așternută pe un câmp lăsat pârloagă, la care se uită ea absentă, frecând în mâinile adunate o sticlă cu apă și asta mie-mi amintește murdar de nopțile în care îmi era recunoscătoare și mă răsfăța, nopți care nu se vor mai întoarce niciodată. Fălcile îi tremură în ritmul legănat al vagoanelor trecând. Trec, trec, trec trase de locomotiva care străpunge aerul murdar și în care lasă brazde nevăzute.

Mie îmi plac oamenii cu biografii scurte. Care au trăit puțin și au făcut puține, ori au trăit mult, da' nu s-au omorât cu firea. Uite, Stalin și Einstein au fost cam contemporani. M-am uitat pe Wikipedia și acolo-s consemnați aceiași ani pentru naștere și pentru moarte. N-am mai verificat alte surse, că mi-a plăcut sincronizarea asta. Ei, ăștia doi au făcut fiecare câte o chestie. Una. Atât. Cu asta au intrat în dicționare. Unul a fost criminal. Ălălalt, dacă stau și mă gândesc bine, cu teoria relativității pe care a descoperit-o, extrapolată și utilizată creativ, ar fi putut să-i găsească toate scuzele din lume celuilalt, rusului. Georgianului, mă rog. Să fim corecți! *Totul e relativ*. N-a zis el așa? S-au avut, fără să știe, ca frații. Unul a făcut căcaturi, ălălalt pregătea terenul să-i șteargă agravantele printr-un transfer elegant din fizică în plan moral. Mie ar putea ea să-mi șteargă agravantele. Eu n-am făcut cu viața mea nimic. Și chestia asta, zice la biserică, e un păcat. Am irosit talantul. Dar am făcut o ispravă cu viața ei. Sau, cel puțin, așa cred eu. Așa credea și ea. Mă rog,

acum nu mai e de aceeași părere. Se uită pe geam și blestemă clipa în care m-a cunoscut. Sunt sigur de asta.

O să vă faceți singuri o părere. Nu vreau să v-o impun pe a mea. Cum se face acum. Tu vezi o treabă și-ți faci o părere. Și vin unii și zic, *nu-i așa cum crezi tu, e altfel. E cum îți spun eu*. *Cum, domne*, zici tu, *uite e așa și-așa. Nu, domne*, zice, *nu pricepi. Fii atent!* Și dă-i cu lămuriri că aia ce vezi tu cu ochii tăi nu e adevărat. Cum zicea mama. *Prostule, dacă te prinde nevastă-ta, că s-o găsi vreo tâmpită să te ia, și te vede cu ochii ei peste altă tâmpită în pat, tu să nu recunoști și să-i spui, iubito, ce vezi nu e adevărat*. Și, pe onoarea mea, dacă nu ține. Ține. Eu i-am spus nevesti-mii că nu i s-a întâmplat ce i s-a întâmplat și ea m-a crezut. Numai că uneori visează. Eu am grijă să-i spun într-una că sunt numai vise, că nu sunt ce dezgroapă ea din subconștient și nu prevestesc nimic. Uite, așa îmi vine în minte alt abonat la dicționare. Freud. Froid. A trăit mult. Optzeci. Dar nu mă deranjează. Are chestia cu visele. Din care derivă aia cu complexul lui Oedip. Pe mine nu mă afectează, pentru că, una la mână, eu am noroc să uit ce visez, așa că n-am ce desluși și, doi la mână, eu nu mi-am iubit, eu mi-am urât mama. Cum am iubit-o și am urât-o pe nevastă-mea, care n-a fost, dar acum e ca mama. Numa' că fără reguli. Aia, a dracului, țeapănă și rece era. Ai fi zis că e moartă, dacă n-ar fi fost vie. Glume proaste! Ca o gardiancă era. Ziceai că s-a calificat la Pitești, la Gherla ori la Aiud. Bătăi, urlete, pedepse pentru orice, *trebuie să iasă din tine bărbat adevărat, nu un molâu ca taică-tu, dacă Dumnezeu voia să te speli cu apă caldă, făcea aici o mofetă, dacă voia să mănânci ca un bivol, te făcea bivol și te ținea pe pășune, dacă voia să dormi până la amiază, te făcea orfan*. Ea

m-a făcut un laș, pentru că a vrut să mă facă erou. De fapt, n-o urăsc numai pe ea, urăsc toate femeile. Pentru că puteam să fiu multe, chiar cercetător am crezut cândva, dar nu sunt decât *bărbată-miu*. Așa spunea nevasta mea despre mine când, după ce primea complimente, laude, urări de bine, de carieră și de viață lungă, se întorcea să-și ia haina de pe cuierul ambulant care eram. Care sunt. Pentru ea nu mai am nume. Nu am identitate. Meseria am dat-o dracului, trecutul nu face doi bani și, normal, nici viitorul. Rudele mele puține vorbesc despre mine la fel de concis. Nu sunt neamul lor. Sunt *bărba-su*. Nici oamenii din sat, oamenii care au fost la nunta aia de demult, nu mai țin minte cine sunt.

Așa crește ura în om. Mare, grasă și frumoasă. Până când devine singura care îl umple, îl satură, îl ține în viață. Ura mea pentru ea seamănă bine cu iubirea. Așa am învățat de la mama. Eu sunt tot ce a făcut mama. Sunt opera ei. Nevasta mea e tot ce am făcut eu. Este opera mea. E *eu*.

La nuntă am văzut-o prima oară. Avea șapteșpe ani, era frumoasă de pica și cânta cu niște lăutari din satul vecin. Ca o privighetoare. Atâta știa să facă, să cânte. Venisem cu un coleg la bunica lui, înainte de examenul de licență. A zis că e liniște la mamai-sa, că-s camere mari, răcoroase, văruite proaspăt și că miroase frumos. Că avem cărți, cursuri, tot ce ne trebuie, mâncare bună și pace în grădină. O gură de aer. Să scap de scorpia bătrână. Aveam să devenim ingineri sau cercetători, nu eram hotărâți. Eu, cel puțin, împins de la spate de maică-mea publicasem câteva articole și studii, destul de mediocre, dar cine mai stătea să le evalueze în minunata lume nouă pe care o clădeam?

Apăruseră chiar și în niște reviste frecventate de universitari, iar unul se nimerise să fie inclus într-un program academic de schimb de experiență și fusese tradus la reciprocitate într-o gazetă poloneză de profil, *Wszechświat nauk*[1]. Viitorul suna bine, mai aveam doar licența și, cu puțin noroc, plus carnetul de partid și câteva recomandări potrivite, doctoratul. În caz că nu, lucrasem în mare secret la o invenție pe care o socoteam dărâmătoare. O invenție care ar fi putut să-mi aducă titlul râvnit, bașca poziție, notorietate și bani. Dar și revanșa față de maică-mea căreia puteam să-i dau, în sfârșit, cu tifla. Dar până acolo mai era. În seara aia, mamai-sa lu' colegu' se pregătea să meargă la nuntă. Avea obligație. Era pe caiet, că și socrii mari fuseseră la nunți pe la neamurile ei, fără să mai pună la socoteală că era și vară de-al doilea cu mama mirelui. Asta era una. Dar era și rost de distracție, că toată lumea știa ce poamă era mireasa și era păcat să nu fii de față la întâmplările pe care avea să le comenteze toată valea, vreme lungă de-atunci încolo. Noi, ca doi studenți sârguincioși, învățaserăm toată ziua și femeia ne-a zis să mergem cu ea, că tot dădea banii de dar și era păcat să nu gustăm ca toată lumea o țuică și să nu mâncăm o friptură. Că tăiase tatăl miresii toate găinile din curte și știa tot satul că ale lui erau cele mai grase și mai fragede, că erau crescute de capul lor prin bălăriile și iarba mare de dincolo de șina de tren.

Râzând, ne-am tras pe noi repede niște pulovere subțiri, blugii cumpărați cu mare greutate de la cineva care primea *pachet*, pantofi sport și am escortat-o pe mama Ianca la biserică. Ne cam plictiseam, dar mamaie ne-a zis să avem răbdare, că o să merite,

---

[1] Pl. Universul științelor

păcat că nu eram scriitori, ce mai roman ar fi ieșit. Petrecerea a început târziu, că popa avusese în toată amiaza numa' înmormântări. Una după alta muriseră babe și moși, lăsând locuri libere în strane la biserică, să aibă de ce se încăiera credincioasele și împlinind visurile nerăbdătoare ale urmașilor, de a intra deplin și drept în stăpânirea gospodăriilor îndelung pândite. După atâta *veșnică pomenire*, părintele mersese acasă rupt de oboseală și sătul de colivă, ca să fure un pui de somn, cât îi călca doamna preoteasă altă cămașă și-i pregătea o limonadă cu mentă. Pe urmă, împrospătat, dar în gură tot cu gust de grâu fiert îndulcit, se întorsese la altar să unească doi robi ai lui Dumnezeu pe care, în ciuda poruncii exprese din slujbă, ca niciun om să nu despartă ceea ce Făcătorul lumii binecuvântase ca să trăiască laolaltă, lumea și întâmplările ce stăteau să aibă loc aveau să-i separe mai curând decât s-ar fi așteptat chiar și aceia care cunoșteau bine apucăturile miresei. După cununie, ne-am dus cu alaiul însoțit de un acordeonist care se cherchelise, tot așteptând să se termine înmormântările și cununia, către calea ferată, dincolo de care, pe un petic de pământ cam în pustiu, aproape de liziera unei păduri sărace, socrul mic ridicase două camere cu o bucătărie, în mijlocul unei curți nici prea mari, nici prea mici, mai mult îngustă, ca zestre pentru zănatica de fie-sa și răsplată pentru amărâtul care se legase la cap cu ea. Că nu era puțin lucru să măriți o femeie cu un copil din flori, beteag, de care nu știai atunci când îl puneai în pat seara dacă avea să se mai trezească a doua zi. Micuț și palid, cu ochii duși în fundul capului, înecați în vinețiul unor cearcăne mari, cu urechile clăpăuge ieșind dintre firele rare de păr cânepiu, cu mâini subțiri și fără să fi putut merge sau vorbi

vreodată, băiețelul zâmbea știrb din scaunul tare, pe care bunică-sa i-l proptise în pridvor, să se poată bucura și el de veselia lumii. Socrul mic tocmise femei la bucătărie, la servit și o mână de lăutari din satul vecin. Ei, ăștia, veniseră cu *Privighetoarea*, cum îi ziceau în toate satele din vale fetei care îi însoțea mai mereu în ultima vreme, la cererea publicului de nuntași. Ea cânta de mama focului, ei deveneau pe rând aprigi, veseli și la urmă sentimentali, se amețeau ușor și duceau mâna la pungă mai fără socoteală. La sfârșit, erau cu toții mulțumiți, gazde și invitați, bașca muzicanții și Privighetoarea. Băusem câteva pahare și continuam să mă plictisesc. Dacă n-ar fi cântat fata aia așa de nemaipomenit de frumos, aș fi plecat numaidecât după friptură.

Nimeni nu știa de ce, după atâta veselie, îi cășunase acu', la spartul chefului, să cânte niște pricesne. I-ar fi mâniat pe toți dacă n-ar fi uguit așa de frumos. Ieșeau sunetele din gâtlejul ei subțire ca un izvor coborât din rai, pe care lunecau lebede cerești și în care înotau argintii peștii care tăinuiau în vechime numele lui Hristos. Feciorul miresii ațipise cu un zâmbet fericit pe buze, iar bunică-sa murmura o rugăciune, mângâindu-i fruntea umezită de o transpirație ușoară.

Privighetoarea fermecase toată nunta. Nimeni nu se mai uita la mireasă. Deși îi promisese lu' tac-su ca măcar la nuntă să fie cuminte și cumpătată, să nu-l facă de râs, până la urmă, femeia nu mai răbdase ocara de a nu fi fost ea admirată și invidiată. S-a apucat să bea de ciudă, să chiuie și să joace pe mese. Lumea se uita năucă la ea. Privighetoarea cânta despre durerea Maicii Domnului strigând la picioarele Crucii, iar mireasa șuiera beată ruptă și tropotea pe tăbliile lungi din lemn, călcând în farfuriile

cu resturi de sarmale și fripturi, în străchinile cu murături și mujdei de usturoi, făcându-le praf, strivind coșurile din plastic pline cu felii groase de pâine și răsturnând paharele care lăsau în urma lor dâre roșii de vin acriu. La un moment dat, Privighetoarea se oprise din cântat, dar mireasa n-auzea liniștea. Cu ochii închiși și capul lăsat pe spate, cu mâinile fluturând în lături ca două aripi betege, bătea din tocuri mărunt pe loc și se-nvârtea pe masă, zvârind în lături cu poala murdară a rochiei sticlele goale, șervetele pătate, tacâmurile folosite și tot ce mai scăpase din dansul ei nebun. Lu' taică-su îi plesnea obrazul de rușine și se înverșună și el pe băutură. Mama miresii și-a lăsat nepotul ațipit pe veranda îngustă și a coborât să-și potolească fata. Dar ea parcă nici n-o vedea. *De dragul la băiat, mamă, potolește-te, că ajungem bătaia de joc la toată valea asta*, se tânguia biata femeie, dar mireasa o ținea îndârjită pe-a ei. Apoi femeia a mai ținut piept râsului înfundat al slugilor tocmite și-al oaspeților, pe urmă s-a refugiat în tinda mică și-a început să plângă, cu văitături prelungi. Boabele mari ale lacrimilor ei amare se amestecau cu picurii de sudoare curată a copilului care începuse să respire din ce în ce mai greu în somn. Mirele și-a văzut nevasta jucând ca o deșuchiată, da-n loc s-o oprească, a început să-și umple și el mai abitir paharul. S-a uitat la copil și la soacră, a vrut să zică ceva atunci când i s-a părut că pruncul nu mai respiră, dar a tăcut. Nu era al lui, nu era treaba lui. Copilul nu mai sufla deloc. Se răcea ușor și se făcuse alb și limpede la față. Numai buzele subțiri desenau o linie frântă vineție pe chipul lui străveziu. Nimeni afară de ginere și de mine nu a băgat de seamă. Așa cum a tăcut el, am tăcut și eu. Bunică-sa îl mângâia cu ochii goi

pe mâna nemișcată. Privighetoarea lăsase pricesnele și o luase iar pe-nvârtite. Lăutarii rupeau viorile și contrabasul, nuntașii tropoteau în praful ogrăzii goale, iar lângă socrul mic, ocupat cu golitul paharelor unul după altul, ședea tăcut fratele miresii, cu mâinile împletite la piept, peste reverele înguste ale jachetei de costum, privind încruntat la oaspeții care îi necinsteau cu purtarea lor surioara. Dar degeaba striga mireasa și juca de mama focului, degeaba și-a pus poalele-n cap, că oamenii râdeau, însă tot n-o pierdeau din ochi pe Privighetoare. Până la urmă, proaspăta nevastă s-a îmbătat cui și-a adormit pe prispă, lângă mamă-sa, cu voalul desfăcut din coc, bâzâită de muște, îngânând oropsită *ai văzut, mamă, ai văzut ce rușine-am pățit, ai văzut cum mi-a furat nunta, curva aia, ai văzut*? A început să sforăie ușor în ritmul frenetic al muzicii, fără să bage de seamă cum se ridica odată cu țărâna răscolită de picioarele întărâtate în jocul sălbatic, ușor ca un abur plăpând, sufletul amărât al feciorului ei. Tată-su ședea pe treapta strâmbă din lemn negeluit a pridvorului și fiecare cuvânt al fie-sii săpa în mândria lui ca viermele cel neadormit în carnea putredă a morților, abia petrecuți de popă la groapă. Larvă lucioasă care se strecurase molatic și nevăzută între pielea sticloasă și oasele crude ale pruncului care-i fusese nepot. Mirele ședea în genunchi lângă lăutari și o ruga pe Privighetoare să-i cânte de jale, că n-a știut cu cine să se însoare. Ea râdea și-i dădea înainte, sub ochii răi ai socrului mic. Dac-a văzut mirele că fata nu-l bagă în seamă, s-a îndârjit și el pe băutură. Pe urmă s-a ridicat țeapăn și s-a pierdut împleticindu-se, dincolo de calea ferată, tocmai când se apropia un tren, și dus a fost. După ce au trecut cele douăzeci și trei de vagoane ale

marfarului pe care scria cu litere roșii, mari cât un stat de om, *Agrocoop*, numărate unul câte unul de fratele miresii, nici urmă n-a mai fost de ginerică. Niciodată. Spunea lelea Ianca mai târziu că nimeni nu i-a mai dat de urmă. Dar atunci petrecerea a continuat și fără el. L-au nuntit fără să știe și pe pruncul ăla fără de noroc, în loc să-l prohodească. Li se arătase la toți un semn, da' nu-l deslușiseră, așa cum niciodată nu știm să citim însemnele pe care ni le trimite soarta. Și nu ne pregătim să întâmpinăm nenorocirile. Le înțelegem pe toate după ce ne lovesc necazurile, dar nu mai tragem din asta niciun folos.

Ședeam într-o margine și mă uitam la toți. N-am idee de unde, dar am știut că o să se întâmple o nefăcută. Mai spre dimineață, tovarășul meu a luat-o pe mamai-sa, afumată bine și sătulă de râs, și-a dus-o acasă. I-am făcut semn că mai rămân și el mi-a făcut complice cu ochiul. Lăutarii au obosit și fratele miresii a pus muzică la pick-up. De chef târziu și pe sfârșite. Trist și de inimă obidită. De dimineți pâcloase cu gust acru de vin și mireasmă amară de tutun. Plăci vechi, scoase din teci prăfuite de carton jupuit, imprimat cu poze în culori șterse, plăci care pocneau și hârâiau, învârtindu-se fără grabă sub acul tocit. Din șanțurile lor mici ieșeau nevăzute voci tremurate, pe care puțini și le mai aminteau. Nuntașii rămași erau care adormiți cu capul pe masă, care încinși de pofte, înghesuindu-și nevestele prin cotloanele din ogradă, care nostalgici, îngânând melodiile vechi și legănând paharele goale culese de pe jos, pe unde le avârlise dansul miresii, pecetluite din nou de urma grasă a buzelor și a degetelor care le strângeau ușor, ca un reflex îngânat al cântecelor care se revărsau poticnit din difuzoare. Privighetoarea amuțise și ea lângă un

pahar pe jumătate plin cu vinul care o încălzise și o moleșise, iar tovarășii ei moțăiau pe scaunele tari.

Am văzut când fratele miresii i-a făcut semn lu' tac-su. Au luat-o cu binișorul, zicându-i că o duc să se odihnească nițel. Când a văzut că se depărtează de casă, fata a încercat să se împotrivească, uitându-se în jur după ajutor, da' i-au zis șoptind răgușit, privind cu grijă în toate părțile, să nu-i vadă ori să-i audă ăilalți, că o duc într-un loc mai liniștit să doarmă, ca să n-o deranjeze nimeni. Am dat roată cu privirea și n-am văzut decât uitătura rece, gura pungită și măselele scrâșnind mut sub pielea tuciurie a soacrei mici. Copilul de lângă ea era cufundat într-o lumină cenușie. M-am luat după ei binișor, cu fereală, fără să am curaj să zic vreo vorbă. Fata se lăsase moale în brațele lor noduroase, ieșite din mânecile suflecate ale cămășilor bune, de sărbătoare, ca niște crengi răsucite de copaci crescuți cu încăpățânare în câmpuri seci. Li se umflaseră vene groase pe gâturile scurte, cu pielea brobonită de sudoare, străbătută de-a latul de cute adânci, negre ca niște șanțuri în care se adună țărâna lipicioasă după ploaie. Suflau greu și întărâtat, ochii le luceau întunecați de răzbunare și de poftă proaspătă. Au târât-o după ei departe de casă, dincolo de cotul pe care-l făcea calea ferată, unde, pe o linie părăsită, ascunsă de ierburile înalte și uscate, de bălării cu tije lemnoase și frunze ca niște lame lungi, tăioase, se afla un vagon de tren ruginit, cu pereții din fier îmbrăcați în iederă sălbatică, fără uși sau ferestre și cu nimic altceva înăuntru, afară de copaci tineri și tufe grase cu țepi ascuțiți, care nu mai găsiseră alt loc să răsară. Văzusem vagonul ăsta din trenul care ne adusese pe mine și pe prietenul meu aici și îmi promisesem să mă întorc

să-l cercetez. Dar uitasem imediat. Îl revedeam acum și simțeam că înăuntrul lui, în poiana bizară de sub coroanele subțiri cu frunze crude, avea să se întâmple o fărădelege. Am mers după ei și m-am uitat. Am stat departe, la capătul vagonului, și am privit printre coardele moi de iederă potopite de frunze fragede, prin zbaterea lor verde, cum au târât-o pe fată pe podeaua mâncată de rugină a vagonului, cum au lovit-o peste obraz cu pumnii, cum i-au pus un cuțit cu lamă scurtă la gât și-apoi au crestat-o la comisura buzelor. Să nu mai cânte. Să tacă. Să-și vadă de locul ei. *Privighetoareo, fă, o să-ți tai gâtu' ăla din care cânți să nu mai cânți și gura aia spurcată, auzi, fă?* Auzeam vorbe îngălate, înăbușite de înjurături lungi, apoi am văzut cum i-au ridicat fusta. Pântecul ei smead, umbrit de cârlionții mărunți și brumării, a sclipit într-o rază de soare, pătrunsă în vagon odată cu bâzâitul unei viespi, printr-un ochi de lumină lăsat de două crengi subțiri. Apoi am simțit la fel de dureros ca și ea strivitura trupului bătrân care a încălecat-o și a început să se zvârcolească deasupra ei cu furie și deznădejde. Mă uitam cu ochii mijiți și vedeam scăfârlia bătrână, cheală, cu pielea zbârcită, potopită de pete cafenii și împurpurată de efort, bălăngănindu-se înainte și înapoi ca un leagăn prins cu sfoară de creanga nesigură a unui copac și lăsat în bătaia vântului. M-am temut o clipă, întâlnindu-i privirea ridicată spre capătul vagonului. Dar ochii bătrânului nu vedeau nimic, așa cum și trupul lui se zvârcolea degeaba. Prin despicătura lăsată de nasturii descheiați ai cămășii, sub nodul lărgit al cravatei pestrițe, ieșeau smocuri de păr sure, udate de sudoarea urii și a neputinței. Îmi vârâsem unghiile în carnea palmelor de frică și de scârbă și tot n-am zis nimic. Stăteam acolo și mă uitam

cum capul fetei se legăna și el dintr-o parte într-alta, în aburul castaniu al părului răsfirat printre fire de iarbă și gândăcei roșii, sub zborul alburiu al unui puf de păpădie. După o vreme, bătrânul s-a ridicat, parcă trezit și fiindu-i silă de el însuși. Când fiu-său a încercat să spele el rușinea neputinței părintești, bătrânul i-a tras un dos de palmă, i-a ridicat nădragii din vine și l-a îmbrâncit afară din vagon. Pe fată au lăsat-o acolo, fără să știe ce-i cu ea. M-am mai uitat la ea o vreme, cum ședea așa, cu picioarele desfăcute, mototolită, ciufulită și gemând ușor. Un fir gros de sânge îi tăia obrazul, scurgându-se înspre ureche. Atunci mi-am spus că-i sunt dator. Am luat-o de nevastă.

Patruzeci-cincizeci de ani de viață ajung dacă ai ceva de lăsat omenirii. Poate și mai puțin. Ce n-ai reușit să faci în intervalul ăsta, nu mai merită făcut. Tragi de timp degeaba. E plină lumea asta de la început și până astăzi de veleitari și închipuiți, de orgolii și de trufii. Regi, președinți, împărați, generali, compozitori, conducători de guverne, pictori, papi și patriarhi, filosofi, inventatori și oameni de știință, scriitori, sfinți și criminali, vedete de cinema și vraci, sculptori, dalai lama și criminali umplu pagini întregi de dicționare și de enciclopedii. Da Vinci, Goethe, Verdi sau Kant sunt dintre ăia care n-au mai lăsat loc în jurul lor. Cui îi mai pasă că au scris ei opere fără număr, au lansat teorii și au conceput sisteme filosofice, au cercetat, au publicat studii și poeme, romane, profeții, comentarii? S-au aruncat în toate, să fie ei enciclopedici. Ce să spun? Cine mai are timp să le caute, să le cerceteze? P-ormă au venit ăia care au scris despre ce-au scris ăștia. Doamne, iartă-mă, cine, păcatele mele, are timp

să citească ce scriu unii despre alții? Și-așa alde Mozart sau Eminescu al nostru au trăit puțin, dar s-au lăcomit și-au compus ca înecații. N-ai ce să faci cu oameni ca ăștia.

Astăzi, un critic muzical a scris o cronică devastatoare despre nevastă-mea. A făcut-o grasă, bătrână, suficientă, cu o voce dogită, *inadecvată pentru rolul de pe scenă*. I-a recomandat să se retragă *înainte de a fi retrasă*. De azi dimineață, suspină și așteaptă consolare. N-am chef. Mă uit fără să-mi pese la fața ei buhăită, cu pungi vineții sub ochii din care șiroiesc lacrimi cât boaba de mazăre. Chiar verzui. Nasul i s-a umflat și i s-a înroșit, buzele îi tremură, crăpate de ridurile adânci săpate în cafeniul cărnii obosite. Acum, în clipa asta, nu pot s-o mângâi. Dar pentru o clipă o iubesc pentru că suferința și neputința ei mă fac fericit. Cum să nu o iubești pe femeia care îți aduce fericirea? Cum să oprești asta cu vorbe de alinare? Știu. A început să-l viseze pe copilul mort în pridvor. O întreabă de ce cântă când el moare. O întreabă de ce nu l-a jelit. De ce nu l-a bocit. Pe urmă, o visează pe maică-sa care-l duce la groapă în rochie de mireasă. Și îl îngroapă în vagonul ăla de tren, sub iederă. Și de acolo iese tata socru-mic cu pantalonii-n vine și-i zice, *privighetoareo, fă, o să-ți tai gâtu' ăla din care cânți, să nu mai cânți și gura aia spurcată, auzi, fă?* Pe urmă se trezește scăldată într-o sudoare care miroase urât, a ulei rânced și a pivniță veche și udă. Și-și mângâie cicatricea care-i coboară din colțul buzei spre bărbie. Cicatricea aia pe care am sărutat-o atâta, plin de remușcări și durere.

Suntem în tren pentru că ne-am întrerupt turneul prin provincie, ca să mergem la nunta asta cu onorariu cât restul reprezentațiilor la un loc. Simt că o să triumfe dezastrul. O văd cum

scoate din buzunarul secret al genții ei de voiaj sticluța plată, metalică, în care își ține coniacul pentru cafea. Nu-i trebuie cafea. O pune la gură și o golește. Lacrimile curg în voie din ochii care au căpătat o strălucire vremelnică. Dâre umede și strâmbe își croiesc drum pe carnea moale, cu un fel de libertate cucerită pe neașteptate, care le dă o viață a lor, pe care n-o stăvilește nimic. Nici dosul mâinii obosite să le tot șteargă urma de pe obrazul cenușiu, nici vreo batistă de hârtie care și-ar lăsa și ea scamele în ridurile mai mărunte. Își croiesc drum către bărbia rotundă și se opresc sub primul val de piele care-i atârnă sub maxilar, prevestind gușa tremurătoare. *Nu zici nimic? De ce nu zici nimic? Nu vezi că mă face praf ăsta și o să se ia și alții după el și o să se aleagă praful o să ajungi muritor de foame eu de bine de rău o să am o pensie dar tu o să ai pe dracu o să te arunc ca pe o măsea stricată numai ghinion mi-ai adus fir-ai al dracului să fii de piază rea care ești și de laș pervers*. Intuițiile ei mă sperie uneori. Mă definește exact, fără să știe cât adevăr rostește. Jignirile pe care le ticluiește îndelung și pe care mi le aruncă în obraz ca pe niște mărețe izbânzi lexicale sunt blânde dezmierdări față de ceea ce merit.

Ea poate vorbi fără virgule. Nici n-ar fi recomandabilă vreuna, că i-ar întrerupe discursul, i-ar da vreme de reflecție, s-ar cenzura și eu n-aș mai ști exact cum stăm. Stăm bine, zic. În clipa asta, n-o mai iubesc. În clipa asta, ne urâm cu sațiu și egal.

Cel mai mult m-am bucurat când ne-am dus la biserică. La biserica la care am luat-o de nevastă, atunci când cusătura de la buză încă nu se vindecase. N-a știut niciodată de ce m-am însurat cu ea. I-am spus totdeauna că am auzit-o cântând și că aia a

fost. M-am îndrăgostit. De la-ntâmplarea aia ea se cam zărghise și nu părea să mai aibă vreun viitor, iar eu nu mai aveam decât vagonul de tren înecat în iederă.

După nuntă, am venit în răstimpuri în biserica asta. Credea ea că aici, unde i s-a schimbat soarta prin măritișul cu mine, pe care îl socotea pe atunci mare noroc, e ascultată. Venea pentru tot ce i se năzărea. Ba să-și ceară iertare de la copilul care murise la nuntă, nebăgat în seamă, tocmai când ea cânta *cucul și pupăza*, ba să mulțumească pentru clipa în care a primit primul rol pe o scenă adevărată, ba să se roage să semneze un contract la Paris ori să ceară ajutor într-un proces de plagiat, atunci când își pierduse măsura și crezuse că poate fi mai mult decât era. Tot așa s-ar întâmpla și acum, dacă ar avea unde merge, când se sperie că visează un vagon de tren înecat în iederă. Uscată.

A traversat o fază mistică atunci când a înțeles că nu mai poate fi ea Violetta. A fost distribuită în rolul cameristei și pe urmă în turma veselă a figurației, de la petrecerea din actul întâi. Atunci i s-a luat un văl de pe ochi și a priceput adevărata esență a vieții. *Deșertăciune sunt toate! Ce folos are omul din toată truda lui cu care se trudește sub soare?* Unde era să aprofundeze ea cuvintele astea, dacă nu în biserică? A părăsit de bună voie scena mare și a început să meargă la Liturghie.

A ascultat corul și a decis că soprana n-are stil. În duminica următoare, s-a așezat vis-à-vis de stranele în care s-au rânduit membrii corului și a început să-i îngâne. Oamenii și-au văzut de treabă și s-au arătat intrigate doar credincioasele din apropierea ei, femei simple pe care performanțele solistice ale nevesti-mii le-au iritat, dar nu într-atât încât să treacă mai departe de

dezaprobări țâțâite. Eu așteptam episoadele următoare, de parcă vizionam un film de suspans cu final previzibil. Ailaltă duminică s-a gătit nevoie mare, cu pălărie, perle și mănuși de macrame, și-a pus cerceii și broșa rămase de la mama, s-a parfumat și s-a machiat de parcă ar fi urcat pe scena de la Scala, și-a luat pantofii și poșeta din piele de crocodil, dăruite ei de un dirijor argentinian în vremurile de glorie, în care mă înșela cu oricine îi dădea vreun rol mai acătării ori o complimenta mai cu talent și s-a înființat în strana corului. Oamenii n-au zis nimic până n-a început cu trilurile. Ținea ochii închiși și gesticula ca-n scena morții Violettei, de s-au cutremurat candelabrele și s-au stins flăcările pâlpâitoare ale lumânărilor de la altar. Preoții s-au încurcat la ectenii, copiii s-au speriat și au început să plângă, doamnele cuvioase au deschis a uimire și spăimântare ochii închiși pentru rugăciune, iar bărbații, mai cumpătați, au ridicat doar sprâncenele a dojană, pentru că răspunsurile corului și ale solistei copleșeau auditoriul, confiscând clipa sacră a prefacerii pâinii și a vinului în trupul și sângele Domnului. Când dirijorul corului a rugat-o să-și tempereze recitalul, s-a ofensat cum n-o mai văzusem decât atunci când Alfredo i-a luat fața și ovațiile după duetul *Brindisi*, la Met. A tăcut. Nu mult. Nimeni, afară de mine, nu știa ce ascunde tăcerea ei. A durat până la momentul tainic din altar al chemării Duhului Sfânt. Preoții se rugau plini de credință Tatălui: *Te chemăm, Te rugăm și cu umilință la Tine cădem: Trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste Daruri ce sunt puse înainte și fă pâinea aceasta, Cinstit Trupul Hristosului Tău, iar ceea ce este în potirul acesta, Cinstit Sângele Hristosului Tău, prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt. Pentru ca să le fie celor ce se*

vor împărtăși, spre trezirea sufletului, spre iertarea păcatelor, spre împărtășirea cu Sfântul Tău Duh, spre plinirea împărăției cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată sau spre osândă. Atât a așteptat. Liniștea aceea. În clipa aia a oferit cel mai deșănțat spectacol din viața ei. Corul începuse a murmura așezat *Cât de mărit este Domnul în Sion.* Deodată, în toată pacea cântării, acutele ei au sunat ca trâmbițele apocalipsei. I-au asurzit pe enoriași, i-au amuțit pe preoți, au trecut prin ferestrele turlei, luându-se la întrecere cu dangătul clopotelor și cu ritmul repezit al toacei, a străbătut străduțele liniștite din jurul sfântului lăcaș, speriind porumbeii ce-și așteptau tainul de firimituri de prescură și i-au alarmat pe păcătoșii care ședeau liniștiți prin balcoane la cafele și la țigară, anunțându-le parcă vremurile din urmă. Într-un fel, ele chiar veniseră. Dar nu pentru ei. Pentru ea. A fost scoasă cu forța din biserică, târâtă de câțiva bărbați, așezată pe o bancă în fața pridvorului, din care se revărsau mușcate roșii și albe, iar femeia de la pangar a stropit-o cu apă sfințită și i-a masat tâmplele, sub care zvâcneau prin artere notele pe care nu apucase să le cânte. *Eu am conservatorul, nu cânt după ureche, am conservatorul, am cântat cu cei mai mari*. Sufla anevoie și pieptul greu era împins ca de foale de platoșa coastelor, înainte și înapoi. Privirea îi rătăcea speriată sub borurile largi ale pălăriei care alunecase într-o parte, lăsând să scape șuvițe de păr umede și sure. Am stat deoparte și am privit-o. Ura slăbea și chiar o iubeam, ori de câte ori se făcea de râs. Era un puseu de iubire. Mințea, sau chiar credea că a făcut conservatorul? Habar n-am. Lecțiile alea particulare sau ce-nvățase de la regizorii subjugați de potențialul și subtilitatea glasului ei, de nuanțele calde sau de

notele grave alternate cu o măiestrie înnăscută, iar nu dobândită, făcuseră din ea, pentru scurtă vreme, una din cele mai căutate voci, iar oamenii investiseră în ea ceva efort, timp și răbdare. Și ea nu-i dezamăgise. Nu din fior artistic, ci din ambiție.

O priveam lung. Nu mi-era milă. O iubeam de-a dreptul. Stăteam deoparte, ca atunci lângă vagon, și o iubeam. S-a ridicat și a ieșit pe poarta bisericii. N-a mai călcat niciodată de atunci în fața vreunui altar, nu s-a mai închinat înaintea niciunei icoane.

Regizorii au înțeles înaintea publicului că a îmbătrânit. Precoce. Au început să-i ofere roluri din ce în ce mai mici, de umplutură, suport sau figurație. Atunci a luat cu asalt teatrele de provincie. O vreme, reputația i-a mai adus numele pe afișe, iar publicul din orașele mici, hămesit de foame culturală, a acceptat convenția. Putea să fie și o Violettă mai matură, o donna Anna mai dolofană și mai trecută sau o Rosină mai greoaie. Importantă era muzica. După câteva reprezentații, se muta în orașe și mai prăpădite. Opera a devenit operetă, apoi musical, apoi vodevil, varieteu și, mai târziu, cuplet. Mă uluiește încăpățânarea ei. De a trăi. Și de a cânta. Orice ar fi. Să cânte. Oriunde.

Acum mergem la nuntă. A treia cununie a unui șef de fermă cu o tipă tânără. Părintele l-a sfătuit să facă ceremonia acasă, mai ales că omul are copii mai mari decât mireasa. Nu de alta, dar ăia îl anunțaseră calmi și hotărâți pe protopop că dau foc la biserică dacă popa îi face rânduiala cununiei în sfântul lăcaș, când mama lor nu se răcise încă-n groapă. Au amenințat pe toată lumea. Așa că ginerele n-a găsit nici taraf, nici cântăreți și nici nuntașii nu s-au înghesuit să onoreze masa. Asta l-a pus pe om

la ambiție și a adus toate rudele nevestii, oameni fără niciun căpătâi, cum era și ea, a tocmit orchestra de amatori a unui orășel din apropiere, formată din șeful de gară, doi profesori, un învățător, un doctor și doi avocați care cântau muzică de cameră și a găsit-o de solistă pe nevastă-mea care, trebuie să recunosc, are la apusul carierei un repertoriu de invidiat.

Așa că acum stau în tren și-mi scriu pe caietul ăsta cu un pix ieftin, în timp real, memoriile, cum ar veni. Ea a adormit lângă mine și sforăie ușor, cu gura întredeschisă, răsturnată pe bancheta acoperită cu stofă roșie și picouri albastre, ținându-și mâinile în poală, iar eu scriu. Despre mine și despre ea și despre toți cei care au însemnat tot felul de lucruri, sperând să nu moară de tot atunci când vor muri. Când vor fi murit. Îmi place mult de tot viitorul ăsta despre care am aflat că se cheamă anterior și care vorbește despre ce o să fie ca despre ce a fost. L-am învățat greu, că nu-s un inginer din ăla care scrie ușor altceva decât cifre, dar nu mă mai satur de el, pentru că îmi arată că timpul nu e cum vrea el, ci este cum vrem noi să fie. Chiar dacă trece și ne omoară cu fiecare clipă câte puțin. De fapt, amărâtul se răzbună pe noi pentru că i-am prins șmecheria. E numai neputința lui de a face altceva decât să treacă. Iar noi cu gândul îl putem opri în loc. El singur nu poate nici dac-ar vrea. El singur curge. Numai noi și Dumnezeu îl putem suspenda, îl putem pune în așteptare. Pe *hold*, cum se zice acum. Și îi putem da drumul din nou să treacă atunci când avem chef, pentru că lucrurile de care sufletul nostru are trebuință sunt bine puse la păstrare în magazie. În memorie. Binecuvântare și blestem. A zis unul că nu te poți scălda de

două ori în aceeași apă a unui râu. Așa o fi, dar te poți scălda de câte ori vrei în amintire și aduci apele timpului înapoi tot când vrei tu. Asta e puterea noastră asupra timpului. Atunci când trăim curge și ne ia tinerețea cu el, da-n vremea asta facem și noi cu el ce vrem. Îl mutăm unde vrem și ne jucăm cu el cum ne place. E un joc de putere. El ne sfidează și ia cu el ce am vrea să păstrăm. Chipul, puterea, pofta de viață, oamenii dragi. Dar duce la vale și ce nu ne trebuie. Necazurile, supărările, durerile. Ne scapă și de ele. Cine câștigă și cine pierde e după cum simte fiecare.

Baba Ianca se săturase și se ruga de timp să o ia cu el. Ori s-o ia Dumnezeu, moartea, cineva, oricine. Să o ducă. Copilul ăla firav al miresei nici să se roage ca să mai rămână n-o fi știut.

Mă întreb câteodată dacă vagonul ăla de tren o mai fi acolo. Dacă în pădurea din el timpul o fi încremenit între frunze și lăstari.

Ea e încă aici, cu mine. Mergem la nuntă. Ea o să cânte și glasul ei o să învelească în pânză cernită alte tristeți și alte mânii nestăpânite. Iar eu scriu în șirul nesfârșit al celor care au scris și al celor care vor mai scrie. În scurtă vreme, ne va uita toată lumea. În urma noastră vor rămâne doar cârceii de viță, răsăriți din rugina unui tren care nu va mai pleca nicăieri.

Lanterna

Străzile erau goale și soarele încălzea zgârcit amiaza. Își bea cafeaua cu gesturi leneșe și își făcea inventarul.

Un amantlâc dura, în ceea ce o privea, doar atât cât rezista nevasta. Cât reușea femeia să sufere, cât îndura să se dea de ceasul morții, să plângă, să-și frângă mâinile, cât răbda, se văita la prieteni, cât se umilea și se ruga de el să înceteze, de Dumnezeu să-i dea gândul bun, să-l întoarcă la familia lui, să o lase pe nenorocită, cât izbutea să aștepte, să se înfurie, să facă scene, să se resemneze și pe urmă să o ia de la capăt, relația rezista. Depunea și ea, în calitate de amantă, un efort egal cu al nevestei. Când femeia ceda nervos, abandona, părăsea câmpul de luptă și altarele, își regăsea demnitatea, îi învia curajul și spunea *gata*, atunci își pierdea și ea orice interes. Îi dădea fraierului papucii. Cine nu era în stare să-și țină nevasta acasă nu merita să aibă nici amantă. Era un prost. Slab, ca atâția alții, incapabil să aibă totul.

Monogamia denotă lene. Lipsă de imaginație. Cei mai mulți asta își doresc. Din comoditate, din frică, din limitare. O relație. Una singură. Puțini sunt aventuroșii care jonglează la limita suportabilului cu ceea ce au, dar și cu ceea ce cuceresc. La ce dracu' mai trăiești dacă te mulțumești cu puțin, ca toată lumea? Dacă nu încerci să cucerești totul? Întregul. Ai, întâi de toate, confortul unei relații domestice standard. Nevastă cumsecade, dedicată, copii binecrescuți, cu note mari la școală, premii și selecții la olimpiade, socri amabili, cu vile, piscine, conturi și terenuri intra și extravilane, părinți mulțumiți, cumnați și cumnate de gașcă, veri, bunici, unchi, mătuși, prieteni de grătar. Concedii stereotipe la munte și la mare. În Grecia sau Antalya. Aniversări. Onomastici. Nunți. Botezuri. Cumetrii. Înmormântări. Revelioane. Sărbători legale și weekenduri. Evadările în doi. Toate clișeele care alcătuiesc viața unui familist tradițional. Dar, la toate astea, bărbații adevărați adaugă suspansul permanent. Talentul de a pune de acord minciunile elaborate, minciunile improvizate, adevărurile mistificate. Ingeniozitatea de a inventa fente. De a găsi mereu scuza potrivită. Numai cei puternici fac față tensiunii scenariilor spontane. Numai cei curajoși reușesc să amâne sau să schimbe finalul inevitabil. Și uneori să-l lase deschis. Pentru asta trebuie har. Nu e ușor să stivuiești replici transparente, să ascunzi adevărul sub straturi subțiri, suprapuse la infinit. Un asemenea palimpsest ar putea fi descifrat doar de un ochi pervers, exersat în înșelăciune. Numai un expert în rău ar putea pătrunde în miezul putred al poveștilor încâlcite, pe care din vocație le țese ticăloșia. Și, tot așa, nu e la îndemâna oricui exercițiul subtil de resuscitare a

relațiilor muribunde. Nu toată lumea știe să le cupleze la fuioarele salvatoare ale jumătăților de adevăr. Nu oricine se pricepe să le redea culoarea în obrajii vlăguiți de teama sfârșitului prematur. Acest *tot* nu-l au decât aleșii. Bărbații care știu să înfrunte geloziile iscate dintr-o tăcere prea lungă, dintr-o ezitare, dintr-o privire întârziată, dintr-o absență de o secundă, bărbații care știu să neutralizeze sentimentul proprietății conjugale, pretențiile de exclusivitate afectivă. Pe ăștia și-i doreau deopotrivă nevestele și amantele. Pe ei și-i disputau femeile cu sălbăticie.

Ea nu întâlnise niciunul de felul ăsta. Nici măcar acum. Când timpul îi întinerea sufletul și îi lua prospețimea trupului. Nu-și împlinise legământul. Nu izbutise. Nu îl găsise pe Adam. Cu o Evă ca ea, omenirea ar fi rămas și azi în rai. Mărul ei nu ispitise pe nimeni. Acum, după atâta vreme, îi venea să lase dracului creaționismul și să aprofundeze teoria lui Darwin, ca să înțeleagă principiile științifice ale împerecherii. Multiple.

Domnul Maistru, învățătorul, profesorul, mentorul și binefăcătorul ei o învățase că, după ce Dumnezeu făcuse cerul și pământul, după ce despărțise apele de uscat, lumina de întuneric, după ce împodobise tăria cea de sus cu soare, lună și stele, iar tăria de jos cu ierburi și copaci, punând între ele păsări, jivine și făpturile din mări, ea, Floarea, fusese așezată ca o coroană peste lume. Să fie mândră de înfățișarea pe care i-a dat-o Dumnezeu, îi spusese Domnul Maistru. Că mâinile lui o făcuseră din lut. N-avea cum să se tragă așa frumusețe dintr-o maimuță. Asta o făcuse să se uite cu atenție în oglindă toată viața și ajunsese la concluzia că Domnul Maistru avea dreptate. Își știa corpul pe de rost. Și ce nu vedea ea îi spuneau bărbații înnebuniți după carnea ei.

Trupul mlădiu se desena ușurel începând cu picioare lungi crescute din degete fin rotunjite și sprijinite moale pe călcâiele rozalii. De-acolo, albe ca niște tulpini sticlind în ger, izbucneau suple gleznele modelate cu delicată știință în lutul ceresc; urcau nervos mușchi subțiri către genunchii minusculi; se desăvârșeau în coapsele care ascundeau cu grație răsadnița vieții. Nu rodise încă. Suișul urma lin pe curba lărgită a feselor pline, subțiindu-se în arcul grațios al taliei deschise ca un vas de flori să cuprindă globurile mici ale sânilor înveliți în pielea străvezie. Capilare diafane țesuseră sfârcuri mici, cafenii, tulburând leneș ordinea liniilor domoale ce se întindeau cumpănite spre clavicula tremurătoare ca o coardă de viță. Liniile se despărțeau în răspântia în care se plămădiseră obrajii umerilor. De-acolo porneau brațele ei turnate într-un tipar perfect și gâtul lujeriu odihnind rotundul capului frumos alcătuit. Vasul ăsta, umplut cu duhul vieții, nu avea cum să fie o maimuță transformată. Oricâte mutații fericite și coincidențe genetice s-ar fi putut închipui. Era mai degrabă visul împlinit al unui sculptor desăvârșit, nepământean. Care lucra, din păcate, cu materiale proaste. Ieftine. Trecătoare. Din neputință, din neștiință sau, pur și simplu, din răutate. Fusese dorită de toți. Totdeauna. Așa cum se spune că sunt copiii din flori. Că au lipici.

Singurii care se abătuseră de la acest adevăr acceptat de toată lumea au fost bunicii ei. Care își dăduseră afară din casă fiica înainte să nască *fòchiu*' și să-i facă de râs. Mai bine pe drumuri, decât în bătătura lor de oameni cinstiți și curați. Când maică-sii îi crescuse burta mare, o adunase miliția din fața autogării pe unde-și făcea veacul cu tot felul de derbedei și o dusese ca la un fel de pușcărie, pentru mame minore. Acolo se născuse Floarea

primăvara și rânduiala era să fie dusă la orfelinat și să fie dată spre adopție, iar pe mă-sa s-o bage la pușcărie pentru vagabondaj. Numai că un brancardier de-acolo a zis c-o ia el de nevastă, cu copil cu tot. Și-așa devenise mă-sa femeie onorabilă, chit că îi rămăsese la suflet autogara și tot mai rătăcea pe-acolo, când o apuca. Ba, uneori, se mai suia și în câte-o rată, rangă de beată, și cobora în te miri ce sat unde o făceau toți bețivanii poștă, până o găsea miliția ruptă prin vreun șanț, o băga iar în arest și se dădea anunț la ziarele locale. Venea bărbată-su, o lua, îi trăgea și-ăla un toc de bătaie, p-ormă o ierta și se făceau amândoi pulbere. Așa se născuse și fratele ei. Frumos și el, să-l bei într-un pahar cu apă. Dar nu mai avea loc. L-au lăsat într-o iarnă să doarmă afară, că ei aveau daraveli de bărbat și nevastă în casă și nu se cuvenea să vadă copilul. Numai că după aia uitaseră de prunc și adormiseră. A doua zi l-au găsit niște muncitori, vânăt și bocnă de înghețat. L-au îngropat vecinii într-o cutiuță din lemn de brad meșterită la repezeală, iar pe mă-sa și pe ta-su i-a luat miliția pe amândoi, i-a dus la arest, pe urmă judecătorie și, după cum li se cuvenea, la pușcărie. Abia atunci s-au înduplecat bunicii și au venit să își vadă nepoata. Au luat-o la ei și au prins drag de ea. Au crescut-o cu gândul că, dacă greșiseră cu fata lor, trebuia să-și răscumpere nepriceperea cu asta mică. Fusese, pe urmă, alintată și răsfățată ca orice copil dorit. Pe cât creștea ea și se făcea mai frumoasă, pe atât îmbătrâneau ei și nu mai țineau pasul. Se bucurau că Floarea era îndrăgită de toată lumea. Toți o căutau, toți voiau să fie în preajma ei, toți voiau să o facă să râdă, ca să-i vadă buzele alea cărnoase dezvelind dinții albi, frumos rânduiți, să zărească luminița aia veselă jucându-se în apele

albastre ale ochilor ei oblici, de chinezoaică, pielea obrajilor proaspătă, rotunjită de hohotele ei ascuțite. Toți voiau să o atingă. Nevinovat. Vinovat.

Maică-sa se întorsese destul de repede de la pușcărie, încât să nu-i piardă toată copilăria. Stătea și ea tot la bunicii pe care anii îi făcuseră mai îngăduitori și mai iertători, dar n-o interesa copilul. Orice s-ar fi întâmplat, mai bine sucea capul în altă parte. Chiar și atunci când verii ei de la țară o înghesuiau printre cotețe ca să-i dea chiloțeii jos, întorcând-o pe toate părțile, ca să lămurească pe deplin deosebirile dintre fete și băieți, în amieze toropite de soare, în vreme ce bunicii picoteau la umbra pereților răcoroși din paiantă ai cocioabei din mijlocul ogrăzii. N-a vrut să știe nici când puștii de la școală i-au ridicau fustița, holbându-se la picioarele ei albe, și nici când domnu' de educație fizică a ținut-o după ore și a obligat-o să alerge în maiou și în dres prin curtea școlii, cică să dea singură proba de rezistență, căscând ochii plini de poftă la zbaterea sânilor ei cruzi, care împungeau subțire țesătura de bumbac. Și nici nu îi păsa când soțul ei, brancardierul salvator, ieșit și el din pușcărie, ținea cu tot dinadinsul să îi facă baie fetii și să îi citească povești la culcare, deși ea crescuse destul, iar scrisul nu mai era demult o taină.

Bunicii au plecat la Dumnezeu, amândoi într-o zi. S-au dus împreună la râu, ea să spele niște țoale și el să-i țină de urât, dar și să prindă la mămăligă vreo doi obleți, să-i frigă pe tablă. Numai că baba a scăpat pe apă un ștergar și n-a vrut să-l lase. S-a repezit după el, dar a prins-o un vârtej și-a tras-o la fund, până să apuce să mai strige după ajutor mai mult de-o dată. Moșul a sărit s-o scoată, dar l-a apucat iute și pe el apa în adânc și duși au fost

amândoi. Mai erau pescari de-o seară pe mal, dar n-a băgat nimeni de seamă că pe bătrâni i-a înghițit râul, nici atunci și nici mai târziu. Fie-sa și gineri-su umblau când beți, când mahmuri, vecinii erau cu ale lor și pe Floarea n-o ascultau oamenii. Doar o priveau. Și-a dat lumea seama c-au dispărut bătrânii numai când i-a scos apa la suprafață, umflați și negri. Pe el la câțiva kilometri de sat, pe un prundiș, unde l-au găsit niște copii, zvârlit cu fața-n jos, iar pe ea mai departe, unde albia râului se lărgea, pe un mal, încurcată în niște crengi. I-au adus acasă și i-au îngropat la repezeală în cimitir, unul peste altul, într-un mormânt dat de popă pe șapte ani. Dar Floarea tot apucase să-i vadă. De la bunică-sa nu mai ținea minte decât mâinile. Vinete. Și crăpăturile pielii putrezite, tencuite cu mâl și nisip. Visa uneori degetele ei osoase fără unghii. De la bunică-su ținea minte pielea roșie, plesnită a feței și verdele buzelor mâncate de apă. De-atunci încolo maică-sa a umblat numai beată, iar taică-su ăla, nea' Ticu, voia să-i facă baie întruna.

Să fi avut Floarea vreo treisprezece ani când a văzut-o venind încercănată la școală Maistrul de la atelierul de producție, unde făceau copiii de a șaptea și de a opta practica. A luat-o cu binișorul după ore și a întrebat-o ce era cu ea. La început, s-a ferit să-i spună, pe urmă a apucat-o așa un plâns când omul a mângâiat-o cu blândețe pe creștet și mâna lui n-a coborât mai jos, pe gât și pe spate, căutând marginea bluzei ca să se vâre sub ea, încât i-a povestit. Mai ales despre brancardier. A ascultat-o îngândurat, pe urmă a întrebat-o dacă vrea să anunțe conducerea școlii, ca ei să cheme poliția și s-o ia de-acasă. I-a spus și că asta însemna să ajungă într-un orfelinat, unde ar fi putut să fie și mai rău de-atât. Sau putea, dacă ar fi vrut, să vină să stea la el, cu nevasta și cu

copiii lui, să-i ajute prin gospodărie, ca mulțumire. Că mai avea un fel de copil de pripas și, unde-i unul, poa' să fie și doi. S-a uitat la el cum o privea așa, cu ochii ăia apoși peste care se scutura serioasă șuvița de păr cu care își acoperea chelia, și i-a spus că vrea la el. Dar nu credea că ai ei or să o lase. I-a spus că asta e problema lui. Că o rezolvă el. Ea a vrut să știe cum și a mers cu el. S-au dus la mă-sa acasă. Floarea a rămas în stradă, uitându-se printre ulucile gardului. Domnul Maistru o găsise pe mamă-sa beată, ca de obicei, adormită cu capul pe o masă de lemn, învelită cu o mușama veche, pe care erau desenate lămâi tăiate în jumătate, felii de pepene roșu și struguri, iar pe bărba-su legănându-se pe un scăunel cu picioare nesigure, sprijinit de peretele strâmb al casei. Ședea cu mâinile împreunate a rugă între genunchi și cu ochii la poarta pe care, în loc să intre ea, intrase un bărbat pe care el, cel puțin, nu-l văzuse niciodată. Pe mă-sa a lăsat-o în plata ei. Visa, tresărea și bolborosea ceva. Lui i-a zis scurt că știe ce-i poate pielea și că dacă nu o lasă pe fată la el, anunță miliția de toate care se petrec în casa aia și înfundă amândoi pușcăria. Mai ales că erau recidiviști, cum știa toată lumea. Pe urmă îl ridicase pe nea' Ticu de pe scăunel, apucându-l de piepții cămășii, îl lipise de zid și-i cârpise două palme peste obrajii supți, așa, *ca să fie de arvună*, i-a zis. După aia îl azvârlise într-o parte, dar picioarele nu-l ascultaseră pe nea Ticu și se prăvălise în țărâna din curte, stârnind un nor prăpădit de praf. Domnul Maistru i-a mai tras și un șut în cur, așa, din vârful pantofului, ca să știe că a vorbit serios. Pe urmă îi făcuse fetii semn să intre în curte. A trimis-o în casă să-și strângă lucrurile și cât a așteptat-o, a fumat o țigară pe care o ținea

șmecher între degetul mare și arătător, apărată de palma lui bătucită de munca în atelier.

Când a ieșit Floarea cu o legătură de haine înfășurate într-un prosop decolorat, nea Ticu se ridicase și se scutura de praf. Maistrul a luat-o de cot și, împingând-o spre poartă, a mai întors capul o dată, deranjându-și șuvița care i-a căzut în ochi, l-a săgetat pe nea Ticu până în gândurile alea negre ale lui, de răzbunare, cu privirea îngustată, filtrată de firele rare de păr, și a strecurat printre buze un scuipat subțire, țintind picioarele bărbatului rămas țeapăn în mijlocul ogrăzii. Flegma a aterizat fix în fața pantofilor scâlciați ai lui nea Ticu, făcând o groapă mică în pulbere și a rămas acolo lucind ca un ochi de veghe. *Să nu cutezi, că o să vezi tu*, a mai zis domnul Maistru. Asta era vorba lui. O spunea mereu și la atelier, când voia să-i sperie pe copii. *O să vezi tu*.

La domnul Maistru se obișnuise repede, chiar dacă nevastă-sa nu văzuse cu ochi buni adopția aia grăbită. Dar erau patru plozi de crescut, plus un fecior de paișpe-cinșpe ani, Valeriu, din altă însurătoare a maistrului, mai din tinerețe, cam nătărău. Ăsta îl privea pe ta-su ca pe Dumnezeu, de când îl luase din bordeiul unor neamuri de departe, unde-l năpustise netrebnica de maică-sa, cum îi zicea domnul Maistru, înainte să plece și să nu mai știe nimeni de ea. Ăsta era copilul de pripas, înțelegea Floarea. Era nevoie de amândoi, că era de ținut ditamai casa, cu toate ale ei. Tăiat de lemne, reparații prin-năuntru și prin curte, dereticat, târguieli, gătit, spălat, călcat, lecții cu copiii pentru școală și, în plus, doamna Geta mai și croitorea prin cartier, mai și tundea sau vopsea părul vecinelor, așa că o mână de ajutor, chiar dacă venea după ea cu încă o gură de hrănit, nu strica. O slugărea

toată ziua, de când se întorcea de la școală și până se culcau copiii. Pe urmă, trebuia să o lase să-și facă și ea temele și să doarmă puțin. Așa îi zisese bărba-su, și cu el nu era de glumit când îi intra câte o idee în cap. Acum îl apucase că să o ajute pe asta, după ce i-l adusese pe bastardul ăla de Valeriu.

Auzise el într-un an la biserică, la slujba de Paște, că le-a trebuit să stea la predică, în loc să ia lumină și să plece acasă ca toți creștinii, cum zisese părintele că dacă nu-i îmbraci pe ăia dezbrăcați, dacă nu le dai de mâncare la ăia flămânzi, dacă nu-i oploșești pe ăia fără acoperiș deasupra capului și dacă nu dai ajutor cui are nevoie, nici n-ai ce să aștepți de la Dumnezeu. Că atâta cu ce îi ajuți pe amărâți, îți dă și ție Dumnezeu când vine vremea să dai ochii cu El. Ei, și de când auzise bărba-su asta, își făcuse o cercetare amănunțită a vieții și își dăduse seama că el, la fel ca păgânii, întorcea dragostea numai alor lui, îi ajuta numai pe ei, se interesa numai de ei. Carevasăzică, nu făcuse nicio brânză. Și, tocmai atunci, ca un făcut, apăruse Valeriu. Și nu trecuse mult și acuma, na, și fata asta cu necazurile ei. Domnul Maistru văzuse numaidecât aparițiile astea ca un extemporal pe care i-l dădea lui personal Domnul Iisus Hristos. Și nu s-a mai înțeles nimeni cu el. Nici măcar părintele, singurul la curent cu toate isprăvile maistrului, care i-a zis că nu așa se face, că totul trebuie să se întâmple în condițiile legii, că e bine că l-a luat pe Valeriu, dar trebuie să știe și autoritățile statului. Că e bine că a salvat-o pe Floarea, dar că fata trebuia dusă la miliție și la organele care se ocupă de copiii care nu sunt tratați cum se cade de familiile lor. Dar el, încredințat că Dumnezeu îi vorbise direct, că îi dăduse un fel de teză, nu asculta pe nimeni, ba îi amenințase

pe toți că vor avea de-a face cu el dacă se bagă în treburile lui. Pe nevastă-sa că o trimite la mă-sa, nu înainte să anunțe miliția de câte ilegalități face, că ia bani necuveniți de la oamenii pe care îi tunde fără autorizație și pentru care coase haine pe sume pe care nu le declară și o să fie arestată pentru venituri ilicite; pe popă că merge cu icoana pe la oameni prin case și adună și el venituri necuvenite și că s-a apucat să schimbe burlanele și tabla la biserică fără aprobări de la forurile competente; pe vecini cu tot ce știa despre ei, că unul mai fura pui de la combinat și-i vindea pe stradă, că altul păgubea fabrica de medicamente și ducea marfa sustrasă la o farmacie, unde ăia făceau bani frumoși, vânzând pastile fără rețetă și câștigul îl împărțeau cu hoții, așa că-l știau de frică până și farmaciștii acum; că nu știu care folosea mașina instituției în interes personal și tot așa, încât oamenii și-au spus că nu e treaba lor și că, dacă doamna Geta nu comentează, Valeriu era totuși al Domnului Maistru, iar fata era mulțumită, atunci asta era. Chiar dacă nu mai avea prieteni și nu-l mai saluta nimeni pe stradă, Domnul Maistru era împăcat. Făcea un lucru plăcut înaintea Domnului și avea să fie răsplătit. Fusese surprins când constatase tot sub acoperișul lui, după ce înfrânsese opoziția doamnei Geta, ostilitatea cu care o întâmpinase pe fată tocmai Valeriu. Băiatul își simțea amenințată de venirea intrusei afecțiunea cuvenită. Era convins că Floarea avea să-i fure locul în inima lui taică-său. *O să vezi tu*, o amenința pe unde o prindea, ca un ecou al domnului Maistru. Pe ăsta-l potolise domnul Maistru, zicându-i că numaidecât îl trimite de unde venise și-i închisese gura. I-a spus să se poarte frumos, că dacă-i spune fata că i-a zis sau i-a făcut ceva, a lui era ulița. Valeriu își înghițise

lacrimile și obida. Tăcuse, dar tot cu ochi răi se uita la ea. *O să vezi tu*, auzea fata de câte ori erau singuri, dar se obișnuise și nu-l mai băga în seamă.

Timpul a trecut, iar la școală părea să nu se știe nimic. Lumea de pe stradă s-a obișnuit cu prezența Floarei la domnul Maistru. Începuseră chiar să se bucure, pentru că vedeau cum din zi în zi se făcea mai frumoasă și mai frumoasă. Și le plăcea și lor, dar nu cum îi plăcea, pesemne, lui Dumnezeu. Că El era Tată. Iar ei erau oameni. Așa s-a făcut că au văzut cum de la un timp i se cam aprinseseră Floarei călcâiele după domnul. Era Făt-frumosul ei pleșuv, care o salvase. L-ar fi răsplătit de bunăvoie cu tot ce voise să ia de la ea cu forța nea Ticu și ar fi vrut orice bărbat. Vedea și nevasta domnului Maistru, vedea și soacră-sa, vedeau și alelalte neveste din vecini. Vedea și Valeriu. Numa' domnu' Maistru nu vedea. Lumea șușotea, se uita, asculta, punea cap la cap ce-a zis unul, ce-a zis altul, ce-a zărit careva, cam ce-ar fi să fie și părea lămurită. Nu era lucru curat ce se petrecea la domnu' Maistru. În vremea asta, dumnealui citea nepăsător Biblia, făcea inventarul faptelor bune, al milosteniei, și era mulțumit. Îi îmbrăcase, îi hrănise, îi adăpostise, îi scosese din necaz. Și pe Valeriu, și pe fată. El nu-i socotea separat. Îi tot vedea împreună și chiar se hrănea cu gândul secret că poate cândva, când aveau să crească, aveau să rămână tot împreună. Așa cum se cuvenea unui băiat și unei fete cumsecade. Asta era. Era bine. Era lucru curat. Dar era bine și ca la școala care se afla în capătul celălalt al orașului, totuși, să nu se știe. Așa încât dimineața fiecare pleca pe rând. Dar taina n-avea cum să rămână taină pe veci.

Băieții din clasă și de la atelier îi dădeau Floarei târcoale și deveneau din ce în ce mai îndrăzneți. Unul, care avea obiceiul să o urmărească mereu, ștergând gardurile și proptind toți pomii după care se ascundea ca să nu-l vadă fata, dusese vestea că după ore ea nu se mai duce acasă la mă-sa și la ta-su, ci la domnul Maistru de la atelier. *Hai, bă, că nu se poate*, ziseseră toți. *Poate o ajută pe aia a lu' dom' maistru cu copiii. P-ormă, nu se poate, se duce acasă, că nu e voie de la miliție să te duci să stai la oameni străini care mai sunt și profesori la școală, dacă ai părinți și casă și tot ce trebuie*. După aia au urmărit-o cu schimbul și făceau de caraulă pe rând, să vadă unde se duce, când și dacă pleacă acasă. Așa s-au convins că ședea la domnul Maistru. Credeau că trăiește cu ea, dar nu erau siguri. Unul o văzuse când își scotea sutienul de sub bluză, trăgându-și bretelele prin mâneca scurtă, apoi vârându-și mâna prin decolteu ca să-l apuce și să-l înghesuie în ghiozdan, înainte să intre în curte. O văzuse cum a deschis poarta și s-a prefăcut veselă. Sărea în pasul ștrengarului ca să i se bălăngăne țâțele și să o vadă domnu' Maistru. Așa învățase ea de la domnu' de educație fizică. Maistrul n-o văzuse, dar o văzuse Valeriu. Și în inima lui uscată se mișcase ceva. Se făcuse loc mai mult pentru ură. O văzuse și doamna Geta și-i arsese o scatoalcă, dar cu frică. Îi făcuse numaidecât semn să nu strige s-o audă domnu', că o călca în picioare.

Atât le-a trebuit băieților. Și-au făcut tot felul de filme. Cum adoarme doamna Maistru cu capul pe mașina de cusut și cum se duce domnu' Maistru în cameră la Floarea și o dă cu cracii în sus, cum îi prinde doamna Geta și se repede cu foarfeca aia mare la ei. Cum o ia domnu' Maistru și pe ea ca s-o împace, și o

compostează și pe urmă o pun de-o partuză. *Mamă, ce tare! Ce corditor e, nene, nea' ciocanu' ăsta, băi*! Da' n-aveau siguranța că așa se întâmpla. Le trebuia o confirmare. Trebuia să se știe. Întâi l-au înghesuit pe Valeriu prin cotloanele școlii, l-au caftit să zică adevărul. Mutu' a tăcut mâlc. A încasat-o și a tăcut. I-au zis că ori e prost, ori e băgat și el pă problemă și o să facă pușcărie pentru sechestrare de minoră, cu dom' Maistru cu tot. Cu lacrimile șiroind pe obraz, le-a zis numai *o să vadă ea*. Au râs de el, i-au mai tras câteva castane, niște șuturi în cur și l-au lăsat în plata Domnului de prost.

Pe urmă l-au pus la încercare chiar pe domnu' Maistru. S-au împărțit în două echipe. *Atacanții* și *observatorii*. La orele de atelier, *atacanții* au început s-o pipăie pe Floarea atunci când erau siguri că domnu' Maistru îi vede. Îi puneau mâna pe fund, încercau să i-o bage între picioare sau să o tragă de țâțe. La fazele astea, *observatorii* vedeau cum maistru se înroșește, cum încep să-i tremure mâinile și dădeau alarma când simțeau că o să se repeadă la ei să-i cotonogească și să-i trimită pe fiecare la bancul lui de lucru. În loc să-i atingă, însă, omul le vorbea apăsat, dar cumsecade. Ca un profesor care se respectă și vrea să educe, nu să pedepsească. Nu era nici suficient, nici concludent. Trebuia mai mult. Într-o zi, l-au așteptat să plece până la magazie cu Valeriu, să aducă piesele brute pe care ei trebuia să le prindă în menghine și să le pilească până le aduceau la cotă. Atunci au înconjurat-o pe Floarea și au început să tragă de ea. Se așteptau să țipe, să se zbată, numai că asta parcă atât așteptase. Și-a ridicat singură fusta și le-a arătat chiloții. Pe urmă și-a trecut mâinile peste țâțe, le-a frecat puțin și după aia, fără să dezlipească palmele

de pe corp, le-a urcat așa, pe gât, pe după urechi, și-a ridicat părul ăla roșcovan în creștet și a început să se legene într-o parte și în alta și să-și rotească bucile alea rotunde, de i-a lăsat pe toți înțepeniți. Li se bulbucaseră ochii și căscaseră gurile a mirare, de parcă aterizase un ozeneu acolo, la ei în atelier. Îngrijorat de liniștea dinăuntru, maistrul se grăbise să se întoarcă, de teamă că îi fugiseră elevii și avea să-l sancționeze direcția pentru lipsa de supraveghere. Afară de Floarea, căreia oricum nu-i păsa, nimeni nu auzise zgomotul spart al pieselor metalice, care loveau una după alta în cădere cimentul atelierului. Domnu' Maistru s-a repezit între ei, rupând cercul clocotind de poftă, și a smucit-o pe fată de umăr, cârpind-o ca altădată pe nea' Ticu. Se gândea atunci că, uneori, facerea asta de bine nu e pentru oricine. I-a trecut tot atunci prin minte, dintr-odată, să nu se mai ducă nici la biserică și să nu mai citească nici Biblia. Și să-i trimită pe toți de unde veniseră. Și pe Valeriu, rămas ca o stană de piatră în mijlocul atelierului, și pe Floarea. Îi venea să se ducă și el unde-o vedea cu ochii. Era clar că nu era rost de rânduială pe lumea asta. Fata s-a întors spre el cu obrazul roșu și cu ochii scăpărând de promisiunea unei destrăbălări fără pereche. I-a prins capul între mâinile ei subțiri, l-a tras cu putere spre ea și, sub ochii tuturor, l-a sărutat, mușcându-i buzele cu furie și vârându-și limba aia șerpească printre dinții lui, ca să-i simtă gustul și să i-l lase pe al ei. Chipul lui Valeriu lucea pământiu sub un strat subțire de sudoare. Nu se clintise din loc și dacă oasele maxilarului n-ar fi mestecat în gol și pumnii strânși n-ar fi pulsat imperceptibil albindu-se, ai fi zis că a înțepenit ca morții din Pompei, sub cenușă. Numai care fusese aproape de el auzise o

șoaptă răgușită, *o să vezi tu*. Băieții au început să aplaude, să fluiere și să bată din picioare ca pe stadion. Tocmai în clipa în care directorul școlii intra pe ușa atelierului, împreună cu un inspector școlar.

Deci, toate zvonurile se confirmă, tovarășe maistru, avea să-i spună directorul școlii în biroul său, câteva ore mai târziu, în prezența unui căpitan de miliție. *Rușine, tovarășe, rușine! Un om de la care aveam pretenții. Eu și întreaga comunitate. Un om însurat, cu patru copii acasă și nenumărați alții dați în grijă de părinții lor, la școală. Vă dați seama că raporturile noastre de muncă încetează în acest moment.*

Discuția nu se oprise aici. Continuase la diverse întruniri, ședințe, consilii, comisii de disciplină.

De față cu copiii! Ce rușine, tovarășe maistru! De restul are să se ocupe miliția și forurile în drept. Dar nu pot să vă las să plecați înainte de a vă spune că sunteți o mare dezamăgire pentru noi. E un exemplu unde duce frecventarea bisericii și însușirea acelei învățături nesănătoase.

Parte din cuvintele astea făcuseră înconjurul școlii, pe urmă al urbei și ajunseseră chiar mai departe, prin satele din jur, pentru că fuseseră rostite cu fereastra deschisă, iar acolo, sub cercevelele ei de lemn scorojit, sprijiniți de zidul mâncat de vreme, cu vopseaua verde jupuită până la cărămidă, se înghesuiseră mai toți elevii, plus femeia de serviciu, care împrăștiaseră fiecare cum se pricepuse și cât fusese în stare să rețină din discursul directorului pe la neamuri și pe la vecini, încât în câteva zile se aflase că maistrul o răpise pe fată la îndemnul popii, că o ținuse sechestrată și nemâncată și că își bătuse joc de tinerețea ei, împreună

cu doamna Geta și cu toți copiii lor și în plus cu Valeriu, care o spurcase cel mai tare.

Inspectoratul școlar îl dăduse afară din școală pe domnu' Maistru cu unanimitatea Colegiului central de disciplină al personalului didactic din învățământ, doamna Geta îl dăduse afară din casă în aprobarea întregii comunități urbane, popa, din rândul enoriașilor care se lepădaseră de el cu o mulțime de cruci, mătănii și scuipări în sân, ba chiar și Floarea, din viața ei, cu dispreț că fusese nevolnic și nu fugise cu ea în lume, așa cum îi dăduse de înțeles că ar dori, în nenumăratele seri când toți ai casei dormeau duși, iar ea ieșea desculță și despletită, cu doi-trei nasturi de la bluza de pijama deschiși și-i ducea câte un pahar cu apă în pridvorul unde ședea el și privea cerul, stând de vorbă cu Dumnezeu, fără să știe niciunul dintre ei că, dincolo de ferestrele mătuite, Valeriu pândea cu pumnii strânși, murmurând neauzit *o să vezi tu*.

Dezonorat și prigonit, maistrul își schimbase și el viața peste noapte, luând aminte la gândul ăla fugar, din atelier, când voise să-și ia lumea în cap. Deși se gândise că nici Dumnezeu nu mai era de încredere, luase, totuși, la plecarea din casă, o Biblie și, fără remușcări, toate economiile. Se gospodărise, făcându-și socoteala că banii aveau să-i ajungă pentru vreo doi ani dacă nu-și cumpăra decât un pachet de țigări pe zi, o sută de parizer, o pâine și o sticlă de băutură. S-a retras într-o baracă părăsită din marginea unui șantier abandonat, aflat la distanță egală de casa lui și de școală. Și-a luat în serios anii sabatici și statutul de liber cugetător pe termen nedeterminat. S-a apucat de băut temeinic și a început să mediteze la nerecunoștința oamenilor. Explicațiile le-a căutat în el, în sticla zilnică de vodcă Cristal și în cartea sfântă. N-a ajuns

la nicio concluzie. Doar că s-a îmbolnăvit de tot felul de beteșuguri, și-a otrăvit trupul și, mai ales, sufletul, gândindu-se la ticăloasa de nevastă, la nevrednicul de popă, așteptând mila Domnului, care tot întârzia, și citind din Biblie în fiecare seară. Mergea pe stradă vorbind singur, gesticulând nemulțumit, subliniind mereu cu mâinile ceva și clătinând din cap tot a neîncredere. Pe urmă lăsase nepăsarea să crească în el. Până să-l convoace Dumnezeu, s-a chemat singur la judecată. Era un proces lung și fără jurați. Fără procurori și fără avocați. La primele înfățișări, doar el și restul lumii. Pe urmă, la apel, numai el și Dumnezeu, pe care-l citase ca învinuit. Dar Dumnezeu venea când avea timp. Îl aștepta uneori săptămâni întregi. O lună. Două. Pe urmă hotărâse să continue fără El. Și să-I comunice sentința.

După o vreme, îl căutase Valeriu și se aciuase iarăși pe lângă el. Domnu' Maistru nu-i vorbea niciodată. Din când în când, îi spunea răstit să plece. Nu-i dădea nici din pâinea lui, nici din parizerul lui și nici din băutura lui. Dacă voia să mănânce, trebuia să muncească. Băiatul se angaja cu ziua și, chiar alungat, se întorcea în fiecare seară la baracă și se culca tăcut pe o plapumă veche, de culoarea muștarului. Oricât îi drămuise, într-o zi banii i se terminaseră și domnu' Maistru a hotărât că sosise vremea să încheie procesul. Cu Dumnezeu nu mai avea ce împărți. Din lipsă de probe.

Se întorsese la judecata cu semenii. *O să vedeți voi*. Verdictul dat de el însuși cu un înalt grad de certitudine rezonabilă era că toți, dar toți erau vinovați. Pe toți îi dușmănea din rărunchi.

S-a pregătit din vreme și într-o noapte, când Valeriu adormise, domnu' Maistru s-a ridicat și s-a dus în oraș. A pândit să

nu fie nimeni pe străzi. Nici paznicul școlii, plecat pe șest la o țiitoare, nici patrula de miliție, pitită într-un parc și trăgând la aghioase, nici bețivii rătăciți, retrași la ceasul ăla prin culcușurile lor împuțite. Când s-a încredințat că totul în jur era pustiu, a pus foc la atelierul școlii, unde fusese angajat altul în locul lui pentru băieți. Pe urmă a aruncat pe fereastra de la cabinetul directorului, nenorocitul de la care i se trăgeau toate, o sticlă cu benzină cu un ciorap aprins vârât în ea. Cât se alarmase lumea și fusese ocupată să stingă focul de la școală, a alergat la casa lui. A pândit și a văzut-o pe doamna Geta cum a dus copiii în vecini și cum a fugit într-un suflet la incendiu. Îi păsa! Pentru că acum era locul ei de muncă. O angajase directorul ca maistră de croitorie după ce îl dăduse pe el afară, ca să-și poată crește copiii. Se înființase un atelier de croitorie, ca să nu mai facă fetele lăcătușerie și să se pipăie cu băieții, ci să învețe o meserie corespunzătoare, că se putea întâmpla oricând altă ispravă ca aia cu Floarea. Iar doamna Geta i se păruse cea mai potrivită. Era vigilentă și devotată. Nicio fată nu mișca altceva decât acul, metrul și foarfeca. Și niciun băiat nu călca pragul atelierului. Doamna Geta cultiva virtutea și meșteșugul. Nici la biserică nu exista o râvnă mai mare pentru castitate ca în atelierul de croitorie.

Ajuns la casa care altădată fusese a lui, ridicată cu palmele lui bătătorite, după ce a verificat să nu cumva să mai fie cineva înăuntru, că auzise voci, dar nu era decât televizorul uitat deschis, maistrul s-a descălțat, și-a suflecat cracii pantalonilor, a dat drumul la robinete și le-a lăsat să curgă. A contemplat șuvoaiele de apă cum au umplut chiuvetele și cada, a privit bucuros cum s-a revărsat preaplinul croind perdele moi și transparente, cum s-au

prăvălit în falduri cascade pitice pe pardoseală, înspumând-o, și cum au pornit să cucerească pe rând camerele, holurile, înaintând năvalnice spre ușile bine etanșate de el, pe vremuri, cu praguri trainice, să nu scape iarna căldura, și pe sub care, oricât s-au repezit de furioase, nu s-a strecurat niciun strop. A stat până a ajuns apa la prima priză, aia în care era băgat televizorul, și a auzit un sfârâit tandru. Aparatul a oftat, a clipit de câteva ori și s-a stins. Pe urmă a căutat, a găsit, a deschis-o și a aruncat pe jos geanta nevesti-sii. A stat să vadă cum se umple cu apă și se scufundă, în timp ce ieșeau din ea un pieptăne de ebonită verde, plin cu fire de păr gros, alb, o iconiță plastifiată cu Maica Domnului, legitimația ei de maistră, câteva fotografii cu copiii și niciuna cu el, două hârtii de cincizeci de lei, și cum încep să plutească pe sub masă, îndreptându-se spre perete, împinse de undele nedomolite ale apei care continua să curgă din țevile pântecoase de 40 de țoli pe care le alesese anume și le montase cu mâna lui.

Mulțumit, a cules hârtiile de cincizeci, le-a întins cu palma pe coapsă ca să le usuce puțin, le-a îndoit și le-a vârât în buzunar tot fără nicio remușcare, deși l-a văzut o clipă pe Cuza Vodă privindu-l cu reproș. A luat-o și pe Maica Domnului și-a pus-o pe masă. Și, lângă ea, pe copii. După aia s-a urnit cu pantofii în mână și a ieșit pe o fereastră. A fugit la biserică. Acolo n-a avut curaj să pună foc. A adunat pietre de pe lângă gard și a spart geamurile cu vitralii false. Sticle colorate peste care pusese el cândva, potrivite cu grijă, niște profile din platband sudate. Când l-a lovit pe Sfântul Nicolae și i-a știrbit aura, l-a cam luat frica. Știa de la părintele cum îl pocnise sfântul pe unul care spunea prostii la nu mai știa ce ședință de sfinți din vremea de

demult a lor. Da' pe el, un amărât de om de rând? Și-a scos șapca, s-a lipit de zidul bisericii, i-a cerut repede iertare sfântului, i-a zis că n-a vrut, că n-are nimica cu el, că are cu popa care bagă idei tâmpite în capul oamenilor și a dat să plece. A dărâmat totuși în drum lumânărarul, îndoindu-i crucea de tablă din vârf, sudată tot de el, și abia pe urmă a fugit. S-a dus la magazin, a rupt ușa din spate, care se ținea doar în niște belciuge slabe prinse cu un lacăt chinezesc, a luat două sticle de lichior, unul de ciocolată și unul de portocale, a lăsat una dintre hârtiile ude de cincizeci de lei, a vrut să iasă, dar s-a răzgândit. S-a întors, a luat și un pachet de țigări, și a dat să lase cealaltă hârtie, dar s-a răzgândit iar. A luat-o și pe prima înapoi și le-a vârât pe amândouă la loc în buzunar. Îi trebuie omului și o rezervă, întotdeauna. Chipul lui Cuza Vodă se crâmpoțise de tot.

După asta, s-a ascuns în baraca lui, fără să-l tulbure din somn pe Valeriu. Băiatul s-a trezit dimineață și a plecat binișor să-și caute de muncă, cu grijă, să nu-l simtă taică-su. Și-a pierdut uimit toată ziua prin oraș ascultând la oameni ce lucruri ciudate se petrecuseră noaptea trecută prin oraș. S-a pripășit la biserică, ajutând la înlocuirea geamului cu Sfântul Nicolae. Au pus o sticlă transparentă. Lumea țâțâia nemulțumită și parcă ceva se schimbase în sufletele oamenilor, odată cu dispariția Sfântului. Se simțeau părăsiți. Parcă nu-i mai apăra nimeni. Erau abătuți și se întrebau cui greșiseră. Era un semn pe care nu știau să-l deslușească. Părintele, la fel de neliniștit ca turma credincioșilor pe care-o păstorea, i-a dat ceva de mâncare lui Valeriu și i-a zis să doarmă acolo, ca să se apuce dimineață să repare lumânărarul.

Simțeau toți că făcuseră o nedreptate. Fără să se vorbească între ei, gândul fiecăruia se îndreptase către domnul Maistru.

Neștiind unul de altul, s-au întâlnit mai mulți pe seară, pe drumul dinspre șantier. Pe maistru l-au găsit cu capul pe Sfânta Biblie deschisă, horcăind lângă sticlele goale. Au clătinat din cap ca niște prooroci pe care timpul îi confirmase, dar și cu grija că l-au judecat pripit pe om și l-au dus la dispensar. Doctorul lipsea. Asistenta era dusă la o naștere, așa că l-au lăsat întins pe scaunele înghesuite între perete și sobă, în sala de așteptare, până avea să vină vreunul dintre ei. După aia, plecase fiecare la treburile lui. Numai Valeriu veghea lângă gardul dispensarului, nevăzut. Ținea în mână Biblia, cu un deget vârât între paginile ei. Semn. Acolo unde o găsise deschisă sub capul domnului Maistru, *te sădisem ca o vie minunată și de cel mai bun soi; cum te-ai schimbat și te-ai prefăcut într-o coardă sălbatică?*"[1] Valeriu se gândea că domnul Maistru se pregătea acum să Îi răspundă. *O să vezi tu, o să vezi tu*, își repeta în gând Valeriu.

Se chiora cu ochi răi la Floarea, care venise și ea acolo și ședea chiar lângă dispensar și se uita și ea înăuntru, la domnul Maistru. Avea la brelocul cheilor un Mikey Mouse de cauciuc și o lanternă mică pe care o plimba prin geam pe chipul bărbatului, întins pe scaune. Erau cheile de la internat, unde ajunsese după ce o alungase din casă doamna Geta. În săliță era numai un bec aprins și lumina se concentrase pe mâinile lui, încrucișate pe piept cum stau morții. Erau mâini osoase ca ale bunică-sii. Ale domnului Maistru aveau degete groase, sfârșite cu unghii late, curbate spre burice, cu falange mari pe care crescuseră smocuri de păr negru,

[1] *Ieremia 2, 21.*

des. Mâini care ținuseră ciocane și pile, fierăstraie și topoare, care apucaseră casmale săpând temelii, turnând ciment, care puseseră cărămidă peste cărămidă și între ele mortar, care strânseseră filete de menghină și pentru care făcuse ea o pasiune de neînțeles. Ar fi vrut să simtă mâinile alea peste tot pe trupul ei, așa cum își imaginase de nenumărate ori că făceau cu doamna Geta, răvășind-o, atingându-i fiecare centimetru de piele, răscolindu-i simțurile, trăgând-o cu furie și cu tandrețe de păr, răsturnând-o în așternuturi. Dar mâinile alea ședeau acum nemișcate, cu degetele împletite pe pieptul lui costeliv, în care abia mai pulsa respirația. Asistenta nu s-a mai întors în noaptea aia, că nimeni nu se obosise să-i spună că are un bolnav la dispensar.

Floarea a adormit sub fereastră, veghindu-l și tot așteptând de la el un semn, un gest, o privire prin care să-i transmită un mesaj cât de mic pentru viitor, așa cum văzuse ea prin filme. Când s-a trezit, înlemnită de răcoarea dimineții tomnatice de munte, l-a văzut pe Valeriu stând țeapăn, ca atunci în atelier când se prostise ea cu băieții și îl dăduse directorul afară pe domnul Maistru. Se uita la ea cu aceeași ură. La fereastră și din nou la ea. *O să vezi tu*, a zis. I-a aruncat Biblia domnului Maistru la picioare, s-a întors pe călcâie și, fără să mai zică vreun cuvânt, a plecat. Floarea s-a ridicat, s-a uitat și ea pe fereastră. Maistrul era tot acolo, întins cu mâinile pe pieptul din care nu părea să mai iasă nicio răsuflare. *Nespovedit, neîmpărtășit și fără lumânare*. Așa avea să zică părintele când ar fi fost să-l îngroape. Fata a cules Biblia și cheile din iarbă. A văzut lanterna cea mică încă aprinsă, cu o scânteie de lumină. Până la urmă, domnul Maistru, dacă murise, nu murise chiar în întuneric. Avusese și el o lumină. Nu așa ca toată lumea,

dar nici el nu se mai înțelesese până la sfârșit cu Dumnezeu, ca toată lumea. L-a lăsat acolo și s-a dus ață la baraca lui. Oricât a răscolit, n-a găsit niciun carnet de însemnări, nimic altceva decât un maldăr de zdrențe, înghesuite sub o plapumă veche, cu fața de culoarea muștarului, ruptă și murdară, iar sub pernă o sticlă goală. S-a așezat pe salteaua lui și a deschis Biblia. La semn. O pagină îndoită. La Cartea lui Iov. Erau câteva cuvinte subliniate. Alcătuiau înțelesuri noi citite așa, sărindu-le pe cele nesubliniate. Liniile strâmbe, făcute cu pastă albastră, descifrau altă învățătură. Mai deznădăjduită. Erau și câteva cu pastă roșie: *Piară ziua în care m-am născut; un prunc de parte bărbătească s-a zămislit; să aștepte lumina și nimic să nu vină*[1]. De unde o fi avut pixuri?, se pomeni Floarea întrebându-se. A mai răsfoit puțin paginile cărții. Dintre ele a căzut un petic de hârtie, rupt strâmb. Scria ceva pe spațiile albe dintre liniile lui albăstrii, dar nu vedea din cauză că literele erau înghesuite și mărunte. A ieșit pe pragul barăcii și, depărtând bucățica de hârtie de ochii mijiți, a deslușit cu greutate *eu știu că Răscumpărătorul meu este viu și că El, în ziua cea de pe urmă, va ridica iar din pulbere această piele a mea ce se destramă*[2]. Atât. Și, dedesubt, data zilei care trecuse. A știut că domnul Maistru era acela care făcuse balamucul din oraș. A pus biletul la loc, între foile ferfenițite, a luat cartea și n-avea să se mai despartă de ea de atunci încolo.

N-a aflat să se fi făcut vreo înmormântare domnului Maistru. Ori scăpase prin mila lui Dumnezeu, ori se milostivise de el în taină părintele și poate-l îngropase undeva la marginea

[1] *Cartea lui Iov, 3: 3-4.*
[2] *Cartea lui Iov, 19: 25.*

cimitirului parohial, plătindu-i coșciugul și crucea din lemn, pentru care doamna Geta ar fi refuzat, cu siguranță, să scoată vreun ban din portofelul pe care i-l goliseră și bărbatu-său, dar și meșterii chemați să repare stricăciunile făcute de apa pe care nu își amintea să o fi lăsat dumneaei să curgă din toate robinetele atunci când fugise la incendiu.

Chiar înainte să se întâmple toate astea, mamă-sa o luase și ea razna și ajunsese într-un balamuc, încât nu se mai știa nimic de ea. Nea Ticu își găsise de lucru la alt spital și se mutase cu o infirmieră de pe-acolo, una tot cu fată de liceu, pe care brancardierul voia neapărat să o îmbăieze, să îi citească basme, într-un cuvânt să o învețe tot ce știa el despre viață. Floarea, tocmai terminase cele opt clase și încă două de liceu obligatorii, iar școala se spălase pe mâini mai iute decât Pilat din Pont în ce privea viitorul ei. Părintele o îndemnase să meargă câteva luni la o mânăstire de maici, să se adune și să se hotărască ce vrea să facă din viața ei. Nu le păsa lor, nu-i păsa nici ei.

După noaptea în care l-a vegheat pe domnul Maistru, Floarea a plecat din orașul ăla blestemat ca dintr-o casă aprinsă, fără să-l mai vadă pe Valeriu și fără să fi aflat dacă bărbatul scăpase. Uneori își închipuia că da, și că s-ar fi retras printr-o pustietate ori printr-o pădure, și băiatul l-ar fi urmat. Alteori, că se prăpădise de-adevăratelea și poate că Valeriu nu se dusese nici el la înmormântarea, cum altfel decât sărăcăcioasă, din a cărei slujbă ea știa, de pe la alți morți, doar *cu adevărat deșertăciune sunt toate și viața aceasta este umbră și vis*[1].

---

[1] *Molitfelnic, „Rânduiala înmormântării".*

O liniștea gândul că Dumnezeu avea cândva să facă dreptate. În lumea adevărată, nu în asta. *Umbră și vis*. Începuse să și creadă puțin în El. Chiar dacă domnul Maistru nu mai credea. Sau așa își închipuia ea. Se întâmplase cumva misterios că din necredința lui din urmă se născuse puțina ei credință. În rest, nu mai avea pe nimeni și nimic.

Nu-i fusese greu să lase dintr-odată totul baltă. Era frumoasă și asta-i cumpăra mereu ceva de mâncare. Îi asigura un adăpost, haine și plimbări, începând cu nașu' de pe trenul care o adusese în capitală. Erau mulți bărbați gata să facă tot felul de nebunii pentru *curul ei*, cum îi spuneau fetele de pe Mătăsari, unde ajunsese imediat după ce coborâse în Gara de Nord, adusă de un taximetrist cu afaceri în zonă. O rărise cu locul ăla înainte să pună mâna pe ea vreun pește, s-o târnosească și să-i ia toți banii. Dar tot se mai ducea pe-acolo câteodată, când voia să vorbească de-ale femeilor, fără să își controleze prea mult vocabularul. Îi plăceau discuțiile deocheate, cuvintele tari, râsul strident, îndemnurile murdare, gesturile deșucheate, glumele fără perdea, fetele alea dezmățate și pline de o viață pe care femeile cumsecade, măritate, cu copii, serviciu și familie serioasă o disprețuiau fără să aibă habar câtă desfătare, dar și câtă amărăciune aducea. În rest, nu pierdea vremea pe-acolo, pentru că pe strada aia era sfârșitul. Iar ea nici măcar nu începuse.

Învățase că bărbații cu bani își făceau veacul prin restaurantele mai spălate, unde veneau pe la prânz să ia masa cu colegi sau parteneri de afaceri. Colinda expoziții, rătăcea prin fața cinematografelor sau a teatrelor când erau premiere. La început, ieșea cu tipi neînsurați. Pricepuse repede că n-o s-o ia niciunul de

nevastă, oricât ar fi fost de turbat după podoabele ei. Așa că făcuse din ei simpli depunători la pușculiță. Le lua tot ce putea. Bijuterii, călătorii, țoale, bani. Punea deoparte cu o avariție pe care nu și-o descoperise decât acum. Devenise chibzuită. Probabil că domnul Maistru abia acum ar fi fost mândru de ea. Bine, dacă n-ar fi știut de unde avea banii. Născocise un sistem simplu, prin care doritorii plăteau pentru fiecare tăvăleală de două ori. O dată cash, când primeau *marfa*, „normalul“, „oralul“ sau „tot tacâmul“, și o dată în servicii. Masă, casă, târguieli, facturi – că nu uita niciodată să le facă scăpate din poșetă și să ofteze lung uitându-se la ele. Și cât de zgârcit să fie un bărbat să nu vrea să aducă iar zâmbetul ăla cu gropițe pe chipul femeii dorite?

Pe la treizeci de ani, își schimbase prioritățile. Își cumpărase un apartament modest, pe care i-l renovase un diriginte de șantier care lucra în apropiere, cu materiale de la vila pe care o construia pentru un aviator. Aviatorul îl concediase pe diriginte la insistențele nevestei care descoperise furtișagul, dar îi mobilase el apartamentul, când titulara lăsase garda jos și renunțase la vigilență. De decorat, și-l decorase singură, că nevasta aviatorului, o stewardesă venită de dincolo de Prut, frumoasă coz, se prinsese de fază, făcuse un scandal de pomină, îl dăduse pe aviator afară, și la divorț îi luase vila, o vânduse și plecase în Canada. Cu buzunarele goale, amorul aviatorului n-a mai prezentat garanții. L-a lăsat și și-a văzut mai departe de ale ei.

Cu ocazia asta, i s-a arătat calea. Trasată cu borne vii. Bărbați însurați. Numai așa socotea Floarea, care își schimbase între timp numele în Flory, că putea să-și dea măsura valorii. Începuse din nou să cutreiere restaurantele. Înainte să vadă chipurile

bărbaților, vâna cu privirea mâinile lor stângi. Mâini care duceau la gură pahare cu apă, vin sau bere, mâini arcuite pe furculițe nichelate, care țintuiau în farfurii bucăți de friptură secționate în cuburi mici de tăișul subțire al cuțitelor, mâini odihnindu-se pe muchia meselor acoperite cu damasc alb ori gesticulând și subliniind ferm, în aer, câte o frază. Dacă purtau vergeaua rotundă din aur galben sau din aur alb, sablată, cu intarsii sau punctată cu pietre mici, strălucitoare, atunci privea și chipurile devenite elemente secundare ale alcătuirii trupești dinăuntrul verighetei. Se uita atentă la cei care purtau inelele, peceți care păzeau dragostea și credința promise altor femei, de la tejgheaua barului unde, cocoțată pe un scaun înalt și incomod, bea un pahar de apă cu două felii de lămâie.

De-acolo mătura cu privirea interiorul șic al unui restaurant foarte la modă și puțin populat la ora aceea, în ziua în care i se păruse că-l vede pe Valeriu. Cu fața strivită de fereastra mare a localului, încercând să zărească ceva în penumbra sălii elegante. O clipă, privirile lor s-au încrucișat. O lamă fină a tăiat învelișul gros al amintirii înghesuite ca oasele morților în sacul de pânză din marginea gropii, îngrămădite ca să facă loc leșului proaspăt. Ca o litanie de îngropăciune, cuvintele lui Valeriu au înviat și s-au înălțat în încăpere: *o să vezi tu*. Apoi a dispărut ca și cum fusese o vedenie. Flory a încercat să nu consume prea multe resurse de îngrijorare pentru întâmplarea asta, mai ales că nu era chiar încredințată că-l văzuse cu adevărat pe vremelnicul ei frate hărăzit de domnul Maistru. Mai trecuseră anii și nici ochii ei nu mai deslușeau bine contururile.

Avea, de-acum, cu totul alte treburi. Provoca întâlniri întâmplătoare, încurcături nevinovate, simula confuzii delicate. Într-un cuvânt, atrăgea atenția bărbaților pe care și-i alegea ținte într-un mod atât de elaborat, încât sărmanii n-ar fi bănuit în veci vreo intenție sau vreun plan urzit minuțios. Mai departe, nu făcea decât să le dirijeze subtil interesul spontan, exact în direcția pe care o dorea. Să le sugereze idei pe care ei le credeau izvorâte din propria lor voință. De unde deprinsese meșteșugul asta? Habar n-avea. Se născuse cu el. O singură dată nu-i reușise. Prima dată. Cu domnul Maistru. Așa cum unii cântau fără școală, cum alții făceau socoteli în cap ori desenau dumnezeiește fără să-i fi învățat cineva, așa se pricepea ea să obțină ce-i trebuia exact de la cine voia. Când încheia o relație, foștii o acuzau că e o manipulatoare ordinară, o femeie calculată, un monstru fără sentimente. Dar erau vorbe goale, în care nu credeau nici ei, pentru că nu puteau să-i arate niciun gest, nicio faptă care să dovedească asta. Nu le ceruse nimic, nu le impusese nimic, nu-i somase să-și părăsească nevestele. Dimpotrivă! Îi alesese pentru că aveau de pierdut. Și nu își asumau riscul să piardă. Se încurcau puțin, cât să poată zâmbi în doi peri la bătrânețe, amăgindu-se că au trăit aventuros, pe urmă plăteau și se întorceau cuminți acasă. Iar Flory îi lăsa. N-avea chef să treacă în locul nevestelor. Să stea ea la pândă, să-și scotocească bărbatul prin buzunare, prin telefon și e-mail, să-l urmărească, să-i întindă capcane și pe urmă să rămână tot singură. Nu. Alegerea ei era clară. Liberă. Pe veci. Să se zbenguie în plăcere. Și să nu-și regrete păcatele.

Felul ăsta de a trăi a mers până la o vreme. Acum îi cam trecuse timpul și o apucase frica să nu moară singură. Ce se mai

schimba omul. Răsfoia din când în când Biblia domnului Maistru. *Zilele mele au fost mai grabnice ca suveica și s-au isprăvit, fiindcă firul s-a terminat*[1].

Căuta un tovarăș pentru cealaltă cameră din apartamentul ei mic și cochet. Pregătise din vreme un set de chei. De care prinsese lanterna care luminase chipul poate încă viu al domnului Maistru pentru ultima oară. Acum avea un breloc nou, un trifoi cu patru foi din metal greu, nichelat, în locul acelui Mikey Mouse de cauciuc al anilor ei petrecuți la internat. Și lănțișor nou. Ținea brelocul cu lanternă într-un cui înflorit din fier subțire, lângă ușă. Să fie acolo. Era inelul pentru alesul ei. Făcuse câteva încercări. Pe timpuri, ar fi izbândit fără nicio problemă. Alegea bărbați tineri. Erau ușor de manevrat. Cădeau așa de repede în capcană! Aveau soții tinere și totuși... Cu ele era ușor. Femeile tinere au orgolii și opțiuni, iar răbdarea lor e limitată. Nu le pasă așa de tare dacă se despart de unul. Pentru că apare numaidecât altul. Cu femeile trecute e altă treabă. Sunt disperate. Lupta pentru bărbatul care le aparține devine o chestiune de viață și de moarte. E în joc totul. Prestigiu, mândrie, rușine și mai ales frică. Spaima în fața bătrâneții și a morții. Asta din urmă le unea acum pe ele și pe Flory.

Se întâmplase și o tragedie. O cucoană, consilier local, femeie cu reputație și copii mari, la casele lor, îl prinsese pe bărba-su cu Flory. La ei acasă. Pe canapeaua din living. Femeia a vrut să impresioneze. Exagerase cu pastilele și treaba asta, combinată cu o inimă cam șubrezită, generase o înmormântare și un parastas care umpluseră o zi-două paginile gazetelor cu titluri

[1] *Cartea lui Iov, 7: 6-7.*

explozive, că și el era om de afaceri și-l știa presa mondenă. Fusese de-ajuns. Omul tăiase scurt relația. N-avea chef să-l arate toată lumea cu degetul că și-a înșelat nevasta cu o curvă și a băgat-o în groapă pe mama copiilor lui, tocmai el, cetățean model pentru întreaga comunitate, iar ea, deși nu ieșise chiar după planul ei, totuși se bucurase, că nu era genul să facă față reporterilor, să fiarbă colive și să consoleze văduvi plini de remușcări. Oricum, lipsit de eleganță, i-a reproșat că dacă n-ar fi fost ea, nevastă-sa ar fi trăit bine-mersi și n-ar mai avea-o ei doi pe conștiință. Ea n-avea pe nimeni pe conștiință, i-a spus clar. Nu era vina ei că se plictisise el de ciorba și de ridurile nevesti-sii.

Poate să-l fi avut pe conștiință pe domnul Maistru, se gândise atunci, dar nici pe el, ce mama dracului. Nu-i pusese ea băutura în mână. Ea voise să-i dea tot ce avea mai bun, dar o refuzase. Flutura Biblia și dădea fuga la biserică toată ziua. Și poate nici nu murise. I-a apărut în fața ochilor, ca o ceață, chipul lipit de geamul restaurantului. O fi fost Valeriu? Se simțea puțin vinovată din cauza lui. Puțin. Dar nu. Nu era ea responsabilă pentru el. Nu-l pusese ea să se agațe de domnul Maistru și să plece de-acasă. A alungat gândul cu o fluturare de mână, pe care chelnerul a interpretat-o ca pe o chemare. Stătea într-un loc mai ferit, pe terasa cafenelei cu două rânduri de mese întinse pe jumătate din trotuar, în fața vitrinei deschise prin care se zăreau galantarele unde se lăfăiau nepăsătoare ca niște matroane respectabile și gureșe, înveșmântate în mătăsuri și voaluri pastelate, tot felul de prăjituri care mai de care împodobite cu panglici din marțipan și figurine din ciocolată. Așteptau acolo încă ispititoare, ca și ea, vechi de numai o zi,

gătite cu perle și flori din zahăr, cu inimi din fondant sau presărate cu pulberi lucioase peste glazura delicată, brodate cu dantelă bună de mâncat, decorate cu confetti aurii ori fluturași din vafă colorată sau înecate în nori de frișcă vălurită.

Chelnerul, pe un traseu prestabilit, a ocolit cu eleganță mesele, s-a strecurat printre scaune și frapiere și s-a apropiat de ea. Ultimul șir de scaune se proptea direct în boturile mașinilor care încălecau bordura, parcate în spic, așa, ca să încapă mai multe. Și să ia amendă în grup, atunci când le căşuna șefilor de la circulație pe agenții din zonă că nu făceau planul la încasări. Pietonii se strecurau zâmbind sau, după caz, înjurând, printre mese și printre clienți. Așa reușea ea să stabilească întâi contactul vizual, apoi să încropească un dialog neînsemnat sau unul cu subînțelesuri cu vreun rătăcit mai acătării, împiedicat în picioarele clienților și, dintr-una într-alta, de la o cafea și o limonadă ajungeau la un gin și o noapte, două de amor. Dacă era să fie mai mult, era, dacă nu, *sănătate*.

Ospătarul se uita fix la ea și ținea în echilibru tableta de pe care urma să transmită la bucătărie comanda. A cerut un *trois mousse au chocolate*. O delicatesă care n-avea cum să o dezamăgească. Dacă ar fi fost să aibă o ultimă dorință în viața asta, ar fi fost un *trois mousse au chocolate*. Gustul de cajù și nuci fin măcinate, ușor caramelizate, din blatul subțire, spuma pufoasă de ciocolată albă, mătasea de ciocolată cu lapte și catifeaua moale a ciocolatei amărui, fulgii de migdale coapte și feliile transparente de căpșună erau o desfătare căreia nu-i găsea egal. A savurat cu ochii închiși prima înghițitură și nu s-a sfiit să ofteze ca după cea mai reușită partidă de sex, cu care, totuși, senzația nu se compara,

mousse-ul câștigând de departe competiția. Când a ridicat pleoapele, topită de plăcere, a dat cu ochii de gura căscată a tipului standard. O fixa buimac, înțepenit între două scaune și botul unui Audi Q5 argintiu, pe care Flory îl remarcase, dar al cărui proprietar nu mai apărea. I-a venit să râdă și i-a făcut semn să șadă în fața ei. Omul atât a așteptat. A început să recite, fără greșeală, discursul familiar. Fix după tipar. Se vedea că era grăbit, dorința și plictiseala în viața sexuală îl împingeau puternic de la spate și a ajuns repede la partea cu nefericirea, nemulțumirea, insatisfacția. Îl privea fără să-l audă, eliberând greu, cu o lentoare premeditată, lingurița dintre buzele strânse senzual, sub privirea hămesită a bărbatului. A evaluat rapid potențialul nevestei – vârstă critică, multe de pierdut – și a înțeles că îi număra mărunțișul, îi semna fișa de pontaj, plus că promitea o rezistență îndelungată. *Un amantlâc durează cât rezistă și nevasta*. N-o mai interesa, că nu mai avea atâta timp. Nevestele trecute de o vârstă rezistau la nesfârșit. Cu cât le părăsea tinerețea, cu atât deveneau de neînvins. Aveau resurse inepuizabile. Un scut de netrecut. Tactici neașteptate. Strategii bine puse la punct. Arme letale.

L-a lăsat să vorbească și i-a îngăduit să plătească prăjitura. A mai luat un fresh de rodie. Nu-l mai auzea. Îl zărise pe Valeriu pândind-o ciucit între mașini. I-a zis absentă bărbatului să-i lase numărul, că-l sună ea, și i-a făcut vânt.

Amantlâcurile nu rezistă. Doar nevestele. Cu această axiomă în minte, s-a ridicat de la masă și a mers drept spre el. Valeriu n-a fugit, cum se aștepta. S-a ridicat și a întâmpinat-o. Îmbătrânise și el. Pleșuvise. Semăna cu domnul Maistru, în vremea în care trăia în hogeacul său, alungat din casă. Hainele ponosite atârnau

în dezordine pe oasele descărnate. *O să vezi*. Obosise să aștepte. Voia să vadă. L-a luat de mână și l-a dus acasă. I-a arătat baia și i-a dat un prosop și o pijama de-ale ei. În toată vremea asta, el n-a scos niciun cuvânt. După ce s-a spălat, i-a dat ceva de mâncare și i-a arătat canapeaua pe care pusese așternuturi curate și un pled albastru. El s-a întins acolo, tăcând încăpățânat. Totuși, înainte să adoarmă, i-a răspuns la întrebările pe care nu i le pusese. *N-a murit. Când să-l îngroape, s-a trezit. A ieșit din coșciug. Era să moară popa. Și-a făcut chilie. Cu altă Biblie. De la părintele. M-a alungat. O să vezi tu*, a mai șoptit înainte să coboare în somn.

Floarea l-a vegheat puțin, pe urmă a scos Biblia domnului Maistru și a răsfoit-o. A găsit biletul scris de el. Pasta se mai ștersese, dar tot a putut să citească *Eu știu că Răscumpărătorul meu este viu și că El în ziua cea de pe urmă va ridica iar din pulbere această piele a mea ce se destramă.*

A împăturit hârtia și a pus-o înapoi. A mai căutat puțin printre paginile cărții. Când a găsit, a rupt foaia. A pus-o pe măsuță. A luat din cui cheile. Cele pregătite, cu brelocul și lanterna. *Inelul*. Le-a pus peste foaie și s-a dus la culcare.

Valeriu s-a trezit înainte de zori. Era ceasul pentru care răbdase. Pentru care dormise prin ganguri și prin subsoluri, pentru care cerșise în răscrucea străzilor și pe la ușile prăvăliilor, pentru care rătăcise prin oraș și îndurase praful uscat al verilor, ploile, vântul și gerul care goleau nopțile. Pentru clipa asta pândise vitrinele cârciumilor și hoinărise prin parcări sau dăduse târcoale hotelurilor, se pierduse printre blocurile urâte din cartierele muncitorești, așteptase în trei schimburi pe la porțile fabricilor și întreprinderilor, învățase traseele tramvaielor și ale

autobuzelor, străbătuse orașul în lung și în lat. În nădejdea că undeva trebuia ca ea să apară.

A auzit-o respirând și-a numărat. Unu, doi, trei, patru. Aerul curat îi umplea plămânii. Unu, doi, trei, patru. Aerul ieșea strivit de toate umorile trupului ei. Unu, doi, trei, patru. S-a ridicat și a lovit cu genunchiul, fără să vrea, măsuța din fața canapelei. Întunericul a fost tulburat de un zornăit mic. Apoi din nou s-a auzit doar respirația ei. A mai așteptat puțin. Unu, doi, trei. Era greșit. Unu, doi. Nu. A rămas încordat la marginea canapelei. A auzit-o oftând și întorcându-se în așternuturi. A numărat până când a fost iar bine. Unu, doi, trei, patru. Unu, doi, trei, patru. A făcut un pas și a simțit sub talpă un ghem de metal. A pipăit orbește și a dat de un mănunchi de chei. Le-a pus pe măsuță, peste o foaie subțire. A așteptat. A luat din nou cheile. Împinsă de un curent ușor, foaia de hârtie pe care stăteau a zburat prin aer și s-a oprit lângă piciorul mesei. A ridicat-o, dar n-a deslușit scrisul. S-a dus în dreptul ferestrei, repetând fără să știe gestul pe care Floarea îl făcuse demult, în baraca domnului Maistru. Câțiva nori cu marginile zdrențuite și rozalii pluteau în albastrul posac al dimineții. *Dacă aș fi încă o dată ca mai înainte, ca în zilele în care Dumnezeu mă ocrotea când ținea strălucitoare deasupra capului meu candela Sa și, luminat de ea, eu străbăteam prin întuneric*[1]. Înțelegea și nu înțelegea. S-a uitat la chei. De lănțic era atârnată o lanternă mică. A desfăcut-o din legătura de chei și a glisat întrerupătorul. Un fascicul de lumină a tăiat subțire întunericul sfârșitului de noapte. S-a îndreptat spre cealaltă cameră. A deschis ușa încetișor și s-a furișat înăuntru, ca frica în mintea

[1] *Cartea lui Iov, 29: 2-3.*

vinovată. Respirația ei și ticăitul monoton al ceasornicului. Pântecul nopții zămislea printre coapsele moi ale dimineții o lumină tulbure. A plimbat lanterna peste trupul ei, cum făcuse ea odinioară peste trupul domnului Maistru.

Secundele ieșeau una câte una din timp. Ședeau singure, suspendate deasupra. A închis într-un târziu ușa în urma lui, murmurînd încetișor *ai văzut? Acu' ai văzut?*

A atârnat cheile de inelul lor la loc, în cui, în timp ce își îmbrăca hainele murdare. A aruncat lanterna aprinsă pe jos și ea s-a cufundat în mocheta moale ca o iarbă, prin care plutea subțiată o dâră curată de lumină.

Banchetul

Motto: Nessun dorma! Nessun dorma! Tu pure, o Principessa,/ nella tua fredda stanza/ guardi le stelle/ che tremano d'amore/ e di speranza.../ Ma il mio mistero è chiuso in me,/ il nome mio nessun saprà!/ No, no, sulla tua bocca lo dirò,/ quando la luce splenderà!/ Ed il mio bacio scioglierà il silenzio/ che ti fa mia./ „Il nome suo nessun saprà.../ E noi dovrem, ahimè, morir, morir!“/ Dilegua, o notte! Tramontate, stelle!/ Tramontate, stelle! All'alba vincerò![1]

A știut că nu o mai iubește când a pus concertul pentru vioară al lui Beethoven la volum maxim și el n-a găsit niciun pretext să vină la ea în cameră. Știa bine că nivelul de sunet era semnul că o întâmplare, un neajuns, un fleac o supăraseră peste zi. Sau că,

---

[1] *Nimeni să nu doarmă! Nimeni să nu doarmă! Chiar și tu, o, Prințesă,/ în dormitorul tău rece,/ privește stelele/ care tremură pline de dragoste/ și de speranță/ Dar secretul meu este ascuns în mine,/ nimeni nu va afla numele meu!/ Nu, nu! Îl voi spune doar buzelor tale/ când lumina va străluci!/ Și sărutul meu va topi tăcerea/ care te face să fii a mea./ „Nimeni nu va afla numele său.../ Și noi toți va trebui, vai!, să murim!“/ Dispari, o, noapte!/ Apuneți, stele! Apuneți, stele! În zori voi câștiga!* – *Turandot*, Giacomo Puccini

poate, cineva. Poate chiar el. Intra în obligațiile lui să lase totul deoparte și să vină să o împace. Să-și pună cenușă în cap și să-și ceară iertare, indiferent cine era vinovat, dacă avea dreptate sau nu. Starea ei de bine era mai importantă decât dreptatea lui. Mai ales în seara asta. De-aia venise mai devreme, de-aia avea trac, de-aia avea nevoie de toată atenția și de toată supunerea lui.

Poate dormea. A schimbat discul și a rotit potențiometrul la 24 pe scală. *Nessun dorma! Nessun dorma!* De dincolo nu se ghicea nicio mișcare. Chiar, dacă avea nesimțirea să doarmă? Imposibil. În zgomotul ăsta, mort să fi fost, s-ar fi trezit. Așa o fi strigat Iisus la Lazăr cel dus de patru zile, de s-o fi speriat și s-o fi întors între cei vii. Soțul ei, însă, nu făcea nicio mișcare. Asta o irita peste măsură. S-a ridicat și s-a apropiat tiptil de ușa camerei lui. A apropiat urechea de lemnul subțire și a ascultat. Un zgomot sec de plastic, dur. Ritmic. Nu știa ce putea fi, dar era clar: nu dormea. S-a uitat pe gaura cheii și l-a văzut sortând niște CD-uri. Le punea în două stive. Unul peste altul. *Poc, poc.* Se uita întâi pe copertă, apoi pe revers, citea cuprinsul, apoi le sucea iar în mână și le așeza după criterii numai de el știute, când în dreapta, când în stânga. *Poc, poc.* Cei trei tenori își dădeau sufletul dincolo și vocile erau distorsionate din cauza decibelilor care depășeau orice limită rezonabilă admisă nu numai prin lege, dar și prin puterea de percepție a urechii umane. Dar ea auzea clar prin vuietul partiturii *pucciniene*. *Poc, poc.* Se întrebase adesea dacă era corect să spună *puccinian* sau *a lui Puccini*. În sfârșit, ideea era că ea nici nu-i auzea pe tenori, ci doar sunetul sec al carcaselor de plastic așezate una peste alta, *poc, poc*. Supărarea i se transforma într-o nemulțumire despre care știa că avea să ducă

în scurtă vreme la furie. Cum își permitea? Cum îndrăznea? S-a întors în camera ei, a împins ușa cu piciorul, fără să o închidă, și s-a gândit să dea muzica și mai tare. Însă potențiometrul se afla deja în poziția *maxim*. Mâinile îi atârnau neputincioase de-a lungul corpului. Nu știa ce să facă cu ele. L-a auzit ieșind din camera lui și îndreptându-se spre bucătărie.

Tata aruncă în pereți cratițele goale și cănile de tablă rămase nespălate de la micul dejun. Urlă cu spume la gură și-i cară mamii câte un pumn în spinare, câte un dos de palmă lui frate-meu și câte o sudalmă grea bunicii, ca să tacă. Tremur ca varga în cameră, cu un ciob de oglindă ascuns în cutele fustei și trag nădejde că n-o să-și amintească de mine și că o să se ducă la culcare fără să mă vadă. A venit iarăși beat și pus pe harță. Sunt obișnuită cu scenele astea, mai ales că nu e zi de la Dumnezeu să nu se întâmple ceva. Pe mămica o ocărăște pentru orice. Că e ciorba prea rece ori prea fierbinte, prea grasă ori prea sleită, prea deasă ori prea chioară. Hainele sunt îngălate și ghetele scâlciate, așternutul împuțit și casa nemăturată. Noi, copiii, suntem urâți, leneși și proști. Grădina nelucrată și animalele prea schilave, apa leșioasă și livada necurățată, ograda în neorânduială, gardul scorojit și poarta într-o rână. Toate sunt îndatoririle mamii și-n capul ei se sparg toate.

Pe ăl mic tot el l-a schilodit. Avea febră și plângea într-o noapte, când mama adormise și n-a mai împins leagănul. Atunci tata i-a tras așa de tare un picior, încât, smucit, leagănul s-a bălăngănit în sfori, s-a răsucit și pruncul a zburat din el, izbindu-se de podele. Atunci i s-a rupt de sus osul de la șold. Tata l-a luat, l-a zgâlțâit și i-a zis să tacă. Frate-meu, nimic. A răcnit trei zile

și trei nopți. Era roșu-vinețiu, nu mai mânca și nu mai dormea. Nu mai închidea un ochi nimeni în casă. Tata l-a pedepsit și nu i-a dat voie mamii să-l ducă la dispensar. Piciorul i s-a umflat, s-a făcut alb, pe urmă roșu și la urmă s-a înnegrit, iar copilul s-a aprins tot de febră. Atunci s-a speriat tata, dar mai mult când a venit bunica și a dat-o dracului de frică. I-a rupt un făcăleț pe spinare. L-a făcut *nenorocitule, așa te-am crescut io, fir-ar coasta voastră a dracului, că răi oameni sunteți ăștia ai lu' Dalastroi, vi s-a smintit sămânța prin Siberia, mai bine nu s-ar mai fi întors nici tac-tu, că s-a întors mai rău ca un câine.*

Plângea și arunca vorbele cu obidă, frământând între degetele strâmbe și uscate ca niște vreascuri colțul unei basmale negre, cu ciucuri încâlciți. *Mai bine era la toată lumea fără el și, să mă ierte Dumnezeu dacă vorbesc cu păcat, și fără tine, că mi-e martor Dumnezeu că nu te-am vrut, că m-a bătut și m-a tăvălit.* Mai departe nu povestea, cum s-a înfundat cu săpun, cum a băut vin fiert cu rădăcină de pătrunjel, frunze de tătăneasă și storcătură de hrean. Cum a usturat-o pe mațe și cum s-a îmbătat cu țuică să capete curaj să-și bage fusul ca să-l lepede. *Ai trăit. Ai trăit să semeni cu tac-tu. Răi și câini.* Îl privea cu ură printre lacrimi mari, înșelătoare ca o ploaie rară pe secetă. *Măcar unul dintre voi nu mai e.* N-a spus nici că se ducea la biserică să aprindă lumânări, ca să o ierte pe ea Dumnezeu, că nu putea să-l ierte pe bărbată-su. E aprigă bunica. Nu te pui cu ea. Nici tata nu îndrăznește. Mama tăcea înfricoșată și se uita cu spaimă la tata și cu dușmănie la bunica. Cum îndrăznea ea să vorbească așa despre copilul ei, născut din carnea ei, hrănit din sângele ei, culcușit nouă luni în burta ei primitoare? Ce cuvinte erau astea, spuse despre bărbatul

pe care mama și-l luase de soț și-l făcuse tatăl nostru? Tatăl nostru de pe pământ. Ce drept avea ea să-i spună lucrurile alea? Și ce vină avea el că tac-su se întorsese din lagăr zărghit și că tăbărâse pe ea ca un sălbatic? Femeia asta bătrână nu venise cu pace, venise să verse venin, să aducă vrajbă, ca și cum nu ar fi clocotit destulă în bătătura lor amărâtă. Venise să semene ceartă și supărare, de parcă semințele astea n-ar fi rodit de-ajuns în sufletele lor pline de obidă, de parcă nu s-ar fi hrănit în fiecare ceas din zi cu fructele otrăvite ale viței amare, care creștea în inima lor. Nu simțea mama că bunica i-ar fi luat partea, ci că venise doar să aducă mai multă ură, mai multă durere, mai multă răutate. Tata s-a pus pe băut, mama pe plâns, eu m-am ascuns în grădină sub un zarzăr chircit, mototolind un pui de pisică. Bunica l-a luat pe frate-miu și a fugit cu el la dispensar. Da' n-au mai avut ce-i face. L-au dus la spital și l-au lăsat *pălărie-ntr-un picior, ghici ciupercă ce-i*?! Așa râdeau de el copiii de pe stradă, când apărea la poartă sprijinit în niște bețe pe care i le încropise unchiu' Relu, un frate de-al mamii, ca un fel de cârje. Pe tata l-au luat la miliție, da' n-au avut ce să-i facă. A zis că n-a avut bani de doctor și mama n-a avut curaj să spună că mințea. După aia, tata i-a urât și mai mult și pe ea, și pe frate-meu. Dar nu și pe bunica. Ei căuta să-i facă voia, numai că ea nu voia să mai știe de el. Atunci s-a apucat tata și mai strașnic de băut și doar eu mai scăpam când se îmbăta cu învățătorul și numai pentru că ăla-i spunea că sunt deșteaptă și învăț bine și c-ar trebui să mă poarte pe la școli, să nu rămân ca vai de capul meu, în sat.

În seara asta e discotecă. Toți copiii care termină clasa a opta vin la petrecere. Mama mi-a dat o fustă de-a ei, albastră cu

carouri roșii, păstrată în fundul unei lăzi cu plăpumi, de când era fată, am sumețit-o puțin pe mijloc și e numai bună, iar bunica mi-a cumpărat de la magazin o bluză roșie și pantofi negri de lac. Tata a venit iar beat. A cârpit-o pe mama, l-a îmbrâncit pe frate-meu și acum urlă în mijlocul casei că suntem niște lipitori nenorocite. Că-i sugem sângele și vlaga. Lovește cu picioarele în puținele lucruri nefărâmate din odaie și începe să se dea cu capul de tocul de lemn al ușii, până lasă pe lemnul vechi dâre de sânge. Mama plânge încetișor, cu o mână strângându-l lângă ea pe frate-miu, care a înlănțuit-o cu brațele lui subțiri și cu ailaltă dusă căuș la gură, să înăbușe orice strigăt care l-ar putea întărâta mai tare pe tata. Eu stau gătită în fusta mea cu pătrate colorate, ascunsă după ușorul ușii, cu ciobul de oglindă într-o mână și cu un pieptene cu dinții deși în ailaltă și aștept să se facă liniște, ca să mă strecor afară, unde mă așteaptă cel mai frumos băiat din clasă. Vasile. Silică al Petroaii. Pentru care aș face orice. Pentru care fac orice. Care mă duce în pădurea de la marginea satului și mă lipește de trunchiurile noduroase ale pomilor și mă face una cu iarba tăioasă și îmi șoptește cele mai iscusite cuvinte. La școală ne prefacem că nu ne avem bine, ca să nu știe nimeni ce facem noi în amiezile în care toată lumea se pitește prin case de răul arșiței și-al vântului uscat. La școală îmi vorbește urât și, uneori, mă îmbrâncește. Dar eu văd cum îmi face cu ochiul și cum i se zbate un zâmbet în colțul gurii. Rău e când și alți băieți se iau după el și îmi fac viața amară, iar el nu mă poate apăra, ca să nu ne dăm de gol. Atunci încep să râdă și fetele și să-mi zică „proasta și urâta lu' Dalastroi", că și ele îl plac pe Vasile și-ar

merge cu el prin pădure. Mie mi-e teamă că Silică o să înceapă să creadă ce spun ele și mă rog să greșesc.

Scandalul se ostoiește, ușile se trântesc și în liniștea care se lasă nu se mai aud decât plânsul cu sughițuri al lui frate-miu, suspinele înecate ale mamei și sforăitul greu, de bețiv împăcat, al tatii, prăbușit pe patul răvășit și lăsat într-o rână, cu piciorul rupt de furia lui de mai devreme. Îmi prind părul într-o panglică albastră și fug la poartă, fără să spun. Acolo, nimeni. Poate că Silică a auzit cearta și a crezut că nu mai vin. Poate s-a speriat. O iau repede pe drumul de pământ, sărind din piatră în piatră, ca să nu-mi prăfuiesc pantofii, și ies la șosea. De-aici până la biserică, o jumătate de oră; de la biserică la primărie, zece minute; de la primărie la căminul cultural, alte zece minute. Cincizeci de minute în cap. Petrecerea o să fie în toi. Oamenii au dat drumul la câini. Unii se strecoară prin spărturile din garduri și ies în drum. Pe câțiva îi ocolesc; pe alții, mai răi, mă prefac a-i lovi cu un par luat dintr-un gard. Mă grăbesc și suflu greu. Simt cum mi s-a udat bluza la subsuori și mă stingherește gândul că o să apar cu două pete mari, întunecate pe bluza nouă. Mă grăbesc cât pot de tare, să nu înceapă copiii să plece. Pantofii mă strâng și mă rod la spate. Simt cum se adună apă în punga mititică pe care o face pielița frecată și înroșită de la călcâi. Mă ustură și mă doare, dar nu încetinesc. Poate ajung chiar mai repede de cincizeci de minute. Bine că discoteca nu s-a organizat la școală. Până acolo ar mai fi fost încă zece minute. Am uitat să-mi pun mărgelele de la lelea Rada. Mi le-a dat mie, că am terminat cu medie mare și mi-a spus că să fiu frumoasă când m-oi duce la liceu.

Un singur stâlp de iluminat are bec și aruncă o culoare gălbuie peste noaptea cu miros de bălegar și de iarbă uscată. Văd câteva umbre la intrarea în căminul cultural. Poate că printre ele se află și Sile al meu, care mă așteaptă. Merg repede, dar nimeni nu pare să mă bage în seamă. Sunt fete și băieți care au ieșit din gălăgia, fumul și înghesuiala dinăuntru ca să danseze liniștiți afară, să vorbească și, unii, să se pupe prin colțurile mai întunecoase, la adăpostul copacilor stufoși sau pe sub gardul care înconjoară grădina căminului. El nu e acolo. Poate mă așteaptă înăuntru. Intru repede și mă uit peste tot. Lângă scenă, un grup mare de copii râde și bate din palme. Mă apropii. În mijlocul lor este Silică. Ține după umeri o fată și o sărută pe gât, apoi o întoarce spre el, îi pune mâna pe sâni și o freacă ușor, ea râde, apoi o ia în brațe și o rotește de câteva ori, o îndoaie de mijloc, o pupă apăsat pe buze, o ia de mână, trece pe lângă mine, mă împinge să-și facă loc, *dă-te, fă, strâmbo*, îmi spune și iese în noaptea din curte.

Se întorsese la Beethoven. Stătea nemișcată în vacarmul viorilor și al timpanelor, incapabilă să regăsească armonia care îi aducea mereu pacea tocmai în tumultul nestăvilit al muzicii. Ce auzea acum era altceva, un zgomot infernal, drăcesc, înspăimântător. În huietul năprasnic, urechea ei izola și clasa sunetele pe frecvențe diferite. Le așeza de-o parte pe cele care n-o interesau, care ieșeau furioase, îngrămădindu-se afară din boxe ca pușcăriașii pe poarta închisorii la amnistie și distingea cumva misterios mișcările lui, șoaptele lui. Îl auzea trebăluind prin bucătărie, vorbind încet la telefon, râzând cu fereală. Simțea cum nedumerirea i se răsucea iute în jurul neputinței, ca pe un fus, și torcea

un fir la început subțire, apoi din ce în ce mai gros de ură. O ură plină de sevă, care se ghiftuia cu glasul îndestulat al tobelor. O ură pipărată de țipătul iute al cinelelor, închegată de vaietul grav al contrabasului, învârtejită de strigătul greu și bogat al fagotului, de gemetele tânguitoare ale violoncelului. A deslușit clancul ușii de la camera lui când s-a închis și i-a pierdut vocea în spatele ei. Ar fi vrut să se ducă după el, să-i smulgă telefonul, să urle, să-l învinovățească de nepăsare, ba nu, de nesimțire.

A dezmeticit-o țârâitul telefonului. *Vintage rington*. A răspuns din reflex. *Fratele dumneavoastră ar vrea să vă vorbească*. Până să refuze apelul, l-a auzit în difuzor, „mi-e dor de tine, atâta. Vii să mă vezi? Te rog, vino să mă vezi". „Să te văd? Nu pot. Nu pot, sunt ocupată, trebuie să închid, ai răbdare". N-a mai așteptat să-i răspundă, n-a spus nici *la revedere*. N-avea nevoie de telefonul ăsta. N-avea nevoie de el.

Se simțea descumpănită. Pierdută. Și-a dat seama într-o fulgerare cât o îngrozea singurătatea. Și-a amintit de Silică. De rușinea de atunci. Pe care jurase să n-o mai încerce vreodată. Și acum, aceeași rușine își ițea din nou capul. Se dezvățase prea ușor să trăiască în afara gesturilor de supunere ale soțului ei și se cuibărise de tot în ele, ca într-o apă caldă și liniștită. Nu se imagina lipsită de capitularea lui necondiționată, de abandonul desăvârșit al voinței lui. Nu și-l închipuise niciodată autonom, niciodată proiectat într-o viață din care ea ar fi lipsit. Era convinsă de totala lui dependență de ea. Prețuia și disprețuia deopotrivă asta. I-o arătase de nenumărate ori, în intimitate și în public. Era încântată să-l pună în situații stânjenitoare, să-și arate puterea în contrast cu neputința lui, superioritatea în raport cu poziția lui jalnică. Era

un nimic. Profesional, financiar, domestic. I se părea naturală renunțarea lui la demnitate, la orice formă de împotrivire. Îi acceptase cererea în căsătorie numai după ce-i verificase minuțios și aplicat capacitatea de renunțare la ambițiile personale, la orice dorință de recunoaștere publică, la orice intenție de a-și impune vreodată un punct de vedere. Docilitatea. Îl testase, îi întinsese capcane, îl pusese în situații de neacceptat. Trecuse toate probele. Era perfect. Singurul din zecile de pretendenți. Ceilalți se opriseră pe diferitele trepte ale scalei din grila ei de testare. Aveau o limită. El, însă, nu. Doza de supunere mergea deseori până la înjosirea pe care ea i-o administra constant și care ar fi fost respinsă de la un punct încolo de orice ființă rațională, dar pentru el era una absolut suportabilă. Ce se întâmpla acum era de neînțeles și, desigur, de neacceptat. O luase razna. Cineva îi băgase în cap, pesemne, că se poate trăi altfel. Iar el plecase urechea. Să te ferească Dumnezeu de mintea puțină a prostului. O idee, o singură idee dacă prinde rădăcini, dărâmă un întreg eșafodaj, pe care cu știință și cu trudă un deștept l-a zidit. Nu fusese atentă. Prea sigură, încredințată pe deplin că lui nu i-ar fi trecut prin cap să trăiască în afara ei, a nevoilor ei, a poruncilor ei, că ea, zeul lui – zeul, nu zeița! –, nu putea fi înlocuită. Convingerea că el n-ar putea supraviețui unei separări scurte, darămite unei despărțiri, se vedea acum înșelată. Până astăzi, fusese absolut încredințată că el ar fi făcut orice să rămână împreună. Orice. Se întâmplase uneori ca supunerea lui să atingă limite dezgustătoare, iar ea, încercând să treacă dincolo de ele, să se afle în situația de a nu mai găsi insulte care să-l coboare și jigniri care să-l batjocorească mai mult. Niciodată capacitatea lui de revenire nu încetase să o

uimească. Acum, însă, se întâmpla ceva. Ceva ce scăpa controlului și înțelegerii ei. Și care o speria.

Sunt olimpică. Sunt campioana școlii la proba de viteză pe cincizeci de metri, pe care îi alerg mai rapid decât un băiat, în numai șapte secunde, și cea mai iute la rezistență, fac șase sute de metri în trei minute douăzeci. Nu mai am coșuri. Nu mai transpir. Sunt bună la materiile umaniste. Îmi plac literatura română și engleza, desigur. Habar n-am de geografie, dar o lingușesc pe profă, nu rețin datele istorice, dar profului îi plac picioarele mele, și cam asta e totul. Mă curtează toți colegii, dar eu l-am ales pe prof. Îmi povestește despre gagicile lui Ștefan cel Mare. Luptele și obsesia tipului cu bisericile mă plictisesc. Îmi plac domnitorii, regii, împărații și președinții virili, cu succes la femei. Dar îmi plac mult și femeile din spatele lor sau de lângă ei. Iar cel mai mult și mai mult îmi plac tipele care au făcut de capul lor tot ce au vrut. Ca Teodora Bizanțului. Mi-a povestit profu'. A adunat-o bărbată-su după drumuri, și ăla, ce mai împărat prost. Iustinian. A făcut-o împărăteasă. Biserica a făcut-o sfântă. Și istoricii, eroină a luptei pentru emanciparea femeii. Tare, sau ce? Dar eu tot pe Elisabeta aia cheală, a Angliei, o respect cel mai mult. Nu, nene, fără bărbați. Ea și numai ea a tăiat capete, după mintea ei. A condus războaie și nici că i-a păsat măcar de papa de la Roma. La fel ca lu' taică-su, care i-a dat cu flit Bisericii catolice pentru o tipă, Anna Boleyn. Îi spun chestiile astea profului. Și eu vreau să ajung cineva, tot fără bărbați. Fără tata, fără frate-miu. Fără alde Silică. Poate numai cu el, cu profu'. Că e deștept, știe multe și mă învață și pe mine.

Suntem la el acasă unde, după draperiile albastre, mereu trase peste geamuri, am devenit femeie. Femeia lui. Răsfățata lui. El m-a învățat gustul brânzeturilor franțuzești ciugulite cu felii de fructe, cu el am deprins gustul vinurilor albe, seci și reci, aici m-am desfătat în plăcerea trândăviei și a mângâierilor deșănțate, scăldate în bârfă subțire, și aici am făcut școala despre cum se poate prinde în mreje prada de care orgoliul meu are nevoie. Uneori plecăm cu mașina lui pentru câteva ore afară din oraș, la cabana unui prieten. Ne ferim să fim văzuți, pentru că e interzis ca un profesor să aibă așa relații cu o elevă. Minoră. Tata a dat Dumnezeu și a murit. Când l-au îngropat, bunică-mea și-a făcut o cruce mare. S-o ierte Dumnezeu, că nu-i părea rău. Și n-a mai interesat-o de nimeni. A plecat să frece podelele la o mânăstire, unde și-a lăsat și tot avutul. Frate-meu a ajuns la un cămin de handicapați, că mama i-a luat locul tatii la cârciumă. De casă are grijă mătușă-mea, Rada, care mi-a dat primele mele mărgele. Acum mi-a spus că abia se descurcă și că nu are de unde să-mi trimită bani la școală și că să mă descurc și singură. Să învăț, să iau bursă și să mai și lucrez câte ceva, că așa face toată lumea. Și, dacă nu mă descurc, să o dau supărării de școală, că la o femeie nu-i trebuie carte ca să stea cu haida-n sus, să facă copii și să dea la păsări. Să vin acasă și să-mi văd de viață. Anul școlar se apropie de sfârșit și proful nu prea mai are timp de mine. Nu mă mai caută, nu mă mai cheamă la el, nu mai mergem nici la cabană. Încep să-i duc dorul, mai ales seara, la cantină, când primim tăiței cu lapte și o cană cu ceai din zahăr ars. Mi-e dor și de mâinile lui frumoase și puternice, încolăcite pe mijlocul meu, rătăcite pe sânii mei, în părul meu răsfirat pe

perna lui albă. Zice că are teze, că trebuie să încheie mediile, să pregătească chestionarele pentru orientarea școlară a elevilor din clasa unde e diriginte, că face diagramele pentru organizarea practicii de vară. Și tot așa. Îi fac o surpriză și într-o seară, cu ultimii bani din bursă, cumpăr o sticlă de Fetească regală, o cutie de bomboane și două înghețate. Ajung la el. Sun și mă pregătesc să-i sar în brațele de care mi-e așa de dor. Aud cheia răsucindu-se în broască. Încep să țopăi de bucurie și, când se deschide ușa, lumina din hol mă orbește. Strig *Doooor*, *mi-a fost dor, mi-a fost dor, iubitule*. Un dos de palmă mă amețește o clipă. Mă clatin. Scap cumpărăturile. Sticla se sparge, vinul spală mozaicul mărunt alb-negru și coboară într-un izvor subțire pe treptele joase din ciment. Mă izbește mirosul proaspăt de strugure strivit, de flori crude, zdrobite, și-apoi încă o palmă. În cadrul ușii, zăresc o femeie trupeșă și nu mai aud, când cobor cărarea desenată de firul gălbui al vinului scurs, decât *curvele dracului, de mici spargeți casele oamenilor și le stricați rostul, vagaboande nenorocite, mama dracilor te ia, repetenta dracului, și pe tine, nenorocitule, la corupere de minore, fir-ai tu al dracului de pervers bătrân, pizdă tânără îți trebuie! Coasta ta de golan!* Atât aud, înainte ca ușa blocului să se trântească cu un zgomot de metal gol. Mă ard obrajii. Nu de palmele femeii. De rușinea mea, una nouă. Când înjură de *coastă* femeile astea, și bunica, și nevasta profului, se înjură pe ele, m-am gândit, că pe ele le-a scos Dumnezeu din coasta bărbatului. Și pe mine. Eu sunt răul.

Peste câteva ceasuri avea să fie banchetul. N-ar fi putut în ruptul capului să lipsească. Își pregătise apariția săptămâni în șir.

Își vopsise părul cu exact douăzeci de zile înainte de întâlnire, ca să scape de luciul nefiresc al coloranților artificiali. Îl spălase la fiecare patru zile și acum căpătase nuanțe diferențiate, firești. Prin tehnica asta, evita să pară o țoapă scrobită și împăiată în ultima clipă, ca o nașă de Mizil. Își cumpărase din timp ținuta și pantofii, pe care le purtase prin casă vreme de ore bune, să dobândească moliciune și flexibilitate, să ia forma naturală a trupului și a piciorului, ca să nu pară nici ele târguite anume și îmbrăcate pentru prima oară la eveniment, cum fac nuntașii care le păstrează neatinse până la cununie, de le pocnesc cusăturile la subsuori și îi strâng încălțările cu scârț, de-i ia leșinul și se sprijină de mese.

Nu putea să lipsească de la banchetul de douăzeci și cinci de ani de la sfârșitul facultății. Nu accepta să renunțe la bucuria de a fi admirată și invidiată pentru cariera ei jurnalistică, pentru succesele ei profesionale, pentru activitățile ei caritabile sau pentru forma splendidă în care se conservase. Un trup perfect, lucrat cu trudă, o postură impecabilă, mișcări grațioase și suple, o căsnicie de durată, ireproșabilă, cu un sclav desăvârșit. *Sclavul iubirii*. Dacă o lăsa baltă? Cum ar fi fost să apară singură? Orice ar fi spus, s-ar fi lovit de un zid de zâmbete mefiente, disprețuitoare. Să se fi dus cu altcineva, pentru că s-ar fi găsit nenumărați doritori, ar fi început bârfele. Nu prevăzuse asta și nu își pregătise un scenariu de fugă. N-avea un *plan B*. Ea nu era jurnalist monden, nu era bună nici la improvizație, că nu era reporter de teren. Era ziarist de investigație. Făcea anchete. Avea intuiție și își vâna țintele, ca un hăitaș bătrân. Pe îndelete, fără grabă, adulmecând fiecare urmă, amușinând fiecare indiciu, făcând conexiuni, anticipând mișcări și parând lovituri. Făcea alianțe și înțelegeri, pe

care le respecta. Primea și oferea. Era parolistă și-și proteja sursele. Respecta regula jocului și asta i-a asigurat prestigiul profesional pentru care trudise ca o roabă. Puțini prieteni și mulți dușmani. Nu făcuse multe, făcuse mult. Cele câteva obiective pe care și le-a propus au fost atinse. Dărâmase puternici ai zilei, destrămase rețele de infractori cu gulere albe, dezvăluise afaceri oneroase, adăpostite sub cele mai onorabile nume și intenții declarate. Zguduise sistemul de justiție și clătinase chiar poziția unui prim-ministru. Era invitată mereu la televiziuni, socotită expertă pe probleme de corupție la nivel înalt. Scrisese vreo două cărți pe tema asta și de puțină vreme își făcuse debutul în literatură, cu un volum de povestiri care se bucurase de un oarecare succes, aducându-i și o mică, foarte mică notorietate în frământata lume a literelor. Era o revanșă pentru care muncise pe brânci. Răzbise singură. Pentru celelalte, îl avea pe el. Ca să nu-i pese ei că nu era nimic de mâncare în frigider, se ocupa el. Nu o interesa dacă erau haine de spălat, de călcat, de rânduit în dressing. Erau treburile lui. Nu o privea dacă era praful șters, faianța și gresia curățate, dacă erau detergenți, săpunuri, șampoane, dacă era dus gunoiul, dacă se mai vedea lumina zilei prin geamuri. Nu știa nimic despre facturi și nici despre alte obligații administrative. Nu o interesa sexul. Se culcase cu el de câteva ori, din curiozitate. Dimensiuni, obiceiuri, practici, gâfâieli, miros, transpirație abundentă sau nu, gemete, suspine, horcăituri, ritm, durată, zvârcolituri, abilitate. De-astea. N-o impresionase cu nimic. Ba, îi cârpise și-o palmă când încercase să-i vorbească porcos, încercând s-o stimuleze. Nici nu se obosise să-l înșele, că n-avea chef să o prindă cineva, să-i facă praf reputația și să-i terfelească numele

prin gazete de scandal. Cu animalul ei de casă era la adăpost de toate. Pentru că el n-avea cum s-o înșele. Ieșea din discuție. Scopul vieții lui era ca ea să trăiască plăcut, comod, fără obligații și fără stres. Să n-aibă grija planificării vacanțelor, a meselor în oraș, a întâlnirilor cu prietenii. Spunea doar ce rochie vrea să îmbrace, de care anume mâncare îi e poftă și unde voia să facă plajă. Și toate se făceau. Ca de la sine. Mașina trebuia să meargă, cauciucurile să fie schimbate, să fie internet la orice oră și minute la mobil în toată vremea. Nu-i păsa de familia lui. Nu participa la evenimentele lor, la mesele comune, de sărbători nu simțea nevoia să le dea telefoane, să le facă urări. Îi văzuse doar la starea civilă, când pierduse din vedere să le interzică prezența. Nu ținea ea legătura nici cu neamurile ei, cum să îi pese de ale lui? Îi lichidase toate prieteniile și toate tovărășiile cu vechii colegi de școală sau de facultate, cu companionii lui de drumeții pe munte și cu angajații firmei la care lucra. Detesta vizitele și relațiile sociale de conjunctură. Privită din afară, s-ar fi zis că e un monstru. Ea se considera un monument de eficiență. Totul funcționase perfect. Până astăzi. Sau până ieri. Dar dacă lucrurile mergeau prost de mai multă vreme, și ea nu băgase de seamă?

S-a dus în baie și a văzut mașina de spălat plină cu rufe murdare. A desfăcut hubloul și s-a uitat înăuntru. Erau numai lucruri de-ale ei. Nu aveau femeie la curățenie, pentru că suferea de o neîncredere patologică și pentru că de-aia își încurcase viața cu el, tocmai cu el, ca să se scutească de asemenea griji și cheltuieli. Sigur, ea câștiga destul. Mai mult decât destul, dar niciodată n-aveai de unde să știi cât este suficient. Nu era vreo zgârcită, dar cumpătarea nu dăuna nimănui. Se îmbrăca bine, mânca

sănătos și gata. Mai trimitea ceva bani la căminul unde era internat frate-su. Aduna în bancă. Restul cheltuielilor îl priveau pe el. A deschis frigiderul. În frigider nu era nimic de mâncare. Pe bufet, niște muște mari, verzi, lucioase bâzâiau o cană murdară de lapte și o tavă cu firimituri. Le lăsase ea acolo, de dimineață. S-a întors spre coșul de gunoi. Era plin, iar în vârf trona scheletul uscat al unui ciorchine de strugure și ambalajul de Brie pe care le aruncase tot ea, seara trecută. O fierbințeală uscată i se ridică din vârful degetelor, roșie, spre obraji.

S-a apropiat din nou de ușa camerei lui și dinăuntru a auzit un glas pe care nu i-l cunoștea. Nu înțelegea ce spune, dar a îngrozit-o tonul relaxat. Glasul lui de om liber. Pe care nu i-l cunoștea. A deschis cu brutalitate ușa, ca să-i ceară socoteală. L-a văzut șezând răsturnat în fotoliu, în șort, fără cămașă, cu picioarele goale pe măsuța de cafea, răsfoind o revistă cu mașini, cu *handsfree*-ul în urechi și râzând cu gura până la căști. Părul îi cădea ușor în ochi, adumbrindu-le mirarea și neplăcerea atunci când a văzut-o. În rest, niciun gest. Nici nu și-a coborât picioarele de pe măsuță, nici n-a închis revista ori telefonul, nimic. Asta a amuțit-o. Fierbea, dar nu știa ce să spună. El făcuse o pauză, cât să asculte dacă ea ar fi avut ceva de zis, dar auzind doar tăcerea, și-a continuat conversația. Furioasă, s-a apropiat de el, a smuls firul care lega telefonul de căști, a trântit aparatul și l-a călcat în picioare. Totul s-a petrecut după aceea într-o mișcare derulată lent, descompusă, ca într-un film de artă, unde umbre fără culoare se înfruntă proiectate pe un ecran din pânză albă, șifonată, sub marginea căruia, paradoxal, orchestra interpretează dezlănțuită *rondo*-ul final din concertul pentru vioară de Beethoven. Palma lui a tăiat aerul, fără nicio grabă. Capul

i-a zburat în dreapta, părul a fâlfâit ca o pasăre speriată, iar ea s-a dezechilibrat și a căzut peste una dintre stivele de discuri. Muchiile ascuțite, din plastic transparent, au împuns-o în coaste și i-au smuls un icnet surd, stins în geamătul prelins printre firele scurte de iută ale covorului și a crescut din nou, în vaietele viorii din finalul concertului. N-o durea palma. O durea senzația de *déjà vu*. Câte palme putea să primească un om în viața lui, fără să i se topească oasele și carnea în rușine, în ocară, în dezonoare?

L-a văzut cu coada ochiului venind spre ea. A coborât privirea și a așteptat să o ajute. Să o ridice. Să își ceară iertare. L-a simțit apropiindu-se. Aplecându-se. După telefon. L-a ridicat și s-a uitat la display-ul crăpat. A încercat să-l pornească și a zâmbit larg când a reușit. S-a întors pe fotoliu, și-a urcat din nou picioarele pe măsuță, a cules revista de pe jos, a vârât atent jack-ul în telefon, căștile în urechi, a reformat numărul la care vorbea și a continuat conversația, spunând că nu știa de ce s-a întrerupt convorbirea.

Femeia a mai stat o vreme întinsă pe podea, așteptând. Când el a închis telefonul, s-a ridicat și ea. El nu s-a clintit din fotoliu. A ieșit și s-a dus în baie. Luciul oglinzii i-a arătat o necunoscută. Părul în dezordine încadra un chip deformat. Una dintre fălci era la locul ei, în conturul obișnuit al feței. Cealaltă, roșie și umflată, ieșise din simetrie și purta amprenta palmei lui mari. Puternice.

Obrajii ei păstrau în arheologia straturilor adânci urmele palmelor tatălui său, ale lui Silică, ale nevestei profului și, pe cea mai proaspătă fâșie de epidermă, semnul palmei lui. A sclavului ei, celui mai din urmă. Se uita la obraz și vedea pe coala roșie a pielii delicate desenul alb al unei mâini, cu degete lungi, subțiri. A urmărit liniile rotunjite cu piatra rece, sclipitoare a inelului,

urcând spre umerii obrajilor și coborând spre bărbie. A mângâiat-o. Și-a răsfirat mâna ei de carne peste mâna lui tipărită pe obrazul ei și a simțit o altfel de căldură. Un tremur ușor în stomac și un val nou de sânge colorându-i chipul. O emoție proaspătă, nedeslușită. A deschis robinetul de apă, și-a umplut căușul palmei, a plecat capul, și-a culcat obrazul în răcoarea ei. O vagă senzație de bine a alungat durerea care se întindea spre ureche, pulsând la intervale regulate. CD-ul se oprise. Doar susurul domesticit al apei, curgând într-un șuvoi uniform, dresat de constrângerea supapelor de robinet care-i hotăra fără dărnicie debitul, umplea discret tăcerea. Mâna ei ridica și cobora imperceptibil pârghia nichelată a canelei metalice, făcând apa când să picure, când să întindă un fir subțire, când să împletească o funie groasă, prăvălindu-se pe puntea de onix a chiuvetei în formă de navă, piesa de rezistență a băii, stropind totul în jur. Cam atât mai stătea în puterea ei acum. Cam atât mai putea controla. O sfoară de apă. O furtună într-o chiuvetă. A lăsat-o să curgă. S-a uitat curioasă cum se descompunea lumina amurgului, strecurată prin ogiva mică a ferestrei, în fiecare picătură. A dat drumul la duș și s-a dezbrăcat. Chiar în clipa în care pășea în cadă, a auzit închizându-se cu o bufnitură ușa de la intrare. A vrut să iasă în fugă, dar a alunecat și s-a lovit de muchia rotunjită a vanei, tot din marmură, pe care o comandase în Italia, neapărat *pistachio punch*, pe care o așteptase jumătate de an.

Când s-a trezit din leșin, se întunecase de-a binelea. Telefonul suna fără oprire, dincolo de ușa băii. Apa călduță continua să curgă în ploaie peste trupul ei gol. Și-a trecut degetele încrețite de umezeală peste față, dând la o parte șuvițele încâlcite și ude, și-a

pipăit capul și a simțit o umflătură în partea stângă, lângă tâmplă. Grozav! O falcă umflată și un cucui. Noul trend la banchete.

S-a sprijinit de perete, s-a agățat de suportul din inox pe care stăteau aliniate prosoapele și s-a ridicat. O dureau toate oasele. A închis apa de la duș, dar a lăsat-o deschisă pe cea de la chiuvetă. O liniștea sunetul jetului, curgând peste luciul onixului verde. Telefonul nu înceta să sune. Și-a trecut piciorul peste marginea înaltă a căzii și a ieșit, clătinându-se. A călcat cu grijă pe pardoseala umedă, placată cu bucăți mari de ardezie *bright kale,* care dădea o notă de prospețime încăperii, s-a ferit de tentaculele verzi, zimțate ale ferigii bogate care luase în stăpânire colțul dinspre toaletă și a ocolit atentă vasele de sticlă rotunde și cilindrii plini cu pietre decorative *dark green* și *fresh lime*.

Display-ul telefonului se lumina intermitent și-i arăta în beznă unde se află. Și-a compus vocea și a răspuns. Una dintre tovarășele ei de gașcă – *gașca superbelor deștepte* – se arăta îngrijorată că nu apăruse. O întreba fără încetare unde este și când ajunge, că toată lumea se adunase, trebuia neapărat să le vadă pe tocilare ce grase și ce de căcat arătau, ce proaste ratate au ajuns și cu ce luzări s-au afișat. *Haide, dragă, nu ne mai fă să te așteptăm, suntem toate aici, numai tu lipsești. Ia-ți masculul și hai să le rupem pe fraiere*. I-a răspuns, improvizând stângaci, că e reținută la ziar, că are o anchetă în curs și un pont fabulos pe care trebuie să-l exploateze acum, nu mai târziu, dar că face ea ce-o face și dă o fugă, chiar dacă n-o să fie la patru ace și vine singură, că bărba-su a trebuit să plece de urgență în Qatar că *știi și tu ce criza dracului s-a declanșat acolo cu petrolul și cu sancțiunile comunității internaționale pe faza cu finanțarea terorismului*. A închis epuizată. Grafica de

pe display îi mai arăta niște apeluri ratate și vreo câteva mesaje vocale. A deschis unul. Era de la frate-su. De dor. L-a șters.

Căminul e amenajat într-o fostă cazarmă militară. Clădirea arată ca un cub cu laturi cam de șase metri. În pereții de beton netencuit sunt decupate simetric, pe toate părțile, pătrate mici în care au fost montate ferestre meschine zăvorâte cu gratii. De stinghiile metalice sunt legate sfori subțiri, unde flutură chiloți și ciorapi puși la uscat și care la orice adiere de vânt mângâie capacele borcanelor cu zacuscă și carne prăjită în untură, stivuite pe pervazurile înguste.

Pe frate-meu l-au internat la ultimul etaj. Nu există lift și nici brancardieri sau infirmieri destui ca să-l ajute să coboare în fiecare zi în cei câțiva metri pătrați de curte, mărginiți de un gard din prefabricate, încheiate între ele cu un fel de balamale ruginite. O vreme, merg la el în fiecare săptămână. Îi duc eugenii, biscuiți și prigat. Din bursă. Pe urmă, nu mai am timp, iar privirea lui de câine părăsit îmi face rău. Mă roagă să-l iau cu mine, că face orice. S-a deprins aici cu toate. Spală. A învățat o șmecherie. Cum să așeze în echilibru ligheanul pe genunchiul pe care-l mai are și să-l proptească în brațul scaunului cu rotile. I-a tăiat pe măsură un om de serviciu un furtun pe care-l înfige în țuțuroiul chiuvetei și limpezește ca la râu, înclinând marginea spre sifonul din pardoseală. Ehe, câte n-a învățat. *Te rog, ia-mă! Atâta frate ai, pe mine. Mămica e în lumea ei, tata pe lumea ailaltă, cu bunica și cu bunicul, de ce să fii singură*? El îmi dă ideea. Singură. Asta e soluția pentru mine. Să n-am trecut. Start zero. E ultima dată când îl

văd. La fereastra de la etajul patru. Știe că n-o să mai vin, de-aia nu-mi face semn de bun rămas. Că nu e bun.

S-a întors în baie, a aprins lumina și s-a îndreptat spre oglindă. Părul ud și lipit de pielea capului dezvelea un relief straniu. O movilă în toată regula se înălța deasupra tâmplei, iar vânătaia cobora ca un lac albăstriu tulburat spre colțul ochiului. N-avea cum să mascheze asta nici cu mama fardului și a bretoanelor. Sfoara apei continua să curgă din pipa cubată elegant, în fire subțiri pe care lumina le colora în tot spectrul învățat la școală. ROGVAIV. Curgea în lavoar și de acolo se pierdea prin conductele ascunse în pereți. Un fluviu mic și limpede pierzându-se în râuri și lacuri murdare, pline de mizerii și de celule moarte. Citise că, la fiecare cinci minute, în trupul unui om mor mai mult de un miliard de celule, imediat înlocuite de altele noi. Un cimitir nevăzut se ascundea în zidurile fiecărei case. Prin împletitura ruginită a țevilor curgeau corpuri lichefiate și se risipeau neroditoare în marea canalelor țărmurită în cilindri de beton. Moarte consimțită și asumată. Repetiția generală înainte de moarte.

A luat uscătorul cu perie și, cu mișcări precise, a început să întoarcă și să onduleze una câte una șuvițele ude. Și-a interzis să se gândească la el. Unde e și ce face. Și-a aplicat un fond de ten mat, o pudră fină, cu extract de sidef, și-a adumbrit pleoapele cu un vioriu luminos, și-a rimelat discret, cu pricepere, genele laminate, a întins un blush optimist întâi pe obrazul drept, apoi pe cel stâng, de unde urma palmei lui dispăruse, dar nu și ușoara tumefiere. Nu și durerea. Ca și zvâcnetul acela nou și inexplicabil care n-avea astâmpăr îndărătul coastelor. A venit rândul

buzelor, pe care le-a acoperit cu un gloss natural. Era un machiaj fin de amiază, care îi permitea să spună că vine direct din redacție. Premeditarea i-a poruncit să abandoneze ideea ținutei pe care și-o alesese cu atâta grijă. Și-a tras o pereche de pantaloni casual, crem pal, lungi cât să-i lase descoperite gleznele fine. A apreciat penselele care le dădeau fluiditate și buzunarele mari laterale, care făceau ca talia strânsă într-o panglică lată, frumoasă, să pară de viespe. Și-a pus pe deasupra o cămașă largă din bumbac fin, cu guler cuminte, rotund, și mâneci bogate, bufante, încheiate cu o betelie subțire, la o palmă deasupra încheieturii, pe care a împodobit-o cu un ceas fin din aur alb. Mâinile ei frumoase, cu unghii scurte, atent lăcuite, erau împodobite doar cu verigheta subțire, de un galben palid. A încălțat pe piciorul gol o pereche de pantofi sport pastelați *Mark Jacob*, și-a aruncat pe umăr un sac de piele în care n-a uitat să pună reportofonul, o agendă cu coperți albastre, pe care era desenată cu sidef monograma ei, telefoanele, țigările, bricheta și câteva cărți de vizită cu numele unor mahări din lumea politică sau tipi influenți din cea culturală, pe care avea să le scape pe jos la momentul potrivit tocmai ca, ajutând-o să le adune, foștii ei colegi să se minuneze de relațiile ei, colecționate cu trudă. Despre vânătaie n-avea să dea nicio explicație, ci urma să lase de înțeles că munca ei e periculoasă și uneori au loc incidente. S-ar fi subînțeles că nu se lăsa descurajată, doar n-o opreau pe ea un cucui și o vânătaie.

A lăsat casa vraiște, i s-a părut că aude curgând apa în baie, dar nu s-a mai întors. A chemat un taxi în timp ce cobora scările și curând a văzut firma luminoasă a restaurantului de fițe, unde avea loc banchetul.

A ajuns târziu, când toată lumea era amețită. Nimeni din gașca ei n-a întâmpinat-o și n-a primit-o cu entuziasm sau cu urale, așa cum s-ar fi așteptat. I-a ieșit totuși în cale adversara ei dintotdeauna. Tot blondă, tot subțire, tot scârbă. Rochie mulată, decolteu adânc, spate gol, diamante mici, carate multe, pantofi stiletto. A sărutat aerul de lângă urechile ei cu buzele țuguiate și a întrebat-o, insinuant, de ce a venit singură. Până să răspundă, cercul scârbelor s-a strâns în jurul ei. Le-a recitat dintr-o suflare istoria cu ziarul, pe-aia cu Qatarul și le-a mai înflorit, cât să pară grijile unui om de succes. N-a înțeles zâmbetul disprețuitor al femeilor, preocupată fiind să le dea toate amănuntele pe care ele nu încetau să le ceară, cu suspectă solicitudine. A încercat să înainteze spre bar, să își ia ceva de băut. Prietenele ei au împiedicat-o, asaltând-o cu alte și alte întrebări. Le-a povestit încântată. Despre căsnicia ei reușită, despre devotamentul soțului ei minunat, despre aprecierile colegilor de breaslă și chiar despre respectul pe care i-l purtau, inclusiv cei care făceau obiectul anchetelor ei. S-a gândit că era un moment potrivit să scape chiar atunci cărțile de vizită. A pretins că vrea să fumeze, s-a scotocit în sac, a dat peste teancul de dreptunghiuri mici, unele din carton satinat, altele imprimate cu lac, în culori metalizate sau din plastic de card bancar ori transparent. Cele mai scumpe. Erau pe alese. Le-a dat drumul pe jos și s-a uitat discret în preajmă să vadă cine se repede să o ajute să le strângă. Doar că în jur se făcuse dintr-odată un gol rotund și un hohot de râs uriaș, pe multe voci, se auzea rostogolindu-se în valuri, până la scenă.

Un curent rece a străbătut încăperea și silueta unei fetițe cu fustă în carouri roșii și albastre s-a topit în aerul îmbâcsit de fum.

S-a ridicat și a văzut printre peticele de culoare și întuneric destrămate lent de efectele stroboscopice, printre mișcări haotice și chipuri descompuse de dinamica luminii, oameni care râdeau cu o poftă homerică, sprijiniți de tejgheaua întunecată a barului, deasupra căruia sclipeau drăcește pahare întoarse cu gura în jos, ca niște lumânări de blestem. În tot vacarmul, exercițiul domestic din după-amiaza aceea a ajutat-o să distingă o voce. O singură voce se detașa în vuietul acela. A vrut să se convingă, dar și-a dat seama că pe jos zăceau toate contactele pe care se chinuise o viață întreagă să le stabilească. A întârziat câteva zeci de secunde până a strâns repede și singură cărțile de vizită, le-a aruncat în sac, apoi s-a apropiat de grupul care nu contenea să râdă. Timpul nu s-a oprit. A apăsat-o mai greu.

În mijlocul lor era *el*. În pantaloni lejeri de in, cu o cămașă albastră descheiată la gât, cu mânecile suflecate, povestea. Când a dat cu ochii de ea, a întins mâna demonstrativ. *Iat-o*, spunea gestul lui, *despre ea vă vorbesc*. Un hohot nou și încă unul în spatele ei. Valuri. Valuri care se spărgeau și în urma lor se ridicau altele și altele. Printre vorbele amestecate, a auzit *Quatar* și apoi noi hohote de râs. Dintr-odată, în capul ei s-a făcut liniște. Apoi doar șiroiul apei de la chiuvetă, în sita nichelată, târând în firele lui subțiri culorile înserării în haznaua orașului.

Rodia

A mai dat un ochi prin cameră, a mai îndreptat o cută pe cuvertura fină din bumbac egiptean, a cules o scamă de pe mocheta nisipie, și-a trecut palma peste luciul sidefat al noptierei. Când să iasă, s-a lovit de Azarias, băiatul cu bagajele. Era roșu tot, cu părul în dezordine și transpirat, de parcă ar fi urcat toate cele șase etaje ale hotelului și nu doar trei, până în camera pregătită cu atenție de ea, să-și primească oaspeții. *Kólasi asansér*[1] l-a auzit mormăind. Liftul personalului era stricat de câteva zile, iar patronii nu aveau timp, nu aveau bani, cine știe?! Clienții urcau cu lifturile lor, iar cameristele și comisionarii pe scări.

Umerii băiatului se arcuiseră îngrijorător sub greutatea a două genți de voiaj, ale căror curele alunecaseră pe oasele înclinate ale claviculelor, trăgând după ele reverele și piepții sacoului, așa încât cei trei nasturi închiși regulamentar ai hainei albastre cu fireturi

[1] „Liftul dracului“ – în lb. gr.

aurii amenințau să fie smulși din butoniere la fiecare pas. În plus, mâna dreaptă trăgea de mânerul extensibil al unui troller, iar stânga ducea două umbrele lungi și un coșuleț pentru bebeluși. Angela se uită numaidecât la genți. După asta, își dădea seama imediat cu cine urma să aibă de-a face. Lucra în hotel de numai patru luni, chiar de la începutul sezonului, dar se obișnuise așa de tare cu tipicul locului, încât i se părea că e acolo de-o viață.

Avusese noroc cu ghinionul altei fete care, cu toate precauțiile, rămăsese gravidă în sezonul trecut, după ce lucrase câțiva ani aici, iar acum avea un copil mic, sugar încă, și de care patronii complexului turistic, doi soți tineri și nervoși, speriați de criza economică ce stătea să se abată și asupra Insulei, Kalista și Jason Kapetanos, cum se prezentaseră la sosirea ei, nici nu mai voiseră să audă. Ceruseră imperativ și urgent agenției pe altcineva, iar ea se nimerise tocmai atunci acolo. Aflase toate astea pe parcursul verii, după ce mai învățase puțin grecește. Una peste alta, se aflase în momentul potrivit, la locul potrivit. Au întrebat-o de familie. A zis că n-are. Au întrebat-o de obligații. A zis că n-are. Au întrebat-o de sănătate. A zis că e bine. N-au văzut îndărătul chipului ei mirarea inconștientă pe care o încercase atunci când aflase, la niște analize, după un control de rutină la care o trimiseseră ultimii angajatori, că una din suta de miliarde de celule care o alcătuiau devenise nemuritoare. Și că altele se luaseră după ea, sub pielea sidefie a sânului ei, sumețit sub verdele țesăturii de bumbac a tricoului care dădea irizații marine obrazului alb, punctat de pistrui simpatici și încadrat în rama roșului sălbatic al părului zulufat, îmblânzit anevoie cu o agrafă din plastic.

N-a vrut să audă nici de tratamente, nici de operații. N-avea nici bani, nici pe capul cui să cadă. Ce-o fi, o fi. Nu văzuse marea niciodată. Dacă era să nu mai fie, atunci pe o plajă, cu ochii la mare, să nu mai fie. Și la Carul Mare. Și la Carul Mic. Numai pe ele le vedeau ochii ei, în marea de stele. În Insulă avea să descopere și Lebăda. Crucea sudului. I se părea normal să vadă o cruce pe cer.

Nici sucită, nici învârtită, a doua zi după ce fusese selectată, pe la prânz, cărând o gentuță amărâtă cu câteva boarfe, se urcase în autocarul de linie pe ultimul loc în spate, unde fereastra era obturată de o bucată de placaj care înlocuia geamul, înghesuită de harțapalele unei femei ciolănoase, cu pielea pergamentoasă și ochelari cu lentile mari, prinse într-o ramă din plastic maro și care o chestionase imediat încotro se duce și cu ce treabă. Luată repede, răspunsese ca la interviu, că s-a angajat la un hotel, Selíni, pe Insulă. Un tânăr uscățiv, cu haine prăfuite și părul încâlcit, care încerca să-și pună rucsacul și chitara în nișa de deasupra scaunelor, peste genți de voiaj burdușite și sarsanale dând pe afară, a tresărit și a privit-o scurt, apoi s-a înghesuit pe un scaun ocupat pe jumătate de bagajele unei cucoane mai trecute și mai trupeșe, plecată în vilegiatură *să fac cunoștințe*, cum spunea oricui, și dacă era, și dacă nu era întrebată, fără să fie deranjată de cacofonia flagrantă.

Mulțumită de rezultatul interogatoriului rapid, din care aflase că fata roșcovană și pistruiată călătorea singură și avea să stea în Insulă până la închiderea sezonului, femeia cu ochelari a oftat și s-a cufundat în bula densă de naftalină care o însoțea.

Până au ieșit din Bulgaria, amurgise. La Kulata au prins o coadă infernală, de câțiva kilometri. Poliția de frontieră avea

draci. Sau avea consemn să controleze toată suflarea care trecea granița. Nici nu știa când adormise. S-a trezit după miezul nopții, când toți ceilalți se ghemuiseră ca în burta chitului, sub acoperământul cernit desprins de pe creștetul nopții. Întunericul fulgerat de luminile palide ale farurilor rare fugărea autocarul pe autostrada cu sensuri separate de arbuști de leandru înfloriți. La un moment dat, șoferul a oprit într-o parcare lângă Salonic, să dreagă un furtun sub presiune spart și să înlocuiască niște garnituri. A coborât și ea, să se dezmorțească puțin. Mirată, a surprins un gol tresărindu-i în stomac atunci când l-a zărit pe bărbat ieșind de sub mașină cu torsul gol, lucind asudat și murdar de ulei sau poate funingine, habar n-avea. Era un tip de vreo treizeci de ani, nu prea înalt, bine legat, brunet, cu părul sârmos, tuns scurt, nebărbierit și nervos. Și-a dus reflex mâna la sânul în carnea tare a căruia se ascundeau celulele ei care o luaseră razna și l-a apăsat ușor. Bărbatul n-a băgat-o în seamă. Înjura șoptit, să nu trezească pasagerii, deschizând și închizând cu grijă tot felul de ușițe mari și mici, dreptunghiulare sau pătrate, decupate în burta autocarului, cotrobăind după scule și piese de schimb. S-a gândit că felul în care-i urmărește fiecare mișcare s-ar putea să-l stânjenească. A ridicat privirea și a zărit dincolo de geamul înalt al mașinii luminile curioase a doi ochi, cârpiți de somn. A coborât iute mâna uitată pe sân și a șters-o pe pânza înflorată a rochiei, de parcă s-ar fi umezit de seva vie a morții. Nu fuma, dar i-ar fi plăcut să aibă o țigară, să o aprindă și să tragă adânc din ea.

Rar, câte o pereche de faruri înfiora întunericul, apoi se pierdea, iar cortina nopții cădea din nou, înstelată de luminile

depărtate ale câtorva așezări, plutind captive ca niște insule în apele nelămurite ale somnului.

O țigară e totdeauna un pretext bun. Pentru orice. Stai așa în loc și te uiți după fum. Singurul care se mișcă într-o lume nemișcată. Și-n timpul ăsta te gândești la viață și la tot felul și poți să te gândești și la moarte ca la un alt fel de viață.

Cum n-avea țigări, s-a urcat la loc în mașină. A bâjbâit precaută pe culoarul întunecat, printre sforăituri și mirosuri iuți, de amorțeală chinuită. A simțit din nou perechea de ochi urmărind-o. S-a cuibărit pe locul ei strâmt și când autocarul a pornit din nou, în vis și-a făcut drum taică-su. Era în pantaloni scurți și tricou. Umărul îi era tăiat de o baretă din piele prinsă în cataramă arămie, de care atârna un cilindru tot din piele, în care era rulată tabla lui de șah. Și ea, din piele. Moale, își strângea cuminte pătratele cafenii și maron închis, ori le etala cu trufie, după cum îi porunceau mâinile puternice ale tatălui ei, care o meșterise singur și se mândrea peste tot cu ea. În miezul gol al tablei strânse foșneau piesele. Cilindri mici din bucățele de piele cusută. Pionii purtau pe piept scuturi dreptunghiulare, colorate. Regii aveau coroane aurii și reginele mitre albastre. Nebunii erau împodobiți cu tiare mici în care erau decupate cruci, iar caii, cu măști în care erau tăiate viziere înguste. Turele aveau creneluri adânci, înclinate și vegheau din colțurile tablei. Taică-su traversa strada. O traversa și o traversa și o traversa, fără să ajungă la ea. Se visase în vis că visează cum taică-su dispăruse și ea urca pe urma lui trepte răsucite în cochilia unui melc. Se sprijinea orbește de zidul rotit din cărămizi albicioase,

subțiri din calcar, de pe care tencuiala sidefie se jupuise. Înaintea ei urcau pionii și nebunii.

S-a trezit transpirată toată pe la cinci jumate, trăgându-se greu din visul din vis și-apoi din visul ei, înghiontită de sacoșele și sarsanalele vecinei de scaun, care se grăbea să coboare. Pe locul ei s-a așezat tânărul cu haine ponosite și părul în dezordine, evadat din strânsoarea scaunului pe care șezuse la fereastra de unde o urmărise perechea lui curioasă de ochi. Ochii lui. S-a gândit puțin la asta, pe urmă la tabla de șah a lui taică-su, pe care după moartea lui ar fi vrut să o păstreze ea, dar și-o însușise amantul maică-sii și totodată administratorul blocului, numai ca să-i oftice pe ăia cu care bea el la subsol țuică, desfăcând-o artistic cu o singură mână și arătându-le după aia piesele, una câte una, de parcă le-ar fi adunat o viață și acum avea de ce să se mândrească.

Scârbită și ca să nu se înfurie din nou, a adormit iar, până la Kastro. Aici, buimaci, au băut toți cafea în benzinărie și s-au schimbat șoferii. Autocarul a mers direct în port. Mai erau exact douăsprezece ore până când aveau să ridice ancora și să pornească spre Insulă. Li s-a spus că sunt liberi până la șapte. Puteau să bată Atena, dar trebuiau să se prezinte punctuali la mașină, ca să urce pe *ferry*. Dacă nu, treaba lor. Șoferii au ridicat fatalist din umeri, fluturând brațele a neputință, apoi lăsându-le să cadă simultan prin aerul vălurit al dimineții, ca un duet sincron, și au urcat în autocar să doarmă.

Angela și-a scos harta cu care se înarmase de-acasă, a studiat-o puțin, apoi a luat metroul pe traseul verde și a coborât în Monastiraky. N-avea bani nici de cafea, nici de vizitat muzee sau de suit pe Acropole. S-a învârtit pe străduțe, a urcat coasta unui

deal și s-a uitat la casele ascunse printre măslini, împrejmuite cu garduri năpădite de ramurile bogate ale arbuștilor de bougainvillea, ce revărsau în drum cascade de flori mov, albe, galbene și portocalii. Lângă ziduri, se înghesuiau amfore mari ori pitice din ceramică roșie în care se îmbulzeau flori stelate albastre cu tulpini din purpură fragedă, umbrite de pufușori alburii și tufe de liliac rubiniu, cum nu mai văzuse. Era tare frumos, dar de la o vreme a simțit că nu mai era singură. S-a tot întors să vadă dacă o urmărea cineva. S-ar fi bucurat să zărească un necunoscut, care să se fi ținut după ea. Îndrăgostit așa, la prima vedere. Ca în cărți și în filme. Poate s-o fi văzut în metrou sau poate în port. Ori o fi fost tânărul din autocar. S-a mai uitat o dată în urmă, dar tot n-a văzut pe nimeni. După asta, s-a zgâit la vitrine și pe urmă s-a întors în Plaka, însă cu aceeași senzație nelămurită că nu era singură. S-a învârtit pe lângă un grup de turiști și s-a strecurat împreună cu ei, cu inima cât un purice, să nu fie prinsă, într-un loc cu ruine aflat lângă o moschee. Ghidul vorbea unor vârstnici blonzii, îmbrăcați colorat, fără complexe și foarte interesați de explicațiile pe care le primeau într-o limbă cu multe consoane, nu germana, pentru că Angela ar fi recunoscut-o, chiar dacă n-ar fi priceput nimic. S-a desprins de ei și s-a uitat în jur.

Lumea căsca ochii la niște coloane vechi din marmură, lipite de un zid făcut din cărămizi mari, mierii. Le-a numărat. Șapte stâlpi cam cât statul a șapte oameni, a socotit ea, ridicați unul pe umerii celuilalt. Carnea lor de piatră era vârstată de nervuri întunecate șerpuind pe toată înălțimea. Erau așezați pe niște postamente ca niște cuburi uriașe, iar sus, sus de tot se încheiau cu o coroană de frunze lungi, crestate și răsucite în afară, peste

care erau așezate alte dreptunghiuri de piatră. S-a uitat la ele cu capul lăsat pe spate, până a durut-o gâtlejul.

Cu sentimentul tulbure că totuși cineva se ținea după ea, a abandonat grupul și a ieșit dintre ruine. S-a mai învârtit primprejur, fără să se depărteze de stația de metrou și, când a văzut-o, a vrut să intre într-o biserică veche, cu ziduri din piatră sparte din loc în loc de ferestre mici, rotunjite, cu arcuri tivite de bucăți pătrate din cărămidă roșiatică și acoperită cu o boltă teșită ca un capac de oală, făcut din solzi de lut. Era închisă, așa că și-a făcut o cruce mică, să n-o vadă lumea, s-a așezat pe bordura înaltă care înconjura lăcașul și a mâncat din traistă sendvișurile cu cașcaval și salam de Sibiu, din care își făcuse o grămadă. Ardeiul gras se sleise și l-a pus în geantă, cu gând să-l arunce mai târziu. Nici castraveții nu arătau bine, dar pe ăia și-a înfrânt sila și i-a mâncat. Mai încolo, în ușa bisericii, cerșea o femeie ghemuită pe asfalt, îmbrobodită într-un șal gros, negru. Un bărbat în vârstă, îmbrăcat sărăcăcios, dar curat, sprijinea unul dintre stâlpii de iluminat, privind în gol. Câțiva copii au ieșit râzând și îmbrâncindu-se din clădirea metroului. Oamenii se vânturau încolo și încoace, fiecare închis în gândurile care-l țineau prizonier. A stat și s-a uitat la muntele cu temple, unde viermuia lumea urcându-l și coborându-l. Pe urmă, a rămas cu ochii pironiți la cele câteva tarabe așezate viclean, lângă un chioșc cu ziare și reviste, în fața intrării de metrou, unde vânzători de portocale și de piersici, de lămâi și smochine, de nuci, tomate, castraveți, ardei, dovlecei și vinete, legume palide, abia culese din serele primăverii și negustori care etalau cu mândrie toate neamurile de măsline îmbiau oamenii să târguiască, măcar câte puțin din fiecare. S-a ridicat și s-a fâțâit

și ea puțin prin fața mărfii colorate. A văzut o lădiță cu niște globuri roșii, cu moț ca o coroană stelată. A luat unul și a văzut că erau deformate ușor, ca și cum ar fi fost strânse prea tare în pumn. A numărat șapte muchii și șapte laturi. Nici hexagon, nici octogon. O boambă de-aia era tăiată în jumătate și a văzut mirată că înăuntru, în niște cămăruțe despărțite de membrane groase, de un alb moale și pufos, erau o mulțime de sâmburi purpurii care păreau moi și zemoși.

Ρόδι scria pe o bucată de carton așezată între sferele imperfecte înveșmântate în porfiră vegetală. Avea la ea un ghid mic de conversație în care se afla și alfabetul elen. Nu știa încă să citească literele grecești. Avea să afle mai târziu ce și cum, dar deocamdată s-a lipsit de câțiva bănuți, ca să aibă și ea un bulbuc din ăsta, cu bobițe roșii. L-a pus atentă în geantă, lângă cărțulia cu copertă verde și poză cu un templu grecesc, cu gând să le cerceteze pe amândouă mai târziu și s-a întors pe bordura ei. Era un loc bun, pentru că în zidul clădirii care adăpostea linia de metrou, deasupra arcurilor albe, rotunde, sprijinite pe niște paralelipipede dreptunghiulare urâte din beton, se afla încastrat un ceas. Atunci când a văzut pe cadranul alb limbile maronii aliniate pe verticală, una în prelungirea celeilalte, s-a ridicat de pe bordură și a urcat cele trei trepte din marmură, intrând pe una dintre porțile înalte ale clădirii. Abia în vagonul de metrou l-a văzut pe băiatul ciufulit care șezuse lângă ea în autocar în ultima parte a nopții. A scuturat-o nelămurit o plăcere amestecată cu frică.

Din călătoria pe apă, Angela nu a ținut minte mai nimic pentru că, deși era luna mai, afară era rece, șfichiuia dușmănos un vânt sărat și nu putuse rezista prea mult în hainele ei subțiri. Se

retrăsese în sala mare, de clasa a doua, găsindu-și un loc ferit pe o banchetă îngustă și tare, mai ales că de pe punte nici nu se vedea nimic. Degeaba își mijise ochii. Oglinda mohorâtă a apelor era înghițită cu tot cu horbota albă a împletiturii de spumă, de bezna care se prăvălise dintr-odată, ca o smoală groasă, din cerul vâscos.

A scos globul roșu din geantă și a început să-l pipăie ușor. L-a dus la nas. Nu mirosea a nimic. L-a încercat cu dinții. Avea coaja tare și niciun gust. Era puțin dezamăgită. L-a pus la loc. A încercat să doarmă, dar se temea de somn, pentru că-l visa mult, în ultimele nopți, pe taică-su. Îi părea rău de fiecare clipă pe care ar fi putut, dar n-o petrecuse cu el. Îl disprețuise cât trăise pentru că era simplu, pentru că avea bucurii mici, pentru că era cumsecade și mai degrabă ceda chiar și când avea dreptate, decât să se certe cu cineva. Nu dăduse multe parale pe el, pentru că era modest și pentru că își pierdea vremea citind și jucând șah, în loc să-și fi făcut autocritica așa cum făcea orice fiu de chiabur sau de om cu stare, să fi intrat în partid și să fi călcat pe cadavre. Dacă ar fi trebuit să se consemneze în dosarul lui ce vicii avea, ofițerul însărcinat cu asta ar fi scris că era prea cumsecade, prea naiv, că bea câte o țuică și că paria. Era așa de înflăcărat când juca, încrezându-se numai în inspirație și fără să se bazeze vreun pic pe informație, încât tovarășii lui de rămășaguri îl porecliseră în batjocură „Vifor". Paria totdeauna pe sume mai mari decât își permitea. Dacă pierdea, juca la recuperare cu bani împrumutați și pierdea din nou. Odată, când nu izbutise să-și onoreze datoriile, se topise în peisaj, cu gândul să facă rost de bani, iar pe zidul Casei de pariuri apăruse un carton pe care scria strâmb și oarecum amenințător, cu litere mari, de tipar, *Vifore! Te aștept cu banii!*

Când murise, Angela oftase ușurată și socotise că nu era nicio pierdere. Oameni ca el prăpădeau aerul și apa degeaba. Nu foloseau nimănui. S-a bucurat când maică-sa se încurcase cu administratorul blocului. Ăla bărbat! Tremurau toți locatarii de frica lui. Unul nu întârzia cu întreținerea sau nu făcea scandal când le adăuga, în fiecare lună, ce sumă avea el chef pentru reparații și îmbunătățiri pe care, drept era că le făcea, dar își oprea și un comision sănătos, din care o parte o investea în cosmetice și lenjerie deocheată pentru maică-sa și în dulciuri și reviste pentru ea. După o vreme, când mai crescuse, tot el îi dăruise Angelei și primul neglijeu roșu, cu portjartier dantelat, iar ea nu se alarmase. Era bucuroasă că-i arată aceeași afecțiune ca și maică-sii. S-a mirat puțin când i-a arătat o revistă necuviincioasă și s-a speriat când a tras un pic de ea. I-a fost scârbă când l-a simțit vârându-i mâna cu degete boante și acoperite gros de păr negru pe sub bluză, apucând-o grosolan de sâni. Nu i-a zis maică-sii nimic, dar a început să-și caute de lucru. După mai multe încercări, a găsit ocazia asta, cu Insula.

Nu știa, însă, de ce începuse să-l viseze și să se gândească mult la taică-su. Înainte îi era rușine cu el, acum îi era rușine de el.

Adormise toată lumea. Ei îi era frică să adoarmă. Concertul de sforăituri creștea de la o milă la alta. Se horcăia pe multe voci, continuu, dizarmonic. Sunetele groase, șuierăturile, plescăielile se înălțau și coborau în aerul îmbâcsit ca niște valuri cleioase care, în încercarea lor de a se elibera din cușca ințesată cu scaune și bănci pe care stăteau chircite trupurile adormite, se izbeau și apoi se lipeau tencuind lambriurile din lemn, murdărite de atâtea spinări care se frecaseră de ele. Nu erau treji decât ea și

băiatul ăla. Ponositul. Stătea sprijinit în chitară, cu rucsacul scofâlcit la picioare și se uita în gol. Își pusese pe cap o căciulă din tricot cu model de camuflaj, la fel ca geaca subțire pe care o strângea înfrigurat în jurul trupului firav.

Angela a pipăit iarăși bila roșie și a strâns-o în palmele reci, de parcă ar fi așteptat să simtă iradiind de sub coaja netedă un val de căldură. Ținuse minte forma literelor de pe eticheta vânzătorului și a scos ghidul de conversație. L-a deschis la pagina cu literele alfabetului și a compus cuvântul. *P*-rho-***r***, *ó*-omicron-***o***, *δ*-delta-***d***, *ι*-iota-***i***. *Rhoomicrondeltaiota*. Așa se chema în grecește, pesemne. Gata, pe lângă *ne* și *óchi*[1] mai știa un cuvânt. *Rhoomicrondeltaiota*. În românește ieșea *rodi*. Se juca, trecând *rodi* dintr-o mână într-alta ca pe o mingie vie și, până avea să învețe grecește, rima în gând monoton și blând *rodii, năzgodii, dodii, zodii*. În cele din urmă, cântul polifonic al sforăiturilor s-a depărtat și murmurul lor s-a amestecat cu poezioara ei, șoptită până când a biruit-o somnul.

Se făcuse dimineață când au ancorat. O jumătate de soare înroșea în șaua dintre doi munți gemeni cerul Insulei. În port o aștepta un tip mai în vârstă, mustăcios, care ținea în mână o bucată de carton pe care era scris numele ei. Cu litere latine. Probabil își dăduse seama că n-avea ea cum să citească ceea ce scria deasupra, șters cu două linii groase. *Άγγελος*. Mai târziu, când avea să mai deprindă câteva cuvinte și câteva formule ca să se descurce puțin prin camere cu clienții, avea să afle că Sotirios, neștiind nici el prea multă carte, s-a bucurat să întâmpine un *înger*, dar, precaut, în loc de bun venit, i-a zis posac într-o

[1] „Da“ și „Nu“

engleză poticnită *hope you not whore*[1]. Și tot de la el aflase că rodi era un fruct. Și că semințele alea roșii se mâncau.

Hotelul cu numai șase etaje, construit ca o piramidă pe coasta unui deal, având la fiecare cameră terase generoase cu vedere la mare, din care oamenii puteau ieși direct afară, era înconjurat de măslini sălbatici, pini țanțoși, tufe înalte și bogate de mirt cu frunze ascuțite și flori albe ciufulite, răspândind un miros proaspăt și vesel, de dafini înalți cu frunze ondulate și palmieri pitici. Turiștii erau despărțiți de plaja ca o potcoavă îngustă și pietroasă doar de pajiștea povârnită, pe care mâinile pricepute ale lui Sotirios o împădurise. Printre arbori se așternea un covor țesut din iarbă unduioasă și înaltă, care se întindea până la poalele dealului și marginea verde o piscină uriașă, în formă de scoică, înveselită de multele șezlonguri colorate care o împrejmuiau.

Angela era singura cameristă româncă. Mai erau două sârboaice, care nu vorbeau decât între ele. Confiscaseră camerele de la etajele superioare pentru că erau mai puține și aveau o perspectivă de vis asupra golfului. Mai era o bulgăroaică posacă și cam bătrână, care se înstăpânise pe încăperile de la parter și de la etajul unu, că nu putea urca pe scări și personalul de serviciu avea permisiunea de a folosi doar liftul de serviciu, care era, însă, mai mereu stricat. Angela se alesese cu cea mai multă muncă. Etajele doi și trei, care aveau cele mai multe camere și ale căror terase dădeau mai degrabă în pădure, decât spre mare. Primise și ea tot aici o cămăruță. Avea un pat mic, o noptieră, un televizor minuscul fixat în perete, un dulăpior de haine, un

1 „Sper nu ești târfă" – în lb. engl.

scăunel și o măsuță. Își rânduise puținul adus în geantă și pusese rodia pe o policioară improvizată lângă fereastră. Trudea fără să crâcnească. De dimineața până noaptea. Roboteala zilnică, alternată cu pacea serilor în care era liberă, o făcuseră să uite de cancerul care trecuse de prima copilărie în carnea sânului ei. Într-o seară, găsise computerul de la recepție deschis. Căutase pe internet imagini cu celule canceroase. Semănau cu sâmburii din fructul ei. Doar că erau transparente, ca niște ouă minuscule de crab. Bule moi, legate între ele cu invizibile antene și piciorușe gelatinoase, alcătuind inflorescențe plăpânde, ce nu păreau deloc înspăimântătoare. O rodie creștea înăuntrul ei, așa s-a gândit. Se bucura că plecase de-acasă. Acolo n-ar fi aflat niciodată asta.

Fusese întâi speriată și apoi încântată când îl descoperise pe băiatul cu chitara. Venea dimineața, tot ciufulit și, oricât de cald, înfășurat în haina lui de camuflaj. Se așeza sub umbrela unui pin, despre care Sotirios îi povestise prin semne că-l crescuse din sămânța unui con și-l plantase acolo pe când era copil, împreună cu bunică-su, când nici cărămidă nu exista din hotelul ăsta. Băiatul se uita fix la ea și cât ștergea geamurile sau scutura pămătuful de praf, ciupea încetișor corzile chitarei, îngânând o melodie fără niciun fel de armonie. Nu se apropia, nu-i vorbea și dispărea totdeauna înainte ca ea să termine, să-și rânduiască puțin părul și hainele și să iasă.

Angela croia povești. Nimic n-o împiedica să facă asta. Își închipuia că o căutase prin toate hotelurile, până dăduse de ea. Nu se întreba din ce trăia băiatul de mai bine de trei luni. Nu părea să fie bogat. Pesemne că-și găsise, la fel ca ea, o slujbă. Se

obișnuise cu prezența lui și, într-o dimineață de la începutul toamnei, în care n-a apărut, a cuprins-o o neliniște surdă. La nimic nu s-a putut gândi. Tot ce a făcut i-a ieșit anapoda. A fost ziua în care a învățat ce înseamnă *Avtó to meros íne hália, tha íthela na káno parápono! Thélo ta leftá mu píso!*[1], cuvinte zvârlite ca niște pietre din gura strâmbă de furie a unei femei bondoace, cu păr negru, creț și aspru, care-i cădea în dezordine peste chipul cu trăsături îngroșate de mânie. Băiatul n-a apărut nici în zilele care au urmat. O tristețe apăsătoare cobora tot mai neînțeleasă peste diminețile în care nu-l vedea. Fluxul de turiști se mai micșorase, începuse școala și oamenii își cam încheiaseră concediile. Veneau mai mult pensionari și ei nu aveau mari pretenții. Era mai puțin de lucru și și-a permis o zi liberă. A colindat orașul. Nu i-a luat mult. Orașul era Insula. Plaje, taverne, bazare, buticuri, port, câteva golfuri pustii, puține cartiere de oameni bogați și unul pentru săracii care-i slujeau. S-a uitat prin curțile oamenilor, pe unde știa că se mai caută ajutor la lucru, a intrat prin celelalte hoteluri. Nicăieri nu se arăta silueta costelivă a băiatului.

Pe înserate, s-a așezat pe o bornă metalică din port și s-a uitat la mare. Începuse să bată un vânt șui, în vreme ce o ploaie nehotărâtă broda pe pânza nopții lacrimi mărunte, lucitoare. Din spate a auzit o muzică stranie. O trompetă singuratică a dat semnalul. Apoi i s-au alăturat mai multe, însoțite grăbit de sunetele plutitoare ale unei chitare electrice, punctată de ritmurile monotone ale unor tobe, timpane și cinele în surdină. Împletită din sunete izvorâte tânguios din tuburile de alamă, din urzeala

[1] „Locul ăsta este o cocină, o să fac reclamație! Îmi vreau banii înapoi“ – în lb. gr.

corzilor metalice și din mângâierea ori lovirea membranelor din piele de bivol ale tobelor mari și mici pe care, da!, le recunoștea, melodia a crescut ușor și a umplut aerul, până când nu s-a mai auzit țipătul pescărușilor întârziați, până când nu s-au mai auzit sirenele vapoarelor îndepărtate, până când nu s-a mai auzit foșnetul valurilor descompuse ca niște leșuri vechi pe nisipul plajei, până când a sufocat noaptea. Apoi tumultul muzicii a scăzut în intensitate, a agonizat și a lăsat locul scâncetului de jale al unui cățel dindărătul unui gard înalt. A așteptat să se facă liniște. Apoi s-a întors și a văzut ferestrele luminate ale unei clădiri, înfipte în coasta dealului. Trecuse de multe ori pe acolo și o zărise de multe ori, dar niciodată nu-i păruse locuită, de când tot ședea ea serile pe borna alb-albastră. Apoi muzica s-a auzit din nou. Cineva trist o punea iar și iar. Prin geamurile mari, deschise, colorate de o lumină mov, șerpuia melodia apăsătoare, în pânza căreia se prindeau ca niște insecte voci joase, murmurate. Dincolo de ferestre se ghiceau șezând la mese scunde câțiva clienți, iar îndărătul tejghelei de la bar o umbră se vântura încoace și încolo. S-a ridicat și a urcat patruzeci și trei de trepte din piatră până la *Disnomya*. Așa scria cu litere tot albastre pe placa metalică vopsită în alb prinsă în șuruburi deasupra barului. A intrat. Când s-a obișnuit cu lumina pe care două globuri mari, spânzurate de tavan, acoperite cu un mozaic mărunt de oglinzi, o împrăștiau haotic prin încăpere, l-a văzut pe băiat. Spăla pahare și le rânduia sub blatul lat din lemn lăcuit. Ar fi vrut să se așeze pe unul dintre scaunele înalte de bar, să se sprijine relaxată într-un cot, să-l privească lung, el să-i ofere ceva de băut și să stea la povești până dimineața. Ar fi vrut să aibă la ea rodia și să i-o dăruiască lui. Să-i vadă privirea

uimită. Și tremurul ușor al mâinii care ar fi primit-o. În loc de asta, el a întrebat-o scurt ce dorește. N-a știut ce să-i răspundă și l-a întrebat la rândul ei ce muzică era aia. *Killing fucking whore*, i-a răspuns trântind un pahar și n-a mai băgat-o în seamă. S-a tot întrebat ce-o fi vrut să spună cu asta și s-a gândit că-l supărase apariția ei la bar. După întâlnirea asta, nu l-a mai văzut o vreme. Simțea un gol chiar acolo, în pieptul în care boala se cuibărise și își creștea netulburată fagurii otrăviți.

Fusese ocupată în ultimele zile până peste cap, iar în dimineața asta chiar n-avea timp de nimic. Exact acum, la sfârșitul sezonului, hotelul primea un grup mare de turiști. O pereche venită să facă aici deodată cununia religioasă, botezul unui copil și luna de miere, neamurile și invitații lor. De ziua Sfântului pe care continentalii îl sărbătoreau primăvara, iar insularii pe care-i ocrotea, toamna. Căruia fiii lui duhovnicești îi ziceau cu tandrețe Papa Nikolas și îi ridicaseră bisericuța albă cu acoperiș albastru care veghea orașul de pe coasta stâncoasă din marginea golfului, la capătul celor o sută optzeci și șapte de trepte vopsite cu var curat. *Agios Nikolaos Planas*.

La el se ducea Angela o dată la câteva seri, când turiștii și patronii nu mai aveau nevoie de ea. Biserica nu era niciodată zăvorâtă. Deschidea ușa scundă din lemn, îi pășea pragul tocit și, în penumbra ei mirosind a ceară curată și a mir, cădea la icoana sfântului și nu-l ruga de măritiș. Îl ruga să n-o doară. Și sfântul o asculta. N-o durea. Aprindea o candelă mică, o punea pe pragul bisericii și stătea pe trepte, uitându-se la giulgiul întunecat pe care îl țesau apele în aerul sărat, învelind cu el Insula.

Când se stingea flăcăruia, lua cilindrul mic din metal golit de ceara albă și cobora. De jos, de la poalele stâncii, mai făcea o plecăciune, se închina cu nădejde, își însemna sânul bolnav cu semnul crucii și se ducea la culcare liniștită. Nici răul nu era așa de rău aici. Nici boala așa de câinoasă. Nici singurătatea apăsătoare. De aceea veneau oameni de peste tot să se cunune sub icoana ocrotitorului căsniciilor. Se spunea că *Agios Nikolaos Planas* veghea să nu se împuțineze, cu trecerea anilor, nici iubirea, nici înțelegerea dintre soți.

După cele două slujbe, avea să urmeze petrecerea în grădina hotelului, aflată pe un platou ceva mai înalt, în stânga clădirii, unde Sotirios, ajutat de feciorul său și de ginere, așezase mese rotunde din lemn. Mai degrabă le trântise, vădind o nemulțumire nestăpânită. *Òla ínai láthos. Den chreiázetai na érthei edó. Eidiká me ton*[1]. Angela nu pricepea ce spunea, dar nu-i scăpau privirile disprețuitoare pe care le arunca Sotirios celor doi miri.

Nevastă-sa, Émera, bucătăreasa șefă a restaurantului, din mâinile căreia ieșeau minuni nemaigustate și colorate de-ți venea să le mănânci cu ochii, învelise mesele cu ștergare lungi din bumbac de culoarea fildeșului, din țesătura mată a căruia răsăreau flori satinate de un ivoriu delicat. Deasupra pusese câte un coșuleț din nuiele în care fiică-sa, Callyope, strâmbând și ea din nas, așezase ciorchini proaspeți de grâușor albastru și auriu și fire subțiri de levănțică parfumată. Scaunele fuseseră împodobite cu funde late din satin albastru închis, iar vesela din porțelan cu bordură din cobalt aștepta în bucătărie, să fie rânduită pe mese. Lângă locul pe care avea să stea mireasa, Sotirios așezase, cu o

[1] „Totul este greșit. Nu trebuia să vină aici. Mai ales cu el.“ – în lb. gr.

duioșie care contrasta cu țâfna de mai devreme, coșulețul pentru bebeluși, cu care se luptase Azarias la sosirea oaspeților. Coșulețul era așternut cu un cearceaf alb din bumbac fin, deasupra căruia o pernuță bordată cu dantelă și o păturică albastră cu albinuțe aurii așteptau să răsfețe trupușorul crud al pruncului. Coșul ședea sprijinit pe un cadru din ratan cu picioare înalte, iar Émera tot bombănea ceva, din care chiar și Angela pricepuse că era îngrijorată ca nu cumva cineva să-l dărâme din greșeală și să pățească feciorașul ceva.

Azarias, singurul care avea o atitudine neutră, lăsase dimineață bagajele pe policioara din holul spațios al apartamentului prezidențial cu un oftat de ușurare și se repezise pe scări să ia de la recepție catrafusele celorlalți clienți. Angela a privit cu aer de cunoscător gențile. Știa mărcile de lux ca pe alfabet. Le-ar fi recunoscut cu ochii închiși, doar pipăindu-le. Era pasiunea ei, moștenită de la taică-su. Singurul lucru pe care îl învățase de la el înainte ca scârba adolescentei să covârșească admirația fetiței, care-i asculta cu evlavie poveștile. Istoriile omului modest și împăcat cu soarta de a fi pierdut la cărți atelierul de marochinărie și, la naționalizare, prăvălia bunicului ei. Nu socotise de folos să plece în lume ori să se spânzure, ca alții. Se mulțumise doar să citească, să joace șah și să pună flecuri și blacheuri la pantofi ieftini, ca să poată paria din când în când la meciurile de fotbal, după ce hipodromul fusese închis.

Era un om cumsecade, dar slab, care intra mereu în belele. Iubise meseria de marochiner și știa totul despre ea. De la argăseală la finisaje. În tinerețe, era singurul care negutătorea fără

greș pentru atelierul bunicului ei. Totdeauna târguise doar piei presărate cu sare și odihnite în legături patru săptămâni, clătite în râuri și spălate în var, răzuite la cuțit și cufundate, pe rame de lemn, în tanin numai de castan sau de cireș. *Altă treabă, pe vremuri*, spunea. *Era lumea mai așezată! Nu purta poșete, genți de călătorie și serviete toată pulimea, ca acum*. De-aia nimeni nu mai avea răbdare în zilele astea. Era cerere mare și toți meșteșugarii se grăbeau. Muiau pieile jupuite în soluție de crom, le vopseau cu tot felul de chimicale proaste și gata treaba. O lua pe Angela câteodată lângă el, când n-avea bani de pariuri, bătea cu năduf cuie în peticele de cauciuc tare cu care potcovea tocurile muncitorimii din cartier și-i povestea cum trebuie să cântărești și să ghicești o geantă de valoare.

Păstrase de pe timpuri mostre din cele mai diferite piei și o punea să închidă ochii și să le atingă. O învăța despre fiecare dintre ele ce și cum. Pe urmă îi cerea să le recunoască. Și ea învățase. Toate vorbeau degetelor ei. Receptorii ei tactili erau în stare să simtă cea mai delicată denivelare, cel mai insesizabil defect sau, Doamne ferește, cea mai imperceptibilă zgârietură de pe suprafața delicată a pielii.

Dintre toate produsele, Angelei îi dădeau fiori gențile. Micile corăbii care pluteau prin aer, agățate de umeri sau legănate de mâini încleștate pe toartele lor trainice, susținute de încordarea mușchilor brațului. Erau vase care navigau dintr-un loc într-altul, purtând în pântecul lor provizii, haine, obiecte de igienă, necesare unor episoade scurte de viață, care concentrau în durata lor limitată întregul scenariu al unei existențe.

Condiția era să fie din piele. Numai din piele. Pentru că orice alt material era demn de tot disprețul. O jignire la adresa ideii nobile de călătorie. O ofensă adusă șansei pe care pronia le-o dădea aleșilor, de a străbate pământul dintr-un loc într-altul. Corpusculii Meissner, discurile Merkel și, la nevoie, corpusculii Ruffini așezați de Dumnezeu cu infinită știință pe suprafața străvezie sau în adâncurile invizibile ale epidermei care-i îmbrăca degetele mici, transmiteau creierului Angelei la orice atingere senzațiile de beatitudine pe care alții se străduiau să le obțină prin tot felul de excese. Ea nu avea nevoie decât să mângâie. Ghicea materialul fără greș, ca într-o palmă de om viitorul, doar pipăind.

O emoționau harta liniilor întortocheate, mai subțiri decât firul de păr, a boxului, suprafața șlefuită și spicul scurt al nabucului, catifeaua pufoasă a velurului, netezimea lucioasă a șevroului, pe care-l deosebea fără abatere de vulgara șevretă. Îi respecta pe cei care își permiteau luxul genților din piele ponei, dar blana îndelung prelucrată, cromată și tunsă făcea prea vie prezența animalului sacrificat și asta o întrista. De aceea, nu suporta nici hainele din blană. Pielea lucioasă, chiar și bizonul grosolan și imperfect păreau prin aspectul lor aseptic, mai degrabă, produse sintetice, adică mai suportabile. Și tot repulsie amestecată cu un fel de admirație nestăpânită îi provocau obiectele de tot felul din piei de reptilă. Fără discriminare. Fie că erau din crocodil, din șarpe sau din șopârle. O deprima gândul că erau luate cele mai tinere exemplare de-acolo, din sălbăticia lor și așa din ce în ce mai îngrădită, spintecate și transformate în poșete, pantofi sau curele. Asta era chiar o cruzime.

Despre pielea de struț îi povestise mult taică-su. Și o făcuse mare admiratoare a ei. În partea de țară de unde proveneau, fusese găselnița lui bunică-su care, lucrând hamuri și șei pentru un boier ocupat atunci cu repararea unei mânăstiri, se împrietenise cu un meseriaș, meșter de candelabre, care se afla și el cu treabă acolo. Omul era căutat de toți stareții și preoții mai răsăriți, pentru că le împodobea policandrele cu ouă mari de struț aduse pe vapoare cu mare cheltuială și grijă, tocmai din Africa. El i-a spus atunci bunicului că ar putea să se deosebească de toți pielarii, târguind piei de struț pentru îndeletnicirea lui. A fost neîncrezător, dar a încercat. *Gât negru*, i-a spus omul că se numește specia de pasăre cu pielea cea mai bună. Adică aceea care avea broboane mai rare și mai mititele, dar rezista cam la fel de mult ca pielea de elefant. Bunică-su meșterise niște poșete moi, încăpătoare și frumoase, de se bătea cuconetul pe ele și li se dusese vestea peste tot. Ajunsese omul să aducă două transporturi pe an, să tocmească ucenici furați de pe la alți meșteri și tot nu prididea să onoreze comenzile.

Angela nu apucase să vadă la ai ei vreun obiect din piele de struț, ci doar peticele păstrate de taică-su. Dar când se angajase pentru câteva luni menajeră la o familie avută, pipăise dintr-odată o colecție întreagă. Stăpâna casei, cântăreață la operă, avea o poșetă Mulberry, de culoare verde. Așa scria pe o plăcuță mică, metalică, fixată pe marginea interioară a genții. Mai avea o centură, o pereche de botine cu platformă și toc înalt, o curea de ceas, o învelitoare pentru mouse-ul laptopului și o husă pentru telefon. Tot verzi, dar în alte nuanțe. Pe urmă mai văzuse și altele, într-o revistă de-a doamnei. Erau niște poze pe care femeia le însemnase cu un X mare, făcut cu pixul. O pereche de cizme,

un coșuleț în care se lăfăia o potaie de cățel, căptușită cu piele de struț colorată în cafeniu dulce. Văzuse multe după aceea. Învățase mărcile de lux. Rătăcea prin magazinele scumpe și, pentru că știa ce să întrebe, cucerindu-i pe vânzători cu știința și priceperea ei în ale pielăriei, căpătase informații și ponturi rare, devenise o adevărată expertă în extravaganța gustului celor cu bani. Putea să înțeleagă orice nebunie. Dar, într-o amiază, pe o pagină dintr-o revistă a doamnei, a văzut icsul deasupra unei serviete din *suede*. *Piele de căprioară,* i-a tradus *google-ul* pe laptopul domnului, totdeauna deschis pe birou și conectat la internet. Până la Bamby. În casa aia n-a mai călcat.

A mai lucrat și pentru familii de oameni obișnuiți, fără să priceapă de unde aveau ei bani să plătească o menajeră. N-avea nimic, nu-i desconsidera, dar îi era silă de gențile de fâș atârnate în cuiere de chingile prinse cu carabine din plastic sau de trollere colorate strident, din poliester, cu mânere telescopice care se blocau la prima folosire, cu roți care se strâmbau sub cea mai mică greutate și cu buzunare înguste în care, orice ar fi pus, căscau fermoarele ca pe niște guri înfometate. Și considera semn de gust îndoielnic pieile adevărate, dar lăcuite, moartea țoapelor, suprema eleganță a mitocanilor. I se părea o totală lipsă de respect să aplici pelicule lucioase ca de mușama peste ceva ce aparținuse atât de intim unei ființe. Aproape că prefera să vadă obiecte din imitații ridicole de piei exotice. Știa că sunt vaci, oi sau porci, cu modele imprimate care copiau desenele și culorile pieilor adevărate și fine. Dar, în privința asta, prefera o minciună, chiar și prost ticluită, decât un adevăr crud. Era bună și minciuna la ceva. Dar mai era bun

adevărul. Despre boală voise să știe adevărul. Îl căpătase. Și era bine. Adevărul îi dăduse șansa să-și petreacă ultimele luni sau ultimii ani în Insulă.

Clienții ale căror bagaje le adusese Azarias păreau să fie din cei bogați. S-a uitat lung la genți și a evaluat dintr-o privire croiala, cusăturile, forma buzunarelor, lungimea fermoarelor, finisajele, textura materialului. Modelele nu aveau nimic echivoc. Lângă tocul ușii, *bell boy*-ul lepădase o geantă cu haine, probabil. *Renata Corsi*, maro-roșcată, lucioasă, din piele de vițel. Impecabilă. Lângă baie, își aștepta stăpânul cealaltă, tot din piele. Roșie. Mai mică, pentru laptop. *Royce Cosmopolitan*, roșu-crimson. A cântărit-o dintr-o privire. Minunată. Buzunare exterioare pe față, pe spate, lateral pentru telefon, cu pliuri ascunse elegant sub cusăturile fine, bucle pentru pixuri, breloc pentru chei, mâner căptușit, curea reglabilă și detașabilă, prinsă în carabine metalice, cromate și ștanțate cu numele mărcii. Un vis. Erau bărbătești. Și-a aruncat privirea spre troller și a strâmbat din nas. *Souvenir*. *Made in Italy* și lucrat aiurea, prin China. Din *vachetta* vopsită cognac. De damă. A dat din mână a lehamite. El, autentic. Ea, parvenită, încercând să mascheze sărăcia. În fine. S-a uitat după coșulețul-portbebe. Împletit din frunze de palmier, capitonat cu bumbac alb și învelit într-o țesătură fină, bleu transparent. Frumos. El avea banii.

La ieșirea din cameră, s-a lovit de femeie. Tânără. Șatenă. Cu ochi căprui, mari, înroșiți. De plâns, poate. Purta o rochie vaporoasă, verde, cu brațele goale. În spate, venea bona, ținând în brațe un băiețel de vreo șase luni. S-a mirat că era așa de mare și

nu fusese încă botezat. S-a auzit apoi liftul și larmă de voci. Invitații. Rudele. Erau din țară. Toți, cazați pe etajele ei. Dereticase camerele, totul era în perfectă ordine, nu avea emoții. Lucrul ăsta o ferea să intre în discuții cu ei. Nu voia să știe nimeni că e româncă. I-a lăsat să-și exploreze camerele și a coborât la bucătărie, să bea o cafea și să se uite la Émera cum învârtea lingurile-n oale și cum îi dădea peste mână lui Sotirios când își vâra degetele prin castroanele ei. Și-a aruncat ochii pe fereastră și l-a zărit pe băiat. Ședea lângă copac și privea fix spre hotel, zdrăngănind absent coardele chitării. S-a bucurat că venise. Îi părea rău doar că ea avea atâta treabă și nu se putea duce la el. I-a făcut cu mâna, dar el n-a văzut-o. Asta n-a întristat-o. Și-a zis că e chiar mai bine așa, pentru că, dacă i-a fost dor și a venit să o vadă, atunci avea s-o aștepte și după petrecere ea era gata să facă o nebunie. Pe malul mării. Gândul ăsta a umplut-o de o fericire ușoară. Ca aburul dimineților de primăvară ridicat deasupra unui pământ în care s-a tras brazdă proaspătă.

Câteva ore mai târziu, chiar și cel mai mic detaliu fusese pus la punct. Băiatul nu se mișcase de lângă trunchiul învelit în scoarța roșiatică a pinului. Mângâia de ore bune, absent, corzile chitarei. Angela era liniștită. Simțea că pe ea o aștepta.

Nuntașii au coborât gătiți nevoie mare și au pornit-o încet spre biserică. Aveau de urcat o grămadă de trepte și voiau să o facă pe îndelete, să n-ajungă sus nădușiți, cu hainele boțite și respirația tăiată. *Ce i-o fi apucat, maică, să vină până aci să se cunune? Nu era și popa Racu' bun? Aici s-au cunoscut ei, bre, mamaie și l-a făcut pe-ăla micu', nu ți-au zis? Mi-au zis, mamă, mi-au zis, mai bine nu-mi ziceau*, a clătinat capul o bătrână cu părul

înspicat și prins la ceafă cu agrafe mari, negre, răsuflând greu și urcând împiedicat treptele late înspre biserica lui Papa Nikolaos.

Angela se îndrepta spre camera ei de serviciu, aflată pe etajul oaspeților, pregătindu-se să-și schimbe uniforma, pentru că avea să ajute la servirea mesei și se cuvenea să aibă altă ținută, când l-a văzut pe mire îmbrâncindu-și nevasta afară din cameră. Era un bărbat scurt și îndesat, cu părul cărunt tuns perie și trăsături grosolane. Nu se potrivea deloc cu gențile pe care le văzuse mai devreme în apartament, care mai degrabă vorbeau despre un tip rasat, educat și cu gusturi fine. Angela învățase să nu reacționeze la nimic din ceea ce vedea. Totuși, acum îi venea să se repeadă la individul ăsta oribil și să-l lovească. Se gândea la băiat. El n-ar fi făcut niciodată așa ceva. Simțea că soarta îi făcuse o favoare, scoțându-i un om ca el în cale. Mireasa, învăluită în spuma ușoară a unei rochii de voal bleu cu corsaj din tull brodat și cu un decupaj adânc pe spate, ce lăsa vederii o piele frumoasă, măslinie, s-a împiedicat în fusta bogată și numai faptul că s-a lovit în peretele opus a împiedicat-o să cadă. Părul bogat a scăpat din scoica pieptenului împletit din fir argintat și împodobit cu perle palide și flori azurii din sidef, căzând ca o cortină peste brațele goale. Bărbatul a smuls-o cu un gest scurt și a împins-o în lift. Angela și-a înghițit revolta și și-a văzut de treabă. S-a uitat pe geam. Băiatul era tot acolo. Nu mai cânta. Ședea la rădăcina pinului, cu chitara culcată lângă el, cu capul odihnindu-se pe brațele sprijinite în cruce pe genunchii ascuțiți, înfășurat în hăinuța lui de camuflaj, și părea că doarme. Inima i s-a zbătut ca o pasăre speriată. A fugit în cămăruța ei și a luat rodia. Altă rodie. Avea mereu câte una proaspătă. Când se veștejeau, cumpăra mereu și

mereu alta. Le ținea pe pervaz și le privea. Nu le desfăcea, nu le mânca bobițele. N-avea să mănânce rodie decât cu iubitul ei. Fata nu spera decât ca petrecerea să se termine repede și ea să se poată duce la el. Cu el. Pe malul mării. Să desfacă rodia.

Angela nu știa cum fusese slujba, dar petrecerea a fost una tristă. Oamenii au stat la mese și au înfulecat tot ce le-a pus Émera pe mese. Copilul, neliniștit, a plâns tot timpul. Taică-su a vrut să-l trimită în apartament cu bona, dar mama lui s-a împotrivit, iar el a cedat, ca să nu mai facă o scenă de față cu nuntașii. A băut, însă, neclintit, toată seara. Din boxele cocoțate de Dimitri, fiul lui Sotirios, printre crengile copacilor, peste grădină, se auzea muzică grecească, piese familiare celor prezenți, dansul lui Zorba, cântece cu Nana Mouskouri și Demis Roussos, Vangelis. Totuși, nimeni nu se ridicase de la masă. Bărbații se îmbătaseră repede și se legănau pe scaune cu privirile pierdute în răcoarea serii, iar femeile șopocăiau între ele, neatente la ce se întâmpla în jur. La un moment dat, s-a stricat ceva la computer și s-a făcut liniște. Nuntașii n-au băgat de seamă și au continuat să se clatine în scaune ca flăcările mici ale lumânărilor de pe mese, în bătaia ușoară a brizei. Angela se plimba printre ei și prindea frânturi de propoziții, pe care nu le putea lega. Simțea, totuși, că nu era totul în regulă. Invitații îi priveau pe furiș pe mirii care ședeau nemișcați, fără să schimbe o vorbă, la masă cu nașii. Nedumerită, tocmai strângea de pe mese platourile de pe care se terminaseră fripturile și bolurile golite de salată, ca să poată fi adus tortul cu trei etaje la care Émera trudise bombănind toată amiaza, cât făcuse din pastă de zahăr ghirlande de flori și fluturi

colorați și pentru care ea însăși bătuse kilograme întregi de frișcă și frecase un castron mare cu cremă de vanile, când o lovitură puternică a făcut să zdrăngăne toată vesela de pe una dintre mese.

S-a întors odată cu toată lumea în direcția din care se auzise zgomotul. Destul de târziu încât să nu fi avut timp să vadă startul mirelui care, cu pumnul însângerat de cioburile farfuriilor pe care le sfărâmase. O luase la fugă, gâfâind ca un taur într-o arenă în care nu se aflau decât el și toreadorul, spre băiatul care se arătase în marginea grădinii. Puștiul înainta fără nicio ezitare pas cu pas spre mese, apoi printre ele, fixând-o pe mireasă, fără să vadă nimic altceva. Angela a scăpat vesela din mână. Totul se petrecea ca într-un film care se derula cu încetinitorul. Mișcările s-au descompus, cadru cu cadru. Femeile și-au dus mâna căuș la gură. Bărbații s-au ridicat de pe scaune, potrivindu-și pantalonii căzuți sub burți, cravatele strâmbe, îndreptându-și hainele boțite. Pruncul a încetat să mai plângă. Degetele băiatului ciupeau corzile, cântând la chitară *mou leípei i agape mou*[1].

Care va să zică nu o iubea. De patru luni, nu o iubea pe ea. Nu o aștepta pe ea. O aștepta pe mireasă. Acum i se deslușea adevărul. Tot ca într-un film. La sfârșit. Un film dat pe *rewind*. Se derulau încet, înapoi în timp, nemulțumirea lui Sotirios, bombăneala Émerei, disprețul din privirea Callyopei, ochii plânși ai miresei, furia mirelui, nepăsarea lui față de copil, șoaptele invitaților, stăruința băiatului încă din timpul călătoriei, de când auzise în autocar la ce hotel avea să lucreze ea, poveștile despre camerista care rămăsese gravidă cu o vară în urmă.

---

[1] „Îmi lipsești, dragostea mea.“ – în lb. gr.

Angela s-a lăsat moale într-un scaun, eliberat de un invitat care se depărtase câțiva pași, nu ca să intervină, ci ca să vadă mai bine. Rodia o înglodea în buzunar. A privit cu indiferență cum pumnul însângerat al mirelui s-a zdrobit în corzile chitarei, făcând-o praf. Firele metalice, tensionate, s-au rupt și i-au plesnit peste mâini, peste față, pe amândoi. Un alt pumn i-a făcut oasele capului să pârâie și l-a pus la pământ pe băiat. Nu știa nimeni dacă mai sufla. Angela privea impasibilă, la fel ca toți ceilalți, și nu i-a păsat nici când mireasa și-a sfâșiat rochia alergând să-i dea o mână de ajutor băiatului, iar soțul ei s-a răsucit din trunchiul scurt și a lovit-o. Nuntașii nu s-au băgat nici atunci când omul s-a așezat peste ea și a început să o lovească metodic, fără furie, ca un om îndreptățit, stâlcindu-i chipul.

Nu se auzeau decât foșnetul valurilor, icnetele pe care le scotea bărbatul, gemetele lungi ale femeii. Angela privea cu detașare capul miresei, care se clătina în stâga sau în dreapta, după cum o izbeau pumnii îndesați ai bărbatului. Târziu, prea târziu, copilul a pornit să plângă. Atunci a apărut Émera, care a început să strige. Sotirios și fiu-său au ajuns doar ca să-l vadă pe mire sculându-se din patul de iarbă, unde-și nuntise fără milă soția, lăsând-o să zacă lângă puști, și pe Angela ridicată de pe locul ei, îndreptându-se spre mare. S-a uitat înspre *Agios Nikolaos.* Bisericuța păzea tăcută golful din înălțimea ei. A scos din buzunarul uniformei, umflat ca un pântec roditor, rodia. A aruncat-o, izbind-o de prora unui iaht, botezat *I nýfi tis thálassas*[1].

Fructul s-a spart și o ploaie de boabe mărunte, roșii, au împurpurat lemnul vopsit în albastru deschis.

---

1 „Mireasa mării.“ – în lb. gr.

Recurs în anulare

– Dumneata ne-ai chemat, dumneata trebuie să lămurești balamucul ăsta. Trebuie ca să mergem la secție, aci în oraș, să dai declarație, de cum și ce s-a petrecut.

Ca să fie mai convingător, să sublinieze cumva importanța deciziei pe care o luase, agentul de poliție a bătut cu palma în muchia de lemn a mesei, neatent la băltoaca mică de vin pe care crăpăturile ca niște guri căscate în stinghiile rindeluite strâmb nu izbutiseră s-o înghită. Stropi mici, roșietici au plescăit sub lovitura lui și s-au ridicat veseli în aer, ca o jerbă lichidă de confetti, pătându-i manșeta cămășii proaspăt îmbrăcate. Asta l-a enervat. Asta și răspunsul nerespectuos al femeii care, cu numai un ceas în urmă, îl sculase cu telefonul ei disperat din patul arestului, unde se odihnea. Că oameni erau și agenții de poliție și atunci când încăperea de doi pe doi nu era ocupată de vreun infractor mărunt, care putea aștepta zorii în postul sătesc, până

să fie transportat la secția din oraș, mai încercau și ei salteaua desfundată a reținuților.

– Dau declarația aici, a răspuns femeia sec, înfășurându-și strâns încheietura mâinii cu un șervet de bucătărie, pătat cu sos uscat, roșu. Se uita obraznic la agent, care nu se hotăra dacă să șteargă urmele de vin de pe mână pe pantaloni sau pe veston. În cele din urmă, a scuturat-o, cu iluzia că s-ar putea curăța și manșeta. S-a aplecat și a cules de jos un șervet decorativ portocaliu. Femeia stătea pe un scaun din lemn, a cărui pernuță scăpată din șnururile care ar fi trebuit să o fixeze pe stinghiile spătarului zăcea și ea pe pardoseala unde erau aruncate de-a valma, spre mirarea șefului de post, fețele de masă din restaurant.

Femeia era îmbrăcată într-o rochie de catifea cam boțită, ce lăsa impudic să se vadă un decolteu care lui, cel puțin, îi provoca mai degrabă dezgust decât poftă, dezgolea două brațe obosite pe care flencăneau niște mușchi prea relaxați, iar tăieturile laterale de la poale lăsau privirii două picioare cam nasoale. Unul încălțat corect, într-o sanda fină, cu toc înalt, sprijinit de puntea mică de lemn, așezată în curmeziș sub tăblia scaunului, celălalt desculț, urmărind nervos conturul dreptunghiular al unei dale de gresie în marginea căreia se odihnea cealaltă sanda, cu bareta ruptă.

– Aici n-avem condiții, domnișoară, doamnă... și am dat telefon, gata! Acum așteptăm să revină ei cu un apel mai încolo, să spunem ce s-a întâmplat, ca să trimită după aia echipa de la criminalistică, ca să ridice probe, amprente și tot ce mai trebuie. Așa că înțelegeți și dumneavoastră, că nu putem ca să le stăm în drum, i-a răspuns încurcat agentul de poliție. Mergem aci, la

post, e aproape de balastieră și o să vie și domnu’ subcomisar de la poliția din stațiune. Vorbiți cu dânsul.

– Nu. Aici scriu. Dacă vreți. Dacă nu, nu. Constatați ce doriți, luați probe, faceți cum credeți, pe mine nu mă privește. Nu vă mai spun nimic.

Femeia îl agasa cu încăpățânarea ei stupidă. Ce dracu’ avea cu el? Răspunsese la apelul operatoarei de la 112 și se pomenise cu asta, șoptind ca de pe marginea gropii că a fost măcel la pensiune. *La care pensiune, doamnă*, s-a pomenit el urlând ca să compenseze nivelul scăzut al tonului ei, *cum vă numiți? Unde vă aflați în momentul ăsta? Sunteți rănită*? La toate întrebările lui regulamentare, ea răspundea răgușită, în șoaptă, atât: *măcel, e măcel*. Pe urmă, un fâșâit și gata. A mai ascultat puțin cu receptorul la ureche. Nimic afară de fâșâitul ăla. A așteptat să revină operatoarea de la 112. N-a mai revenit. A închis și s-a gândit. Adică, întâi s-a speriat. Normal că s-a speriat. Pe urmă, s-a gândit că la pensiunea de lângă balastieră o fi tărășenia. Oricum, altă pensiune nu știa în zonă și alte informații nu avea, așa că n-avea ce să strice dacă se ducea până acolo. Își luase arma din dotare și un încărcător, sunase la secția din oraș, anunțase că se duce la pensiune și ceruse întăriri. Unul plictisit i-a zis că *bine* și că raportează. Și-l sună mai încolo. Până acum nu sunase nimeni.

– Unde e măcelul, mă, doamnă? a întrebat nervos. Sau, măcar, unde a fost? Spuneți-mi ceva, mă, doamnă, că sună acum de la secție și ce dracu' le spui, că v-am găsit singură în pensiune și de-aia am dat alarma? Era îngrozit că alertase biroul de investigații criminale și, dacă o făcuse degeaba, nu era că s-ar fi ales cu o sancțiune dacă ar fi scăpat să nu-l dea afară pe bună dreptate,

dar ajungea de râsul județului. Se ruga la toți sfinții să nu fi raportat nimic ofițerul de serviciu. Că se mai întâmplase.

Femeii nu părea să-i pese de frământările lui. Își răsucea o șuviță de păr pe degetul arătător al mâinii drepte, sprijinindu-și falca în palma stângă, și îngâna o melodie numai de ea știută.

– Îmi dai?

– Ce să vă dau, doamnă, ce să vă dau? o întrebă agentul exasperat.

– O foaie de hârtie. Ba nu, mai multe, că am mult de scris.

– Haideți, doamnă, vă rog io, haideți la noi la post și vă dau un caiet întreg, se rugă de ea agentul.

– N-auzi, domn'e, că nu vin, i-a spus pe un ton calm femeia. A sărit apoi, neașteptat, în picioare. Îmi dai să scriu aici, scriu. Nu vrei, nu scriu nimic. Duceți-mă în arest, la tribunal, unde vreți, dar nu scriu decât aici. Aici am toate amintirile la locul lor.

Bărbatul a oftat lung, și-a scos cascheta și a căutat o masă curată pe care să o pună. I-a făcut semn cu mâna să se așeze din nou și a ieșit. S-a întors după câteva minute cu un registru pe care femeia l-a recunoscut. Era cel pe care-l tot răsfoia recepționera când ajunsese ea la pensiune.

– Altceva n-am găsit, i-l întinse bărbatul. Degetul lui arătător separa paginile în două calupuri aproximativ egale. Uitați, scrieți de-aci încolo. Pân' aci e, sunt înscrisurile administrației pensiunii, d-aci încolo e gol, scriți dumneavoastră ce s-a întâmplat, vă rog.

– Scrieți! îl corectă femeia.

– Nu scriu eu, doamnă, dumneavoastră scriți! o repezi agentul.

– Scri-eți, așa se spune corect, silabisi femeia fixându-l cu o privire ascuțită și împungând aerul cu registrul.

– Ah, făcem și gramatică acu', te-ai dat dracu' mă băiatule, ți-ai găsit profesoară, încercă el o glumă, dar își luă seama repede că ăsta nu era un comportament cumsecade pentru un agent. Câteva secunde s-a așternut o tăcere stingheră.

Femeia s-a milostivit și l-a eliberat. Și-a mutat privirea care-l pironise ca pe un gândac sub capacul de sticlă al insectarului. A luat registrul deschis și l-a așezat cu grijă pe masă. Două pagini goale se căscau în fața ei, așteptând să mestece cu dinții lor din hârtie povestea ei. I-a cerut bărbatului, fluturându-și degetele, un pix, un stilou, ceva de scris. Omul s-a dus din nou la recepție și s-a întors cu un pumn de pixuri colorate. Femeia a zâmbit. Le știa, le văzuse. I le-a pus pe masă și s-a așezat și el pe un scaun.

– *Declarație*. Așa să *scrieți*, a apăsat el cu înțeles cuvântul. Femeia nu l-a mai băgat în seamă. Și să începeți cu începutul. Cine sunteți, *subsemnata*, ce profesie aveți, *de profesie*, *fiica lui*, a cui sunteți, mama și tata, *născută la data de*, scriți data nașterii, *scrieți*, pardon!, *în localitatea*, scrieți unde v-ați născut, *legitimată cu*, scrieți seria și numărul buletinului, cenepeul, *domiciliată în*, scrieți orașul și după aia strada și blocul cu apartamentul unde locuiți, *având locul de muncă*, scrieți unde lucrați și pe urmă ziceți *la data de* și povestiți ce s-a întâmplat, vă rog.

Femeia se uita în gol și se juca rostogolind pixurile pe masă, apoi așezându-le într-o ordine știută de ea, roșu, verde, albastru, negru. Lipseau oranj, galben, indigo, violet. ROGVAIV. I-ar fi plăcut să fie toate.

– Lipsesc culori, a șoptit.

– Nu lipsește, doamnă, nimic, astea ereau toate pixurile de la recepție, vă rog, ca să nu mai pierdem vremea, vă rog ca să scri-eți. *De-cla-ra-ție*, vă rog!

– De-cla-ra-ți-e! repetă ea.

– Da, așa am zis și io.

– N-ai zis.

– Vă rog, doamnă, *Declarație!*

Declarație. În mintea ei rula în buclă filmul lung de o noapte. O amiază și o noapte.

Nu-i păsa, nici nu auzise ce-i zisese polițistul. Cum i se întâmpla mereu în sălile de tribunal, desena pe carnet și pledoariile i se scriau în minte. Curgeau vii și repezite, ca izvoarele umflate de ploi.

De-cla-ra-ți-e. Stimați domni polițiști, ceea ce voi scrie eu acum și aici va fi singura relatare pe care o voi face vreodată despre faptele și întâmplările pe care le-am trăit pe parcursul nopții dintre opt spre nouă mai la pensiunea din orașul în care autoritățile centrale v-au încredințat sarcina de a asigura respectarea legii, de a menține liniștea și ordinea publică și de a combate prin mijloace legale criminalitatea. Poate că nu știți dumneavoastră, dar noaptea asta este noaptea Sfântului Hristofor. Sfântul cu cap de lup. Care poate. Și care-i poartă pe umerii lui pe cei ce nu pot. Sau nu-i poartă. După sufletul și faptele lor. Asta v-o spun numai acum și numai la început. E o declarație neobișnuită. Vă place, nu vă place, ea va fi singura. Ca să aflați ce doriți, va trebui să o parcurgeți în întregime,

oricât de încărcată vi s-ar părea, amănunte pe care eu le consider importante, iar domniile voastre le socotiți irelevante.

Nu încercați să mă intimidați în niciun fel. Îmi știu drepturile și cunosc limitele puterii voastre.

A ridicat pixul de pe hârtie și s-a uitat la agent. I-a surprins privirea mulțumită. Era bucuros că o convinsese să scrie.

S-a apropiat de ea. Și-a aruncat ochii peste umărul ei, pe foaie.

– Dumneavoastră vă bateți joc de noi, doamnă? a luat-o la rost pe un ton iritat, trecând în fața ei și învârtind nervos unul dintre nasturii vestonului.

– Vreți să scriu sau nu? a întrebat femeia cu inocență.

– Păi, vrem, doamnă, sigur că vrem, dar să scrieți dumneavoastră faptele care a fost și care ne-ați chemat aici pentru ele. Aici nu e film, doamnă, aici e locul unde s-a petrecut niște lucruri care le reclamați dumneavoastră.

Nasturele opunea din ce în ce mai multă rezistență, pe măsură ce firele de ață se încordau, nemaiavând spațiu să se răsucească.

– Adică, noi nu dorim impresii și emoții, noi nu suntem psiholog, să desenați și să povestiți din copilărie și ce visați dumneavoastră, noi suntem agent și ne așteptăm să ne relatați faptele din care noi să *dis-cer-nem* ce e legal și ce e ilegal la ce reclamați dumneavoastră. Rostise cuvântul *discernem* cu un fel de voluptate, cu o bucurie pe care nu putea să o explice. Îl reținuse de la o ședință de instruire și îl folosea de câte ori se simțea într-o poziție de forță, de câte ori se dovedea că este singurul reprezentant al autorității. Ca pe o emblemă a unicității. Și a autorității. Era foarte mulțumit. Și convins că nimerise perfect contextul.

Bumbul de metal scăpat din zăbala firelor rupte i s-a strecurat printre degete, sărind azvârlit ca de un arc și a căzut, rostogolindu-se cu un zgomot sec pe plăcile de gresie cafenie. Agentul s-a uitat după el uimit, în vreme ce mâna rula mai departe, mecanic, smocul mic de ațe rupte.

– Mai scriu? întrebă femeia agasată.

– Scrieți, scrieți, scrieți cum vreți, a răspuns brusc învins agentul, în timp ce se apleca să culeagă de jos nasturele, pe care l-a pus apoi cu grijă în buzunarul cu clapetă.

Femeia a căzut pe gânduri. Și-a fixat ochii în vârful pixului cu mină roșie, încremenit pe unul dintre rândurile de pe la mijlocul foii dictando, la jumătatea registrului.

Camera e la mansardă, doamnă, domnișoară, știu că domnul a cerut una mai retrasă, ca să nu fiți deranjați, e retrasă, să știți, sunteți singuri acolo, numai că baia e pe hol și au acces la ea și cei de la etajul doi, dar acum e ocupată decât numa' una. O cameră, zic. Sunt doi bătrâni, dânsu' pare mai pretențios și nu-i convine nimic, doamna e mai sfioasă și nu comentează, nu știu de ce n-a mai plătit douăj de lei ca să-și ia cameră cu baie, da' nu cred să vă deranjeze după opt seara. Poate mai devreme dimineața, că știți cum sunt bătrânii, le sare somnu' sau se trezesc așa din obișnuință, că toată viața ai vrea să dormi mai mult dimineața, da' n-ai parte și când poți, nu mai poți, aia e. Greșesc cu ceva, ziceți și dumneavoastră?

Măruntică și rotofeie, cu rochia înflorată crăpând la subsuori și pe talia dolofană, încinsă cu o curea lată din plastic, al cărui verde plesnise în jurul găurilor silnicite de acul ce îi asigura stabilitatea, tunsă scurt, cu bucle mărunte de permanent

proaspăt acoperindu-i cele câteva coșuri rebele de pe fruntea îngustă, sub care strălucea o uitătură șireată, m-a privit drept în ochi, așteptând să-i dau dreptate. *Că eu aș dormi întruna, da' poți? Nu poți. Ai bărbat, ai copii, ai soacră, animale, ai păsări. Ai servici și, na!, mai dormi! Da' dumneavoastră puteți, că stați până mai târziu*, îmi face pe neașteptate cu ochiul, complicitate care mi-a dat o stare bruscă de disconfort, *și dimineața sunteți obosiți și o să dormiți adânc, mă gândesc*.

Recepționera, domnilor, a sporovăit fără încetare, tot căutând prin dezordinea de pe birou fișele de cazare, fără să le găsească. Mi-a făcut semn să aștept și s-a repezit în spatele tejghelei, dispărând printr-o ușă pe care puteți și dumneavoastră să constatați, scrie *acces permis numai persoanelor autorizate*.

M-am uitat prin geamul de termopan care dă în curtea din față și mi-am văzut mașina parcată strâmb, la distanță rezonabilă de o Dacie veche, garată corect, exact în unghiul drept pe care-l fac plăcile de beton ale gardului cenușiu. Telefonul a început să sune și a sunat, a sunat prelung, exasperant, țârâitul lui s-a lovit de pereții înveliți în plăcile astea mari de faianță maronie, de ferestrele înguste și de ușile închise ale camerelor care mărginesc holul recepției. Într-un târziu, ieșind la fel de iute precum intrase, cu mâinile la fel de goale și cu privirea la fel de nedumerită, femeia a răspuns apelului. Am surprins-o și pe ea uitându-se prin geamul larg și am auzit-o cum țâțâia nemulțumită. Am crezut că îmi reproșează felul în care am parcat. Înainte să-i explic, m-am uitat în direcția în care privea ea și am văzut trei copii. Deci nu era despre mașină. Erau o fetiță blonzie, cu părul strâns în coadă de cal, îmbrăcată într-o rochie albastră, prea mare

pentru ea, și încălțată în tenișі chinezești, legați cu șireturi roșii, un băiețel mărunt, slăbuț, cu ochelari, în pantaloni scurți strânși în talie cu o sfoară lăsată la vedere de tricoul scurt și lălâu, încălțat cu niște sandale care-i flencăneau în picioarele subțiri, și un puști mai solid, brunețel, cu părul țepos, în neorânduială, îmbrăcat într-o cămașă în carouri mari roșu cu negru și în pantaloni lungi din doc negru, vârâți militărește într-o pereche de bocanci din piele jupuită, maro.

Vă dau toate aceste detalii, poate vă folosesc în anchetă. Poate psihologii pe care-i disprețuiți să facă vreo legătură între culorile în care erau îmbrăcați copiii și apucăturile lor, despre care voi scrie în amănunt în cele ce urmează.

Ăsta din urmă, puștiul cu bocanci, era înarmat cu o praștie din care azvârlea cu precizie pietre după pisicile rătăcite prin curtea motelului, după păsările rare și după un câine. Cine mai are astăzi praștie? Dumneavoastră, probabil știți, domnilor polițiști, după cum sunt încredințată că-i cunoașteți și pe copii. Am văzut cum o piatră a zvâcnit scurt și a lovit Dacia. I-a spart unul din geamurile laterale. Fata și băiețelul s-au speriat și au luat-o la sănătoasa, în spatele clădirii. Mă așteptam să fugă și puștiul. Am rămas surprinsă să-l văd că rămâne nemișcat sub potopul de înjurături care s-a revărsat aproape instantaneu de la etajul unu. Asta îmi spune, prin deducție, că nu eram singura care-i observa pe copii. Femeia de la recepție s-a oprit puțin, a dat să lase telefonul și să iasă, apoi a renunțat și a continuat să noteze ceva pe o bucată de hârtie ruptă dintr-un caiet, poate chiar din registrul ăsta, n-am fost atentă.

S-a auzit o ușă trântită cu furie, pași apăsați care coborau treptele și un șuvoi de blesteme și înjurături rostite pe un ton egal, fără să se repete, bogate. M-am mirat de asemenea performanță. Recepționera l-a urmărit cu privirea pe un bătrân, probabil cel cu care urma să împărțim noi – eu și domnul procuror, iubitul meu – baia, fără să lase telefonul. A dat de câteva ori din cap aprobator, a comunicat tariful și programul zilei de cazare cu mic dejun *care nu e inclus, e numai pe comandă cu o seară înainte*, ca să aducă de dimineață *ouă proaspete, puțin caș, niște lapte și pâine de casă*, pe care a zis că trebuie să știe dacă să o frământe, s-a uitat pe furiș, din când în când, spre curtea în care bătrânul a ieșit răcnind și din care copilul cu praștia dispăruse. Mi-a făcut semn, întrebându-mă dacă mă înscriu la micul dejun, fiind clar că persoana de la capătul firului o făcuse. Am dat și eu din cap că da. A fost mulțumită și a mai notat ceva pe hârtie. S-a întors iar și a ridicat mută spre mine întâi arătătorul, apoi mijlociul, pe urmă a fluturat mâna a întrebare, cu sprâncenele ridicate interogativ. Adică, un mic dejun sau două?

Ca avocat pledant, care consumă mari resurse pentru a se face înțeles, mă uimește întotdeauna capacitatea oamenilor simpli de a sintetiza limbajul, de a-l reduce la câteva semne. La felul în care exprimă clar ceea ce vor prin câteva gesturi, o ridicare de sprânceană, o strâmbătură din buze. Cred că înțelegeți bine ceea ce spun.

Am ridicat și eu două degete, în semn de *da, două*. Gura pungită i s-a mai descrețit, și-a coborât din nou privirea și a notat satisfăcută pe caiet. *Și cafea, da*? Cu aceeași eficiență, ne-a întrebat deodată pe cel de la telefon și pe mine. Am dat iarăși din cap afirmativ. Femeia a mai notat ceva, a zis bună ziua și a închis.

Agentul privea prin geamurile mari vânzoleala de pe șoseaua îngustă pe care treceau într-un du-te-vino neîncetat camioane goale, camioane cu pietriș, vole, excavatoare, autoturisme, autobuze. Vechi toate, huruind deșelate. S-a ridicat și s-a uitat peste umărul femeii. L-a luat răul. Dar n-a mai zis nimic. Poate era nebună. Asta ar fi fost de bine. Avea obligația să răspundă la orice apel. Apelul ei era oficial înregistrat, în sistemul național unic de urgență. S-a prezentat. A alertat organele superioare. N-avea el de unde să știe că persoana era deranjată la mansardă. El acționase după manual. S-a liniștit. Să umple paginile. Să facă ce vrea ea. Asta îl dezvinovățea pe el. Femeia făcea pauze lungi, rodea capătul pixului și se uita în gol.

Din curte am auzit strigăte și înjurături. Bătrânul, un tip solid, cu părul tuns perie și cu obraji scofâlciți, atârnând ca niște fălci de buldog sub maxilare, în cămașă albă cu mâneci scurte, vârâtă adânc în pantalonii maro din tergal, ridicați centimetri buni deasupra gleznelor, ca să stea spânzurați regulamentar deasupra burții, înjura de mama focului. Femeia de la recepție a lăsat carnetul și s-a îndreptat spre ieșire cu o nemulțumire pe care aș caracteriza-o *vădită*. Mi-a făcut semn să am puțină răbdare și mi-a aruncat peste umăr o *să mai vină un cetățean care lucrează pe-aici. Îl văd mereu pe la balastieră. Da' vede și de animalele oamenilor. Nu-ș ce hram poartă, că una din două nopți doarme pe șantier, altele două prin sat, pe la o văduvă, mama la copilu' ăla cu praștia, care l-a scăpat din mână, nici nu știe cine e ta-su' și numa rele face, dacă n-ar fi ta-su' mare era demult la școala de corecție*, și a clătinat din cap, aș spune *atoateștiutoare*. *Acu'*,

zice că noaptea asta vrea să stea aici. S-a oprit în dreptul ieșirii și a adăugat amărâtă că *s-a înscris și bătrânii ăștia la micul dejun, era bine dispuși și uite ce ghinionul dracului am avut cu otreapa aia de copil. Parcă văd că o să plece. O să am mai puțină treabă diseară, da' nu din aia de care o să aveți dumneavoastră*. Cu tot necazul, a râs *cu nesimțire*, aș spune, fără să se mai uite la mine, și a ieșit.

Știu că mă abat de la șirul faptelor, dar nu pot să nu fac observația legitimă că, dacă așa se comportă personalul pensiunii cu clienții, nu mă miră deloc faptul că unitatea este mai mult goală decât căutată de turiști.

Ca să revin, voi spune ca un fel de metaforă, că și noi, avocații, știm ce e stilul, voi spune că am văzut un balet întreg prin geamurile ușii de care sunetele se loveau ca muștele orbite de soare, fără să poată pătrunde. Gesturile bărbatului erau scurte, nervoase, decisive. Ale recepționerei, moi, largi, împăciuitoare. Bărbatul a strigat ceva spre fereastra camerei lui și a intrat smulgând ușa din țâțâni. A continuat să înjure tematic, de grijanie, de sfinți, de democrație. A invocat toate forțele de autoritate, poliția, procuratura, tribunalul. A zis că pe vremuri miliția era treabă serioasă, făcută de oameni capabili, *no offence*, și că papițoii ăștia de azi sunt călcați în picioare de toți infractorii. Că pe vremea lui îi băga la zdup pe toți, de-aia era ordine și disciplină. Nu știu cine era și chiar aș vrea, dar dumneavoastră trebuie să-i stabiliți identitatea.

Femeia a ridicat privirea și a așteptat un răspuns. Telepatia nu funcționa. Polițistului îi era foame. Nu-l mai interesa declarația ei și se gândea că i-ar fi prins bine o ciorbiță de fasole cu costiță, cu o ceapă roșie spartă lângă ea și niște pâine proaspătă.

– E greu?

– Vă rog? a întrebat nedumerit.

– Să stabilești identitatea unei persoane, e greu aici, la țară?

– Aici ne cunoaștem unii cu alții, doamnă. E indentificare pe loc. Dacă e vorba de străini, atuncea vine poliția de la oraș cu laboratorul criminalistic, ia amprente, respectă protocolul și se indentifică. Nimeni nu rămâne, doamnă, fără indentificare la noi, nu s-a întâmplat, să știți. Agentul se ridicase în picioare și s-a pomenit că-i raportează femeii ca unui superior. S-a așezat la loc nervos. Îi pierise și foamea.

– I-den-ti-fi-ca-re, a silabisit femeia în șoaptă, indiferentă dacă agentul auzise sau nu, apoi a întors pagina și a continuat să scrie mărunt, rânduri înghesuite unele în altele, economisind hârtia, parcă de teama că n-avea să-i ajungă.

Bătrânul a urcat răcnind fără oprire. După el, s-a întors și femeia. N-a spus nimic. Am continuat să aștept. A mutat niște hârtii dintr-o parte în alta și a părut să-și amintească de fișele de cazare. A trântit cu o nervozitate *jucată*, pot să spun asta, că am văzut genul de nenumărate ori în boxa martorilor, a trântit, ziceam, chiar registrul acesta cu coperți negre, groase pe care scriu și eu acum. A mai răscolit puțin printre chitanțiere și facturiere, a ridicat exasperată chiar și telefonul, trecând demonstrativ mâna cealaltă pe sub el, a deschis și a închis fără rost vreo două sertare, a răsfoit câteva dosare din plastic, s-a mai uitat pe niște rafturi, deasupra cârligelor de care stau spânzurate cheile, apoi a înălțat neputincioasă mâinile în aer *uitați și dumneavoastră ce harababură e aici*, adică m-a făcut părtașă la nemulțumirea

ei, altă tactică frecventă folosită de martori și acuzați, dar care nu mai păcălește pe nimeni. Mă rog, pe profesioniști. *Dacă vine acum o inspecție, un control, ceva, pe mine mă ia, că eu sunt manager, da' n-ai pe cine să angajezi, că toată lumea a fugit la București sau în Spania și nu ai ce să faci, iei pe cine găsești. Vă cazez așa și până vine domnul îi dau eu de cap, numa să nu ne facă bătrânu' ăsta vreo reclamație și să pățim vreun control, fir-ar el al dracului de copil* și s-a uitat cu îngrijorare în lungul scărilor, spre etajul de unde se auzeu înjurături și bufnituri. Mi-am dat seama de strategia ei primitivă. Mărturisire de solidarizare, adică, mă făcea martor complice. Știu toate tertipurile, înțelegeți, nu?

Mi-a întins fără alte vorbe o cheie de yală legată de o bucată grea de metal, un cilindru auriu, turtit la capăt, pe care era scrijelită cifra 10. Deci la camera zece. *Camera zece*, a întărit ea, *la mansardă.*

Știu că impresiile mele îngreunează pentru dumneavoastră relatarea faptelor, dar consider foarte important orice amănunt și sunt convinsă că impresiile mele aduc un plus de coerență faptelor și le contextualizează, lucruri de mare folos în ancheta dumneavoastră. Și, chiar dacă nu vă folosesc, îmi place să le scriu.

La secret, a adăugat doamna recepționeră, găsind din nou resurse să zâmbească grosolan și consemnez cu indignare că mi-a făcut un imperceptibil gest vulgar cu degetul mijlociu, pe care l-a coboarât mai lent, în urma celorlalte patru, atunci când a plesnit cu palma ca un ciocănel de judecător în lemnul tejghelei de culoarea tutunului crud. Am mai privit o dată prin geamul mare de termopan spre curtea goală, pavată cu dale din piatră hexagonale, cioplite rudimentar. Consemnez aici neglijența celor care au luat în gestiune acest loc. Ei au lăsat, din lene și

nepăsare presupun, să crească smocuri de iarbă sălbatică printre plăcile de pavaj. În sfârșit... M-am mai uitat o dată la gardul din beton care separă motelul de drumul național, plin de gropi pe care aleargă încolo și încoace, zdrăngănind și uruind fără să țină seama de gropile din asfalt, tiruri și betoniere, camioane încărcate cu pietrișul scos din albia secătuită a râului din apropiere, căruțe trase de cai scheletici, cu ochii stinși, potcoviți ca vai de lume, dar pe astea le-ați constatat și dumneavoastră, cred, și chiar dacă observația pare fără sens, veți vedea că ea are totuși o semnificație. Dar mai târziu.

Nu vă uitați la gălăgia asta, mi-a surprins femeia sinestezic îngrijorarea, adică și-a dat seama că mă deranja și vizual, și acustic vânzoleala de pe șosea, v-am zis că mă uimesc formulele de comunicare foarte economice și complexe ale oamenilor obișnuiți, *pe partea ailaltă e liniște și se vede pășunea și, dacă vă ridicați puțin pe pervaz, cu atenție să nu vă loviți la cap, vedeți și un pic din pădure. Și pe pășune e tot ce dorește orășanul, vite, orătănii, e frumos dimineața și e frumos și seara dacă vii de la oraș, unde vezi numa' mașini și tramvaie. Vezi și puțin apus de soare, dacă te apleci umpic și te uiți în stânga.*

Mi-a vorbit nepoliticos, fără să mă privească, încât mă întreb cum și-a dat seama la ce mă gândesc, în timp ce mai găsise ceva de notat cu pixul roșu, într-un carnet cu coperți jupuite. A zâmbit zeflemitor, mai văzuse din astea ca mine, probabil chiar cu „domnul“, știa ea ce hram port și de ce am venit acolo, nu trebuia să-i spună nimeni și nici de confirmarea mea n-avea nevoie.

Aici vine lumea și cu copii, are numa' grijă să nu iasă în drum că e balamuc și ziua și noaptea, mereu moare câinii la lume când scapă

din curte, odată a călcat și un vițel, cum nu l-o fi văzut, io zic că era beat șoferul. Era să dea și peste niște puradei d-aci de la balastieră. Pe ăsta cu praștia nu-l calcă, Doamne, iartă-mă! Și-a făcut o cruce pie-zișă peste pieptul mare și a scuipat de trei ori în sân. *Pe-ăștia ai dracului nu-i ia Dumnezeu, îi lasă să facă prăpăd, îi ia p-ăia bunii. Da' dumneavoastră n-aveți treabă să ieșiți și nici copiii nu i-ați adus, că poate nici n-aveți, da' poate o să aveți, nu*? De data asta a legănat din șolduri înainte și înapoi, destul de explicit, ceea ce m-a indispus și mai mult și mă indispune chiar și acum, când scriu. E clar de ce nu vine nimeni cu niciun copil aici. Ce dracu' să caute în păduchel-nița asta? Nici măcar eu nu l-aș fi adus pe David.

O clipă i-a fluturat înaintea ochilor puful rar, de culoarea castanelor crude, care-i acoperea băiețelului de numai câteva zile căpșorul țuguiat. Ține pixul în aer. Pixul cu mină roșie. Agentul de poliție se plimbă încolo și încoace, cu ochii în telefon, ridi-cându-l și coborându-l în încercarea de a prinde o liniuță, ceva, oleacă de semnal. Asta, după ce inspectase toate camerele și con-statase că erau toate goale.

Noaptea lăsase greu loc zilei care se arăta cenușie ca o mireasă măritată cu sila.

S-a apropiat binișor de ea. N-avea ochelarii la el, dar a văzut că scrijelise pe hârtie rânduri multe înghesuite până la un punct. Apoi vârful metalic al minei nu mai lăsase nicio urmă. Doar conturul gol, fără culoare, apăsat al unor semne ascuțite. Mijea ochii degeaba, dar s-a gândit că o să citească totul la sfârșit. Până să o întrebe ceva, femeia a aruncat pixul la picioarele lui, iar el l-a prins reflex sub talpa tocită a pantofului negru, rulându-l

nervos înainte și înapoi, fixând-o fără să coboare privirea. Nu înțelegea de ce mâzgălea, în loc să scrie ca toți oamenii. Să scrie naibii de ce îl chemase acolo. A simțit un pic de speranță când a văzut-o întinzând mâna după pixul cu mină verde.

Unde o fi? am auzit-o cum se frământă. *Iar s-a dus dracu' ăla de copil să supere calu'. Avem un cal, o să-l vedeți, că e gospodărie de oameni așezați aici la noi.* Mă distrează încercarea ei de a da locului argumentele onorabilității.

Iau cheia și urmez direcția pe care mi-a indicat-o familiar cu bărbia, mă întorc pe călcâie și mă îndrept spre scări. Înalte, abrupte, inegale, căptușite cu gresie alunecoasă. Prefer să nu mi-o închipui, urmărindu-mă cu privirea ei disprețuitoare de noră, soție și mamă, dar cedez ispitei și-mi legăn, la rândul meu, fundul. Sfidător. Sunt amanta. Recunosc. Sunt amanta pe tocuri. Târfa. Târfa cu Vuitton. Curva unuia. A unuia care a luat o cameră la mansarda unui motel, în care se închiriază camere de-o noapte. Și în care se cazează un tip de la balastieră, priceput la animale și camioane și se rătăcește un cuplu de pensionari.

Pe scări, aproape m-a dărâmat bătrânul care cobora cu bagajul în mână și nevasta pe urme, ca dintr-o casă în flăcări. *Dă-te dracului de curvă la o parte, că s-a umplut țara de voi, fir-ați ai dracului. Nu degeaba vă trimiteam la canale și la muncă, să faceți ceva pentru țara asta. Lepre de mici, reacționari și derbedei, curve și hoți.* Am rămas năucită pe scări, lipită de perete.

Crezi că nu știm noi ce caută aici vagaboanda aia de pe scări? Știm, fir-ar osu' ei al dracului. Noi știm tot, vedem tot. Târfa-i târfă până moare. L-am auzit proptindu-se în tejgheaua recepției și

revendicând returnarea avansului plătit pentru cazare. S-a vociferat mult. Două glasuri în registrul acut și o tăcere. Am distins câteva formule standard și m-am scuturat de scârbă, *știm noi cum se rezolvă lucrurile astea, vi s-a urcat democrația la cap, organele vor fi informate, se vor lua măsurile necesare, există consecințe, nu știți cu cine v-ați pus*.

Un motel de căcat, un bordel fără ștaif, pentru ăia care fug din oraș departe de ochii nevestelor și de locurile care le-ar fi pe plac țiitoarelor. Aici m-a trimis domnul procuror.

Ușa s-a trântit. O portieră s-a trântit. Altă portieră s-a închis cu grijă.

Car mereu un bagaj prea mare. Doar pentru că nu mă pot hotărî. Să-l șochez cu stilul rafinat sau cu cea mai dezgustătoare senzualitate. Dumneavoastră cunoașteți genul. V-ați mai întâlnit cu alde mine. Ni se zice spărgătoare de case.

Îmi tot cădea de pe umăr geanta burdușită și am vârât greu cheia în canelurile broaștei. E și cam veche. Dă-i înainte, dă-i înapoi, răsucește-o în stânga, răsucește-o în dreapta, știți cum e. Până la urmă, am nimerit-o. Nu e frumos ce vă spun, dar mi-a venit să râd când m-am gândit că seamănă cu nopțile noastre în care, cu mult ajutor și dibuieli, izbutește domnul procuror să descuie broasca. Nu trebuie să strâmbați din nas și nici să mă mai pedepsiți dumneavoastră, dezavuând comportamentul meu promiscuu. Sunt deja pedepsită. Trăiesc un amantlâc ridicol. Clasic. De la motivările lui standard la motivele mele de carieră. El are, după cum știți și din alte cazuri similare, o nevastă neglijentă, grasă, suficientă, proastă, care, obligatoriu, nu l-a înțeles niciodată, dar pe care a luat-o de

soție pentru că a rămas prin șireată premeditare gravidă, când el, prostul și naivul, era doar un student cu mintea numai la învățătură, că de-aia nici n-a știut că există prezervative și, om de onoare, nu s-a sustras obligațiilor. Numai că atunci, ca să nu te nenorocești pe viață ajungând, tot pe viață, jurist-consult la vreo întreprindere de stat, obligațiile astea nu se puteau onora decât în cadrul familiei legal constituite și înscrise în registrul de la primărie, nu ca acum, când dai o pensie alimentară și te doare la bască.

Știu, știu, domnilor polițiști, am un comportament condamnabil. Concubina, jigodia, căzătura. Asta sunt pentru voi. Stați liniștiți. Și pentru mine sunt tot asta. Și pentru el.

Să vă spun mai departe. Am lăsat geanta de voiaj pe jos, pe mocheta vișinie cu poteci roase de atâta călcătură în jurul patului, spre ușă și spre ferestruica meschină, care dă, într-adevăr, spre o pășune săracă unde, sub un pom scheletic, spânzurat în aer de crengi răsfirate și înalte, stătea priponit și împiedicat un cal tânăr, care își întorcea capul încolo și încoace, așteptând blazat să vină seara. Mai departe, ședea turcește băiatul cu praștia, netulburat de scandalul pe care tocmai îl pricinuise, și se uita nemișcat la freamătul plictisit al calului roșcat, care tresărea din când în când, înfoindu-și coada bogată, sforăind cu nările largi, adulmecând răcoarea pădurii îndepărtate și bătând ușor din copitele picioarelor legate cu sfoară groasă. Fetița și băiețelul cu ochelari stăteau și ei turcește. Tăceau toți trei. Mă întreb acum, deși trebuia să o fac mai devreme, oare puștiului îi place de fată? O fi spart geamul Daciei cu gândul s-o impresioneze?

Zece pagini din registrul pensiunii sunt pline. Mina verde se termină mai repede. Femeia aruncă din nou pixul la picioarele polițistului care tocmai se întoarce din bucătăria pensiunii sătul. A găsit o ciorbă de perișoare cu leuștean mult și acrită cu borș. I-a pus și o lingură de smântână și i-a mers la casa sufletului. Acum vine cu o carafă de cafea proaspătă într-o mână și cu două căni, una albastră și una roșie, pe care le ține de urechile toartelor cu degetul arătător al celeilalte mâini. Oprește din nou cu talpa pantofului rostogolirea micului cilindru din plastic. O privește ceva mai înțelegător, că burta plină aduce și îngăduință. Calcă apăsat pe el până îl aude cum crapă și îl simte cum se risipește sub piciorul lui în fărâme transparente. Toarnă cafea și ei îi întinde aburind cana roșie. Femeia îl ignoră. Ia de pe masă pixul cu mină albastră.

Am auzit un claxon prelung ca un urlet de lup rănit, un bubuit teribil, un scrâșnet de fiare și strigăte neomenești. Ușa principală s-a trântit cu forță, apoi s-au învălmășit alte țipete ascuțite și urlete înfiorătoare. Am coborât iute.

Dincolo de gardul motelului, o trâmbă uriașă vălătucea pereți moi de fum negru și flăcări mai înalte decât statul de om. În poartă, palidă, recepționera se holba cu mâna la gură. M-am apropiat și am văzut un camion răsturnat. Cabina era cuprinsă de flăcările izbucnite dedesubt, dintr-o mașină făcută praf sub roțile lui. M-am uitat, mânată de o curiozitate bolnavă. Poate se vedeau trupurile chircite, carbonizate ale victimelor. Declar că nu am văzut nimic dincolo de vârtejul gros de fum lins de limbile roșii ale focului năpraznic, ce ardea ca sub un ceaun cu

smoală în bolgiile iadului. Capota era retezată, iar portierele îndoite spre interiorul mașinii ca foile subțiri de tablă ale unei cutii de conserve presate. Anvelopele au explodat și mirosea înecăcios a cauciuc ars, amestecat cu putoare de carne arsă. *E bătrânii ăia, domnișoară,* a șoptit răgușit recepționera, *a plecat nervoși, nici nu știu când a apucat să prindă viteză cu hârbul ăla. Pesemne nu s-a asigurat când a făcut stânga și a dat ăsta peste ei. Nu i-a văzut. Uite, ăla, balastieru' veterinar era șofer. A sărit din cabină. Uite-l cum șade ca piatra, că o să-l puie să plătească mașina. Ce draci căuta el să conducă camionul? Ăștia doi a ars de tot, uite cum miroase. Mai le-am dat și banii de cazare înapoi. Risipă.*

M-am speriat când am auzit în spatele meu o mișcare furișată. Era băiatul cu praștia, care se strecura printr-o spărtură din gard pe care n-o observasem, că era ascunsă de un tomberon de gunoi. După el, s-au furișat tăcuți fata și băiețelul cu ochelari. O cursă sătească a tras pe dreapta. Din ea s-a revărsat o mulțime de oameni. Nimeni nu l-a băgat în seamă pe șofer și nici el n-a vorbit cu nimeni. Bărbații își dădeau cu părerea privitor la cauzele mecanice ale accidentului, iar femeile și-au legat mai bine basmalele sub bărbie și au clătinat știutoare din cap, *așa a vrut Dumnezeu, mamă, cine știe ce păcate avea, că asta e moarte năprasnică, numa' să aibă cine să le facă parastasele*. I-am văzut pe copii amestecați printre picioarele oamenilor și privind la flăcările colorate în negru de pânza zdrențuită a cenușii pe care o vântura vântul și care îmbrobodea cernit amiaza.

Să nu râdeți de istorisirea mea, îmi place poezia, ce să fac?! Pe urmă, cineva cu conștiință civică a chemat probabil poliția, salvarea, pompierii, pentru că s-au auzit niște sirene

apropiindu-se, nu s-au văzut, iertați-mi gluma nepotrivită, nu m-am putut abține. Nu mai era nimic de făcut și nici nu era bine pentru mine să fiu zărită acolo. Sunt destul de cunoscută în zonă, iar prezența mea trebuia să fie una discretă aici, cred că vă dați seama, așa că m-am întors în cameră. Mi-am aprins o țigară și am încercat să nu mă mai gândesc la nimic. *Gândească-se Hristofor la ei. Treacă-i el apa cea spre lumea de dincolo. Nu-i cunosc, n-are de ce să-mi pară rău, n-am cu ce să ajut*, m-am gândit.

Mi-am luat *neseserul* și m-am dus la baie. Poate că știți și dumneavoastră cum e, dar consider necesar să vă descriu locul și să vă sfătuiesc totodată să nu veniți aici cu familia. Niciodată, niciodată! O să vedeți că puteam să mă fac și scriitoare, dacă s-ar fi câștigat vreun ban din asta. Așa. Am intrat în baie. Acolo e o cabină de duș, cu ușile din plexiglas, pe care amprenta pietrificată a picăturilor de apă spune povestea multelor trupuri care au lăsat acolo praful drumului și sudoarea nopților de dragoste furată. Panourile stau sprijinite precar de marginea bazinului, pe rama căruia ar fi trebuit să gliseze. În scurgerea înfundată am văzut cu scârbă câteva fire de păr scurte, ondulate. Prosoapele împăturite pe o policioară din lemn scorojit sunt numai urzeală de un alb îmbâcsit. Pe etajera din fața oglinzii împușcate cu pete ruginii stăteau unul peste altul trei săpunuri mici, rotunde, ambalate în cartoane îndoite. Al patrulea era desfăcut, folosit și lăsat în haina lui de spumă uscată, în alveola care vălurește ceramica cenușie a chiuvetei, acolo unde muchia ei rotunjită se lipește strâmb de peretele învelit în plăci de faianță. Am mai văzut două pahare de sticlă groasă, înfășurate igienic în pungi de

plastic refolosite. Două pahare pentru sticla ieftină de vin însărcinată deopotrivă cu adormirea și cu trezirea simțurilor.

Ei, am dreptate să vă îndemn să nu vă aduceți aici nevestele sau iubitele? În plus, vreau să mai spun în apărarea mea, chiar acum, onorați agenți, că nici prin cap nu-mi trece să-l pun să divorțeze. Pe procuror. Deși uneori mă mai joc. Fac pe nebuna. Îi reproșez că mă ascunde în locuri din astea sordide, de parcă eu aș vrea să fiu văzută cu el. Doamne ferește! Ultima dată, l-am băgat în sperieți cu isteria. Un weekend întreg s-a căznit să mă convingă de iubirea lui. Săracu'. Înainte să plecăm, mi-a dăruit niște cercei mici, cu smaralde. I-am purtat în seara asta. Desigur, degeaba. L-am încurajat mereu să intre în magistratură. Ca să ne putem despărți decent. Sper să nu-i vină dracului vreo idee, să-și împlinească visul bărbatului de cincizeci cu nevastă nouă.

Vedeți, domnilor, că nu sunt chiar o otreapă? Poate dacă aș mai fi avut douășcinci, aș fi fost. Dar am cu X mai mult. Știți dumneavoastră, că aveți copia după buletinul meu, dar el nu trebuie să știe. Ieri îmi venea să-l dau dracului cu burta lui și cu vrejul lui veșted. Moșu' ăla mort, ars în mașină, îmi iertați cinismul, a scăpat de toate neputințele. A murit și azi e titlu de ziar. Pe domnul procuror când nu-l ascultă daravela, dă vina pe stres. Vă vine să credeți că de teama lui tremurați toți? Da, și dumneavoastră ajungeți în instanță, cu cazuri pe care le instrumentați ca dracu', să mă iertați că vă spun. Eu, cred că știți, sunt dată dracului în sălile de tribunal. Știți, pentru că vă hărțuiesc martorii până spun și ce lapte au supt de la mă-sa. Unu', când și-a luat condamnarea, m-a făcut curvă în gura mare. Da' nu era vreo bombă de presă. Toată lumea știa asta. Că îi fac și îi dreg

procurorului. Numai el crede că e vreun secret. Sunt bună pe meserie. Pe amândouă meseriile. Așa, și să revin.

Am luat sulul de hârtie igienică de pe etajeră și l-am prins cu sârma care stătea atârnată în suportul destinat lui. Am auzit o ușă trântită, niște voci amestecate și un râs depărtat. O mai fi apărut vreun client, m-am gândit. Sau o fi ăla de la balastieră. Veterinaru' și șoferu'. Tipul cu accidentul. De ce să fi râs? Am stins țigara și am aruncat-o în veceul de pe capacul căruia am rupt banderola din hârtie pe care scrie *igienizat*.

Vi se par amănunte nerelevante. Poate. Dar eu vreau să le scriu. Și ca să știți ce s-a întâmplat, trebuie să le citiți.

M-am întors în cameră, am aruncat un ochi pe fereastră. În peticul sărac de pășune i-am văzut din nou pe copii șezând în aceeași formație, sub pomul înalt, tăcuți, lângă cal. Crengile desenau un fel de spânzurătoare multiplă. Loc bun de pedeapsă pentru o ceată de tâlhari. Mi-a venit gândul ăsta, pentru că de una din crengi chiar atârna un laț. M-am scuturat. M-am întors. Am cântărit din ochi somiera largă, acoperită cu o cuvertură muștar tivită cu franjuri mărunți din bumbac maro, sub care se aflau două perne guguiate, la capătul dinspre perete al unor saltele. Prea înguste. Am experiență. Îmi dau seama imediat de asta, după golul de o palmă în care se adâncește țesătura din mătase sintetică, formând un șanț lung de la o tăblie la alta a celei mai importante piese de mobilier din cameră. Piesa de rezistență a întregului motel, botezat *pensiune*. Paturile astea sunt motivul pentru care el există. Pentru care femeia de la recepție are serviciu. Paturile astea au văzut cele mai ciudate însoțiri și au auzit cele mai stranii mărturisiri. În ele s-au zvârcolit trupuri

înfometate sau scârbite de îmbrățișări, au căzut în somn fără vise ori au ars de nesomn conștiințe adormite de speculații imorale, care justifică orice nelegiuire.

Îmi trece prin cap o porcărie. Dacă aș vrea să-i înnebunesc pe procuror, pe nevastă-sa, să scandalizez pe toată lumea, m-aș culca cu fie-su. E în clasa a unșpea. Aș putea să iau în considerare asta.

Să nu mă judecați greșit, domnilor! E doar așa un gând. N-aș face asta. Dacă ar fi trăit David, nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte așa ceva. Ochii lui mititei, boabe crude de cafea, m-ar fi oprit. Totul era crud la David.

Îmi vine să plâng. Aș fuma. Sunt sigură că agentul care mă supraveghează nu are țigări. În seara aia mi-am mai aprins una. Îmi place primul fum mentolat, care îmi răcorește gura. Gura asta cu care spun și fac niște lucruri pentru care ar trebui să ard în iad. Ca securistul ăla care s-a prăjit în fața motelului. Deocamdată, mă perpelesc pe lumea asta. Uite, fără niciun sentiment de groază că la doi pași de mine s-au sfârșit două vieți. Năprasnic, așa cum zicea femeia aia. Ăia se chirceau în foc și eu așteptam futaiul de adio.

Iertare. Mereu uit că scriu pentru organe. Dar la dumneavoastră e nevoie de adevăr și numai de adevăr, la fel ca în instanță. Greșesc? Nu cred. De-aceea o să pun pe hârtie tot ce gândesc și așa cum gândesc.

– Nu mai vreți o cafea?

În fața ochilor ei uscați se ridica neputincios un abur nevoiaș, dintr-un lichid maroniu în care pluteau granule ușurele de cafea măcinată, pulbere umedă ce avea să deseneze cărări, labirinturi,

litere și chipuri de nedeslușit, atunci când, golită, cana roșie avea să fie răsturnată pe farfurioara de porțelan de polițistul plictisit. *Așa, de-o curiozitate. M-a învățat o colegă de la arhivă să ghicesc câteva forme. Drumuri, necazuri, dușmani și bani*, a zâmbit polițistul, stânjenit de mărturisirea fără rost pe care o făcuse. Nu l-a învrednicit nici măcar cu o privire și a continuat să înghesuie rândurile unele într-altele pe foaia căreia-i venise rândul să ducă povara poveștii ei.

O bătaie în ușă m-a trezit din gândurile numai bune de rechizitoriu la judecata de apoi. Dincolo de prag, recepționera m-a anunțat oficial că am rămas singură la baie. Și că a venit tipul de la balastieră *care i-a spus poliția să nu părăsească orașul, până nu se termină cercetarea la fața locului și nu se finalizează ancheta și a rugat frumos de cină, că e praf de supărare și poate vreți și dumneavoastră, că dacă fac una, pot să fac și trei sau numa' două.* A așteptat să zic ceva și dacă a văzut că tac a plusat *și ar fi frumoasă o cină cu lumânări că mai am de la Crăciun, roșii, frumoase, arse numai puțin, și vi le pun dumneavoastră. Și se leagă. Le aprindem și de sufletul la morții ăia doi, care i-a luat imeleu'. Toate sunt la niște bani de nimic.* A tăcut din nou. Am tăcut și eu. *Ar fi păcat să nu vă bucurați de sejur*, a spus sejur rotunjindu-și prețios buzele, *că totuși nu e morții dumneavoastră și dacă e să-i aibă cineva pe suflet, atunci să-i aibă dracu' ăla de copil. Cică n-are copii.* Am ridicat sprâncenele a neînțelegere. *Moșii ăia morți, zice lumea că n-are copii*, mă lămurește ea. *Cui i-o rămâne casa și banii, că a avut ei un cheag, nu?* A tăcut, în sfârșit, și a rămas încordată așteptând răspunsul meu. Despre morți n-aveam ce să-i spun, așa că nu i-am refuzat oferta de cină. Ce să fi făcut altceva?! *Sigur*,

îi spun, *sigur, e o ofertă de nerefuzat*. A coborât și mi-a mai zis peste umăr că totul o să fie gata la șapte. Fix.

Nu vi se pare important? Poate că nu.

M-am întins îmbrăcată pe pat, fără să-l desfac, și am simțit cum mi se închid ochii. Acum urmează ceva ce puteți să nu citiți. Dar eu trebuie să scriu. Asta înseamnă mărturisire completă.

Mi-am ridicat fusta, apoi picioarele drepte în sus. Le-am fluturat în foarfecă, înainte și înapoi. Libere. M-am gândit la picioarele împiedicate ale calului. Mi-era milă de el. Era singurul de care mi-era milă. O fi fost iapă? Mi-am privit labele picioarelor. Cam lățite. M-am uitat la evantaiul degetelor drepte, cu unghii pe care le rotunjesc cu grijă și le dau cu lac roz lucios. Sunt acceptabile. Gleznele-s cam butucănoase și gambele cam pline. Genunchii nițel cam colțuroși, coapsele căptușite cu un strat nasol de celulită, sub pielea și ea cam zgrunțuroasă, întinsă peste mușchii despre care constat că încă tresar plini de viață. Trece vremea. Așteptam. Ca procurorul să îmi anunțe succesul. Numirea lui în postul de judecător. Zapisul eliberării mele. Ziua de ieri trebuia să fi fost ziua în care mi-ar fi scos piedica. Mi-a trecut prin cap să dau drumul și calului la plecare. M-am uitat pe pereți. Urme de muște și de țânțari morți desenau constelații fără nume pe cerul din celula mea.

Pleoapele mi-au căzut grele peste ochi. Cred că mi-am lăsat picioarele ușor pe pat, dezvelite. Mi s-a părut că am văzut o umbră în chenarul îngust al ferestrei, dar logica mi-a spus că sigur mi se părea. Eram la mansardă. Am mai deschis o dată ochii și tot n-am știut dacă mi se părea sau chiar vedeam capul ciufulit al puștiului

cu praștia. N-am mai ajuns să-mi trag rochia peste coapse. Am lăsat în amiaza zilei gândul neterminat și am adormit.

Domnilor, nu o să relatez ce am visat. Nu se cade.

De aici puteți relua lectura. De aici se întâmplă lucruri.

M-a trezit un nechezat puternic, sfâșietor, prelung, repetat, care trecea prin fereastra închisă. Am deschis ochii și habar n-aveam unde mă aflu. Umbre lungi, mișcătoare se întindeau pe niște pereți străini. Am auzit încă o dată un vaiet de moarte. De afară. M-am repezit la peticul de fereastră, prin care intra nehotărâtă o fâșie roșie de lumină. Am tras de ivăr și am deschis.

Văd ca o umbră calul tânăr, zvârcolindu-se pe pământul cu iarbă rară. Lângă el, nemișcat, puștiul cu praștia nu mai are praștie. Ține în mână un cuțit mare, cu o lamă lată, roșie. Nu știu de ce mă uit întruna după praștie. Copilul se întoarce cu spatele la mine și șterge lama cuțitului pe cracul pantalonului. Pe care se lățesc două dungi umede, întunecate, cum a plimbat el tăișul lat. Înainte și înapoi. Pe o parte și pe cealaltă. Cuțitul e acum ca argintul curat. Văd praștia. E prinsă la spate, sub betelia pantalonilor. Calul e tot legat și zbaterea lui zgâlțâie trunchiul copacului fără să-l clintească. *Ce faci, mă, ce faci, mă, nenorocitule, fir-ai al dracului să fii, cu cine a însămânțat-o pe mă-ta, futu-ți grijania cui te-a spălat de dimineață, ce-ai avut, mă criminalule, mă râmarule, cu calu', mă, nenorocitule*?! Copilul stă nemișcat chiar și atunci când femeia de la recepție ajunge lângă el și începe să-l lovească cu pumnii și cu picioarele, trântindu-l la pământ, lângă calul al cărui sânge gâlgâie din gâtul tăiat, înghițit iute în pământul uscat. Lovește aerul, cu picioarele împiedicate de sfoara groasă care le ține laolaltă. Copitele se izbesc una de alta. Genunchii se îndoaie.

Pântecul se umflă și se strânge într-o respirație iute, din ce în ce mai scurtă. Capul se leagănă dintr-o parte într-alta, măsurând îngust câmpia, cu ochi mari și sticloși. În raza vederii lui se află ceilalți copii. Sunt sigură că-l vede tulbure pe băiețelul cu ochelari. Care plânge, frângându-și mâinile. Fata îl privește fermecată pe puștiul cu praștie, chiar așa, trântit la pământ, încasând pumnii și palmele recepționerei. Fără niciun geamăt. Nechezatul și sforăitul sufocat al calului umplu insuportabil apusul care bate acum în vinețiu. Aud pași, coborând repezi pe scări. O ușă se trântește. În cadrul îngust al ferestrei, venind dinspre colțul casei, răsare omul de la balastieră, cu o bâtă în mână. O smulge pe femeie de pe băiat, azvârlind-o într-o parte, și lovește calul în creștet o dată. O singură dată. Cu putere. Zbaterea calului se curmă. Se face liniște. Mi se face frică. Sunt un cal priponit și împiedicat într-un câmp pustiu. Mă uit la telefon. Niciun apel.

Privesc din nou pe fereastră. Ca la accident, au apărut deodată mulți oameni lângă calul mort. Nu știu de unde. În jur nu e nicio casă. Poate de dincolo de pădurice. Aia din care văd numai un crâmpei. Oamenii gesticulează larg și strigă unii la alții. Închid geamul. Nu înțeleg ce-și spun. Văd un bătrân cum îl întoarce pe puști cu spatele și-i ridică pulovărul. Îi smulge praștia de la brăcinari, o aruncă și le arată ceva celorlalți. Apasă umerii băiatului forțându-l să se aplece. Degetul lui mare și noduros face cercuri pe spatele copilului. Apoi ridică brațele din umeri și le așteaptă judecata, clătinând din cap. Puștiul se smulge din mâna bătrânului, își trage pulovărul peste marginea pantalonilor și îi înfruntă fără să-și plece privirea. Ridică ochii spre geamul meu și îi întâlnesc uitătura disprețuitoare. Acum știu

sigur că s-a cățărat cumva și s-a zgâit la mine. Mă scutur. Mi se face greață. Cuțitul zace pe jos. Fetița se apleacă și ridică praștia. O duce la buze, apoi își ridică rochia la spate și vâră mânerul praștiei în elasticul chiloțeilor albi, cum o purta și puștiul, lăsând în afară furca subțire de care atârna un elastic alb. Băiatul o vede și zâmbește cu același dispreț. Bărbatul care a ucis calul îi lasă cu socotelile lor și se întoarce singur spre motel. Nu e treaba lui. El a scutit calul de suferință. Îl așteaptă necazurile lui. Pe băiețelul cu ochelari nu-l bagă nimeni în seamă. Se apropie de cal și-i mângâie gâtul lung și coama roșcată, încâlcită de sângele care a început să se usuce lipind firele în fuioare groase. Ochii deschiși a mirare țintuiesc în albul lor tulbure un nor cenușiu care s-a oprit deasupra câmpiei prăfoase. Oamenii se mai sfădesc o vreme, apoi se risipesc. Fiecare însoțit de dreptatea lui. S-ar fi cerut aici un judecător. Și un avocat. Că procurori sunt toți.

Se întunecă peste trupul țeapăn părăsit în mijlocul pășunii. Fără priveghi.

N-ați știut, domnilor, de crima asta? De ce n-ați știut? N-ați venit, domnilor. De ce n-ați venit? *Dumnezeu să-l ierte*, puteați să ziceți. Sau Sfântul Hristofor. *O să cercetăm*.

M-am întors de la fereastră. Frica m-a ajutat. Mi-a pus sângele în mișcare. Îmi arunc hainele și rămân goală. *N-o să mă spăl în mizeria aia*, mi-am zis. *Mă șterg cu șervețele umede. Peste tot. Pe unde s-a plimbat nestingherită privirea puștiului*. Desfac pachetul și încep să mă frec atentă, să nu scap niciun centimetru de piele. Într-un târziu, lângă pat s-a adunat o grămăjoară de șervețele mototolite. Pe ele, semințele moarte ale trupului meu, firele de praf și

sudoarea, pelicula subțire care mă învelește ca un scut și mă apără de tot ce e dincolo de mine. Mă uit în oglinda mesei de toaletă.

Poate că nu vă interesează, domnilor, ce am văzut eu în luciul murdar al foii de oglindă, dar tot o să vă spun. Și o să citiți, pentru că nu știți în ce cuvânt se află adevărul.

Mă văd de la gât până la jumătatea coapselor. Un fel de plan american. Fără cap. Văd un manechin aproape de casare. Sâni mici care nu l-au hrănit pe David, talie fără curbă de vioară, un pântec rotund care nu s-a priceput să plămădească bine un copil, șolduri înguste prin care s-a strecurat el în lumea de afară și coapse mai degrabă de băiat, printre care a lunecat David spre prima gură de aer. Din profil, văd o scândură cu mici neregularități. Din spate, răsucită, o coloană noduroasă ca degetul amenințător al bătrânului ars, omoplați ascuțiți și două găurele încă nostime deasupra feselor plate.

Nu sunt cine știe ce. De-aia, cred, nici nu înțelegeți ce-a găsit procurorul la mine. Este? Este!

Norocul meu e că știu să-mi aleg hainele. Aseară, târziu, m-am răzgândit. N-am mai vrut să mă despart de el. Am scos rochia din catifea verde, asta în care v-am așteptat. Are bretele prinse în catarame cu pietre sclipicioase, ca niște fibule romane – știți ce sunt fibulele, știți din filme, niște agrafe din metal. Ele prind țesătura și dau drumul faldurilor bogate pe piept. Spatele alb, gol până deasupra despicăturii feselor, face un contrast de efect cu nuanța saturată a catifelei. Mi-am strâns părul într-un coc lejer și l-am prins cu o clemă transparentă, din care am dat drumul câtorva șuvițe dezordonate, care s-au ondulat pe umerii mei costelivi. Mă amăgesc și eu, asemuindu-i cu cei de copil. Mi-am legat

cureaua fină a sandalelor înalte peste gleznele care așa par mai subțiri, mi-am potrivit cerceii cu smaralde, de care v-am spus, pe lobul urechii, iar brățara fină din aur completa fabulos ținuta cu totul ridicolă pentru locul în care ne aflăm cu toții acum. Vedeți cât se chinuie o femeie pentru o fărâmă de atenție?

M-am învârtit prin cameră, din ce în ce mai nerăbdătoare. Nu mă mai gândeam nici la moșul ars, nici la cal, nici la puști. Mă gândeam la mine. Închisă în motelul ăsta. Captivă în plasa lui încâlcită. Învelită în membranele lui împuțite. Duhnind a moarte. Cu *balastierul*.

O bătaie în ușă. A venit! M-am repezit să îl îmbrățișez, să mă cuibăresc la pieptul lui. În fața mea, zâmbea strâmb femeia de la recepție, care îmi spune că e șapte. Fix. Cina. *Mâncarea e caldă și proaspătă și ar fi păcat să nu coborâți, domnișoară, chiar dacă domnul n-a ajuns,* a adăugat rotind ochii peste umărul meu în camera goală, *că așa e bărbații, mai întârzie, mai uită, mai dă-i dracu'*, s-a enervat. *Mai dă-i dracu' cu scula lor, care crede că se-nvârte lumea după ea.* Era cherchelită și supărată. Nu i-am zis nimic nici când a trecut de la *dumneavostră* la *tu*. *Haide, nu te sfii, bei și un pahar cu vin și mai le dai dracu' de gânduri, că am văzut că te-ai uitat pe geam când cu calu' care l-a omorât derbedeu' ăla. Ai văzut, al dracului, ce uitătură de criminal are? Auzi, l-a lovit calul în spinare acu' o săpămână, da' dracu l-a trimis să-l întărâte, când era căldura mai mare și animalu' nervos? Și tac-su mare îi ține partea. Că are dreptate copilu', dacă-l schilodea calu'? Da' ce, animalu' știe? Animalu' se apără.*

A tăcut. Și-a trecut palmele peste crețurile pe care le făcuse rochia în jurul colacilor bogați din talie. *Hai, domnișoară, că se*

răcește. Am făcut o tocăniță de te lingi pe degete, ia uite ce rochie frumoasă ai. Dacă nu vine al tău, îl ai pă balastier, dă-i dracu', toate sulele e la fel. A luat-o înainte.

Cât de ipocrită să fiu să fi făcut pe ofensata, domnilor?

Am coborât. Mi-a arătat sala de mese și mi-a făcut semn să intru. Mese din lemn. Le vedeți. Le vede domnul agent, care și-a proptit coatele pe una dintre ele și bea cafea și așteaptă să termin de scris declarația. Pătrate cioplite fără pricepere de meșterul care a tocmit și a înădit scândurile. Acoperite cu fețe de masă gălbui. Peste care e așezat câte un dreptunghi de pânză portocalie. Cu vaze de plastic albe, pântecoase. Cu gât ca un stâlp. Cu maci. În fiecare dintre ele era ieri-seară o floare. Un fir lung de sârmă, învelită cu hârtie creponată verde. Vârfuite cu pălării de petale, tot din hârtie, dar lucioasă. Maci roșii cu stamine din liță vopsită în negru. Am rămas în picioare. M-am uitat la sala goală. Pe tavan, trei neoane. Paralele scurte de lumină. Unul dintre ele pâlpâia.

Sala de mese e o sală de judecată. Pe o masă se află două sfeșnice din sticlă ordinară, în căușul cărora stă câte o lumânare roșie cu fitilul ars. Femeia a apărut cu un coș cu pâine și o olivieră. *Nu mai sta în ușă, uite, așază-te aici, îți aduc acu' un pahar cu vin sau mai bine o țuică, face bine, îți trece de sperietură.* Sporovăiala ei nici nu mă supăra, nici nu mă interesa. A plecat, apoi s-a întors cu un pahar cu vin într-o mână și cu unul cu țuică în cealaltă, *bei ce vrei tu și poți să le bei și pe amândouă. Eu așa am făcut. Cine îți ține ție cont*? a zis. A plecat și s-a întors. Iar. Mâna dreaptă ține între arătător și mijlociu piciorul unui alt pahar, iar de inelar atârnă cercul unui tirbușon. Stânga strânge strașnic de gât o sticlă începută care face prezența tirbușonului inutilă. S-a

așezat fără să mă întrebe și a turnat vin pentru amândouă. A ciocnit cu paharul meu aflat pe masă și l-a dat pe-al ei peste cap, apoi s-a șters cu dosul mâinii la gură.

O să spuneți iar că nu e relevant. Poate că nu, dar așa a fost.

Bun e, îi înțeleg p-ăia care nu poate să se mai oprește. Oprească, pardon, surâde tâmp și își mai toarnă un pahar. *Dacă mă întrebi pe mine, poți să mănânci, să bei și să te culci. Ăla ți-a dat țeapă. Nu mai vine*. Și-a luat paharul și s-a pierdut în bucătărie. Am rămas în picioare și am dat peste cap paharul meu, apoi mi-am turnat altul. Alcoolul s-a prelins subțire pe gât și am simțit când s-a împletit cu firul de spaimă care se afla acolo. Am simțit și când a început să toarcă iute caierul sângelui prin vene. L-am dat peste cap și pe al doilea. Acum teama, scârba și vinul au țesut o pânză umedă și lipicioasă care s-a așternut peste carnea mea cea dinlăuntru. Voiam să mă amețesc. Să nu mă mai gândesc la el.

Știu, iar o să vă uitați mustrător. *Alcoolul dăunează grav sănătății*. O platitudine rostită peste tot cu emfază, de zeci de ori pe zi. În plus, *alcoolismul e un viciu care nu-l afectează doar pe consumator, ci pe toți cei din jurul său. El conduce spre o conduită inadecvată și adesea păgubitoare pentru toată lumea. Este calea către cele mai grave infracțiuni*. Știu. Am rostit cuvintele astea de mii de ori. Totdeauna erau, însă, urmate de un *dar*. *Dar rugăm onorata instanță să țină cont de faptul că...*

Vă rog și eu să țineți cont, domnilor polițiști, de faptul că dintr-odată gușa lui, obrajii tremurători, părul care-i crește în urechi și în nas, sprâncenele rare, lungi și albe, burta, picioarele lui umflate, toate acestea le voiam, voiam să fie ale mele.

Mi-am mai turnat un pahar și l-am dat repede pe gât. Lacom. M-a străfulgerat un gând. Știam ce-a vrut să zică moșul mort. Revelațiile mele sunt *second-hand*. Știa că n-o să vină. Știa și de ce. De-aia m-a făcut curvă. Ordinară. Că nu-s extraordinară. Jocuri de cuvinte tâmpite. Dumneavoastră, domnilor, n-o să țineți cont de ele. Dar nu mai știu ce-am vrut să spun. Adică, am uitat revelația. Ca pe un vis care-ți dezvăluie viitorul. Când să te luminezi, îl uiți. Te chinuie că ai fi putut să știi și nu mai știi.

Acum trebuia să mă îmbăt. M-am oprit puțin, pentru că l-am văzut cu coada ochiului în cadrul ușii pe tipul de la balastieră. Bărbatul care l-a ucis pe moș. Care a ucis-o și pe nevasta moșului. Bărbatul care a ucis calul cu bâta.

Mina albastră s-a terminat. Femeia așază pixul frumos peste paginile scrise. Polițistul bea cafea și își consultă telefonul. Nu sună nimeni. Nimeni nu dă nici măcar un *sms*. Apelul lui la secția orășenească pare să se fi pierdut în eter. Lasă lucrurile așa. E mai bine. Femeia ia pixul cu pastă neagră.

Mă clatin pe picioare, cu sticla aproape goală într-o mână și cu paharul pe jumătate plin în cealaltă. Femeia de la recepție aduce un fund de lemn, pe care aburește o mămăligă mică, rotundă. Pune mămăliga pe masă și începe să râdă. *Ți-a plăcut vinul! Hai, că-ți mai dau. Vă dau la amândoi.* Nu știu care amândoi. Recepționera îmi face cu ochiul și mișcă ușor bărbia spre dreapta. Uitasem. Din ușă, balastierul ne privește cu ochi sticloși. E deja beat. Ia unul dintre sfeșnicele cu lumânare roșie și iese. Peste câteva clipe, îi văd silueta greoaie dincolo de

geamurile fără perdele. Se duce spre movila de carne moartă din mijlocul pășunii. Se oprește, se apleacă, se ridică și dispare. Mijesc ochii să văd. Lângă cal pâlpâie o lumină. I-a aprins lumânarea de Crăciun.

Îți las tocănița. Ți-am mai adus o sticlă cu vin. Îți pui tu. Cân' termini, le lași pe masă. Hai, noapte bună! Tirbușonul își regăsește utilitatea.

Flendur cu lingura de lemn bucățile de carne grasă. Plutesc sleite în sosul roșu. Ca sângele închegat al calului mort. Balastierul nu s-a mai întors. N-o să se mai întâmple nimic. Mi-e somn. Din ce în ce mai somn.

Din când în când, aud uruitul roților de camion. Trec încolo și încoace. După o vreme, știu dacă benele sunt pline sau goale. Împing farfuria și îmi așez capul pe cotul îndoit, să nu-mi stric buclele. Puțin. Mă odihnesc puțin, poate se întoarce *balastierul*. Aș face dragoste. Cu oricine. Mânuțele lui David se zbat în aer. Nu știe să îmbrățișeze. Eu știu. Dar niciodată cum trebuie. Ăsta e un lucru rău. *Reprobabil. Condamnat de o societate morală*. Cuvintele astea le-am spus de multe ori. Și ele au fost urmate de un *dar*.

Mi-e din ce în ce mai somn. Întind mâna după pahar. Beau ce a mai rămas în el și îl scap pe pardoseală. Mă mir că nu se sparge. Aud un urlet neomenesc. Are ecou. E descompus în sunete rare și îndepărtate. Femeia intră. Plutește. Îmi arată ceva pe fereastră. Întorc privirea încet, să nu se lovească de mese. În lațul agățat în creanga pomului, sub care zace calul mort, spânzură o umbră. *E el! El e!* aud rar și de departe. Femeia plutește. Se lățește și se subțiază, ca foaia unui zmeu vechi, decolorat.

Coboară încet, legănat. Se face una cu pardoseala. Lucește mat ca o pată de vin uscată. Își mișcă ochii. Și geme. Rar. Nu se mișcă. Mi-e somn. Mă uit la ea. E un loc bun de murit. Bolborosește. Departe. Ar trebui să chem pe cineva. Prin fereastră umbra crește. Se clatină peste leșul calului mort. Mi-e somn. Nu-i nimic. Ea e de vină. Mi-a dat să beau. N-o să vină. Judecătorul a dat prima lui sentință. Definitivă. Irevocabilă. Fără cale de atac. Poate un recurs în anulare să mai schimbe ceva. Umbrele celor care nu se mai întorc se leagănă îmbrățișate afară. E cald și rotund. Trag fețele de masă și le întind una peste alta, pe jos. Lângă femeie. Sparg sticla de marginea mesei. Vinul roșu se scurge pe lemnul negeluit. Picurii curg moale. Dalele lucioase de gresie capătă pistrui. Mă culc. Îmi așez capul alături de capul femeii. Sentința. În numele legii, gâtul sticlei pătrunde adânc. Taie pielea. Intră în stratul subțire de grăsime. O mână e călău. Cealaltă, condamnat. Carnea e roz. Tocată. Venele albăstrii. Din ele se preling fire bogate roșu aprins. Pe masă, a mai rămas un pahar cu vin și-mi pare rău. Dincolo de fereastră, pâlpâie aurie flacăra lumânării. Deasupra ei se leagănă o umbră. David zâmbește. Un bărbat puternic trece o apă. Are cap de lup. De pe umărul lui zâmbește David. Trei chipuri de copii se zgâiesc dincolo de geamurile mari. Ăla mic, ochelaristul, și-a lipit nasul de fereastră, ca să vadă mai bine. Nasul turtit e alb. Nările și buzele s-au lățit pe sticla murdară. Fetița se strâmbă la mine. Ia în mâini capul băiatului cu praștia, îl întoarce spre ea și îl sărută pe buze. Lui nu-i pasă. Se uită toți trei curioși prin geam, la camera goală. Mă ustură ochii. Las pleoapele să cadă cu un scârțâit peste ochii uscați. Aud pe drum o căruță. Toacă de copite tocite.

Femeia rupe foile din registru și i le întinde bărbatului în uniformă. Sunt multe. Bărbatul le așază cu fața în jos, își potrivește pantalonii pe talie, își îndreaptă vestonul, trece palma peste butoniera din care lipsește un nasture, pipăie buzunarul cu clapetă și se asigură că se află acolo, își drege vocea și, privind-o pieziș, conchide:

– Doamnă, după cum vedeți și am constatat, panica dumneavoastră, care ați apelat serviciul de urgență, nu e justificată. Nimeni nu e mort, nici damblagit, scuzați, paralizat. Aici a fost doar un accident ușor. Am primit raportul pe telefon. Uitați și dumneavoastră.

A apăsat concentrat câteva puncte pe display-ul telefonului și, când a obținut ceea ce dorea, l-a îndreptat spre ea.

– Domnii erau pensionari, care au lucrat aici, la carieră. Dumnealui inginer și doamna la contabilitate. S-a stabilit *identitățile*. S-a uitat la ea cu subînțeles. Îi auzise silabisirea șoptită mai devreme și băgase la cap. A continuat sobru:

– Mașina e la servis, domnii i-a dus echipajul de la rutieră la dumnealor acasă. Puțin loviți și speriați. Da' vii, doamnă, vii cu vânătăi. Cât ați scris dumneavoastră, eu am cercetat pensiunea, cameră cu cameră, precum și împrejurimile, așa cum poate că ați observat.

Se uita la ea încercând să prindă o reacție, însă femeia rămăsese nemișcată, cu privirea în gol. Bărbatul se întrebă dacă avea vreun rost să continue, însă puterea obișnuinței a biruit.

– Înăuntru nu s-a găsit nimic. Calul care ați zis când am venit că e mort paște, uite-l. Poate că dumneavoastră ați gustat câte ceva și v-ați speriat. Că era noapte, că erați singură p-aicea. Domnu' de

la balastieră e plecat cu o benă de pietriș. N-a fost vina dumnealui accidentul. Și de copii e copiii lui toți, doamnă. Vin rar p-aici, că e departe de casă și nu-i lasă. Numai doamna de la recepție deschide când are vreo rezervare. Atât. Poate că vă simțiți așa, ca un om fără rost, dar nu trebuie. Agentul a lăsat deoparte pentru o clipă menirea de autoritate a statului și glasul lui a devenit sfătos ca al Părintelui Calistrat după ce-i asculta spovedania.

– Să știți că fiecare avem soarta noastră scrisă, care e în mâinile lui Dumnezeu și autoritățile nu poate să vă ajute, trebuie ca să vă ajutați singură. Atâta putea să priceapă și el, ce căuta femeia asta îmbrăcată așa de aiurea la motelul ăsta.

– Nu trebuie să stricați casele la oameni. Clătină din cap mustrător. Nici să faceți alți oameni să dea de belea cu șefii lor, prin inducerea în eroare a organelor. Știți că apelurile false se pedepsește. În glasul lui se simțea acum un reproș personal. Mâinile apucaseră din nou foile și le frământau indecise.

– Uitați că vine și doamna de la recepție. O să se supere pe deranjul ăsta de-aici. Ați spart și sticla asta de vin pe jos și v-ați tăiat, de ați murdărit și șervetul ăla. Io n-am ce să fac dacă doamna reclamă. O să trebuie să vă dau o amendă. Da' toate se aranjează pe lumea asta, știți și dumneavoastră.

Cuvintele pluteau printre ei, amestecându-se în aerul nehotărât al dimineții.

A întors foile și le-a răsfirat. Și-a pus ochelarii regăsiți prin buzunarele trenciului și s-a uitat peste ele. Erau pagini întregi umplute cu rânduri dese de săgeți, de linii drepte, oblice, curbe, frânte, de cercuri și semicercuri, pătrate și romburi, puncte, ovale și spirale, bumbi, dreptunghiuri, stele cu cinci și șase colțuri,

coronițe, flori și siluete umane, pomi schițați și păsări stângace, frunze desenate copilărește, globuri atârnate de crenguțe de brad, lampioane și funde, ștreanguri și lame de cuțit, mărgele și cercei, o praștie, înghesuite unele în altele, colorate în registre mari în roșu, în verde, în albastru și negru.

Omul a tăcut. Și-a scos ochelarii, i-a vârât în tocul lor negru și apoi în buzunarul vestonului. Putea să le păstreze. Erau probă. Proba că nu era vina lui apelul la urgență. Că doamna care sunase nu avea toate țiglele pe casă și el n-ar fi avut de unde să știe asta. A luat din nou foile. Îi era milă de ea. Mâinile lui au luat singure decizia. Au rupt filă cu filă povestea ei colorată. În roșu, în verde, în albastru și negru. Pe urmă au aruncat bucățile mărunțite ale unei alte seri în singurătate într-un coș de gunoi, plin cu resturi de mâncare. Femeia îl privea absentă, îngânând un colind și bălăngănind piciorul gol deasupra gresiei murdare.

Agentul s-a îndreptat spre intrare. A rupt și foaia din calendarul bisericesc de pe perete. A mijit din nou ochii, pentru că nu mai avea chef să scoată ochelarii, și a silabisit șoptit, de parcă ar fi vrut să învețe pe dinafară:

– Nouă mai. Sfântul Proroc Isaia, Sfântul Hristofor, Epimah și Gordian.

Cuvintele s-au topit în lumina tulbure. S-au pierdut dincolo de fereastră, pe câmp, printre ramurile scheletice ale copacului spânzurat de cer, sub care păștea absent calul împiedicat în sfoara de cânepă.

Căni desperecheate

Se fâțâie nemulțumită de colo-colo, făcându-și de lucru cu ibricul și paharele goale. Le șterge cu o cârpă soioasă și le așază pe balustrada de lemn. Nu înțelege ce caut aici. Îmi aprind o țigară mentolată și suflu imediat afară fumul. Îmi place numai prima senzație, de răcoare. Fuiorul alb, subțire își caută drum prin lumina moale de primăvară. El tace. Stă răsturnat pe un fotoliu deșelat de ani, cu stofa roasă. Tăcem toți trei. O liniște de cimitir pustiu. Părăsit și de moarte.

Pentru că moartea e altfel. Nu are coasă, nu are mantie, nu are broboadă, nu are chip, nu e un schelet, nu e un craniu, nu-s oase goale, nu e o spaimă nici mare, nici mică, nu are găvane goale, nici rânjet, nu e nici rece, nici tăioasă, nici neiertătoare, nici crudă, nici tristă, nici întunecată, nici cinică. Nu e un bărbat frumos. Nici inteligent. Nici îmbrăcat în costum. Nici șchiop. Nu e o femeie fatală, cu voaletă, portțigaret, ciorapi din plasă și

unghii roșii, pe tocuri. Nu e un copil care te ademenește într-o lume cu margarete, grâu verde și maci. Nu e un nor, nu e rai, nu e iad. Nu e un somn, nici o plecare. Moartea e o lumină tulbure. Eu am văzut-o. De multe ori. Îmbrăcând oameni care nici nu știau că o poartă. Nici eu că o văd. Am ghicit-o prima oară pe un pridvor, din lemn prost, cu vopseaua jupuită și scânduri rupte. La umbra unui arbore de mătase înflorit. Azi. Florile rozalii își leagănă parfumul în aerul leneș, deasupra unei fântâni secate. Moartea și-a găsit loc pe un fotoliu de ratan, ieftin. Fumul de țigară îi dă o clipă formă, apoi se risipește. E rotundă. Ca o aură de sfânt. Ramurile copacului scrijelesc caneluri subțiri în aerul cald și storc din el picături de sânge. Ele miros frumos. Nu florile. În curte și în casă latră câinii. Pridvorul este înalt. Peste gard, pe stradă, trec rar mașini. Cu viteză mică. Se aude fâșâitul cauciucurilor alunecând în praful bogat, frânele oftând și amortizoarele scâncind la trecerea peste limitatorul de viteză, așezat de primărie chiar în poartă. În poarta legată cu o sârmă strâmbă, cu capetele împletite, și agățată de un par și de prima ulucă a ei. Pisici vagaboande se strecoară pe sub ea și scot din minți câinii. Apoi fug în grădină, se pierd prin vița sălbăticită, se cațără jucăușe în cireșii bătrâni, atât de bătrâni încât nici nu mai țin minte de ce înverzesc și se miră când din frunzișul proaspăt răsare câte o floare mică, albă, singură. Și din ea o codiță timidă, verzuie și-apoi o boabă roșie, uimită. Câinii se ridică de jos să latre și apoi se așază obosiți la rădăcina copacilor și dormitează. Nu vorbim. Nimeni nu vorbește. Sorbim cafeaua rece din căni desperecheate, murdare la rădăcina toartelor și lipicioase pe fund. Tragem adânc din țigări

și scoatem cu un șuierat plin fumul, care lasă ce are mai bun și mai otrăvitor în plămânii noștri uzați.

– Mi se umflă gleznele ca dracu'.

– Mărită-te cu mine.

– Toxine, dragă, mai lasă și tu fumatul, că ai îmbătrânit. Oricum, tu erai mai bătrână ca mine.

– N-auzi? Mărită-te cu mine.

– Ce are fumatu' cu butucii ăștia? Numai prostii spui. Vezi, dacă nu ești mai bătrână? Scoate câinele ăla din casă, nu vezi că se cacă acolo? De ce-l lași pe ăsta să trăiască ca un animal?

Mă privește încruntată. Știe că știu. Că amantlâcul lor se sfârșise, ca și căsnicia mea cu el. Degeaba. Divorțasem de mult, iar ea nu reușise să-l ducă la primărie. Zicea că toate femeile sunt la fel și că de ce să mă înlocuiască. Făcuse o fixație. Să mă întorc la el.

– Mărită-te cu mine!

– Ești tâmpit, mă?! Nu vezi că e măritată?! Cu altu'. Își aprinde altă țigară cu gesturi repezite și mă informează, fără să mă privească. Trăiește ca un animal, dacă te interesează, pentru că m-a dat afară. A zis că să mă duc de unde am venit. Da' știai. Și vrei satisfacție. Să-ți zic eu cu gura mea. Na, îți zic. M-a dat afară. Ești mulțumită?

– Și ce mai cauți aici?

– Pensia, îi aduc pensia. Că n-a mai vrut să lucreze. A zis că i-a ajuns. E puternic ca un taur. Ar putea să care bulumaci, da' nu mai vrea. E domn. Zice că are de citit și de scris. Da' se uită cât e ziua de lungă la filme. De-alea tâmpite, alb cu negru. Stă, fumează și arde gazu'. Zice că gândește. Al dracului gândit. Cu nimic nu m-am ales.

Îl privește disprețuitor. De peste gard se aude un glas poruncitor. „Adu' furtunul. Pe-ăla verde. Strânge bine cupla. Așa, dă-i drumu' ușor, să vedem. Ușor am zis, prostule!". Susurul apei mângâie molcom lumina zilei.

– Da' cu ce voiai să te alegi? Ca un stol de lăcuste ai trecut. Nimic nu mai are. Ți-a dat garsoniera, ți-a luat mașină nouă. Mie nici pe-aia veche n-a vrut să mi-o dea.

– Mărită-te cu mine. Îți dau ce vrei.

– Vrei să-i lași ei casa, mă? Fir-ai al dracului, după ce mi-ai mâncat toată tinerețea? Să mă lași cu o garsonieră în Rahova și cu rabla aia de mașină? Atât făcea tinerețea mea, mă, nenorocitule? Când ai lăsat-o, ai zis că io sunt viața ta și acum vrei s-o iei tot p-asta de nevastă, să-i lași ei tot? Fir-ați ai dracului să fiți. După ce i-ai plătit și lu' neisprăvitu ăla pensie alimentară toată viața, ca să se facă artist, acu' io nu mai sunt bună?

Stropii de salivă străpung fumul de țigară, ca o ploaie ceața apoasă. O pisică roșcovană stă la pândă îndărătul unui ciubăr gol. Moartea stă acolo și ascultă. Nemișcată. Lumină grea în aerul subțire. Nu pare să îi pese. Un fluture îi străbate rotundul și se pierde în grădină. O vrabie o încercuiește tresărind, apoi pășește precaută spre o firimitură de pâine uscată, privind tremurat în toate părțile.

– Ce vorbești tu de plătit pensie? Păi, două milioane erau pensie, la un salariu de colonel? Și alea luate cu amenințări?!

Sunt calmă. Neobișnuit de calmă. Totuși, aș merge la toaletă, dar mi-e frică să intru în casă. Prin ușa întredeschisă iese un miros greu. Și moartea se ferește de încăperile neaerisite și întunecoase. Stă cu noi pe terasă, se strânge în haloul ei și se ține departe, deasupra cănilor desperecheate.

– Mărită-te cu mine.

Sting țigara într-o scrumieră din sticlă groasă, plină de scrum și de mucuri vechi.

– Nu mai sunt țigări.

Mă ridic, îmi scutur fusta și intru în casă. Calc printre rahații de câine, lipiți ca un covor de gresia spartă, și intru în baie. Veceul e murdar, apa nu curge decât sub chiuvetă. Mai bine mă duc în grădină. Sau mă țin. Nu mi-e greu. E un exercițiu pe care l-am practicat mereu. M-am ținut să nu urlu. M-am ținut să nu deranjez. M-am ținut să nu ies ca păduchele în frunte, cum spunea soacră-mea. Mama lui. Niculina. Ni-cu-li-na. Ni-na. Aud poarta scârțâind și apoi plescăind ușor, lemn pe lemn. Ies și îmi îndrept firele de păr, ciufulite de capriciile unui vânticel plictisit. Am multe fire de păr lungi, albe.

– A plecat. S-a dus să ia țigări. Acum poți să te măriți cu mine.

– Acum nu mai vreau. Nu mai pot. O să mori.

– Da, o să mor. Și tu o să mori. Mărită-te cu mine.

– Tu o să mori înaintea mea. Nu pot să fiu și divorțată de tine, și văduva ta. Unde-i moarte, nu e nuntă.

– Ba, unde-i moarte-i rost de nuntă. N-ai citit *Miorița*?

Mă uit în jur. Ca să fie o proză poetică, ar trebui ca acum, exact acum o turmă de oi să se legene pe drumul prăfuit, străjuită de câini care să îi înnebunească pe cei din curți, urmată de ciobani cu mițoase, clopuri și bote. Nu e turmă, nu-s ciobani. E numai un tractor roșu, jupuit, cu parbrizul spart, fără portieră, condus de un tip cu basca trasă pe ochi și cu pantalonii vârâți în cizmele de cauciuc. Nu e proză.

– Nu mai e rost de nuntă. Moartea plutește pe-aici.

– Știu. Dar nu vorbește. Nu mă atinge. Numai câinii mă ating.

– Să facem curat înainte să mori.

– Da. Să faceți. Eu o să mă duc la mama. Acolo e curat.

– O să te cerți iar cu ea.

– Acu' se ceartă cu tata. Nu ți-a plăcut. Mama. Niciodată.

– Nici eu ei. Ni-na. Zicea că-s prea tânără pentru tine.

Poarta se trântește și zgomotul sperie vrabia. Zboară. La timp. Saltul pisicii n-o mai prinde pe scândura ruptă. Vibrația lemnului mișcă imperceptibil „cele dinăuntru ale mele". Nevoia de a merge la baie devine ceva mai acută.

– Da. Erai prea tânără.

– Ție-ți plăceau tinere. Tot mai tinere. Și asta e tânără, arăt spre ea.

– Și moartea e tânără, șoptește.

Ea urcă treptele legănându-și șoldurile. Pline. Rotunde. Legănându-și talia, numai puțin îngroșată de vreme. Legănându-și sânii mari, struniți bine de hamurile unui sutien solid. Legănând sacoșa albă din plastic. Înăuntru are un pachet de țigări, o brichetă Bic, roz, o sticlă de cola cu zero la sută zahăr, o pungă cu pufuleți, una cu chipsuri, o ciocolată mică cu rom și un prezervativ. Le scoate pe rând și le înșiră pe un taburet vechi, scund, cu trei picioare. Le pune în cerc. Țigările și bricheta la mijloc.

– Hai, luați! Domnii sunt serviți. Fiecare ce vrea. Am crezut că vrei un prezervativ, da' moartea e moarte. Omoară și pula. Ia o țigară. Poate te ia mai repede. Zi, îmi faci?

Mi-e silă de vulgaritatea ei. Lui nu i-a fost. Lui i-a plăcut.

– Hai, zi, îmi faci? îl scutură de umăr.

– Ce să-ți facă? o întreb ca să mă aflu în treabă.

– Acte pe casă.

– Păi, are copii.

– Dă-i dracu' de copii. Nu-l caută decât să le dea bani.

Aș plesni-o. Unul dintre ei, dintre copii, este al meu. Desfac pachetul și îmi mai aprind o țigară doar așa, ca să am ce face cu mâinile.

– De ce nu vrei să te măriți cu mine? Mă tot întreb cum e moartea. O fi, totuși, o fecioară.

– Nu e fecioară. E o lumină tulbure. O văd.

– Ce dracu' bălmejiți acolo? Îmi faci, mă? Îmi faci acte?

De peste drum, se aude brusc o manea. De jale. Nu-mi vine să cred. E de divorț. Se tânguie o femeie. Zice că el s-a schimbat. Că se poartă ca un străin. Că nici vorba nu-i mai e cum a fost. Și că ea simte c-o să-l piardă.

Moartea s-a mutat sub streașină, la umbră, printre pânze alburii de păianjen care țes un văl gros, un haos de fire moi. Stă pe o masă veche, șubredă, cu picioare în ics.

– Așa ai simțit și tu, fă? Ai simțit ca în cântecu' ăsta? Ai suferit ca femeia asta?

– Mărită-te cu mine.

– Las-o, mă, dracului, că nu se mărită nimeni cu tine. Moartea se mai mărită cu tine.

În albastrul obosit al ochilor lui luminează mocnit doar jarul țigării. Se uită după moarte. N-o vede.

– Ai simțit, fă, când te-a lăsat pentru mine? Ai simțit?

Simțisem. Acum simt că trebuie să merg la baie. În grădină. La vecini. Undeva. Oriunde.

– Eram tânără, fă. Aveam țâțele ca piatra. Mari. Le mozolea pe unde mă prindea. Le frământa și le mozolea. Și io i le îndesam în gură. Limbi peste tot. Tu, dezinfectată ca la spital, stăteai cu plodu'n casă și el mă înghesuia pe mine prin toate cotloanele. Ditamai colonelu'. Și i-o luam la frecat. Ca osu' i-o făceam. Și p-ormă îl luam în gură. Și-mi frecam țâțele de genunchii lui. Îi tremurau ca piftia. Nu mai știa nici cum îl cheamă și nici unde stă când terminam cu el. Ca mortu' îl lăsam. Ții minte, mă? D-aia i s-a rupt când ai plecat. Demnă. Extraordinar. I s-a rupt pula de întristare.

Sting țigara și mă ridic să golesc scrumiera. Îmi simt pântecul tare. Un câine mic, lățos și vesel sare pe mine și-mi linge mâna. Cobor atentă treptele șubrede și mă îndrept spre cazanul ruginit, plin cu gunoaie. Scutur mucurile și scrumul se împrăștie în lumina umbrită de frunzele proaspete de salcâm. Un norișor de pulbere arsă se împrăștie ca o urnă de cenușă, golită în filmele la care se uită el. Fumează nervoasă și își leagănă piciorul în aer. Părul ei bogat, tuns scurt, are reflexe albăstrii. Bărbia îi tremură și clipește des. Îl privește cu ură. Îl privește pe el și îmi vorbește mie.

– Și, ca să știi, pe mine mă-sa m-a vrut, nu ca pe tine. A știut de noi și abia aștepta să scape de tine. P-ormă a vrut să mă slugărească, să mă-ncalece. Da' i-am dat io încălecare. Îl călăream pe prostu' ăsta până îl lua cu leșin și p-ormă-i dădeam la oase lu' mă-sa, de ajunsese să-mi zică *dumneavoastră*. Fir-ați ai dracului să fiți. V-ați pus voi cu mine, mă?

Câinele potolit se ascunde la umbra terasei, printre stâlpii scurți, improvizați din cărămizi sparte, care o susțin. O pereche

de turturele cotrobăie pe sub jgheabul ruginit de la colțul casei. Un vânticel blajin se strecoară între noi și moarte.

– Nu te măriți cu mine?

– M-am măritat o dată. Odată.

– Omonime, omofone, zâmbește el.

Femeia pufnește disprețuitor. Deschide punga cu pufuleți și bagă în gură câte doi-trei odată.

– Doi proști. *Omonime, omofone*, dracu' știe ce bălmejiți.

Plescăie cu plăcere și, când vorbește din nou, dinții îi sunt plini de mâzga moale și galbenă a prafului de mălai amestecat cu scuipat.

– Poate că, între timp, poate ai învățat și tu să te fuți, fă, proasto, profesoaro care ești. Da' vezi că nu mai poate el acu'. Te-ai specializat târziu.

Râde cu gura plină și desface sticla de cola, care se îmbulzește spumoasă și caldă afară din sticlă, udându-i poalele rochiei albe.

– Pizda mă-tii de cola dracului!

Se ridică și se pierde în casă, în căutarea unei cârpe.

– Ce dracu', mă, niciun prosop curat nu mai ai? se aude din casă. Și nici apă? Are dreptate asta, trăiești ca un animal.

Se întoarce agasată. Se așază picior peste picior, privește resemnată pata de cola care se lățește întruna, cucerind poalele rochiei fibră cu fibră, și desface ciocolata.

Doi puști se așază la umbra gardului de peste drum. Își aprind o țigară și își scot telefoanele. O țigară. Și două telefoane. Țigara o trec de la unul la altul, fără să se privească. Se uită în display-uri și râd. Fiecare în legea lui. O bătrână trece cărând o sacoșă de plastic, termoizolantă, pe care scrie cu albastru *Lidl*, din care ies

niște cozi de ceapă verde. Se uită la ei și își face cruce. Bombăne, apoi se pierde după remorca unui tir parcat în capătul străzii.

– Îți dau casa.

– Cui? Mie?

Tresare și scapă ciocolata. Umplutura moale se scurge lângă pata de cola. Acum are un continent și o insulă. În spuma albă a rochiei. Trece grăbită peste întâmplare și îi caută privirea. Izbucnește.

– De ce să i-o dai, mă, ei? Ți-a supt-o ea mai bine? Vai de capul ei, ia uite-o cum se strâmbă. Vezi, fă, să nu rămâi așa. Faceți toate pe mimozele și dacă vă caută omul mai bine, vă suflecați fustele ca niște chivuțe, cum se uită unu la voi mai lung. Da' dacă apucă prostu' să vă ia de neveste, gata. O puneți în cui, s-o arătați nouă la judecata de apoi. Ale dracului de parașute.

Își aprinde o țigară cu mâinile tremurând. Trage din ea cu sete de moarte. Scoate fumul din gură într-un fuior gros, care întârzie să se risipească în aer.

– Nu-mi trebuie, zic aproape neauzit.

Băieții ridică privirea. Se uită lung în urma unei biciclete, iar oftatul lor se aude până pe terasa noastră.

– Smart ibaic, frățioare, motor electric, o sută de kilometri autonomie, fu-tu-l în gură, ce tare. Mai ai țigări?

Își aprind ultima țigară în norul de praf al smartului. Unul mototolește pachetul gol și-l aruncă în șanț, timp în care celălalt face rotocoale din primul fum. Apoi se întorc la telefoane.

Poarta scapă cumva din lațul de sârmă, se deschide și unul dintre câini se strecoară în stradă. Fuge glonț la băieți și se așază

între ei. Cel mai înalt îl mângâie absent și ritmic, de câte ori îi dă celuilalt țigara. Lățosul e fericit.

– Nu vrei casa? Atunci de ce-ai venit, fă? Nu vrei să-l iei, nu vrei casa. Vrei pă pizda mă-tii. Ai venit să-i faci sânge rău? Să-i arăți ce mare și tare ești tu? Ce-a avut și ce-a pierdut? O pizdă proastă, aia a pierdut.

Vorbind despre. Trebuie să mă ușurez.

Scotocește în geanta mare, vineție, din piele ecologică. Scoate un pachet de batiste din hârtie, smulge una și strănută violent. O dată. Încă o dată. Încă o dată. De paisprezece ori la rând. Aștept, nu știu de ce, încă un strănut. Să fie cincisprezece. Am nevoie de o cifră rotundă. Nu vine. Asta mă irită. Ochii îi lăcrimează, trăsăturile i se înăspresc, sângele îi năvălește sub pielea măslinie și pictează sub ea pete stacojii.

El își aprinde încet o țigară nouă.

– Alergie. Sunt alergică la căcatul ăsta de arbore japonez. Cu florile lui de căcat, parcă sunt ciucurii lu' mamaie de la șifonier. L-am rugat să-l taie, da' nu, că lui îi trebuie umbră. Să stea pe terasă să scrie romane, să bea cafea și să fumeze. A scris un căcat. Două cărți. Și alea, una cu prima nevastă și una cu tine. Ca să nu te mai dai tu muză.

– Muză, nemuză, cu tine n-a scris nimic. L-ai prăduit de toate. De bani, de proprietăți, de timp.

– L-am prăduit de-un drac.

Se îneacă și tușește. Lacrimi și scuipat.

– L-am făcut fericit. Tu și aia, numa' bani, numa' carieră, numa' muci în cap. Fă aia, fă ailaltă, nu e bine așa, nu e bine pe dincolo. D-aia a fugit dracului de voi. Adù, dă, fă! S-a săturat.

Un nou acces de tuse. Și în abdomenul meu o presiune insuportabilă.

– Io singură i-am dat ce i-a trebuit. Pizdă și liniște.

Își șterge ochii până îi înroșește. Își mai aprinde o țigară. Își trece palma peste poalele rochiei. Unește continentul de cola cu insula de ciocolată. Este stăpâna unei întinderi noi, maronii peste albul țesăturii.

Privirea lui se tulbură. Masa de lemn se clatină imperceptibil. Moartea se mișcă ușor. Se așază mai bine. Pânza de păianjen tremură. Păianjenul mai întinde un fir. Spre colțul casei. Unde turturelele își scutură ușor aripile. Fluturele se întoarce cu un alai de pulberi fine de polen auriu, care strălucesc scurt într-o rază oblică de soare ce luminează sticla murdară a unui geam spart.

– De ce să-i dai ei, mă, casa și să nu mi-o dai mie? Decât că ea are un copil cu tine? Ăsta e motiv? De ce nu i-o dai lu' ailaltă? Că și cu aia ai un copil. De ce n-ai vrut, mă, să-ți fac și io unu'? Al meu ce-avea? Ieșea mai prost ca al ei? Păi, mai prost nu se putea, mă, nu vezi că ăla n-are nicio meserie? Păi, să spui poezii pă scenă e meserie, mă?

Mâna țeapănă, cu degetele răşchirate, se abate grea peste obrazul străbătut de vinișoare albăstrui și sângele se repede să umple conturul palmei, desenând pe pielea subțire o nouă pecete a lui Cain.

Atunci s-a ridicat moartea. Păianjenul s-a speriat și s-a ascuns sub streașină. Moartea i-a luat pânza și a așternut-o frumos peste trupul lui cald încă, întins pe scândurile rupte. Nu știu de ce nu mă sperii.

Puștii râd fiecare în singurătatea lui, pe partea cealaltă a străzii. Ea stinge țigara și se duce să golească scrumiera. Cobor treptele

în urma ei și mă duc în grădină. O cireașă sclipește în umbra unui frunziș rar și prăfos. O gărgăriță grăbită străbate crăpăturile adânci ale scoarței bătrâne. Câteva furnici își fac de lucru cu o musculiță albă, pe care o târăsc de aripioara translucidă printre firele de iarbă proaspătă, spre un mușuroi mic de pământ răscolit.

Când mă întorc din grădină, ea iese pe poartă. O lasă deschisă. Câinele din stradă vine grăbit și se așază lângă trupul lui, cu un scâncet lung. Iau telefonul și mă uit în jur. Punga cu pufuleți zace pe jos și viermii galbeni, ușori se împrăștie, rostogoliți de vânt. Sticla de cola a rămas aproape plină pe taburet. Prezervativul și punga cu chips-uri au dispărut. La fel bricheta și pachetul de țigări. Lumina e clară și aceeași peste tot. Pânza de păianjen ruptă, câtă a rămas, flutură zdrențuită. Păianjenul țese netulburat alt fir străveziu. Deasupra mesei de lemn cu picioare în ics.

Între degetele lui uscate, țigara se consumă singură. Fumul ei nu mai desenează în aer nimic.

Satul lui Dumnezeu

Munți albaștri, răsturnați, clocotind fulgerați, aleargă împinși de vânt ca în secvențele *fast motion.* Se desfac și se răsucesc în fuioare grele, așternând o învelitoare groasă de nori vineții peste pământ. Sunt femeie. Sunt Roxana. Vântul îmi învârtejește părul, iar șuvițele lungi mă plesnesc furioase peste față și mă orbesc. Rochia lungă, delicat înflorată care mă acoperă, e udă și lipită de trupul meu subțire. Mă încurcă. Nu sunt obișnuit să port rochii. Sunt desculță. Alerg cu moș Ichim și cu un băiat pe care nu-l cunosc, dar despre care știu că e fiul meu, pe malul lacului. Pắnura mișcătoare a norilor își schimbă forma. Burdufuri uriașe, mișcătoare se bulucesc unele într-altele și stau să plesnească. Știu că se vor sparge. O pasăre mare, cu aripile desfăcute, mărginite de evantaiul penelor ascuțite, rășchirate ca degetele unei mâini care cere ajutor, apare de nicăieri. Zborul ei zănatic sfâșie ca o gheară din fier foalele cerului. Trecerea ei lasă

în pântecele apelor o brazdă înspumată, cum ară vapoarele pe mări. Maia! Nu știu unde e Mamaia Paulina! O văd pe pragul unei case năruite. Strig la moș Ichim că trebuie să o luăm cu noi. Îmi spune, suflând greu, *las-o*. *Așa vrea ea*. Îmi spune să fug. Cortul apelor se rupe. Marea de sus se prăvălește toată odată. Blocuri uriașe de apă se sparg, răscolind văzduhul și îngropând pământul într-un mormânt lichid. Mă zbat, vreau să alerg, dar picioarele nu se mișcă din loc. Brațele se zbat neputincioase. Antebrațele mele n-au avut vreme să se transforme în aripi. N-a fost vreme să-mi crească pene de-a lungul oaselor. Pene mari ca niște vâsle, care să mă poarte printre ape, puf mărunt și moale, ca o învelitoare bună, să-mi țină cald. Nu mi-au crescut aripi. Degeaba mă zbat. Maia râde de sub ape. Mă sufoc. Mă trezesc.

Ploaia bate monoton, cu stropi rari în pânza cortului. Au tăcut și greierii, și cosașii. Roxana doarme adânc de-a dreapta mea. Întoarsă spre mine. Un bob de sudoare i se prelinge dinspre rădăcina părului spre scobitura jugulară. O voce îmi spune să apăs. Îmi apropii degetul mare și apăs. Îmi împinge mâna și se întoarce cu un oftat scurt. Picătura de sudoare se pierde în țesătura moale a prosopului care a alunecat de pe fața de pernă. Un fâșâit moale, un foșnet, o fâlfâire de aripi. Câțiva pași. Se opresc lângă noi. Apoi se depărtează spre stânga, înspre liziera de copaci, zid verde ce mărginește platoul de deasupra micii capele care adăpostește izvorașul captat de călugări și potolit noaptea de robinetul închis al unei cișmele. De aici își umplu ziua credincioșii sticlele din plastic, de doi litri, cu apă tămăduitoare. Niculae trebuie să fie, căutând un loc în care să se despartă de berile din ajun, sau Pricopie, paznicul mânăstirii, făcându-și rondul și

speriind șopârlele adormite în ascunzișurile din iarba mare, udată de ploaie și înrourată de apropierea dimineții. Fug speriate printre cocoașele ca niște munți mici ai mușuroaielor chelboase de cârtițe, să-și găsească alte adăposturi. Sacul meu de dormit miroase a transpirație de somn înecat în smoală. Mă zbat în visele astea ca un condamnat la muncile iadului, iar când mă trezesc, duhnesc de parcă am scăpat din limburile lui. Nu vorbesc însă niciodată nimănui despre asta. Numai mamaia Paulina ghicise, încă de când eram copil. Mă mângâia pe cap, mă tămâia și bolborosea niște rugăciuni care mă linișteau și mă adormeau la loc. Mă arcuiesc sprijinindu-mă pe tălpi și în umeri, ca să îndrept salteluța de izopren pe care nu știu cum dracu' am reușit s-o crâmpoțesc sub mine. N-am ciorapi și călcâiele zgrunțuroase zgârie catifeaua albastră din micropoliester care căptușește sarcofagul moale în care sunt îngropat. *Pentru mica moarte*, zice Roxana atunci când ne pregătim de culcare, după parastasele cu salată. Cinele sănătoase, care ne țin în formă și ne burdușesc cu vitamine și minerale esențiale. *Detoxifiere prin postire, dacă vrei, dragă! Poți să-i dai și componentă spirituală, dacă aia medicală nu te satisface. Citezi Biblia și, gata, e detoxifiere creștină. Citești din Osho și ești yoga ezoteric. Orice-ți convine, dar lasă-mă cu proteina animală! Eu nu vreau să fiu mormânt viu pentru animale moarte.* E foarte hotărâtă Roxana să mă salveze de mine însumi. Zice că sunt scârbos. Cimitir de porci, berbecuți și viței. Groapă comună pentru pui nenăscuți de găină, rațe și alte ouătoare și groapa de gunoi pentru reziduurile vacilor și oilor, ca băutor de lapte și mâncător de brânză. Mă întorc din nou spre ea. Deblochez și trag de țâmburușul metalic al fermoarului, scot o mână și pipăi

deasupra capului. Bâjbâi după butonul lanternei, agățată de o bridă deasupra noastră. Îl apăs și, când se aprind ledurile albe, lumina se leagănă pe foaia cenușie de pânză prin care, dacă ar trece, ar putea transmite semnalul așteptat de cineva aflat la pândă. *Adormiți, buni de prădat*. Aștept o clipă încordat, ca și cum aș fi anticipat un scenariu real. Balansul lanternei se oprește. Aud pașii care se întorc din marginea pădurii. Niculae trebuie să fie. Pare mai sprinten decât moș Pricopie. Neașteptat de repede, în doar trei zile și nopți de când am campat lângă mânăstire, pentru că Roxanei îi place sălbăticia absolută numai în cărți și la televizor (*în pădure n-ai cum să deții controlul dragă*, *e plin de pericole)*, am învățat să deosebesc călcătura celor care treceau pe lângă cort, fără să-i privesc anume. Apăsată și grăbită a muncitorilor care își făceau de lucru pe schela bisericii noi, ferită și timidă a femeilor care pășeau în urma bărbaților, veniți să se închine la crucea crescută din pământ cu șapteșpe veacuri înainte să ne așezăm noi cortul în hotarele sfântului lăcaș, după nesfârșite negocieri (*mie îmi place spiritualitatea*, *dragă*, *dar nu aia impusă, ci aia pe care o descoperi singur*), umbletul tăcut și sigur al monahilor și al fraților înspre și dinspre biserica ori paraclisul în care slujbele nu încetau niciodată, despărțite unele de altele doar de ritmul diferit al toacei și de numărul și intensitatea bătăilor de clopot. Deosebeam și mersul nesigur al rătăciților, al întârziaților, al căutătorilor. Chiar și foșnetul frunzelor. Mai aspru al celor de frasin, mătăsos al mestecenilor, suspinat al alunilor, înțelept al arbuștilor pitici cu frunze roșii, stelate și mângâietor al sălciilor închinătoare pe malul lacului, tulburat doar de adierile molcome ale vânticelului uscat și de plescăiturile plutelor agățate de fire

lungi, arcuite, transparente, de gută subțire, la capătul cărora în cârlige ascuțite spânzurau râme încă vii, jertfe neînsemnate aduse de pescari tăcuți și concentrați acelor zeități îmbrăcate în solzi mari, strălucitori, înotând încă netulburate pe fundul mâlos al întinsului încrețit și tremurător al apelor.

Aud cum dinții fermoarului solid, din plastic dur, se aliniază soldățește, într-un marș sec și uniform, într-un singur șir care închide cortul lui Niculae. Apoi o foială nervoasă și mormăitul supărat al Adinei. O vreme domnește tăcerea. O tăcere înaltă. Apoi un bâzâit monoton, de insectă matinală. Simt nevoia acută de a urina, dar gândul de a mă extrage din mormântul matlasat și puturos îmi dă noi rezerve de rezistență. Femeia de lângă mine doarme, fără să bănuiască în vis ce-mi trece prin mintea semitrează. Îi trag în jos gluga matlasată și, având mâna cealaltă blocată sub greutatea propriului meu trup, mă gândesc fără să știu de ce, că și fără ea m-aș putea descurca foarte bine. Fără mână, nu fără Roxana. Deși... Îmi propun aiurea mai multe exerciții din care să elimin pe rând când mâna dreaptă, când pe cea stângă, ba chiar și câte un picior, văzul sau auzul, pipăitul sau mirosul, ca să văd cum ar fi. M-am contaminat de nebunia Roxanei. Fără să renunț la plan, pentru că deocamdată le am pe toate, mă ridic într-un cot. Brațul care a stat sub mine e înțepenit și inert. Până când stocul de sânge blocat în țesuturi și obturat de segmentele presate nu-și face loc prin tuburile subțiri ale venelor, ca să hrănească mușchii și terminațiile nervoase secătuite de sete, ca să lase inima să-l pompeze dup-aia în ritmul știut numai de ea, ca izvorașul zăvorât sub robinet, mă furnică tot antebrațul. Îmi amintesc de pasărea din vis. De aripile ei largi,

ca două zmeie zimțate. Îmi pipăi brațul, cu gândul că aș putea simți capătul mic al unei tulpini cheratinoase, albe și goale, rădăcina unei pene mici, cât de mici. Nu simt nimic. Mă aplec spre Roxana și îi miros pielea din spatele urechii, de parcă m-aș aștepta să mă gâdile puful proaspăt al unui pui ieșit din găoace. Simt doar un miros ușor de transpirație amestecată cu un strop de *Eau d'Issey* de la *Miaky*. Mica ei ipocrizie de căutătoare a vieții naturale, fără parabeni și alți compuși chimici. Un fâșâit de aripi mari, un scâncet și un lipăit răscolind covorul de frunze ude. Pe aproape. O buhă fugărind vreun iepure. Ploaia s-a oprit.

Caut în spatele urechii ei mirosul fricii pe care trebuie să o simtă iepurele fugărit. Sau al spaimei de sfârșitul lumii, pentru care mă tot antrenează Roxana. Cu lecturile ei, cu temerile ei, cu precauțiile ei. Se scutură și umărul ascuns de platoșa verde din *Nylon 40D 290T, rezistent la rupere și umiditate*, cum scria pe eticheta sacului ei, atunci când l-am cumpărat, mă împinge prin somn. Se întoarce pe burtă. Are o ușurință incredibilă de a se mișca în sac. Își vâră mâinile sub pernă. Are pernă. Nimeni nu are pernă, afară de ea. Nu ne permite nici să râdem. A făcut-o pe comandă. Un iepure în salt și o țestoasă se urmăresc pe suprafața pânzei albastre, din care e croită perna Roxanei. Iepurele aleargă în urma broaștei. Nu sunt personaje din desene animate. Sunt imagini reale, la scara unu pe unu. O broască mică și un iepure mic. Douăzeci și cinci de centimetri pe cincizeci de centimetri. Pe măsurate. Țestoasa greoaie și bătrână e mai mică decât iepurele viguros și tânăr. Totul face parte din strategia ei, construită cu răbdare de chinez, pentru a-și susține tezele. Pe toate palierele. De la pernă la dispută filosofică. Când i-am spus

că perna ei e puerilă și cretină, a zis că e o interpretare zoologică a unuia dintre paradoxurile lui Zenon. Deși ar fi putut să mă trimită să caut pe Google, a ținut să-mi spună personal cine e Zenon și mi-a explicat cu pixul și hârtia pe masă care era treaba cu animalele alea două. Bine, a zis că nu era cu un iepure povestea. Era cu Ahile. *Da, da, eroul lui Homer, ăla cu călcâiul*, dar că n-a avut croitoreasa model cu Ahile și când i-a zis că-i trebuie un personaj care să fugă repede, femeia i-a propus un iepure, că avea, pe alese, vreo trei imprimați pe bucăți potrivite de tercot albastru, de la niște costume pentru carnavalul de la grădinița fie-sii. Și i-a aplicat pe fața de pernă un iepure și-o broască, pe care și-a printat-o ea la niște tipi care făceau tricouri. Nu dormea cu fața pe desene, că o zgâriau. Punea prosop. Să protejeze și fața pernei, dar și fața ei. Paradoxul era aiurea. Cum că Ahile se întrecuse într-o cursă de alergare cu o țestoasă. Și de cavaler ce era el, îi dăduse jivinei avans. Figura se dovedise aiurea, pentru că oricât fugea de repede Ahile, mă rog, iepurele Roxanei, nu mai putea să întreacă în veci broasca. Era ceva cu o demonstrație prin contradicție, a zis Roxana, dar n-am fost de acord cu ea, i-am spus că e o prostie. Ea nu, că uite socotelile – și iar cu foaia după mine prin casă. Își făcuse și un tricou ca fața de pernă și, de câte ori îmi explica, se îmbrăca în el. Mie mi se rupea și de Zenon, și de Ahile, dar și de broască. Mă uitam că pe un sân se odihneau urechile iepurelui și pe celălalt carapacea broaștei. Și cum se agita ea, ăia chiar păreau să se miște. Beam bere, trăgeam cu sete din țigară, îi aruncam fumul în obraz, ca să o enervez și să-i testez răbdarea și mă uitam la ea cum se dădea de ceasul morții, să îmi arate cu segmente matematice și demonstrații

logice că e așa și altfel nu, fără să aud o vorbă. Îmi venea să-i dau dreptate, dar numai pentru că, de când mă tot holbam la sânii ei, ordinea alergătorilor nu se schimbase.

Încă un fâlfâit de aripi și-un foșnet iute, chiar pe sub marginea cortului. Vreun huhurez vânând un șarpe de alun. Mirosul pe care l-a lăsat în urmă mi-a spus că am dreptate. *N-ai cum să-i contrazici tu, Daniel din Titan, pe Zenon și Aristotel. Hai, gata,* mi-a zis atunci, mototolind nervoasă hârtia. *Tu ești broscoiul. O putoare răzgâiată și împodobită de mentalul colectiv cretin cu toată floarea calităților sufletești și intelectuale, doar pe motiv de longevitate stupidă și handicap motrice. Eu sunt amărâtul de iepure.* Lepus europaeus, *na, care înțelege că, dacă tot i s-a dat perechea aia de labe scurte în față și aia de picioare lungi în spate, tre' să sară ca tâmpitul când nu-și mănâncă rahatul, ca să scape de vulpi și alte lighioane, da' fără să ajungă din urmă dihania care-și târăște carapacea. Așa că mai halește niște rahat. Personal. Cam asta ar fi dreptatea imanentă descifrată de filosofi – și mai că le-aș da dreptate*. Eram de acord cu chestia cu labele scurte din față, avea mâini scurte cu antebrațe ciudat răsucite din cot și cu picioarele lungi pentru că așa erau și ale ei, frumoase, cu mușchi subțiri, împletiți suplu sub pielea netedă, arcuită blând peste genunchii rotunzi și glezne cu oase mici, sculptate cu migală. *Noroc de creștinism*, continua fără osteneală. *Ăsta promite dreptate adevărată. Ba nu. Mài bine! Promite milă. „Milă voiesc, nu dreptate", zice David, „că nimeni nu e drept înaintea Ta". Fericiți ăștia ai tăi, tac-tu mare Ioachim și mă-ta mare, Paulina, că te-au învățat să crezi balivernele astea.* Eu le credeam, fără să-i fi spus vreodată. Ea mă încerca periodic, voind, nu știu de ce, să obțină o

mărturisire directă, care să-i confirme că nu eram decât un idiot cu care-și pierdea vremea de pomană și alături de care n-avea cum să acceseze vreodată Nirvana. Să se topească în neantul ăla fericit. Eu mă țineam tare și nu recunoșteam niciodată nimic. Tăceam enigmatic și, credeam eu, profund ca un sfinx. Dacă i-aș fi spus ce credeam cu adevărat, nu mai puneam eu mâna nici pe iepure, nici pe broască. Așa o puneam, iar ea închidea ochii, tăcea și fremăta încet. Căuta și uneori găsea drumul spre Nirvana. *Nirvana mică*. Mie îmi convenea.

Roxana este un om destul de nefericit pentru cât muncește ca să fie fericită. Ea chiar crede că nu e decât un animal chinuit și exploatat de o lume în care scara valorilor s-a răsturnat și că eu nu sunt decât un parazit apărut în viața ei numai ca să îi consfințească statutul de victimă. Mare tâmpenie filosofia. Sau, mă rog, asta pe care o citește ea și o înțelege ca dracu'. Avea să-i prostească și pe elevii ăia la care urma să le fie profă, dacă termină facultatea cu mintea întreagă. Vezica mea e plină până la refuz. La dracu', n-am băut decât o bere, că Roxana pune ochii ăia răi pe mine și-mi ia sticla din mână dacă n-o las eu jos. O fi mai mică decât a lui Niculae. Vezica. Excursia asta ar fi trebuit să îndrepte lucrurile cu ea, dar și între noi. Dar le înrăutățea. Hotărâsem cu Nicolae și cu Adina să facem o ultimă încercare, *intervention*, cum zic psihoterapeuții americani în documentarele de pe Discovery, să vedem cum stau lucrurile. Mamaia Paulina îmi pomenise odată de locul ăsta. A zis în trecere *că lăstarii, oricât de risipiți, trebuie să se întoarcă în pădurea lor, măcar o dată*. Și că mulți oameni au simțit asta în pomăria de lângă mânăstirea asta. Făcusem o prospecție și mi-a plăcut. M-a

nedumerit un pic o bucată de lemn cenușie și crăpată, scurtă, rotunjită la capete, cu o crestătură dreptunghiulară la mijloc, cam de zece-cincisprezece centimetri, cu două urme de cui, ca și cum acolo ar fi fost îmbucată o altă șipcă, perpendiculară, alcătuind un fel de cruce. Era într-o rână, sprijinită de un trunchi tânăr de cais, ascunsă de un frunziș rar. Câteva litere stângace, aruncate la distanțe variabile una de alta, scrise de o mână nesigură, cu ceea ce fusese cândva o vopsea neagră. *atu l Du* am citit când am ridicat-o, întrebându-mă și nedeslușindu-mă al cui nume o fi fost pe cruce. Am vrut s-o arunc, dar nu mi-a venit. Am pus-o binișor la locul ei, culcată, cu literele în sus, spre ramurile înflorite. Acolo le-am zis lui Nicolae și Adinei să venim. Roxana a strâmbat din nas când a auzit că în apropiere e o mânăstire, dar, până la urmă, ne-a făcut hatârul. Numai ca să ne demonstreze că un asemenea așezământ, spunea *așezământ* cu o grimasă disprețuitoare, rotunjindu-și buzele a greață, înseamnă constrângere, chiar dacă predică libertatea. *Lasă-mă, dragă, cu libertatea spirituală. Ce libertate e aia în care ai program de rugăciune de șapte ori pe zi, de nu mai apuci să pui geană pe geană, că ba îți urlă clopotu', ba îți bate toaca!* Ne opunea credința ei salvatoare, prin dezrobirea de orice silnică ordonare a vieții. Nirvana e fericirea, fără suferință, fără griji, fără program. *Stai tu cu tine cel curat, îndestulat cu ierburi și semințe, și te cufunzi în eternitate, în inexistență, te contopești cu ea. Acolo e lumea cealaltă, inexprimabilă, nu prostiile voastre, cu rai, cu iad și alte parascovenii.* Aveam chef s-o oftic și i-am zis că și creștinismul ne îndeamnă să halim semințe. Țineam minte de când mă ducea mamaia la parastase cum cânta popa când tămâia coliva *pe cei trei tineri și*

pe Daniel care erau în Babilon, fiind hrăniți cu semințe I-ai arătat mai frumoși decât pe cei ce erau hrăniți cu multe desfătări. Asta o întărâta și mai tare. Zicea că toți, absolut toți s-au inspirat din credințele și din practicile orientale, net superioare oricărei religii prin libertatea absolută pe care o promiteau.

De trei zile, Roxana ne ataca din toate direcțiile pe toți, încât ajunsesem să ne facem noi examenele de conștiință și comportament. Și, peste toate obsesiile ei, mai apăruseră din nou și visele mele stranii. Auzi, eu, femeie. Și nu orice femeie, Roxana sub potop. Fără Noe, fără arcă. Miros a transpirație ca dracu'. A rânced umed, duhnesc. O putoare de nădușeală acră și de grăsime stătută iese în valuri din sacul meu. Vezica mă presează și ea. Nu știu ce să fac. Să-l închid la loc și să zac în duhoare sau să ies din el spre binele meu și al bășicii pline până la refuz de lichid galben, cald, rezidual? Respirația egală a Roxanei măsoară exact, ca un metronom, întunericul nopții. Ceva o să se întâmple. Nu știu dacă am înnebunit, dacă am vreo boală sau am moștenit blestemul. Din neam ne vine. De la un moș al nostru, tata lu' bunicu' și a lu' frati-su, moș Ichim.

A lu' Mormonea îi zicea lumea când se întorsese din America. Din America aia unde plecaseră cu tot satul. Să găsească aur, ori măcar să facă mia de dolari și banii de drum să vină înapoi, să-și ridice case și să se pricopsească. America aia unde care își rupsese, care își lăsase oasele. Pe urmă, unii scăpați, numai ei știau cum, de recrutare și războiul cel mare sfârșit, nu mai nimereau vapoarele ca să se întoarcă în bătăturile părăsite. În casele căzute într-o rână, cu șoproanele prăbușite și cotețele dărâmate, la

pământurile lăsate pârloagă, în voia vânturilor și a ploilor, să-și plângă păcatele și să le pună pe picioare, cu mâna de dolari economisiți numai ei știau cum, ca vai de capul lor. Numa' a lu' Mormonea se întorsese cu dinții toți de aur, îmbrăcat domnește, cu pălărie înaltă și baston cu măciulie argintată. *Mormonea* își zicea Paraschiv acum, fără să mai vrea să știe de numele lui tătâne-său, de-ai lui Pădureanu, morți ei și alții, cu privirea spre marginea cețoasă a satului, de unde așteptau ba să li se întoarcă feciorii din America, ba de la război. Fuseseră, la urmă, îngropați din milă de străini, în cimitirul cu cruci putrede și prăvălite în țărâna uscată de secetă unde, pe limbi mici de pământ, insule pitice, despărțite unele de altele prin crăpături întunecate și adânci, nu mai creștea decât pir și pălămidă și unde, printre crengile uscate ale celor câțiva cireși în care se rotunjea cândva carnea roșie și zemoasă a fructelor hrănite din resturile de viață așezate spre odihnă la umbra lor, nu mai cântau decât niște păsări negre cu coadă lungă și cioc subțire și galben, bătând din aripile lor tivite cu fir de puf cafeniu.

Un leu cu coama linsă strângea în palmă al lui Mormonea. Așa era măciulia de argint a bastonului din lemn de trandafir în care se sprijinea, fără să aibă câtuși de puțin nevoie. Din fudulie se sprijinea. Avea treizeci de ani. Era strașnic de arătos. Avea mușchi oțeliți de cât trudise să le construiască drumuri americanilor. Slujise destul. Acum era domn. Ținea mereu sub braț o biblie mică, cu pagini străvezii, pe care se înșirau rânduri scrise înghesuit cu litere mărunte. *The Holy Bible* scria pe ea. O lua peste tot cu el și, când trebuia să își folosească mâinile, o punea așa, cu grijă undeva, să o poată vedea toată lumea. Părintele

Miron îl privea la început chiondorâș, dar nu spunea nimic. Pe urmă, deși mai tânăr, cu tot respectul, sfârșise prin a-i zice de la obraz să-și bage mințile în cap, să lase necuratului cărțulia aia scrisă de păgâni înșelători, într-o limbă necunoscută, și învățătura păcătoasă care-i îndemna pe oameni să-și ia mai multe neveste. Și încă asta nu era tot. Îi îmboldea să se lepede de sfinți și de preacuratele taine. A lu' Mormonea o ținea pe-a lui și izbutise să-i rupă din turma credincioșilor pe toți „întorșii" de pe pământul tuturor făgăduințelor, plus jumătate dintre puținii pe care-i găsiseră acasă. „Proveniți", cum le ziceau ei ălora fără căpătâi, care găsiseră satul aproape golit și se sălășluiseră prin casele mai de la margine și care oricum se cam ațineau dincolo de gardul bisericii, ocupați să se uite cu ochi răi la avutul care li se părea lor să-l fi strâns părintele, de pe urma daniilor adunate după fiecare slujbă. Nu socoteau că erau mici și neînsemnate. Că nu era de unde. Nu se gândeau nici că Dumnezeu avea de grijă și le înmulțea. Se zădărau unii pe alții și se întărâtau, într-o dușmănie pe care sluga Domnului nici n-o bănuia. Scotea din gâtlej părintele Miron un glas, că se cutremurau pereții șubrezi ai casei Domnului și pâlpâiau aurele palide ale sfinților. Părea că le fluturau veșmintele în culori stinse și le tremurau în mâinile subțiri sulurile lungi pe care scria *pocăiți-vă, timpul e aproape* sau *va veni vremea și acum este*. Avertismente care-i băgau în sperieți pe bătrânii care-și mai făceau drum la biserică și-i făceau și pe ei să se uite la părintele Miron cu ochi înfricoșați. Mai cu seamă când insista în predicile lui pe cuvintele astea, nădăjduind în schimbarea relelor deprinderi ale oamenilor și fără să le bănuiască gândurile vrăjmașe. Ce dacă acoperise biserica cu șiță nouă și

chemase zidari aleși, să repare temeliile mâncate de vreme ori zugravi pricepuți să lumineze culorile din obrajii sfinților? Aia nu-i interesa pe ei. Nici că omul era vrednic și unde punea el mâna, punea și Dumnezeu mila. Că din puținul pe care îl avea și din agoniseala părinților, plecați pe rând la Domnul, le făcuse pe toate. Socoteau că din muncușoara lor și din bănuții dați pe o lumânărică și o prescură coaptă de presbitera dumnealui și vândute de tanti Zenaida la pangar crescuse și casa popii cu vreo două odăi, grădina cu vreo patru ari, via cu zece șiruri de butuci, bașca îi mai răsăriseră o căruță în ogradă, o vacă în grajd și un berbecuț de prăsilă la cioban. Ca să nu mai pună la numărat alte acareturi de prin curte, țoalele coanii preotese și școlile de la oraș pe la care-și purta feciorii. Așa că și-au luat și ei tălpășița din sfânta biserică, nu înainte de a-i fărâma părintelui Miron căruța, de a-i înjunghia vițica și a-i scopi berbecuțul, de a turna apă clocotită la rădăcina viei și de a-i da foc la acareturi. Să se învețe minte. Părintele a tăcut și a ostoit-o și pe coana preoteasă, care îi blestema frângându-și mâinile. S-a uitat lung după ei și a șoptit *iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac*. A continuat să țină slujbele în biserica mai mult goală și zicea că nu-i nimic, îl ascultă mai bine sfinții, că nu se mai frăsuie nimeni ba intrând, ba ieșind din sfântul lăcaș. Îndemnați de Mormonea, rătăciții de la Hristos, cum le ziceau puținii ortodocși rămași în curtea Sfinților și dumnezeieștilor Părinți, au pus mână de la mână și au făcut dintr-un șopron părăsit în marginea unui petic de ogor de la capul satului o casă de rugăciune, unde se întâlneau și ei duminica și îi cântau lui Dumnezeu. Dumnezeului lor. În legea lor. Și au socotit că era mai bine așa. Ce dacă dădeau tot a zecea parte din ce câștigau

la pastor. Mormonea le dădea din banii ăia, după fiecare slujbă, câte un cornuleț și o cană de cicoare în vase de tablă, aduse cu vaporul tocmai din America. Mormonea povestea frumos. Le spunea povești despre o carte cu foi de aur legate cu fir, în care scrisese un profet la îndemnul unui înger în limba egiptenilor, înainte să se nască Domnul Iisus Hristos, aflată îngropată într-o cutie din piatră. Își flutura brațele puternice în aer și scutura din plete cu ochii scăpărând când de credință, când de furie. Nu se mai știa de carte nimic, pentru că o luase îngerul înapoi, dar din ea se înțelegea că un om, Lehi, cu tot cu familia lui și cu niște prieteni, au fost duși din Ierusalim pe mare, spre o țară pe care le-o promisese Dumnezeu și care era, fără îndoială, America. Aia de unde se întorsese el ca să-i lumineze. Îl ascultau cu gura căscată. Aveau și de ce. Îi învățase numai de bine. Niciunul dintre ei nu mai bea țuică ori vin și nu-și mai bătea nevasta. Că fiecare avea numai câte una, oricât se chibzuise Mormonea să-i lumineze la minte. Fetele și femeile din sat nici n-au vrut să audă că să fie mai multe neveste la un bărbat. Ba s-au oțărât așa de tare, că noul pastor a zis că *bine*, că *n-are cum să fie la ei în sat ca în America. Acolo oamenii erau mai înaintați* și că o să ajungă și ei acolo, da' nu acum. Departe de satul lor, dar nu așa departe cum era America, începuseră să se audă iar focuri de armă. Venea iarăși un război. Scăpase Mormonea de primul, că Domnul spunea să nu ucizi, se cuvenea să se îngrijească de suflet și acum. Așa că și-a luat și el o nevastă, una singură. Dar s-a ferit de femeile cu numele de Lucica. Se lămurise demult ce-i putea pielea unei femei cu numele ăsta, când aflase că nevasta primului scrib al Cărții furase o grămadă de foi traduse din cartea de aur

și, supărat, îngerul o luase înapoi. Mare nenorocire. Totuși, nu s-a putut împiedica să-și caute una pe care să o cheme Emma, pentru că aici, în satul lui, era și el un fel de Joseph Smith, părintele cel iubit de îngeri, la care se închina cu evlavie. În toate împrejurimile, nu găsise nici măcar una singură cu numele ăsta. A dibuit-o în cele din urmă pe Emilica. Bună și ea. Chiar la ei în sat. Trăia cu mă-sa, văduvă, mai mult în curtea bisericii decât în casa lor sărăcăcioasă. Urâțică și guralivă. I s-a părut de-a dreptul o misiune încredințată lui direct de părintele mormonilor, care cerea răzbunare față de trădarea nevesti-sii, aceea care-i furase prima traducere a cărții lui Mormon, dar și o datorie față de Dumnezeul lor, să o smulgă pe fată din ograda mă-sii și de sub pulpana părintelui Miron. A îmbrobodit-o cu vorbe frumoase fluturând bastonul elegant în care se tot proptea când se întâlneau, a convins-o să fugă de acasă și a făcut-o repede mormonă și mama a doi băieți gemeni. A lui Robert, alintat Bobi, ca peste ocean, și a lui Ichim.

A făcut pace, totuși, cu soacră-sa, rămasă plângând și suspinând încetișor într-un colț de basma înflorată, pe pragul bisericii Sfinților și dumnezeieștilor Părinți, Ioachim și Ana, mâhnită foarte de trădarea Emilichii, atunci când ea n-a vrut să audă că și al doilea nepot ar putea căpăta nume americănesc, sub vorbe de afurisanie și juruință de dezmoștenire. I-au zis Ioachim, ca lu' tata Sfintei Fecioare, dar, nepriceput și mormon, scribul de la primărie a omis diftongul, că nu i s-a părut firesc atunci când a dat să-l caligrafieze, auzi, „oa". Prea se rotunjeau buzele a desfrânare când era să-l citești, și-l scrisese simplu, Ichim. A venit iar războiul peste satul lor, bărbații au plecat pe front și

Mormonea a rămas cu femeile. Dumnezeu știe că părintele Joseph avea acum de ce să fie mulțumit. Satul n-a rămas multă vreme pustiu. Până la sfârșitul războiului, când puțini dintre cei plecați să apere țara s-au mai întors, o grămadă de copilandri, băieți și fetițe, alergau pe ulițele prăfoase la Casa de rugăciune, să asculte fermecați poveștile pastorului, disputându-și îndreptățiți locul pe genunchii lui.

Băieții lui și-ai Emilichii au crescut mai mult despărțiți. Robert în bătătura lui Mormonea și Ichim pe la tanti Anica, soacra dumnealui. Unul mormon și altul ortodox get-beget. Robert s-a însurat la douăzeci de ani cu Eduarda, fata lu' țața Lenica și a lu' nea' Aurel, fierarul satului, care punea potcoave fără deosebire, așa cum pusese în America și la albi, și la împielițații ăia negri, și la caii de mormoni, și la caii de ortodocși, rămași bob numărat în pridvorul bisericii părintelui Miron.

Așa că în ziua în care dușmanii americanilor lui Bobi au trimis în spațiu a cincea navetă Sputnik, având-u-i la bord pe Belka și Strelka, patruzeci de șoareci și doi șobolani de care cele trei miliarde douăzeci și una de milioane patru sute șaptezeci și cinci de mii de oameni de pe planetă n-aveau să scape, pentru că a doua zi s-au întors sănătoși pe pământ, Eduarda lu' nea Bobi l-a născut pe John, pe care tot ajutorul de la primărie, neșcolit prin ăle Americi, dar și cam surd de-o ureche de-acum, îl scrisese în registrul de nașteri Geon, după care tot satul mare mormonesc și cel mic ortodox laolaltă îl alintaseră Geonică. Ambițioasă, Eduarda, tanti Dorica pe scurt, a trecut peste cuvântul lui Moș Mormonea, cum îl respecta tot satul acum, și a trimis băiatul la școală la oraș, chiar dacă socru-său îi spusese în față că își simțea apropiindu-se

sfârșitul și nu avea mare încredere în capacitățile lui Bobi de a-l urma în demnitatea de păstor. Moșul văzuse cât de deștept și de isteț era Geonică și, cât era el de mic, voia să-l facă ucenicul lui, instruit numai de *Holy Bible*. Neascultarea noră-sii îi așezase lui Mormonea o ceață peste inimă, despărțindu-l de ceilalți și de restul lumii, ca pe un prizonier într-o închisoare uitată.

De la oraș, *Geon* s-a întors *Ion*. Ortodox și însurat. Cu mama. Andreea. A lui Vasile și a Ecaterinei. Și ei tot de la oraș. Tot ortodocși. Ion și Andreea m-au avut pe mine. Daniel. Ortodox. Asta era lucrarea ascunsă a lui nea' Ichim. Moș Mormonea n-a mai trăit să vadă cum se alege praful de toată truda lui. Sătul să se mai lupte cu familia și cu turma lui neroadă, a plecat să-l întâlnească pe Joseph Smith.

Lu' bunicu' Robert, nea' Bobi, cum îi ziceau prietenii, i s-a pus și lui pe suflet când a aflat cum frate-su, Ichim, i-a subminat autoritatea. Pe aia de părinte, cât și pe aia de pastor. Că, de silă, de milă, îi urmase dinastic lui moș Mormonea la Casa de rugăciune, moștenindu-i cartea sfântă și bastonul cu măciulie. Lumea a crezut c-o să se repete povestea dintre Cain și Abel, așa se uita de urât nea' Bobi la moș Ichim, care începuse să-și zică de mai multă vreme Ioachim, așa cum îl botezase dintru început părintele Miron, când îl scufundase în a patruzecea zi de la naștere de trei ori în cristelniță, ținându-l de cap cu mâinile lui mari și muncite, îngrijorat că frățiorul lui, Bobiță, avea să stea neocrotit de vreun înger până tocmai la opt anișori.

De-acolo-nainte, după ce a aflat că fiu-său a trecut în ograda ortodocșilor, n-a mai vorbit domnu' Robert cu nimeni. Nici cu tanti Dorica, nici cu turma lui. La fel ca Moș Mormonea. A

socotit în secret, în inima lui neagră de supărare că, poate, L-a supărat pe Dumnezeu cu învățătura aia adusă de moș Mormonea din America și s-a închis în el, până când, la puțină vreme după întoarcerea de la oraș a lui Geonică, așa cum a continuat cu încăpățânare să-i spună tatii, a închis și ochii, lăsându-și nevasta, dar și casa de rugăciune de izbeliște, odată cu turma credincioșilor, din care destui, în lipsă de păstor, s-au întors spășiți la părintele Miron. Care, bătrân tare și blând, cum e omul înainte de moarte, dorind să se împace cu toată lumea, de spaima Judecății, i-a primit bucuros înapoi pe toți, ca Tatăl ceresc pe fiul cel risipitor din parabola Evangheliei.

Apoi, părintele Miron trecuse la Domnul unde, probabil, tot mai nădușea dând socoteală și pentru cele două botezuri ale celui de-al doilea fiu al lui Mormonea, cât și pentru sufletul pastorului cu pălărie tare și baston cu cap de leu pe care-l pierduse, odată cu jumătate de turmă, la întoarcerea sătenilor din America.

Nea Ichim fusese un copil singuratic, crescut de mama Anica și oploșit de părintele Miron, tare temător în vremea aceea pentru fiecare suflet pe care Dumnezeu i-l încredințase și pentru care avea să dea socoteală la judecata cea de pe urmă. Fiind, în plus, plin de vinovăție, pentru că nu fusese în stare să țină turma laolaltă și-l lăsase pe păgânul de Mormonea să o împrăștie, prinsese mare drag de copilul ăsta, rătăcit într-o familie așa de dezbinată. Tanti Anica îl lăsase bucuroasă să-l ia pe lângă el, la biserica Sfinților Părinți, și îi creștea inima când îl vedea pe părintele că lui îi încredința sfântul lăcaș de la o slujbă la alta. Și lui Ichim îi creștea inima de copil într-una de uriaș când ștergea

icoanele de praf sau de urmele apăsate de buzele cuvioase pe obrajii, mâinile și umerii sfinților. Avea de la bunică-sa o cârpă moale și curată, pe care o muia în puțin spirt, amestecat cu ulei de mir. Cu ea ștergea sărutările vechi, să facă loc altora noi. Pe urmă, lua un târn mare din nuiele și mătura pe lângă altar, ca să le dea porumbeilor firimiturile de anafură, scăpate pe preșurile țesute neîndemânatic din cârpe colorate, pe care tot mâinile lui închinătoare le scuturau sau le frecau cu perii aspre și cu leșie, după care le limpezeau în unda veselă a râușorului, care trecea de la colțul lăcașului prin curtea bisericii, în spatele morii. Curăța geamlâcurile încețoșate de vreme, prinse în cercevele din lemn vechi, pe care-l dădea cu catran și-l freca bine, ca să intre în toate crăpăturile și să-l întărească, să nu-l pătrundă ploaia. Strângea frunzele toamna din toată curtea sfântului lăcaș, cu răbdare, până dădea bruma, iar iarna făcea locul lună, să nu se scurgă apa de la zăpada topită la temelie. Dădea pomii cu var, uda straturile de flori, tăia crengile uscate din fiecare copac și îndrepta orice ulucă desprinsă din gardul care înconjura casa Domnului. Se apucase și de cimitir. Îndreptase troițele prăvălite, bătuse în cuie scândurile putrezite, făcând iarăși din ele cruci. Întărise cu vopsea neagră literele șterse cu care erau scrise numele pe care nu le putea desluși, că nu-l învățase nimeni carte. Dar mâna lui deprinsese cu mare ușurință a trage linii drepte și a face bucle frumoase cu pensula. Înșira cu măiestrie cocoașe mititele, cerculețe și linii șerpuite unele după altele pe urma aproape ștearsă a celor vechi și se bucura că oamenii începeau să-și găsească iarăși morții, să sape mormintele pe care sădeau flori colorate și veneau duminica să aprindă la căpătâiul lor

lumânări subțiri. Pe urmă, părintele Miron a început să-i arate fiecare semn și, îndrumat cu blândețe de slujitorul Domnului, Ichim învățase să citească. Așa se făcea că pe crucile pe care nu se mai vedea nimic, nicio literă, scria de-acum cu de la el putere *Om din satul lui Dumnezeu*. Mormonii erau nemulțumiți, dar au tăcut, că printre crucile alea erau și oasele bunicilor lor și, până la urmă, tot lui Dumnezeu i se închinau și ei.

Părintele tot construia pe lângă biserică ba o clopotniță, ba o trapeză, ba două odăi în chip de arhondărie, încât Ichim, stând pe lângă muncitori, deprinsese cu mare sârguință și meseria de zidar. Numai că nu-i plăceau lui cărămizile și nici cimentul. I se păreau lipsite de duh. N-aveau, ca lemnul, suflet. Și nici ca varul, curățenie. Așa că luase obiceiul, după ce plecau toți lucrătorii pe la casele lor, să facă din table aruncate niște cățui. Lua tămâie din altar și lăsa vasele mici, umplute cu rășină aromitoare aprinsă pe praf de cărbune, lângă fiecare bucată de zid ridicată. Amestecul umed de ciment și nisip respira și înghițea toată noaptea fumul de tămâie. Dimineața aduna tăblițele înainte să vină muncitorii și noaptea următoare o lua de la capăt. Păstrase obiceiul ăsta și pe la casele pe unde era tocmit. Încât, după ce se isprăvea, orice construcție răspândea în jur, din încheieturile zidurilor, din muchiile ferestrelor, din temeliile trainice, miros frumos de tămâie, după cum se întâmplase să aibă la altar părintele Miron. Ba de trandafiri, ba de levănțică ori de lămâiță, de se mirau trecătorii, dar mai cu seamă stăpânii caselor. Se minunau, amușinau tencuielile și brâiele împletite ale caselor și le puneau toate pe seama binecuvântării Domnului. Unii începuseră să-și facă deasupra ori în jurul ferestrelor brâușoare ori chenare împletite din ipsos,

cu pervaze mici, ca ocnițele de pe la biserici, ca să se adune acolo porumbei și guguștiuci, care făceau diminețile mai vesele cu zborul și cu uguitul lor. Părintele știa de obiceiul lui Ichim, dar tăcea mâlc. Se bucura să vadă că, măcar așa, se întărea credința oamenilor și se îmblânzea vrăjmășia lor. Unde punea Ichim mâna, punea și Dumnezeu pacea și înțelegerea.

După o vreme, băiatul s-a gândit că Ichim nu e nume de om al lui Dumnezeu. Că n-are și el un sfânt ocrotitor, ca toți oamenii. S-a sfătuit cu tanti Anica și cu părintele Miron și niciunul n-a reușit să-l convingă că el a fost botezat cu numele sfântului Ioachim, dar că l-a greșit băiatul de la primărie. Nimic. El voia botez nou. Să audă el că-l chema Ioachim, nu să-i spună alții, măcar că erau maica și taicul lui de suflet. Voia din suflet să poarte numele tatălui Maicii Domnului și sfântul de închinăciune al bisericii din sat, cu icoană zugrăvită pe perete, dar și pe sfânta catapeteasmă. Părintele s-a rugat o zi și-o noapte să-l ierte și să-l lumineze Dumnezeu. N-a primit niciun răspuns, dar s-a gândit că n-are de ce să strice două botezuri la un om credincios.

S-a uitat părintele lung la izvorul care susura la colțul de lângă sfântul altar, apșoara cristalină în care spăla Ichim velnițele și ștergarele care împodobeau biserica și căreia se tot chinuise slujitorul Domnului la începuturi, când era amenințat de învățătura mormonească, să-i schimbe firul, ca să treacă de-a dreptul prin sfântul lăcaș, pe lângă sfânta masă și să aibă și el acolo leac de tămăduire, ca să crape necredincioșii de necaz, dar nu izbutise. Îl smerise Dumnezeu, sub chipul unui inspector de la Comisia de Disciplină în Construcții, rătăcit prin satele de pe vale și care, chinuit de o criză de stomac, l-a amenințat cu

închisoarea pentru sabotarea unui monument istoric. Speriat de așa o perspectivă, se lăsase părintele păgubaș și ceruse în genunchi și cu o săptămână de post iertare Tatălui ceresc, pentru gândul său așa de îndrăzneț, încât căzuse în păcatul trufiei.

Odată hotărât, în dimineața botezului, a luat câteva căldări de apă, a sfințit-o în vasul de aramă, l-a îmbrăcat pe Ichim într-o cămeșoaie albă, l-a pus într-o albie, a turnat toată apa din cristelniță peste capul lui și l-a scos de acolo, spălat în agheasmă, pe Ioachim. De-atunci, inima lui Ioachim a început parcă să zboare. A nădăjduit în secret să se însoare cu o Ană cu care să aibă o fată, Maria. Dar n-a îngăduit Domnul așa ceva. A luat-o pe tanti Paulina, o fată harnică și inimoasă, dar care, oricât și-a dorit de tare, n-a putut să facă copii. Încât au ajuns ei doi să-l caute pe la oraș pe Geonică, să-i ducă ba una, ba alta, să-i vorbească despre satul lor frumos mirositor, despre biserică și să-i sădească în inimă dragostea pentru Hristos și Maica Lui. Crescut mai mult printre străini, unde-l trimisese ambiția tantei Eduarda, ca să-l scape de asprimea lui moș Mormonea și a lui taică-su, Bobi, care-o moștenise, Geonică a fost ușor de convins. *De îmbrobodit*, cum aveau să spună mai târziu Robert Mormonea și Eduarda, nevasta lui. De-aici n-a mai fost mare lucru pentru Ioachim să-l facă să creadă pe nepotu-său că Geonică e un nume de tot râsul și că mai potrivit pentru el ar fi numele botezătorului lui Hristos. Era sigur că părintele Miron l-ar fi botezat și pe Geonică, dar plecase de la o vreme între cei drepți. Tatii i-a fost rușine să se mai ducă, om mare, la biserică, drept care s-a îndemnat și s-a dus direct la autoritățile judecătorești și au împlinit ele ce nu mai putea săvârși popa Miron.

Eu pe tataia Robert l-am cunoscut puțin, că n-au vrut ai mei să-mi bage el în cap tot felul de prostii. A mai fost și un rest de resentiment al lui taică-meu, de la numele de batjocură pe care-l primise și pe care era bucuros că-l lepădase.

Încă și mai puțin am apucat s-o cunosc pe mamaia Eduarda. Dar pe moș Ioachim l-am cunoscut. Satul se risipise iute după moartea lui tataia Bobi. Părinții mei s-au mutat la oraș, tot la o casă unde aveam curte și un pic de grădină, unde i-au luat și pe tataia Ioachim, și pe mamaia Paulina. Pe mine m-au dat la școală și vara mă trimiteau în tabere. La mare și la munte. Că ei construiau acum capitalismul. Le ajunsese atâta socialism. Eu m-am luat cu toate ale copiilor și pe urmă ale tinerilor. Destul cât să uit de orice sat și de orice trecut de care eram străin. Dar nu destul cât să uit visele teribile care-i umpleau bunicului Ioachim nopțile din urmă cu strigăte și râuri de sudoare. Când mama și tata erau plecați pe șantierele lor și rămâneam cu bătrânii, mă ținea mamaia Paulina într-o odaie despărțită de a lor de bucătăria mare, ca să nu aud, dar tot mă trezeam în fiecare noapte. *Uite-i, uite-i, Ano,* o boteza el pe mamaia Paulina, *uite-i pe creștini*, striga tataia Ioachim, arătându-i nevestei, cu mâna tremurând, colțul de deasupra icoanelor. Mai mult nu spunea, dar asta nu-i împiedica pe vecini să vorbească despre proorocirile din vis ale lui moș Ioachim, încât trebuia Paulina să ferece poarta cu zăvorul, ca să nu mai intre de-a valma, zi și noapte, lumea să-l iscodească pe bătrân și să-i dea spre dezlegare visele cu care veneau ei în desăgi. Mi-l amintesc șezând pe una dintre cele trei trepte de lemn de la magazie. Cu capul în pământ, cu mâinile frământând marginea pălăriei și mormăind *nu e bine, măi, fecior,*

n-o să fie bine. Eu nu știam ce zice, voiam o praștie și el nu voia să mi-o facă, să nu omor vrăbii, că era păcat, așa zicea. Că vrăbiile erau suflete de copii lepădați.

Aleg să ies, totuși, din cortul în care mă vârâsem după o altă discuție nesfârșită și inutilă cu Roxana. La care Niculae și Adina nu contribuiseră cu nici măcar o propoziție. Mâncaseră pâine cu pateu de ficat, felii groase de salam și brânză de oaie, în timp ce Roxana ronțăia rondele transparente de roșie și castravete, privindu-ne pe toți cu un dispreț nedisimulat. Apucasem să mai ascult doar cufundarea în tăcere a păsărilor care forfotiseră prin păduricea amestecată, sădită de hărnicia călugărilor și devotamentul credincioșilor deasupra izvorului pe care-l sfințea vlădica la fiecare mare sărbătoare. Nu că s-ar fi împuținat puterea lui vindecătoare, dar pentru că așa se încredințau mereu pelerinii vechi de însușirile lui nesecate, iar cei noi de minunea care se săvârșea sub ochii lor. Deasupra izvorului creșteau de-a valma și fiecare în rânduiala lui felurimi de copaci, după cum găsise fiecare de cuviință să dăruiască mânăstirii. Un Babilon vegetal, în care arbori sălbatici trăiau în frățietate cu pomi roditori din care călugării culegeau fructe ca să facă dulcețuri, peltele și magiunuri. În coroanele lor bogate, prin urzeala crengilor, își făcuseră cuib păsări din toate neamurile. Văzusem în amurgul tulburat doar de văicărelile Roxanei păsări mici cât vrăbiile, cu penajul galben aprins vârstat cu negru și aripi cenușii, împletind pânză ușoară din frunze mari, de un cafeniu uscat, în cuiburi agățate în furca unor ramuri subțiri și zburând de colo-colo, cu treburi numai de ele știute, la lăsatul serii. Tot de acolo, de sus, am văzut și

așternutul apelor sub care clocotea arama soarelui, scursă grăbit în moliciunea lor adormită. Nori destrămați ca o velniță trandafirie s-au așezat peste fața tremurătoare a lacului și-au învelit dansul undelor, ca un somn așezat cuminte peste oboseala unui copil fericit. Erau imagini pe care le mai văzusem. În visele mele pe care, la fel ca moș Ioachim, nu le povesteam nimănui. N-aveau nimic bărbătesc în ele. Și nici *cool*. Erau vise de femeie. Cui puteam să povestesc despre conacul boieresc cu încăperi luminate, potolit de o amiază moale, care pătrundea înăuntru filtrată domol prin perdele lăptoase, umflate ca un pântece roditor de un vânticel cald și blând? Treceam prin ele, eu însumi doar o adiere, numai coborând sau urcând câte două-trei trepte și simțeam mirosul de chiparoase și crini pe care-l recunoscusem în paraclisul mânăstirii, unde era adăpostită icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, pe sub care, după câteva mătănii mari, treceau credincioșii rostind șoptit toate câte i le cereau Fecioarei să le împlinească. În casa aia nu era nimeni, deși părea locuită. Mobilele erau puține și vechi, paturile mari și primitoare. Ieșeam pe niște uși duble, alcătuite din pătrate de sticlă prinsă în faguri mici din lemn, pe o terasă largă și joasă, mărginită cu balustrade late din cărămidă tencuită, crăpată din loc în loc, pe care ședeau ghivece din ceramică nearsă, din care se revărsau vrejuri lungi cu frunziș bogat, mustind verde întunecat. Și de pacea sfâșiată de oase căzând din văzduh, sunând a gol, femure și coaste cenușii de morți, niciodată tigve, încurcate în păienjenișuri vii de rădăcini murdare de pământ în care colcăiau râme și gândaci negri, speriați de lumină. Pe urmă, cerul întunecându-se ca un giulgiu pustiu și ploaia, iarăși ploaia, ca o mare revărsată fără

hotar. Pe mine nu mă văd niciodată în visul ăsta. Știu numai că sunt acolo și că mă paște moartea, care nu apucă să mă ia niciodată, pentru că mă tot salvez trezindu-mă.

Un sunet sec, de creangă uscată, venit de sub piciorul meu care caută ezitând pământul ferm, mă întoarce în zorii care se arată printre coroanele fastuoase ale copacilor atât de deosebiți unul de altul, cum sunt și pelerinii bătrâni veniți la mânăstire. Din toate părțile, de toate felurile, cu toate beteșugurile închipuite și neînchipuite. Tinerii sunt toți la fel, cum toate familiile fericite seamănă între ele, zicea parcă Tolstoi. Și, la fel cum familiile nefericite sunt diferite, așa și bătrânii nu sunt doi la fel. Cel mai bine se vede în umbletul lor, oricât de șchiopătat, de greoi, de anevoios, care nu seamănă niciunul cu altul. Femei îmbrobodite cu basmale negre, cu fuste lungi, își leagănă pașii măturând praful potecii și stârnind norișori tulburi de praf, prin care trec cele din spatele lor, care la rându-le își flutură veșmintele ridicând alte fuioare de nisip ușor, cafeniu, într-o cale lactee întoarsă pe dos. Fiecare bătrân se târăște, se gheboșează, se împiedică în felul lui anume. Câți bătrâni, atâtea nevoințe trupești, atâtea suspinuri și gemete, atâtea icnete și văitături, atâtea dureri și neputințe. Niciuna la fel.

Stătusem în dimineața dinainte pe o piatră colțuroasă și mă uitasem în lungul cărării pe care veneau la izvor, cale de câteva sute de metri, cărând bidoane și peturi golite de sucuri cu arome de fructe, cei încredințați de puterea vindecătoare a izvorului. Ceva mai încolo am zărit o fundație de casă, printre rămășițele căreia vântul adusese semințe de tot felul, din care crescuseră fel și fel de arbuști, de ierburi și de flori. Habar n-am să le

deosebesc. Am citit despre plantele din lunci, le știu numele, așa cum am învățat la școală poeziile pe de rost, fără să fiu în stare să spun care era păducelul, salba moale, călinul sau drăcila, floarea de veronică, brusturele, curpenul de pădure sau hameiul. Numai coada șoricelului o recunosc. M-am dus curios prin ierbăria unduioasă, cu gândul la bucata de lemn găsită în livadă. Am răscolit cu piciorul printre ierburi și păienjenișul rădăcinilor care ieșiseră din pământul puțin, neștiind nici ele dacă să se facă trunchiuri sau ramuri. N-am găsit nicio bucată de lemn. Am avut, totuși, noroc. Un fel de noroc. Am găsit o bucată ruginită de tablă. Dreptunghiulară, cu litere ștanțate. *Latter-day Saints*. Bucata de tablă îmi tremură în mână.

Am visat odată că am fost coborât într-un oraș sub pământ. Erau peste tot pâlcuri de case albe și pe toate ulițele mese întinse, înfășate în pânze curate, cu veselă nouă, strălucitoare și tacâmuri argintate, sclipind în lumina unor făclii cu măciulii din cârpe muiate în catran. Pe mijlocul meselor, castroane pline cu măsline mari, verzui și maronii lucioase. O liniște înspăimântătoare. O așteptare cumplită. Niciun pas, nicio șoaptă, niciun suspin. Niciun loc prin care să ies. Un rai răsturnat și închis.

Am pus tabla găsită în ierburi sub cort. Sub sacul meu de dormit. La picioare. Am adus bucata de lemn din livadă și mi-am pus-o sub cap. *tul l Du.* Azi-noapte am dormit pe ele.

În timp ce mă ușurez la rădăcina unui liliac sălbatic, văd ultima stea pâlpâind deasupra cortului în care Roxana își visează corect și perfect natural colegii de serviciu, părinții, prietenii, spunând și făcând lucruri normale, decente și liniștitoare. Pe ea n-o îneacă potopuri, n-o ard flăcări dezlănțuite din fântâni

secate, n-o îngroapă furtuni de nisip în care să se afunde cu fiecare strigăt de ajutor, încremenit într-o muțenie de gheață. Îl visez uneori și pe moș Mormonea. Îl mănâncă niște viermi mari și roșii care ies grași din găvanele ochilor și prin spintecăturile nasului, și el întinde oasele albe și subțiri ale mâinilor spre mine și mă roagă cu gura descărnată să-i iau eu, dar mie mi-e scârbă și frică și mă trezesc la un festival de teatru secret, lăsându-l acolo cu viermii și cu spaima lui. Stau pe un scaun cu șezut și spătar din pânză groasă de cort, pe spatele căruia e scris numele meu, în fața unor rânduri pline cu bărbați și femei, îmbrăcați în haine de camuflaj, pe scaunele cărora e scris numele fiecăruia. Câțiva pași în fața mea stă un tip cu păr bogat, negru și lung, cu ochelari, mustață și barbă, care gesticulează și le spune tuturor ce au de făcut. Pe scaunul lui scrie *tul l Du*. Vorbește, vorbește. Dar eu nu aud nimic. Văd doar pantomima largă și trupul lui agitat. Se întoarce spre mine și mâinile lui mă invită într-o încăpere ca un container. Fără ferestre, fără niciun obiect de mobilier. N-am încredere. Mi-e un fel de frică și rămân stană de piatră. Pentru că nu mă ridic, scaunul pleacă singur pe o pereche de șine nevăzute. Ajung acolo. Ușa se închide, iar eu mă aflu în imponderabilitate. Plutesc în cubul de beznă, zvârlit încolo și încoace de curenți veniți de nicăieri, mă lovesc de pereții tari și nevăzuți ai încăperii care fie ard, fie mă străpung cu răceala lor năclăită, de mormânt. Mi-e frică și vreau să strig, dar nu pot. Și văd cumva că dincolo nu mai e nimeni. Mă trezesc.

Firele de iarbă sunt grele de stropii de ploaie, de boabele de rouă și de picurii gălbui ai urinei mele, topaze lichide lucind în apusul palid al lunii. Nu e nimic nepotrivit în amestecul ăsta.

Om, pasăre, arici, iepure, buhă, mesteacăn, alun ori frasin. Stejar sau un nuc tânăr. Copil al pământului sunt și eu. Din satul lui Dumnezeu. Pentru că pământul și cerul și ploaia și păsările îmi vorbesc. Noaptea. Când dorm. Și casele lui moș Ioachim, parfumate, mi se arată. Ca niște mirese uitate. Și moșii, cu oasele lor, îmi spun lucruri. Îmi arată. Dar eu nu înțeleg. De aceea mă tem. Să plec. Mă tem să și rămân. În livada asta pe care am botezat-o *Migdal Bābél*. Cumva, aici, trăiesc hrăniți de fumul de tămâie, de cântecul clopotelor, de murmurul rugăciunilor, de apele cerului și de cețurile lacului, căliți de arșița miezului de vară și împunși de sulițele gerurilor din lunci, învățând să reziste toți pomii pământului. Stejari brumării, peri, pruni, ulmi, gutui, frasini, salcâmi, tei, plopi, meri, nuci și castani, aluni și alții mulți pe care nu-i cunosc, iar printre ei, bogate, tufe de coacăze și mure, măceșe și cătină roșiatică. Laolaltă. Așa cum nicăieri nu s-ar înfrăți printre ierburi mângâioase. Cum părintele Miron n-a izbutit să-i împace nici măcar pe cei doi frați.

Mă întorc la prietenii mei. Aud clopotele chemând la Utrenie. Niculae iese din cort, își înfige picioarele în pământ, dă capul pe spate, întinde brațele în lături, cu icnetul ăla plin de bucuria trupului tânăr care-și regăsește libertatea. După el, Adina, cu ochii cârpiți de somn, fuge zgribulită și fără niciun chef spre cel mai apropiat lăstăriș, sub care se ascunde, strângând în pumnul mic un șervețel parfumat. Roxana iese din cort cu gesturi măsurate, elegantă ca din cutie. Bustiera și colanții sunt întinse impecabil pe trupul ei suplu și elastic. Ea nu are nevoie să se ușureze. Nu e ca noi. Ea e altfel. Trupul ei prelucrează reziduurile delicate și le elimină misterios. Picătura de sudoare

pe care am văzut-o eu astă-noapte a fost o eroare. Privește disprețuitor în jur, își alege un dâmb golaș luminat de primele raze alburii ale soarelui și pășește plutind spre el. Se scutură, scârbită de asaltul spontan al câtorva furnici și al unui fluture cu aripi negre, înviorate caraghios de puncte mici, galbene. Când locul devine aseptic, se așază în lotus sub un prun sălbatic, atrasă de cromatica lui îndrăzneață. Închide ochii, își reglează respirația și încetează orice mișcare parazită care i-ar împiedica urcarea sau coborârea, nu știu, în Nirvana ei. Întrerupe orice comunicare cu lumea asta fojgăitoare, zgomotoasă, murdară și neliniștită. Dacă i-ar fi văzut, stropii mei de urină ar fi oripilat-o, i-ar fi murdărit lumea *clean* spre care năzuiește. Știu că am dreptate. Și moș Ioachim știe. Și tanti Paulina. Iepurele întrece, în sfârșit, țestoasa. Pentru că țestoasa a ajuns acasă. Unde e pace sub cântecul pomilor și păsările îmblânzesc ploile adăpostindu-se sub o scândură îngustă de lemn pe care scrie *tul l Du* și o bucată de tablă ruginită pe care degetele mele citesc *Latter-day Saints*.

Slujba se aude în megafoane și umple pădurea. *Veniți toți cei osteniți și împovărați*, uguie părintele, el însuși cu glas de pasăre și, în treningul meu puturos, cobor de pe tăpșanul izvorului pe cărarea prăfoasă a cărei geografie a fost schimbată neîncetat de azi dimineață de poalele înflorate ale femeilor, venite să-și caute leacul în firul pricăjit de apă ce curge când cu țârâita, când ca un șuvoi pe care nu-l mai încape țeava subțire de cupru. Fiecăruia pe potriva credinței cu care se roagă. Îmi trece prin cap coșmarul de astă-noapte. Mă scutur. N-aș vrea să fiu femeie. În niciun caz Roxana, de a cărei atotstăpânire de sine și de mine se pare că nu pot să mă despart. Dar ar trebui să mă rog pentru un fiu. Fiului.

Și pentru sufletele lui Ioachim și al Paulinei. Cobor cu picioarele goale. Le târșâi cu o voluptate neînchipuită prin mătasea de țărână care împletește anume pentru mine o hlamidă cenușie din milioane de fire de praf plutitor din pulberea tuturor morților din satul lui Dumnezeu și o așază în falduri meșteșugite pe umerii fragili ai celui care voi fi. Apoi se ridică și plutește mai departe. Mă uit la ea cum se subțiază, înfășurând-o strâns și pe Roxana, și mă întreb, numai ca să am ce uita îndată, unde s-or fi rătăcit bastonul cu măciulie de argint și *The Holy Bible* a lui moș Mormonea.

Bourrée d'Avignonez

Îi plăcea curtea îngustă și lungă, mărginită în stânga de un zid din cărămidă îmbrăcat în volbură rozalie, umbrit de un frasin bătrân, crescut într-o rână, și în dreapta de fațada rotunjită a unui bloc interbelic, elegant, care scăpase de furia demolatoare a vremurilor noi, îmbrăcat într-o pătură de iederă groasă, străpunsă din loc în loc de ochiurile rotunde ca niște hublouri ale ferestrelor de la bucătării. Se apropia de locul ăsta mergând mereu pe trotuarul opus, pentru că o încânta priveliștea balcoanelor, care decupau fără brutalitate aerul cu contururile lor curbe, unul sub celălalt ca niște bărci de salvare și copertina meșterită dintr-un schelet subțire din fier, îmbrăcat în foi de sticlă ondulată, închipuind o scoică uriașă, ce adăpostea de ploaie și zăpadă intrarea cu trei trepte. Ajungea aici în amurg, după orele de curs, sau de-a dreptul noaptea, totdeauna după ce își termina expedițiile zilnice, cu stații fixe, pentru a hrăni animalele fără stăpân pe care nu le mai putea ține în

apartamentul ei minuscul de trei camere, la etajul opt, și le oploșise pe la cunoscuții rămași încă prin case înconjurate de câte un petic de curte, cu promisiunea că le va purta de grijă. Unii stăteau în capătul orașului, ceilalți aproape de centru. Mulți kilometri, multe ore. Dar când ajungea la sfârșitul zilei pe strada Livezii, îi dispărea toată oboseala ca prin farmec. Nu-i trebuia mai mult decât să privească înăuntru, în curtea îngustă, printre zăbrelele porții meșterite din bare lungi de oțel profilat care străpungeau talere subțiri din tablă, acolo unde se îmbinau cu niște tridente mici, inegale, care împungeau semețe aerul. Fire lungi metalice, suple, reci, răsucite în spirală, legate cu melci rotiți într-o plasă rezistentă, de netrecut, cu inele patinate, șerpuitoare și cheutori încolăcite ca niște vrejuri înghețate. Uneori, dacă era destul de târziu ca să mai fie cineva la vreo fereastră și destul de noapte ca să se mai aventureze cineva în curte, deschidea cu grijă portița scundă, apăsând încetișor mânerul ca o frunză încovrigată de frig. Îi plăcea răceala care-i mângâia podul palmei. Pătrundea ca un hoț în curte și călca ușurel pe drumeagul pietruit cu bucăți sfărâmate de granit scoțian. Nu știa că erau resturi rămase de la trudnica reparație a unei porțiuni din Calea Victoriei pe la mijlocul anilor ‘60 și aduse acasă de un inginer însărcinat cu supravegherea lucrărilor, chiriaș care, sătul de noroiul în care i se afundau pantofii la o ploaie cât de neînsemnată, cărase fiecare colț de piatră cu sacoșa vreme de câteva luni de zile, până pavase toată curtea. Îi plăcea cum se auzeau tocurile joase și late, pocnind sec pe fața pietrelor șlefuite de milioane de pași, nenumărate ploi, vânturi și ninsori. Făcea asta numai la plecare, când putea să fugă în caz că ar fi auzit-o cineva și s-ar fi gândit s-o ia la întrebări.

În capătul curții mici se înălța un stâlp subțiratic. Un lujer din metal cenușiu, curbat la capăt ca un clopoțel, din care se ițea sticla albă și mată de felinar, ca o floare de ghiocel cu petalele închise. Tulpina mlădie din fier era înfășurată într-o împletitură groasă de frunze mari și lucioase de viță sălbatică peste care ziua și jocul soarelui cu norii așterneau miile de oglinzi strălucitoare ori mate ale unei ape umbroase, verzi, iar noaptea, lumina slabă a globului de sticlă o încețoșa tulburat.

Se îndrăgostise de locul ăsta și n-ar fi lăsat să treacă nici măcar o zi fără să-l vadă. Își făcuse anume drumul pe aici, întorcându-se seară de seară de la pisicuțe spre mașina de noapte, chiar dacă asta însemna un ocol de vreo jumătate de kilometru și o întârziere de cel puțin un sfert de oră. N-ar fi putut să facă altfel. Chiar dacă, uneori, câte o umbră ițită lângă vreo poartă o speria. Sau vreun bețiv întârziat se mai lua după ea, vorbindu-i murdar ori încercând să o atingă. Avea așa de puține bucurii...

Se auziseră multe în zilele din urmă. Fără să vrea, începuse să meargă și ea mai repede, tresărea la fiecare zgomot, își verifica spatele de câte ori i se părea că aude pași furișați. Nimeni nu știa nimic precis, dar se vorbea de niște violuri și chiar despre niște omoruri. Femei cu osebire blonde atacate, violate și ucise. Putea să fie adevărat, putea să fie doar imaginarul colectiv, amplificat de tăcerea neclintită a autorităților. *Nimic nu se poate întâmpla, tovarăși, fără ca noi să știm. Trăim într-o societate sigură, în care puținele elemente declasate sunt supravegheate prin mijloace specifice și disciplinate prin măsuri drastice*. Erau oricum multe patrule de miliție prin oraș, iar lumea se aduna devreme pe acasă. Umblau pe străzi

la acele ore numai întârziații care se întorceau de la schimbul doi sau ghinioniștii care lucrau în schimbul trei.

Soacră-sa era furnizorul celor mai înspăimântătoare istorii. I le livra zilnic, la prânz, când se întorcea de la piață, cu sacoșele doldora de prada pentru care se trezea cu noaptea în cap și pentru care ședea ore în șir în fața alimentarelor, la cozile nesfârșite, niște animale greoaie, respirând uniform, mișcându-se lent ca în transă, adulmecând fără greș mirosul bucatelor puține ascunse sub tejghele și prin magazii, încremenind în așteptare, oricât ar fi fost necesar. Auzea de la ea chiar mai mult decât atât. Răzbăteau din bucătărie icnetele de satisfacție sau țâțâielile nemulțumite, după cum deșerta din sarsanale captura zilei, când ea se trezea și mergea încă amețită de dulceața somnului spre chicinetă ca să-și fiarbă o cafea, cu mai mult entuziasm atunci când avea din cea adevărată, pe care o mai primea când și când de la vreun student cu restanțe. Atunci, fără să-l ceară, primea de la soacră și buletinul informativ. Șapoul era invariabil *s-a auzit, dragă, că acum câteva nopți iar a atacat bestia aia cu chip de om. N-ai văzut, n-ai auzit nimic? De unde să aud și unde să văd?*, îi răspundea iritată. *Păi, ce știu eu? Pe unde umbli tu noaptea, prin oraș, ce știu eu*? Dialogul se repeta identic. *Păi, ce, orașul ăsta are două ulițe și-o primărie? Mai terminați cu prostiile astea. Iar bagă ăștia frica în voi, ca să nu mai iasă lumea noaptea pe stradă. Să ne închidă ca pe găini în cuștile astea supraetajate. Supraetajate, supraetajate. De ce n-ai rămas la tac-tu în bătătură dacă ți-e scârbă așa de supraetajate? Și vezi, păcatelor, pe unde umbli noaptea, dacă o fi așa cum spui, cu câinii și cu pisicile alea. Da' io ți-o spui de la obraz, nu mă feresc! Io cred că te duci exact într-o supraetajată de-asta și nu singură, că prost mai e și fii-miu ăsta, crede toate alea ce*

i le spui, că dacă n-aș fi io, ați muri de foame zicea, trântind pe masă un borcan cu conopidă în saramură, o conservă de sardine în ulei, vietnameză, sau un borcan cu tocană de legume, o pungă de tăiței ori un borcan cu zacuscă și peste el o cutie cu mazăre, după cum era ziua, luni sau marți, bună sau rea. Mai toate erau rele și mai întotdeauna soacra pornită. *Și el, bietu' băiat, sensibil cum e, ar fi vai de capul lui, că n-are cine să-i facă o frecție și să-i deie un piramidon, că tu nu ești acasă niciodată. Și pă urmă aud că tot io sunt rea. Așa e când îmbătrânești și n-are tineretul loc de tine*. Erau dialoguri în care nu se schimba nimic. Variabil era că, după ce golea plasele, bătrâna curăța uneori morcovi, alteori ceapă sau cartofi sub jetul anemic de apă și o bombănea, furând-o cu coada ochiului, să vadă ce efect au vorbele asupra ei. N-aveau niciunul. Se obișnuise. Aștepta punctul de fierbere. Al apei. Pândea metamorfoza lichidului în abur. Nu mai aștepta spuma bulbucilor, înghesuiți unii într-alții. De cum se umfla prima bulă pe suprafața tremurată a apei din ibric, împrăștia în ploaie cele trei lingurițe de cafea. Se uita la vulcanul întors care înghițea pulberea maronie înspumându-se pe de lături și lăsa amestecul să se umfle, ca o cocoașă de cămilă adăpată în deșert. Apoi culegea cu muchia linguriței caimacul pufos și îl punea cu grijă pe fundul alb și rece al ceștii. Lăsa încă cinci minute zațul să se așeze pe fund, pe urmă turna în șuvoi aburind cafeaua și se întorcea în cameră, să respire în peticul de libertate decupat în betonul peretelui care dădea înspre lac.

Deschidea fereastra larg, oricât de frig sau de cald ar fi fost, chiar dacă ploua în torente sau ningea în rafale, își pironea privirea peste oglinda apei, ocolind siluetele greoaie ale schelelor pe care muncitorii-acrobați construiau alte blocuri ce se înălțau pe malul

celălalt, și își începea ziua. Mereu avea de făcut lucruri care nu încăpeau în cele zece-douăsprezece ore de lumină. Curse pe care nu le putea evita. Biblioteca, pentru tot felul de însemnări, note, completări, verificări de date, pe care profesorul o ruga să i le aducă. El nu avea niciodată timp pentru altceva decât pentru ședințe, instructaje, ateliere de perfecționare a cadrelor. Tot ea se ocupa de seminarul cu laborator pentru anul doi, de laboratorul pentru anul trei, de corectarea lucrărilor studenților. Abia mai apuca să citească sau să scrie câte ceva și pentru doctoratul pe care nu știa dacă va mai apuca să-l mai dea vreodată. Erau apoi drumul în marginea orașului la căței, cu oprire la cârciuma sordidă unde Nicoleta avea să-i dea pe furiș resturile de mâncare din bucătărie pentru animale, în schimbul a câțiva lei, pe urmă pisicuțele și din nou drumul spre casă. Multe și aceleași mereu. Într-o vârtelniță obositoare, pe care n-avea s-o oprească decât moartea. Gândul ăsta o înspăimânta. Trăia monoton, ca o câmpie stearpă pe care nici cârtițele nu săpau mușuroaie. Când se termina cafeaua, era gata și țintarul treburilor ei de peste zi. Deși temerile soacră-sii i se păreau stupide, își propusese totuși să fie ceva mai atentă și să ajungă acasă mai devreme, oricât i-ar fi fost de greu și de neplăcut.

Seară de seară, se întorcea fără nicio bucurie și se închidea repede în camera ei, să nu mai vadă strania pereche alcătuită din bărbatul ei ipohondru și soacră-sa, mutată la ei imediat după căsătorie, că *băiatul este sensibil și necesită multă îngrijire pe care numai eu știu să i-o dau*. Și i-o dădea. Se instalase în camera mare din apartamentul obținut de ea de la facultate într-un cartier nou, muncitoresc. Trei camere la etajul opt într-un bloc uriaș, ca o morișcă cu trei aripi. De la ferestre, vedea întinderea sălbăticită a

lacului botezat după o întreprindere care producea aparate optice. Acolo fusese un maidan pe locul unei foste fabrici de cărămidă. Anii de avânt revoluționar, orele interminabile de muncă voluntară, un număr nesfârșit de elevi, studenți și militari, câteva izvoare naturale și niște ploi diluviene schimbaseră fața locului cu totul.

Stătea duminica îndărătul ferestrelor, ținând între palme cana în care avea în mod obișnuit un amestec grețos de cafea cu cicoare în care punea, ca să o poată înghiți, câțiva stropi de esență de vanilie, și privea afară câte o oră întreagă. Era momentul ei de odihnă din săptămână. Vara, oamenii se prăjeau la soare printre libelule și fluturi sau făceau baie în apele tulburi ale lacului, peste luciul mat al căruia plutea un covor gros de lintiță verde. Prin țesătura lui deasă își tăiau rațele sălbatice efemere cărări, care se închideau numaidecât în urma grăbitei lor treceri spre cuibarele ascunse pe malul insulelor mici, printre stuf și păpuriș la umbra sălciilor și a unor arini pitici. Văzute de sus, păreau ca niște răni în oglinda apei, care se închideau cu repeziciune, ca sub efectul unui miracol. Copiii din cartier se aruncau de pe malurile de pământ, pândind să vadă unde-s ouăle ori să le cerceteze puii, să vâneze șerpi sau să prindă broaște, să adune lipitori și melci. Pe urmă, apăreau fetele. Cu pleduri colorate, părul legat cu panglici late, înflorate, cu rotunjimile lor proaspete, mai mult dezvelite decât acoperite de costume de baie cu slip și sutien, piese de îmbrăcăminte la care băieții doar visau și care acum, defilând la vedere, le dădeau amețeli. Conștiente de emoția pe care o stârnea goliciunea lor curată, se fâțâiau pe mal, băgau degetele în apă și se scuturau, tremurând de răceala ei. Râdeau și se întindeau leneșe la soare. Se suceau nerăbdătoare de pe o parte pe alta, se ridicau din nou și intrau precaute

în apă, țipând înfiorate. Atunci băieții lăsau în plata Domnului și rațele, și broaștele, se apropiau de mal și începeau să se zbenguie printre smocurile de pipirig, de rogoz și de rugina apei, încurcându-se printre tulpinile ciulinilor de baltă, ale ierbii broaștelor și ale peștișoarei. După ce le dădeau târcoale și le stropeau, prindeau curaj, se apropiau și le băgau pe fete cu capul la fund, unde era apa mai mică și ele se smuceau și se zbăteau, scuturate de o groază sădită în memoria inconștienă a celulelor, atunci când dădeau cu piciorul de moliciunea cărnii vegetale a broscăriței sau de blana ierboasă a cosorului de baltă.

Iarna, lacul îngheța și copiii făceau ghețușuri pe care alunecau într-un echilibru misterios, tăindu-și calea unii altora, încrucișându-se și petrecându-se unii cu alții într-un dans de o sălbatică puritate, care o făcea acolo, în fereastra ei înaltă, să plângă. Îi plăcea o fetiță negricioasă, slăbuță, cu un paltonaș verzui din blană sintetică și cu o căciuliță roz, cu moț lung. Trăgea cu nădejde o sfoară înnodată strașnic de două inele, sudate pe barele unei sănii grele cu tălpici din fier și bârne late din lemn. Se lupta cu ea până în vârful derdelușului, pe urmă aștepta cuminte în șir și, când îi venea rândul, încăleca serioasă sania, ținea hățurile cât era de mică și se arunca pe panta înghețată, fără frică. N-o văzuse căzând decât o dată. Și nu plânsese. Se luptase cu sania, o pusese din nou pe tălpici și se așezase pe ea. Tăcută. Atunci i-a venit să coboare și să o îmbrățișeze. Dar apăruse imediat taică-su. Un bărbat mărunțel, blonduț, îmbrăcat într-o scurtă din stofă bleumarin. Îi scuturase zăpada de pe hăinuță, o luase de mână și au tras împreună sania, îndepărtându-se de deredeluș, probabil spre casă.

O vedea pe fetiță și vara. Jucându-se cu tovarășele ei, în fața blocului. Tot serioasă. Ședeau pe păturici și se jucau cu păpușile. Aveau farfurii mititele din plastic și lingurițe minuscule. Făceau cremă din zahăr, cacao și apă. Alteori săreau coarda și codițele prinse în elastice înnodate se zbăteau în aerul cald ca niște păsări în laț, iar fustițele se ridicau dezvelind picioare subțiri, pe gleznele cărora se îngărmădeau alunecând șosetele albe trei sferturi. Sau jucau *rațele și vânătorii* sau *leapșa* sau *statuile* sau *țară-țară, vrem ostași*. Ea era mereu acolo. Mereu serioasă. Alergând, vânând, ascunzându-se sau căutând. Odată, așa netam-nesam, îi dăduse o ciocolată. Întâi o refuzase politicos. Pe urmă a întrebat-o de ce îi dă ei ciocolata și nu o dă copilului ei. *Pentru că eu nu am un copil*, i-a răspuns. Atunci fetița a luat ciocolata și a spus că o să mai primească, dar numai până când va avea și ea un copil. Atunci ciocolata să i-o dea lui. I-a venit să plângă. A mângâiat-o pe părul moale și a privit-o în ochii mari, căprui. *N-o să am. O să îți aduc tot ție ciocolată*. Fetița a tăcut și a privit-o neîncrezătoare. Apoi cineva a strigat-o și a fugit. Nu i-a mai dus ciocolată și nici fetița nu s-a mai apropiat de ea. Se priveau din când în când. Duminica.

Era o primăvară rece. Ziua se mărise, dar pe strada Livezii, cum și în tot orașul, treceau tot mai puțini oameni la lăsarea întunericului. În pătratele sau dreptunghiurile întinse pe care le decupau gardurile caselor ce mărgineau strada, bezna părea mai densă, mai apăsătoare. Oamenii trăgeau și obloanele, ca nimeni din afară să nu vadă în chenarul ferestrelor, ca într-un ecran de televizor color, viața lor alb-negru. Ca și a ei.

Curtea dragă era pustie. A ispitit-o. A apăsat mânerul metalic, a împins ridicând ușor grilajul porții, ca să nu scârțâie, și a făcut

câțiva pași pe pietre. *Toc-toc-toc* s-au auzit flecurile din cauciuc tare pe bucățile de piatră. S-a oprit și a ascultat. Nimic, afară de foșnetul moale al frunzelor înfiorate de drăgosteala răcoroasă a unui vânticel noptatic. Un pahar spart. O voce ridicată. O pasăre trezită din somn și o fâlfâire iute de aripi. De-ajuns să o sperie. A ieșit repede din curte și a închis poarta încetișor. A luat-o grăbită în lungul străzii. Din partea opusă, veneau doi bărbați ducându-și bicicletele de coarnele ghidonului. Cam pe două cărări. Unul s-a apropiat de ea și i-a cerut un foc. A băgat capul între umeri, s-a strâns toată și a iuțit pasul. *Nu vrei, fă, curvo, să scoți chibritu', să nu-ți văd portofelu', ăăă? Mă piș pă banii tăi. Io-ți văd panarama, fă, vagaboando, care-ți arde dă cordit și umbli noaptea ca o putoare după potkă și cân' vrea unu să ți-o dea, te faci că ești femeie cinstită! Ale dracului dă târfe*! Nu-l mai auzea. O cotise pe strada Zenitului și ieșise în Columnei. Mai avea puțin și ajungea în stație. Cam deodată cu mașina de noapte. Mașina *G*. O dată la două seri era de serviciu domnu' Nelu. Grăsuț și bonom, el o aștepta mereu, chiar și câte o jumătate de ceas. Le spunea celorlalți pasageri că are o defecțiune sau că așa se schimbase orarul, găsea ceva, dar n-o lăsa pe jos, că mașina următoare era la trei dimineața. Și el iubea animalele și o înțelegea. Avea și el clienții lui. Mai mult cățeí decât pisici. Le dădea mâncare pe traseu, din traista în care aduna de la masă toate oasele, pieile și resturile de sos, în care îmbiba colțuri uscate de pâine. Cobora greoi, cam la două-trei stații, unde-l așteptau mici haite blânde, *cățeii lu' tata*, dând bucuroși din coadă și sărind cu labele murdare pe pieptul lui. Dar lui nu-i păsa. Le împărțea din bunătățile făcute și împachetate în pungi separate de doamna Rodica, nevasta dumnealui. Oprea nesmintit la Biserica

Sfinții Trei Ierarhi, la Sfânta Parascheva, la Restaurantul Stejărel, la fabrica de pâine, la Bodega lui Tache, la Magazinul Universal, la pod, la policlinică, la benzinărie. Peste tot. *Cu asta nu mai îmi trebuie mie sport, doamnă profesoară, ia uite cât sport fac și tot nu slăbesc*, râdea gâfâind, de câte ori se extrăgea din scaunul cu pernuță și cuvertură flaușată, cobora cele trei trepte ale autobuzului, se apleca să se joace cu prietenii lui, se ridica, urca, se reașeza la locul lui, la volanul străjuit de cățeluși care dădeau din cap și din codițe, de un vas mic albastru cu trei trandafiri din plastic, toate pe un mileu rotund croșetat *de Ionela, fetița mea, mânca-o-ar tata pe ea*. Gâfâia, făcându-și loc între scaun și bord, își potrivea picioarele pe pedale, privea în oglindă, închidea ușile, semnaliza și o lua spre haita următoare. Așa socotea el traseul, în haite, nu în stații. Și iar exercițiu. *Nimic, niciun gram, doamnă profesoară*, zicea mereu râzând și scuturându-se tot. Călătorii, mai mereu aceiași, se obișnuiseră cu damblaua lui și nu mai comentau. Ba, uneori, contribuiau și ei cu câte ceva la meniul patrupedelor, cu resturi de la pachet sau de la restaurantele unde lucrau. Că mulți erau lucrători comerciali în baruri și în restaurante care închideau târziu. De-aia erau toți pe drum după miezul nopții, în loc să fie în casele și în paturile lor. Așa cum erau bărbatu-său și soacră-sa.

Coborâse din autobuz și o luase încetișor pe strada pe care nu mai era nici țipenie. Nu se grăbea să ajungă. Știa ce găsește acasă. O lumină difuză pe hol și o tăcere de mormânt. Soțul ei dormea, în cameră cu maică-sa. *Are nevoie de odihnă, dragă, și cu orele la care ajungi tu acasă, nu se poate. Să știi că așa ceva nu e admisibil. Uite, eu am lucrat în transporturi și bărbatul meu la fel, că el, Dumnezeu să-l odihnească, a lucrat pe primele autobuze din București. Alea erau*

mașini, nu ca acu', toate rablele. Chevrolet și Henschel a condus bărbatu' meu. Numa la cămașă albă și cu cravată și pantofi lustruiți l-a văzut toată lumea. Veneam și io noaptea, da' de la schimbu' doi, nu de la hăndrăleală ca altele, nu pierdea prilejul să arunce oleacă de venin, *și nu mă culcam, îi făceam dumnealui ouăle, îi puneam pachet și călcam cămașa ca să arate ca scos din cutie. Așa era înainte de război, nu ca acuma, supraelastice cu nasturi, pantaloni burlane și pantofi de cârpă. Și noi, dragă, ne-am respectat. Casa era casă. Familia, familie. Veneam noaptea numa' dacă lucram în schimbu' doi. Ai mai spus asta. Am mai spus și o să mai spun, poate pricepe lumea. Aveam grijă de copii, că io mă culcam numa' după ce îl duceam și pe Giluțu la școală. Și dormeam patru ore, că trebuia să mă duc și să-l iau. Îi dădeam să mănânce și îl culcam. După masă, ședea mămica cu el, că dumnealui, bărbatu-meu, venea și trebuia să se odihnească, să nu facă accident, Doamne-ferește! Avea muncă de răspundere, săracu', răposatu'. Tare se mai consuma cu grijile. De-aia a și intrat în pământ devreme. Da' io știu că l-am respectat. Nici nu-mi trecea prin minte să umblu așa, lelea, cum faci tu, care nu știm niciodată unde ești și cu cine, io n-am pomenit la viața mea. Ai un bărbat prea bun, dragă, altu' în locu lui Giluțu al meu te lăsa numaidecât. Și-ți lua și casa. Și să nu mai vii cu de-alea că ți-a dat-o ție de la facultate. Dacă nu erai măritată, poate aveai noroc de-o garsonieră, da' nici aia! Casă ai primit pentru că Giluțu ți-a dat o familie, așa să știi. Și cu mine. Noi ți-am dat o familie.* Aici discuția se oprea de obicei cu o ușă trântită.

A învârtit yala cu grijă, și-a scos pantofii, a lăsat pe policioara de la cuier umbrela și tașca, și-a agățat în cui pardesiul, a stins lumina și a intrat pe bâjbâite în bucătărie. A deschis ușa frigiderului și, la lumina de cincisprezece wați a becului, a căutat un iaurt și o felie

de parizer. N-a găsit decât iaurtul. A ținut deschisă ușa răcitorului, ca să nu mai orbecăie după linguriță. A luat una din suportul de vase de pe chiuvetă, și-a tras piciorul din ușa frigiderului, care a pleoscăit ușor când garnitura din cauciuc a etanșeizat din nou frigul controlat dinăuntru, și s-a îndreptat tiptil spre camera ei, trecând pe lângă ușa închisă a odăii *mamei cu copilul*. A zâmbit reflex. Trist. Acolo așezase soacră-sa două paturi. Unul mare, scund, cu saltea moale, perne și plăpumi de toate grosimile, anticipând orice schimbare de temperatură, pentru băiat și unul mai înalt, îngust, cu saltea țeapănă, *că mă doare oasele, mamă, că n-a fost ușor să fiu taxatoare și să stau în scăunelul ăla de lemn tare, în cutiuța aia în tramvai. Și douăzeci de ani am fost numa' la clasa a doua și cum mai zdrăngănea, mamă, vagonu' ăla, că era prins numa' cu un arc de ăla de clasa întâia și uite-așa mă bălăngănea, uite-așa dădea cu mine în toate părțile,* povestea ea legănându-se din dreapta în stânga și iar așa, aplecându-se în față și lăsându-se pe spate, *toate oscioarele mi le-a mișcat din loc, până am ajuns și io la clasa întâia. Și ușile-alea de lemn, ce mai trăgea pân' ele și când era închise și când mergea lumea pe scară. Vai de păcatele mele, că n-a fost ușor. Și ridică-te mereu pe vârfuri, să vezi care s-a mai urcat prin față și n-a cumpărat bilet și strigă la ei, că să dea banii din mână în mână, care făcuse și bancul ăla prost, că până-n fund la taxatoare. Și ce mai râdeau, ca proștii. Niște proști. Da' io tot le luam banii de bilete. Aveam pe linia lu' douășase cele mai mari încasări. Că toată lumea mergea, mamă, la Obor, toată lumea.*

Făcea eforturi să rămână surdă. Să nu distingă niciun zgomot, chiar dacă de dincolo de ușa subțire din pal răzbăteau tot felul de sunete. Mereu clinchet de lingurițe lovind pereții de porțelan ai cănilor pline cu ceaiuri de leac, mereu foșnetul foliei de aluminiu

eliberând pastile albe, rotunde din alveolele transparente din plastic subțire, mereu fâșâitul pilotei trase în sus, cât mai sus, sub bărbie, înfășurând bine, cât mai bine trupul mereu bolnav al soțului ei, fâșâitul călduros al șosetelor flaușate care îmbrățișau cracul de pijama, să nu rămână niciun petic de piele expus frigului. Acelui frig apocaliptic ce avea să învelească lumea și să o adoarmă, îngropând-o în ghețurile veșnice. Într-un proces implacabil de criogenare ce avea să devină reversibil cândva, într-un viitor inimaginabil, în care soacră-sa și bărbatu-său aveau să fie exponate vii într-un muzeu al ororilor. Și șoaptele. Mereu șoaptele. Șoaptele ei sonore. De taxatoare. *A venit. Să-i zic ceva? Lasă, n-o mai chema, n-ai nevoie de ea, sunt eu aici, ce-ți trebuie? Stai liniștit. Dormi. Mâine mergi la serviciu, nu trândăvești ca ea până la prânz. Ce-or ține-o ăia la facultate acolo, nu știu. Vai de capul tău, băiat bun și fără noroc. Trage fesu' ăla pe urechi, mamă, că e curent și te mai pricopsești și cu otită. Asta ne mai trebuie. Hai, noapte bună, puiule, că la patru ne sculăm să punem picături în urechi și să iei antibioticul*! *Gata, gata, tac, noapte bună*!

Camera ei era pe colț. *Lasă, dragă, cât dormi tu acasă, n-ai ce pătimi. Și, dacă tot bănănăi noaptea teleleu, ce-ți pasă? Ori că umbli, ori că dormi pe-afară, tot aia*. Odaia era mică, dar avea o fereastră mare, cât jumătate de perete. Nu-i pusese perdea. Nici transperante. Nici obloane. Nimic. Să vadă lacul. Cerul. Soarele. Să o trezească de cum se oglindea în lac și în aer.

Nu știa ce să mai creadă. Toată educația ei de acasă și de la școală, pe urmă toată pregătirea ei profesională, o încredințaseră că omul este măsura tuturor lucrurilor, că toate cele de pe pământ sunt rodul transformării treptate și progresive a caracterelor fizice și comportamentale ale diverselor forme de viață, al modificărilor

speciilor în populații noi și variate, al hibridării naturale, care se pricepea fără greș să contopească diversitatea în indivizi unici și diferiți. Era școlită și pregătită să se emoționeze doar în fața unor lucruri clare, raționale, perfect explicabile, demonstrabile și simplu de demontat, exact pentru a fi reasamblate după aceeași formulă. Și, totuși, dincolo de răceala teoriilor deasupra cărora trudea ore în șir, pierzând noțiunea timpului între pereții laboratorului, simțea cum o doboară nu o temperatură ridicată, ci dimpotrivă, o subfebrilitate, o stranie senzație de frig. Nu știa cum să definească starea generată de efortul zadarnic de a conexa datele și de a contextualiza răspunsurile, totdeauna nesatisfăcătoare, la care ajungea. Toate lucrurile incerte și doar bănuite în subtextul teoriilor fizice și matematice îi provocau o dureroasă neliniște, de care nu știa cum să scape. Nu se putea opri să creadă că dincolo de rațiunea despre care se convinsese că este limitată, se afla ceva nedefinit, care nu încăpea în axiome, care se manifesta dincolo de cifre, dincolo de logica lipsită de emoție a științelor pozitive. Era undeva un plus care dădea erori infinitezimale calculelor, însuflețindu-le tocmai prin imprecizia mai degrabă ghicită decât demonstrată.

Își punea, uneori în buclă, ore întregi o înregistrare cu muzică englezească și franțuzească barocă. Îi plăcea tot ritualul. Întâi, să privească îndelung coperta pe care era reprodusă o stampă de epocă în care se înlănțuiau într-un dans grațios siluete schițate de femei cu coafuri complicate, înalte, îmbrăcate în corsaje strâmte și crinoline care lăsau vederii glezne fine și pantofi delicați, împodobiți cu funde și cu tocuri mici. Lângă ele se aflau bărbați cu tunici lungi, din care izbucneau lavaliere și manșete din dantele bogate, cu pantaloni ce sfârșeau, legați cu panglici sub genunchii

unde întâlneau ciorapi bine trași pe gambele suple. Când se sătura de țesut povești și istorii de amor între personajele desenate, scotea discul din coperta de carton, apoi din învelișul de plastic transparent, îl așeza cu grijă pe platan, trăgea puțin de brațul pick-up-ului spre dreapta, până auzea *clack*, și privea cum spiralele negre încep să se învârtească. Apoi trecea o cârpă moale peste suprafața lucioasă, între striurile minuscule ale căreia se ascundeau viori, flaute, trompete, clarinete, tamburine, bucurii și tristeți. Pe urmă lua binișor brațul din plastic și potrivea acul subțire pe marginea discului. Asculta obsesiv o piesă compusă de un necunoscut. Unii ziceau că e un anume Philidor, de care ea n-auzise.

Bourrée d'Avignonez. O tulbura. Melodia era simplă. Pornea de la un solo de coarde. Citise pe coperta discului că instrumentul se numea *vihuela*, un fel de strămoș al chitarei. Văzuse în enciclopedia franceză, la biblioteca facultății, o reproducere, din secolul al șaisprezecelea, care-l înfățișa pe Orfeu cântând la așa ceva. Stătea în picioare, cu genunchii ușor îndoiți, de parcă ar fi dansat, în fața unor păsări împietrite pe ramurile câtorva copaci noduroși și a câtorva animale care, după firea lor, n-ar fi putut sta niciodată laolaltă, și le cânta dintr-o cutie dreptunghiulară, decupată rotund la mijloc și împodobită cu o rozetă adâncită, din lemn fin dantelat, prin traforurile căreia se strecurau sunetele pe care degetele lui măiestre le făceau să vibreze, atingând cele unsprezece coarde întinse peste ea. Discul ei reproducea un sunet aspru, ca o voce de țărancă îmblânzită de durere, jelindu-se de una singură. Pe urmă, melodia creștea. Se îmbogățea cu glasul mătăsos al violei da gamba, cu sunetul ciupit al coardelor metalice de clavecin, cu tamburina a cărei veselie era temperată de sunetul duios și trist al violoncelelor.

Flaute, trompete și tobe umpleau camera, repetând tema într-o spirală urcătoare, într-un ritm din ce în ce mai grăbit, iar sunetele se ridicau, lăsând în urmă durerea, și o trăgeau după ele cu o forță nestăvilită, purtând-o dincolo de ferestre, peste copaci și peste apa lacului, departe, cu păsările, cu norii, dincolo de cerul pe care inima ei îl contempla nelămurită și care o făcea fericită și unde mintea ei asediată de formule și de teoreme se simțea în sfârșit liberă.

Învățase că Universul se născuse dintr-un punct de dimensiuni subnucleare, cu treisprezece miliarde de ani în urmă, o singularitate incandescentă, pulsând de o energie inimaginabilă, care la un moment dat explodase, că explozia nu se terminase nici astăzi, făcând ca spațiul să se întindă la infinit. Dovadă erau stelele cele mai bătrâne, de o vârstă cu întunericul dens care la început fusese haotic, stăpânit de frig și dezordine, fără galaxii, fără planete. Nimeni nu putea să explice clar și cu argumente inatacabile de ce dintr-odată, cumva neștiut, s-a făcut ordine. Citise un studiu apărut într-o revistă, referitor la două cărți semnate de George Gamow, *Planeta cu numele Pământ și Planeta cu numele Soare*. Nu izbutise să facă rost de cărți. Nu avea pe nimeni *afară* și nu îndrăznea să scrie o scrisoare cuiva, poate unei universități din America, să i le trimită și ei. Dar și așa, articolul o pusese pe gânduri. Cum dintr-odată se izolaseră hidrogenul, deuteriul și heliul, primele elemente chimice, printr-un proces spontan de captare a neutronilor? Cum apăruse lumina? Cum se ordonase cuminte materia? Supoziții. Teorii. Ipoteze de lucru. Nimic sigur. Luna. Stelele. Planetele. Pământul. Cum își stabilise și cum își îndeplinise fiecare rostul fără nici cea mai mică eroare? Fără ezitare? Cum apăruse apa? Apa sărată? Apa dulce? Pe urmă, plantele? Primele ființe? Totul era în mod necesar

descompus în celule, atomi, atomul, la rândul lui, fărâmițat în electroni și nucleu, nucleul, tot așa, tot ce părea indivizibil devenea prin noi descoperiri divizibil, iar asupra lor acționau forțe infinite, toate supuse principiului incertitudinii, deși toate sunt cuprinse în formule, explicate științific. De fapt, nimic lămurit pe deplin. Erau lucruri despre care nu-și putea întreba dascălii și nu le putea spune studenților. Ele erau motivul pentru care stătea ore fără șir în laborator, să pregătească experimente vechi și să imagineze altele noi. Era înconjurată de teorii și nu se mai putea baza pe nicio certitudine. Revoluția ecosistemului, ghețari, bacterii, încălziri globale, dinozauri, catastrofe, molecule de organisme străvechi conservate în pietre, experimentul Miller-Urey, promotor mai aprig al dialecticii materialiste decât orice propagandist comunist. Era uimită de încăpățânarea neputincioasă a acestui cercetător, care voia să demonstreze cu orice preț că aminoacizii au apărut de-aiurea și, în consecință, că nașterea vieții pe pământ era rodul hazardului, nu al unei programări primordiale aflate în codul nostru genetic. Tocmai citise despre asta și la un seminar trecuse barierele prudenței în discuțiile cu studenții, lăsând neglijent întredeschisă ușa speculației neprincipiale, scăpând afirmația că viața e un mister. Cineva o turnase și ora următoare se pomenise cu profesorul titular pe cap. Tovarășul explicase cu spirit de răspundere și privind-o cu mustrător subînțeles că în natură există două feluri de aminoacizi. *De stânga și de dreapta*. Și a atras atenția, subliniind ideologic și apăsat, că pentru apariția vieții e nevoie doar de cei de stânga. *Numai ei trebuie să se unească într-o secvență corectă, pentru a forma o celulă proteică. Un singur aminoacid de dreapta este suficient să intervină, tovarăși studenți, pentru ca formula să fie compromisă și viața să nu*

mai apară. Un student îl întrebase cum se putea replica această combinație suficient de mult doar prin hazard, fără un coordonator, ca să poată genera viața în toată plenitudinea ei, de la bacterii la cea mai complexă formă de existență. Profesorul s-a înroșit, l-a ignorat și a continuat să explice confuz că natura, în înțelepciunea ei, a știut totdeauna cum să procedeze. Atunci, în chicotelile întregului amfiteatru, băiatul l-a adus în sprijinul său pe Sir Frederick Hoyle cu celebra lui comparație dintre probabilitatea ca o secvență moleculară aflată într-o celulă simplă să genereze viața și posibilitatea ca o tornadă să aibă loc într-un atelier cu piese de avion și, ca urmare, acesta să se asambleze singur. Tovarășul ieșise trântind ușa laboratorului și asigurându-l pe băiat că se vor vedea și în alte împrejurări. Râsetele înghețaseră brusc, iar ea, în loc să-l apere pe băiatul căruia tocmai atitudinea ei îi dăduse curajul de a-și înfrunta profesorul, se mulțumise să mormăie că e greu de crezut să se poată obține materie organică din materie anorganică și că acest lucru va fi posibil în laboratoarele anilor două mii, poate, și nici atunci nu se va putea demonstra pe deplin, deoarece se va pleca tot de la o celulă preexistentă. N-o mai asculta nimeni. Pe băiat polemica îl costase excluderea din Asociația studenților comuniști și nu mult a lipsit să fie și exmatriculat pentru sfidarea autorității științifice a unui cadru didactic. Cât despre ea, i se alocase o doamnă laborant-preparator și nu mai rămăsese niciodată singură cu studenții. Nici studenții nu mai simțeau nevoia să fie singuri cu ea. Deveniseră brusc dezinteresați de experimentele ei. Se simțea lașă.

Nicoleta o aștepta în spatele restaurantului. Fuma și stătea zgribulită lângă o sacoșă mare de rafie, ale cărei baiere se odihneau

peste conținutul care-i umfla anemic pântecul, câteva pungi de plastic, înnodate bine. Când a văzut-o, a aruncat mucul încă aprins cu un bobârnac expert, făcându-l să zboare înalt pe o traiectorie curbă, ca o mică stea căzătoare ce s-a pierdut iute între firele de iarbă firave. Ca o prevestire.

Pentru căței e în pungile alea albastre. Oase de căpățână de porc, asta am avut. Și niște picioare de vită. Da' nu mai are măduvă, nu mai are nimic, le-a răzuit nea' Vergu. De o săptămână face ciorbă din ele, chicoti femeia. Văzând că nu spune nimic, a continuat: *și în pungile alea albe aveți pentru pisici. Niște oase de pește. Da' e din conserve, șire de-alea, solzi și capete. E destule, că am avut un botez. N-a putut să le amestece la pastă cu margarina, că înțepa la limbă. Ne-a pus să le scoatem. Și era scârbos să le pui în ciorbă. Le-am păstrat în cutii. Ulei nu mai are, că a întins în ele cu pâine Licuță, băiatu' care mătură și duce gunoiu'. Le-a curățat de-a zis nea Vergu că l-ar face spălător de vase, ca să economisească apa și deroul, dacă n-ar mânca atâta pâine*. Chicoti din nou și, văzând că nici povestea asta n-avusese succes, și-a șters mâinile pe șorțul pătat și în vreme ce stânga se strecura în buzunarul descusut, dreapta s-a întins așteptând. A primit o hârtie de douăzeci și cinci. Degetele s-au strâns, făcând-o ghemotoc, apoi pumnul mic s-a adăpostit în celălalt buzunar al șorțului. Bine cusut. *Noapte bună! Noapte bună! Să aveți grijă, că o fată de la Feroviaru', a tăiat-o unu săptămâna trecută. Zice că a mai tăiat și pe altele, da' io nu le cunosc, o cunoșteam pe fata asta. Debarasa la Feroviaru'. Avea și un copil, săraca. Am debarasat la Basarab amândouă, da' s-a schimbat responsabilu', p'ăla l-a luat economicu' și noi a trebuit să plecăm și noi. Care încotro. Cu toporu' zice că a tăiat-o. Și i-a făcut și de rușine.*

Și-a strâns haina, a luat sacoșa, *ne vedem peste două zile*, i-a spus, și a plecat repede. Vocea Nicoletei rămăsese în urmă, stinsă. *Rușine, de rușine, i-a făcut de rușine* – cuvintele se agățaseră de ea, i se lipiseră de timpan și au însoțit-o pe drumul plin de gropi, răzbătând răgușit printre lătrăturile câinilor care apărau orbește zecile de metri de întuneric ale curților stăpânilor. Felinarele erau puține și nefolositoare, pentru că nu fuseseră încă aprinse. Deși ar fi trebuit să mai fie lumină, se înnoptase iute. Vântul se oprise și începuseră să cadă stropi rari și mari de ploaie din norii care adânceau întunericul, grăbit să se aștearnă peste amurg. Și-a tras gluga pe cap, dar i s-a părut că pânza subțire a fâșului estompează zgomotele, o face vulnerabilă. Voia să audă tot, să audă bine, să fie pregătită. O irita faptul că o speriau foșnetele pe care altădată nici nu le-ar fi observat, pașii unui cățel rătăcit sau ai vreunui grăbit ca și ea, spre ale lui.

Mai avea doar două bilete de autobuz și trei drumuri. La căței. La pisici. Acasă. Știa că la ora asta nu mai avea cine să o controleze, dar autocenzura îi impunea un comportament etic în orice împrejurare, oricât de favorabilă micilor compromisuri. Hotărî să meargă pe jos până la căței, nu erau decât două stații de autobuz. Deși încă devreme, pe străzi nici țipenie. Porți zăvorâte, obloane trase, blocuri izolate cu intrări oarbe și ferestre camuflate de jaluzele din pânză închisă la culoare. Parcă n-avea spor la mers. A parcurs drumul în peste jumătate de oră, întârziind mai mult decât crezuse. N-a întâlnit pe nimeni până la tanti Marioara. A bătut în poartă și i-a simțit pe *băieții* ei cum se trezesc, apoi cum încep să se lovească de pereții din plasă de sârmă ai cuștilor. Le-a recunoscut glasurile, *ăsta e Negru*, *mai gâjâit*, *o fi răcit*, *ăsta e Peticel*, *subțiratic*

și văitat, asta e Mândra, cochetă și vampă, ăsta Milogu', schelălăit și patetic și ăsta Pandele, starostele haitei, sobru și laconic.

Tanti Marioara a scos numai capul pe fereastra prin care se buluceau afară mirosuri de ceapă prăjită și de chiftelele arse. I-a zis scurt *Intră!* A vârât mâna printre șipcile gardului și a tras zăvorul, iar poarta s-a deschis singură scârțâind prelung din blamalele ruginite. *Închide poarta, că iese ăștia și nu-i mai adunăm până mâine dimineață*, a poruncit tanti Marioara. S-a executat și a pășit în curte. A simțit numaidecât fericirea cățeilor din haosul care s-a dezlănțuit în cușca în care nu aveau loc suficient să se învârtească de bucurie, să sară, agățându-se cu labele din față de fagurii mici din sârmă și să se îmbulzească în dreptul ușiței, prinse în belciugul gros al unui lacăt stricat. *Ai venit? Bine c-ai venit*, strigă tanti Marioara într-o doară, așa, ca să zică ceva. O simțea privind-o nelămurită prin fereastra deschisă. Cu furculița într-o mână și cu o cârpă de bucătărie în cealaltă. A despachetat repede resturile din pungile albastre, înainte să dea drumul cățeilor care făceau de-acum o hărmălaie de nedescris, zgâlțâind cușca din toate încheieturile. *Dă-le, doamnă, drumul odată, că fărâmă coteneața*, strigă peste umăr tanti Marioara, întorcând cu grijă chiftelele rânduite în cerc în tigaia mare, țigănească, atentă să nu sară prea mult ulei pe aragaz. A luat castroanele din plastic, cinci castroane roz, ciobite, turnate cu modele de struguri și caise în relief, a pus mâncarea în ele și a deschis cușca. Animalele s-au repezit întâi la binefăcătoarea lor. S-au urcat cu labele pe ea, amprentându-i trenciul cu urme întunecate de praf, i-au lins gâtul și fața, au mușcat-o cu tandrețe de mâini, și-au amestecat firele de blană în părul ei castaniu, au copleșit-o cu dragostea și recunoștința lor și abia apoi, sub privirile ei pline de dragoste, s-au dus, fiecare,

la porția lui. *Io nu știu, zău așa, doamna profesoară, cum aveți dumneavoastră puterea asta de veniți până aci pe fiecare zi pentru potăile astea. Io, dacă n-aș avea copiii ăștia și pe amărâtul de bărbati-miu, care stă zece ore pă macara la șantier, să le umplu mațu' seară de seară, ruptă în pat eream, după câte trag la cărbunii ăia care îi dau pân' sită la servici la mine.* O vedea pe Marioara prin dreptunghiul luminat al ferestrei, stând cu spatele și scoțând din tigaie, cu mișcări precise, ajutată de o paletă de plastic, chiftele șiroind de uleiul care sfârâia pe tabla încinsă a aragazului. *Mai repede, mai repede, urlă inginera, mai repede, putorilor, zice, găsi-o-ar dracii. Ce vă ia atâta să cerneți o poală de cărbuni? Oți fi niște cucoane cu școli pe la oraș, de vă mișcați ca vacile-n lucernă. Că n-o prinde și p-asta să-i taie gâtul ăla de omoară femei, le prinde pă prăpăditele care muncește noaptea.* Se zguduia toată, ștergând cu sârg uleiul scurs pe tabla din jurul flăcării, cu mișcări circulare, ca să nu se ardă, dar să nu rămână nici dâre urâte. A luat un fund de lemn, pe care se aflau alte chiftele rotunjite în palmele pline de făină și a așezat, tot în cerc, ritualic, zidind parcă un sanctuar antic, un alt rând de chiftele. *Să vede treaba că n-aveți destul de lucru la facultatea aia a dumneavoastră, dacă aveți timp să umblați așa tăhuie, noaptea.* Cățeii terminaseră de mâncat și se hârjoneau între ei. A adunat castroanele, s-a dus la cișmea să le clătească, le-a scuturat, a pus apă în ele și i-a așteptat să bea. Pe urmă le-a așezat unele peste altele și a pus stiva mică la loc, lângă peretele magaziei. I-a chemat pe rând, i-a mângâiat și i-a băgat în cușcă. S-au supus cuminți. S-au încovrigat dând alene din cozi, ea a închis bine ușița, și-a luat rămas bun de la tanti Marioara și de la ei și a plecat. *Să fiți atentă, doamnă, nu se ia el de femei cu carte, da' să fiți atentă*, a mai auzit printre scârțâielile porții.

S-a uitat la ceas. Trecuse deja de zece. Și-a scuturat trenciul, a strâns baierele sacoșei, fixând-o pe încheietura mâinii stângi, și-a așezat mai bine cureaua poșetei pe umăr și a luat-o la pas către stația de autobuz care fusese amplasată, nu se știa de ce, departe de marginea cartierului, direct în câmp. Nu se arăta nicio mașină. În schimb, a răsărit ca din pământ un bărbat solid, îmbrăcat într-o pufoaică murdară, cu pantaloni de trening, încălțat cu o pereche de bascheți vechi, fără șireturi și cu o bască trasă peste frunte, până la sprâncenele stufoase și îmbinate deasupra unor ochi mici și răi. Ținea în mână o plasă din sfoară, în care era înfășurat un obiect de vreo jumătate de metru, ca o bară de fier. I-au năvălit în minte, în clipa aia, toate poveștile și toate avertismentele auzite în ultima vreme. Nu știa ce să facă. Nu putea pleca pe jos, pentru că până la pisici avea de străbătut trei sferturi de oraș. Dacă s-ar fi întâmplat ceva, nu avea cui cere ajutor, nu era nimeni în jur, nicio casă, niciun bloc, niciun suflet. Bărbatul se îndrepta spre ea cu pași mici, șovăielnici. Simțea frica. Din ce în ce mai aproape. Când n-a mai suportat-o, a închis ochii. Dintr-odată, spaima nu mai părea să fie a ei.

Se detașase cumva și erau două entități separate. Iar ea ar fi contemplat frica altcuiva. S-au apropiat din nou. Auzea o muzică. *Bourrée d'Avignonez*. Curgea repede-repede, ca un vârtej de apă într-o bulboană adâncă. Un bărbat și o femeie față în față. Fandează spre dreapta cu reverență. Fandează spre stânga. Pași mici, săltați îi depărtează. Se apropie, fac piruete, mâinile flutură ca niște aripi rupte, se prind una de alta. Apoi fac împreună câțiva pași, se despart din nou, și tot așa mereu, mai repede, mai repede. Stelele se depărtează, sclipind sub pânza subțire a ploii, coborând iar într-o rotire hipnotică.

L-a auzit doar când i-a cerut pentru a treia oară un bilet de autobuz. Muzica s-a oprit. Stelele au adormit din nou, sub cenușa stinsă a nopții. I-a spus că nu are, apoi l-a văzut îndepărtându-se ursuz. Din câmp au răsărit două lumini cețoase. Se apropiau cumva insesizabil și într-un târziu ochii ei au distins carcasa greoaie a autobuzului, legănată poticnit de bătrânețea amortizoarelor fără moarte.

Autobuzul era gol. A urcat iute pe ușa din față, bucuroasă chiar și de chipul inexpresiv al șoferului. A taxat și s-a așezat pe un scaun de unde putea fi văzută de el. Bărbatul posac s-a urcat și el și a rămas în picioare, pe platforma din spate, ținându-se de bară și clătinându-se sincron cu dansul istovit al mașinii. Fără un motiv aparent, șoferul a accelerat, iar mașina și-a recăpătat dintr-odată un fel de onoare soldățească. A început să mărșăluiască prin noapte ca un maior în retragere, zdrăngănindu-și demn efectele și opintindu-se curajos în tranșeele drumului. Stațiile treceau unele după altele, anonime, cum anonimi erau și puținii călători pe care-i uneau traseul și destinația acestui stăpân al întunericului, cârmuit cu mână fermă de un militar priceput, care înțelegea bine sensul prestigiului și al reputației ostășești. Un oștean poate fi lăsat la vatră, dar nu disprețuit. Bărbatul ursuz coborâse. Și asemenea o liniște neașteptată în sufletul ei.

Aproape de centru, străzile au început să se distingă palid în lumina becurilor celor câțiva stâlpi care mai funcționau sau care mai erau conectați la serviciul public de iluminat. Aproape de Calea Moșilor a coborât și ea. A grăbit pasul. Era târziu. Toate calculele îi fuseseră date peste cap de graba de care părea să fi fost cuprins timpul. Își închipuia cum pisicuțele se socoteau, de-acum,

abandonate. Le auzea parcă mieunatul deznădăjduit, le simțea tristețea și teama. Cartierul era un amestec haotic de case vechi, curți înghesuite, porțiuni demolate și șantiere în interiorul cărora dospeau blocuri noi care aveau să schimbe cu totul fața acestei părți din oraș. Gazdele pisicuțelor izbutiseră să mai întârzie nenorocirea ce urma să se abată și asupra lor curând și locuiau încă într-o curte mititică, unde într-o pivniță îi primiseră în chirie pe Chioru, Buburuza, Măndica, Salomir, Foame, Ghiară și Dilimanu'. Era prea târziu ca să mai schimbe două vorbe cu proprietarii, cărora le datora două sute cincizeci de lei chirie pentru „copiii" ei. Avea să le lase banii în cutia de scrisori. Mai făcuse așa.

A deschis poarta cu cheia pe care i-o încredințaseră, a pus banii la locul convenit și s-a dus la pisici. Trapa de la beci era grea și s-a chinuit puțin până a reușit să o ridice, cât să țâșnească afară animalele înfometate. Au înconjurat-o, mieunând într-un cor disonant, căscând gurile rozalii tivite cu dinți albi, mărunți, ascuțiți, încordându-se și arcuindu-și cozile. Blănițe moi, roșcate, albe, negre, cenușii, vărgate i se frecau de picioare și căutau un gest de alint. A urmat același ritual ca la căței, numai adunarea și stingerea au fost un pic mai dificile. Mai multe rugăminți, mai multe șoapte, mai multe mângâieri, mai multă viclenie. A pierdut încă vreo jumătate de oră până să-l prindă pe Salomir, căruia-i ardea de crailâc și o ștersese peste gard. Mai cu fugăreala, mai cu glas mieros, a reușit să-l prindă într-un târziu și să-l închidă ca pe un evadat în beciul care le adăpostea. După asta și-a adunat lucrurile, a pus cutiile goale de conserve înapoi în sacoșă, lângă altele încă pline pentru serile următoare, sacoșa tot pe brațul stâng, a ieșit, a încuiat poarta și s-a uitat la ceas.

Cu toată bunăvoința lui, domnu' Nelu n-avea cum s-o fi așteptat. Era trecut de miezul nopții. Cursa următoare era abia între două și jumătate și trei. Ar fi putut să ia un taxi, dar și pentru asta era prea târziu. Trebuia să dea explicații la dispecerat *unde ați întârziat, tovarășa, până la ora asta?* Putea să meargă pe jos, dar s-a gândit că nu era tocmai indicat în vremurile astea și cu tot ce se întâmpla prin oraș. Ce rost avea să înfrunte destinul chiar așa prostește? Parcă o auzea pe soacră-sa, *a căutat-o cu lumânarea, dragă, că io i-am zis de atâtea ori, da' cine să mă asculte pe mine. Doamna profesoară pe o taxatoare. Am fost io taxatoare, da' am ținut cu casa și cu bărbatu' meu și n-am vagabondat pe străzi și uite, trăiesc, lasă, mamă, că ne descurcăm noi doi*.

De consolare, s-a gândit că avea timp berechet să meargă pe strada Livezii, până la mașina următoare. Era o zonă centrală, destul de luminată și de liniștită, iar la ora asta chiar nu avea cine să mai rătăcească pe-acolo. Se uita puțin la *curtea ei*, pe urmă avea să iasă la stația unde venea mașina de noapte, și ajungea apoi acasă. Ce mai conta că ar fi fost aproape dimineață? I-a venit să râdă. Nici ploaia care se pornise ceva mai aprig n-o deranja. Nu a deschis umbrela și nu și-a pus gluga. Îi plăcea să-și simtă părul ud, lipit de pielea gâtului. Simțea așa o bucurie, pe care n-o mai încercase demult. Poate că, ajungând spre dimineață acasă, se vedea și ea cu bărba-su și se convingea că este o ființă umblătoare, nu doar un trup căzut la pat și oblojit fără odihnă de taxatoarea devotată. Străzile erau goale. Doar țăcănitul tocurilor și ecoul gândurilor ei. Și ploaia. Din ce în ce mai îndârjită. Spălând tot. Orice frică dispăruse ca prin farmec. Străduța era tăcută, ferestrele la fel, pleoape închise pe obrazul liniștit al caselor care visau odată cu locuitorii lor adormiți.

Auzea din nou muzica. Curtea ei era acolo, învelită în apele verzi ale frunzelor ude. *Bourrée d'Avignonez*. Se închipuia la o curte regală. Englezească sau franțuzească. N-avea importanță. Îmbrăcată într-o rochie din mătase de culoarea șampaniei. Ba nu, purpurie. Cu părul buclat, coborându-i pe spatele gol și strecurându-i-se obraznic în decolteul adânc. Împodobită cu bijuterii puține și scumpe. Cu pantofi de satin. Muzica se aude fals. Lumânările se topesc prea repede. Ceva nu merge. Felinarul. În noaptea asta, e doar o țeavă de fier îndoit. Are becul spart. În *curtea ei* e întuneric. Nu-i supărare. E lumină destulă în sufletul ei. Muzica s-a oprit. N-are importanță. Ea dansează, plutind sub ochii fetiței cu paltonaș verde și căciuliță roz cu moț lung. Va trebui să-i ducă din nou ciocolată. Partenerul ei este înalt și zvelt, iar ea se pierde în brațele lui puternice. Nu-i vede chipul. Pisicile și cățeii se învârtesc înnebuniți de bucurie, făcând salturi incredibile printre picioarele dansatorilor, agățându-se de draperiile grele din catifea, dărâmând ici-colo câte un sfeșnic ori câte un pocal cu vin. Intră alți și alți dansatori. Sunt studenții ei. Muzicanții își țin instrumentele pe genunchi și se uită cum invitații valsează în liniște. Și preparatoarea dansează cu profesorul titular. Tăcerea devine din ce în ce mai intensă, chipurile se îmbujorează, șuvițele de păr se împletesc în aer, culorile se amestecă, dansul se întețește, stropi de sudoare întind pelicule lucioase pe chipurile crispate de efort, picuri de ceară curg pe trunchiul chircit al lumânărilor și se adună la picioarele sfeșnicelor în movilițe dantelate mirosind a fum și a moarte. Pisicile dărâmă un stativ cu eprubete. Din ele curge un lichid roșiatic. Brom, îi trece prin cap. Număr atomic 35. Masă atomică, 79904.

Miroase urât. Pătează. Pisicile împrăștie murdăria. Dar nimeni nu le alungă. Pete mari, roșii se întind pe pardoseala lucioasă.

Prima lovitură nu a simțit-o, dar i-a muiat genunchii. A scăpat din brațele puternice ale bărbatului fără chip. *Nevoie... femeie*... A auzit doar ecoul. Pisicile s-au speriat și au fugit. Cățeii s-au ascuns pe sub mese, încleștând colții. O durere nouă, ascuțită. O pânză caldă și umedă îi acoperă fața. Așchii ascuțite, fierbinți îi străpung ochii. Vântul. Simte vântul sub oasele capului. O durere. Altă durere. Cifrele nu se mai aliniază. Aude un scârțâit de balamale neunse. Aude un târșâit. Sunt picioarele ei. Pe aleea îngustă, un pantof se prinde într-un colț de piatră. Rămâne desculță. Vântul îi curge prin artere. Nu mai are pantofi de satin. Pielea se rupe în muchiile pietrelor. Nici rochie de mătase nu mai are. *Nu pierde resturile, nu pierde mâncarea*. Ține brațul stâng bine îndoit, să nu scapte sacoșa cu resturile de mâncare păstrate pentru pisici. Studenții au plecat. Și profesorul. *O să ne mai vedem noi*. Bareta alunecă. O împunsătură. E rece. Doare. *Să aveți grijă, doamnă*, Nicoleta aruncă țigara. O cometă mică. Se stinge. Încă mai aude muzica, aude muzica.

CUPRINS

Ion Pleșa

ANOTIMPURI CARE NU SE REPETĂ

Întâmplări de familie și secvențe din viață, despărțiri, vise, regrete și supraviețuiri se oglindesc în povestirile cuprinse în acest volum.

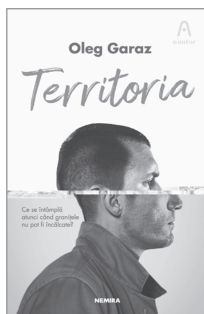
Seara de dinaintea emigrării unei familii în Israel, povești de cazarmă, accidentul de la Cernobîl, un raport de gardă în decembrie '89, o întâlnire ratată cu foștii colegi de facultate, un tată care fuge de lângă fiul său – acestea sunt doar câteva dintre scenele care i se vor derula prin fața cititorului când va deschide volumul lui Ion Pleșa.

„Ion Pleşa are toate avantajele unui debut târziu: şi-a delimitat clar universul, pe care îl explorează într-un stil personal, aş zice chiar inimitabil. Prozele sale sunt un *blend* de stranietate şi nostalgie, de introspecţie şi teatral, de lirism vag şi umor fin. Cele de familie şi de atmosferă evocă scene şi voci trecute, imagini şi amintiri în sepia ca nişte fotografii vechi în care încă se manifestă viaţă. Cartea sa este un minunat album de *snap*-uri narative."

Marius Chivu

Oleg Garaz

TERRITORIA

Un bărbat pornește într-o călătorie în sine, în încercarea de a-și reconstrui propria identitate. Rememorează bucăți din copilărie, adolescență și tinerețe, se folosește de experiențele sale, caută să găsească un sens misterului care a fost viața tatălui, să se împace cu geamănul său interior, să se elibereze de perioada serviciului militar sovietic, care l-a ținut captiv doi ani.

În *Territoria* se află cea mai splendidă și înfiorătoare confesiune contemporană a alienării.

Crud, violent, Oleg Garaz ridică o cortină spre infernul care se poate dezlănțui în noi și în celălalt.

„*Territoria* nu este un roman. *Territoria* este o reprezentaţie-drog, în care consumatorul se complace, din care pare că nu mai poate şi nici nu mai vrea să iasă. Atenţie, vizionarea integrală nu e recomandabilă într-o singură zi. Concentraţia licorii e atât de mare, încât sorbirea ei dintr-o înghiţitură ar putea «cauza».“

Dora Pavel